

AUREOLA

Vsk 30

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry.

AUREOLA

vsk. 30

ISSN 0356-3170

JULKAISIJA

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO
www.birdlife.fi/pply/

PÄÄTOIMITTAJA

Tapani Tapio
aureola.ppily@gmail.com, puh. 050-3725186

KUVANKÄSITTELIJÄ

Pauli Jussila
pli.jussila@gmail.com, puh. 040-7170086

ULKOASU JA TAITTO

Ville Suorsa
vilsu@villesuorsa.fi, puh. 040-7511266

TILAUS JA JAKELU

Jaetaan Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen
yhdistyksen jäsenille.

Tilaushinta muille 25 €.

Tilaukset yhdistyksen jäsensihteerille:

Minna Tuomala
mitakalo@gmail.com, puh. 040-5558674

Lehteä ilmestyy yksi numero vuodessa.

ILMOITUSTEN HINNAT

Takakansi: koko sivu 150x200 mm² 150 €,
puoli sivua 150x100 mm² 75 €
Sisäsivut: koko sivu 150x200 mm² 100 €,
puoli sivua 150x100 mm² 70 €,
neljännessivu 150x50 mm² 50 €
tai 75x100 mm² 50 €

Tai sopimuksen mukaan.

PAINOPIAIKKA

Tornion kirjapaino, Tornio 2010

Kansikuva: laulujoutsen (*Jari Kostet*)

PÄÄKIRJOITUS

Kyllä se säväyttää. Uuden lajin löytäminen nimittäin. Ei tarvitse olla kummoisempi kuin vuoden ensimmäinen talitiainen ekaekana lintulaudalla tai kevään ensimmäinen töyhtöhyppä tienvarsipälvellä. Oman eliksen näkeminen köyräisee tajuntaa jo ihan mukavasti. Uuden lajin löytäminen yhdistyksen alueelta menee jo lähelle kosmisen tajunnan köyräisijän kokemusta ja sen tekee viimeistään uuden lajin löytäminen koko maalle.

Vuosi 2005, jota tämä Aureola pääosin käsittelee, jäänee historiaan ennätysvuotena PPLY:n uusien lajien löytymisen suhteen. Vuoden aikana saatiin peräti kuusi uutta lajia yhdistyksen lajilistalle. Värikkäiden löytötarinoiden saatteeksi on kerätty hieman tilastoa ja historiatietoa uusista lajeista. Jos tilastoihin on luottamista, niin löydettyä riittää vielä jatkossakin, sillä vuosikeskiarvo on noin 2,5.

Juttujen aikahaitari on yli 50 vuotta. Ajan patinaa on erityisesti jutuissa Limingan Virkkulassa vuonna 1958 alkaneissa talvilintulaskennoista ja Sompion lintulaskennoista ennen kuin Lokan allas vuonna 1967 hukutti Sompion kylvineen.

Tarkkaavainen lukija huomasi varmaan vuosiluvun puuttuvan etukannesta. Jatkossa käytämme merkintää ”Vsk 30” merkinnän ”Vsk 30 Aureola 2005” sijasta. Samalla kannen kirjasinlaji on vaihdettu. Vaihdoksilla tehdään henkistä pohjaa julkaisuaikataulun kiinnikuromiseksi.

Aureolan julkaisuaukon paikkaamiseen on nyt lähdetty tositarkoituksella. Rästissä olevia vuosikertoja on puolenkymmentä ja pahinta pullonkaulaa, katsauksia, lähes tuplaten (1997, 1998 ja 2004–2009). Katsauksille on nyt laadittu hyvä ohjeistus. Tämänkertaiseen Aureolaan katsauskirjoittajia löytyi yllättävänkin paljon, peräti 11. Eiköhän katsausten ja Aureoloiden julkaisuaukkoon saada täytettä, kun kone käynnistyy kunnolla. Käynnistymistä ja käynnissä pysymistä tukemassa on ollut keväästä 2010 lähtien aktiivisesti toimiva toimitusneuvosto. Realiteetti on kuitenkin valitettavasti se, että viiden vuoden aukko saadaan paikattua viidessä vuodessa, jos tehdään ylimääräinen numero joka vuosi viiden seuraavan vuoden aikana. Katsausten osalta vaaditaan vielä enemmän. Haastetta siis riittää, vaikka kone nyt hyrrääkin.

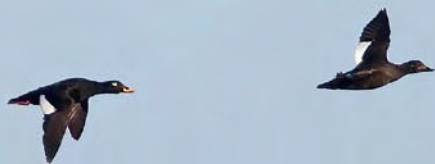
Mukavia lukuhetkiä Aureolan parissa toivottaa,

Tapani Tapio
Oulussa 10.10.2010

AUREOLA vsk 30

SISÄLLYS

- 3** Pääkirjoitus
TAPANI TAPIO
- 6** Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*)
JUHA MARKKOLA
- 13** Talvilintulaskennat Limingan Virk-
kulassa vuosina 1958–2007
JUHANI HIRVELÄ
- 23** Lapinsirrin populaatiorakenne Fen-
noskandiassa: Mitä DNA:n muuntelu
kertoo?
JUHANI KARVONEN
- 26** Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 2003
TAPANI TAPIO (TOIM.), TUOMAS VÄY-
RYNEN, MIKKO OJANEN, EINO MIKKO-
NEN, PEKKA RUUSKA, JUHA MARKKO-
LA, TONI ESKELIN, ESA AALTO, PEKKA
RAHKO, MINNA TUOMALA & JARI HEIK-
KINEN
- 111** PPLY:n uudet lajit vuosina 1975–2009
TAPANI TAPIO
- 118** Punapyrstölepinkäinen (*Lanius isa-
bellinus*) Oulunsalon Vihiluodossa
24.–26.5.2005
ARI LATJA
- 120** Pikkukotka (*Hieraaetus pennatus*)
Limingan Hirvinevalla 27.5.2005
ARI LATJA
- 121** Kashmirinuunilintu (*Phylloscopus
humei*) Ankkurinnokalla 7.–11.11.2005
HEIKKI TUOHIMAA
- 124** Ruskopää-/mustapääsirkku (*Emberi-
za bruniceps/melanocephala*) Taival-
koskella 27.11.2005
KALEVI HIRVONEN

126 Ruosterastas (*Turdus naumanni eunomus*) Raahen Pitkäkarissa 27.–30.12.2005

HEIKKI TUOHIMAA

128 Linturallit 2005

JOUNI MESKI

135 Muhoksen lintuharrastajat

VELI-PEKKA HONKANEN

138 Retkiä Joksan kanssa - osa 2

ELJA HERVA

144 Jouko Siira 1.2.1935–20.12.2005

ELJA HERVA & JUHA MARKKOLA

148 Kyösti Karjalahti 18.4.1944–16.8.2005

HARRI TAAVETTI & HEIKKI TUOHIMAA

150 Retkikummin päiväkirjasta

ESA AALTO

154 PPLY:n kuvakisa 2008

TEPPO MUTANEN

158 Tauvon lintuasema vuonna 2005

MIKKO OJANEN & MATTI TYNJÄLÄ

164 Toimintakertomus 2005

JUHANI KARVONEN

169 Hallituksen palsta

171 Uudet säännöt

174 Yhteystiedot

176 Liity PPLY:n jäseneksi!

BirdLife Suomen projektilaji 2005

KAULUSHAIKARA (*Botaurus stellaris*)

JUHA MARKKOLA

Kaulushaikara on Suomen linnuston melko harvoja ruovikkospecialisteja mm. ruskosuohaukan, viiksitimalin ja eräiden eteläisten kerttusten ohella. Se levisi Etelä-Suomeen 1800-luvun puolivälistä lähtien (von Haartman et al. 1963). Liminganlahden ja Hailuodon ruovikoista salaperäinen puhaltelu kuului ensi kertaa 1950-luvulla, ja nykyään se ainakin Hailuodossa tunnetaan kansan keskuudessa hyvin, kun kirkonkylän viereisellä Kirkkosalmella puhkuu vuodes-

ta toiseen vähintään puolen tusinaa koirasta.

Pohjois-Pohjanmaalla 45 reviiriä

Kaulushaikara oli BirdLife'n toinen projektilaji vuonna 2005. Tavoitteena oli vähintäänkin kartoittaa reviireillä puhaltavat koiraat, mutta myös erilaista ekologista tietoa kannustettiin keräämään. Pohjois-Pohjanmaalla työ rajoittui lähinnä reviirien kartoitukseen.

Aineisto kerättiin siten, että BirdLife levitti tiedotusvälineiden kautta vetoomuksia suurelle yleisölle antaa omia

tietojaan. Lintutieteellisten yhdistysten kaulushaikaravastavat (Pohjois-Pohjanmaalla kirjoittaja) esittelivät projektin yhdistysten kokouksissa ja yhdistysten omilla verkkosivuilla ja sähköpostiverkostoissa. Tietoja saatiin 15 kunnasta – näistä tosin Pudasjärven Sotkajärven havainto jäi vähän epävarmaksi – seuraavilta henkilöiltä: HAA: Outi Kykkänen, HAI: Maija Aalto, Juha Markkola, Veijo Nissilä, Petri Piisilä, HAU: Antti Alatalo, KEM: Tommi Hedberg, Juha Sjöholm, Sami Timonen, KÄR: Jukka Kiiskilä, Veijo Mäenpää, Liminganlahti: Pohjois-Pohjanmaan ympä-

ristökeskuksen lintulaskijat, LIM: Heikki Holmström, Anu Kämäräinen, Juha Sjöholm, Sami Timonen, Antti Törmänen, LUM: Esa Aalto, Juha Sjöholm, Sami Timonen, Matti Törmä, MUH: Teemu Saarenpää, OUS: Olli-Matti Tervaniemi, RAA: Heikki Tuohimaa, PUD: Tapani Tapio, PYI: Kari Varpenius, Pekka Salminen + Elämäjärven koulun oppilaat (Pihtipudas), Heikki Tuohimaa, SII: Ari-Pekka Auvinen, Aappo Luukkonen, Jouni Majuri, VIH: Jouni Majuri

Sitä, että projekti onnistui aktiivoimaan muitakin kuin Pohjois-Pohjanmaan lintutieteelli-

sen yhdistyksen vakioaktiiveja, todistaa se, että havaintoja lähti 8 yhdistykselle uutta henkilöä ja yksi koululuokka yhdessä.

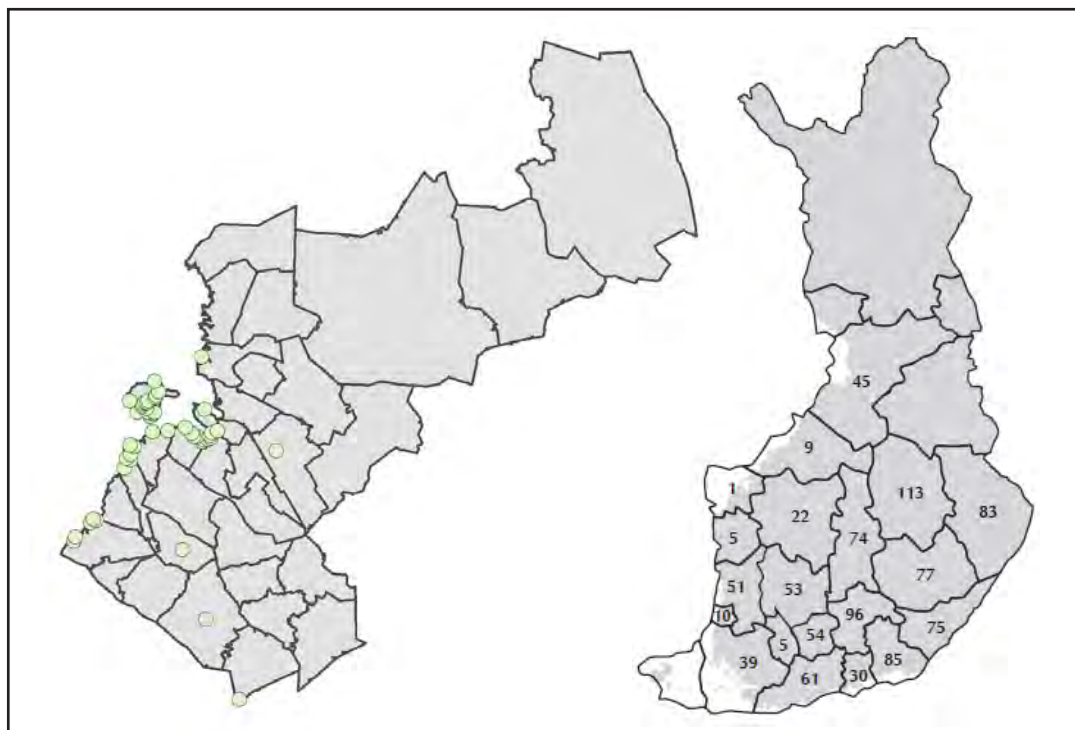
Havaintoja tuli 48 paikalta ja 45:llä niistä oli myös reviiri (kartta 1). Suurin osa oli tavalliseen tapaan rannikolta, mutta sisämaastakin havaintoja saatiin Haapavedeltä, Kärämäeltä (2), Muhokselta ja Vihannista.

Haapaveden, Muhoksen ja Vihannin havainto sekä toinen Kärämäen havainnoista olivat reviirillä huutelevia koiraita, mutta Kärämäen toinen havainto (10.4.2005) oli saaduista havainnoista kaikkein erikoisin.

Veijo Mäenpää kertoi puhelimessa (15.2.2006): ”Ajoin kaverin kanssa autolla turvesuon tietä käännöksessä oikealle. Oikealla puolen metrin koivun- vesaikossa seisoi haikara kaula pitkällä nokka ylöspäin. Ensin luultiin koivunkannoksi: ruskea, vaalea, mustia juovia, jäi tököttämään kuin suolapatsas. Viidentoista minuutin kuluttua hain kameran. Haikara käveli hyvin matalana rämemännik- köön ja pajukkoon piiloon. Katsottiin Valittujen palojen lintukirjasta. Soitettiin Pentti Pesoselle. Piti harmaahaikaraa todennäköisempänä, mutta se on erivärinen.”

TAULUKKO 1. PPLY:n kaulushaikarareviirit (Rev.) ja havaintopaikat (Paik.) vuonna 2005.

Kunta	Rev.	Paik.	Tarkemmat havaintopaikat
Haapavesi	1	1	Kirkkojärvi
Hailuoto	16	17	Kirkkosalmen Perukka 3, Kirkkonarit 3, Patelanselkä, Itänenä, Syökarinlahti, Päärinperä, Tömpänkulju, Maasyvä, Kestinperä, Vesa, Ontonperä, Ojakylänlahden N-ranta, Petsamo (syksyllä)
Haukipudas	1	1	Ervastinranta
Kempele	+	+	Niittyrinta–Multasuo, Liminganlahden Nenännokka
Kärämäki	1	1	Nurmesjärvi reviiri, Siloneva ei reviiriä (muuttohavainto)
Liminganlahti	12	12	Ks. Kempele, Liminka, Lumijoki ja Oulunsalo
Liminka	+	+	sisältyy Liminganlahteen; Virkkula–Kempeleen raja 4
Lumijoki	+	+	sisältyy Liminganlahteen, vähintään 5 reviiriä; Karvonlahti–Pitkänokka; Puhkiavanperä–Lumijokisuu; Varjakka–Karinpäänlah- ti alueesta ei tietoa
Muhos	1	1	Muhoslampi
Oulunsalo	1	1	Akionlahden S-osa; osa kunnasta sisältyy Liminganlahteen, mutta siellä ei revierejä
Raahe	3	3	Yrjänänlahti, Loskarinlahti, Pöllä–Pattijokisuu
Pyhäjoki	3	5	Harminlammet–Veteraanimaja, Hietakarinalahti, muualla Hanhi- kiven niemellä yksi reviiri
Siikajoki	5	5	Munahieta, Säikänlahti, Savilahti, Ulkonokka?, Varessäikkä
Vihanti	1	1	Lampinsaari
Yhteensä	45	48	

KARTTA 1. PPLY:n ja Suomen kaulushaikarareviirit vuonna 2005.

Kaulushaikaran yllättävän suuria jälkiä voi tavata jo varhaiskeväästä ruovikkorannoilta. Toisinaan sen pääsee myös näkemään varsin talvisissa olosuhteissa. © ESKO PITKÄNEN

Taulukko 2. Kaulushaikaran reviirimäärä ja kasvukerroin Pohjois-Pohjanmaan eri osissa 1988–1996, 1996–1999, 1999–2002 ja 2002–2005 (jakson ensimmäinen vuosi ilmoitettu) sekä keskiarvo.

	1988	1996	1999	2002	2005	Keskiarvo
Hailuoto	0	4	6	13	16	
kasvukerroin			1,14	1,29	1,07	1,17
Limiganlahti	1	5	5	6	12	
kasvukerroin		1,22	1,00	1,06	1,26	1,14
muut	0	2	5	11	17	
kasvukerroin			1,36	1,30	1,16	1,27
kaikki	1	11	16	30	45	
kasvukerroin		1,28	1,13	1,23	1,14	1,21

Suomessa 1000 reviiriä

Koko Suomen mittakaavassa (kartta 1) Pohjois-Pohjanmaa edusti edelleen kaulushaikaran levinneisyyden pohjoisrajaa ja 4,5 prosenttia koko maan reviireistä (Parkko et al. 2006). Eniten kaulushaikaroita oli Pohjois-Savon järvillä, perinteisesti vahvalla Päijät-Hämeen alueella, Kymenlaaksossa ja Pohjois-Karjalassa. Vuonna 2005 Suomesta löytyi yhteensä 1000 reviiriä, uusi ennätys (Parkko et al. 2006). Painopiste on voimakkaasti siirtynyt Etelä-Suomen rannikolta sisämaahan. Syytä on haettu mm. Uudenmaan voimakkaasta supikoirakannasta (Parkko et al. 2006). Pohjois-Pohjanmaalla ruovikkaisia järviä on vähän, siksi levinneisyyskuva täällä on edelleen rannikkopainotteinen.

Mitä havainnot kuvaavat?

Vaikka vähän havainnoitujen seutujen inventointia ei erikseen järjestettykään, tulokset kuvannevat todellista tilannetta

hyvin: kaulushaikara kuuluu kauas ja on helppo tuntea. Alueita, joissa on enemmän ruovikoita, kortteikoita tai kaislikoita jäi havaintojen ulkopuolelle melko vähän. Yksi poikkeus saattoivat olla Haukiputaan suuret saaret, joista ainakin Kotakarilta on vanha reviiritieto, ja mistä huutelu ei luultavasti kuulu mantereelle asti. Vielä todennäköisempi pesimäsaari on Kraaseli, josta on havaintoja useilta 2000-luvun vuosilta: Tornien taistossa Kiviniemessä kaulushaikara on kuultu Kraaselistä vuosina 2004 ja 2006, ja Tiirassa on havaintoja Kraaselistä myös vuodelta 2009 (Pekka Rahko, sähköpostiviesti).

Kaulushaikaran reviirin löytäminen on helppoa, mutta pesinnän varmistaminen melko vaikeaa – koko projektissa oli vain 14 varmistettua pesintää – ja Suomessa on harvoja lajiin erikoistuneita maastotutkijoita. Kaulushaikaran pesintäjärjestelmä on mutkikas ja koirilla voi olla useita naaraita ja naarilla koiraita (mm. Parkko et al.

2006). Moni huuteleva koiras jäänee parittomaksi, mutta siellä missä kanta on tiheä, pesät voivat olla vain parinkymmenen merin päässä toisistaan. Lentokisailut merkitsevät, että paikalla on myös naaras. Kesyön kalastuslennot taas paljastavat pesinnän olevan käynnissä. Siitä, että kaulushaikaroita on vuodesta toiseen samoilla paikoilla, kisailulentoja ja ruuanhakulentoja näkee yhä useammin, joskus myös yhteen ottavia koiraita, voinee päätellä, että merkittävällä osalla myös Pohjois-Pohjanmaan reviireistä myös pesitään.

Runsastuminen Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla

Kaulushaikara on viime vuosikymmeninä säilyttänyt asemansa tai runsastunut Itä-Euroopassa, runsastunut Suomessa ja Skandinaviassa, mutta harvinaistunut läntisessä Euroopassa (mm. Hagemeyer et al. 1997). Hollannissa ja Englannissa kehitys on kuitenkin viime ai-

Kaulushaikaran mielibiootoppia ovat korkeat ruovikot. Kannan tihentyessä esimerkiksi Sisä-Suomen järvisuudulla pienehköt yhden hehtaarin kokoiset ruovikotkin ovat alkaneet keltata, yhä enemmän myös järvikortteen ja järvikaislan sekaiset kasvustot. Kuvassa varhaiskevään jarrutus mielibiootoppiin. © ESKO PITKÄNEN

koina onnistuttu kääntämään aktiivisella suojelutyöllä (mm. Fobben 2005, Parkon et al. 2006 mukaan).

Pohjois-Pohjanmaan reiviirimäärän kehitystä kuvaa seuraava havaintosarja:

- Kaulushaikara tavattiin Pohjois-Pohjanmaalla ensimmäisiä kertoja 1950-luvulla, ja ensimmäisetkin havainnot ovat Hailuodosta (2.7.1952, Veijo Törnroos) ja Liminganlahdelta (24.5.1954, Jouko Siira) (Haartman et al. 1963).
- Ensimmäisessä lintulatlaksessi 1974–1979 (Sojamo 1983) Pohjois-Pohjanmaalta oli vain yksi todennäköinen pesintä Hailuodossa. Raahen seudulta oli yksi epätodennäköinen pesintä. Tällöin

säännöllinen kaulushaikarasutus rajoittui linjan Kokemäenjoiki–Pohjois-Karjala eteläpuolelle.

- Vuoden 1988 laajassa faunistisessa katsauksessa (Kirkkomäki 1990) ”ainut reiviirihavainto oli (Lumijoen Liminganlahteen kuuluvalla) Sannanlahdelta... Tavataan nykyisin lähes joka vuosi, yleensä Liminganlahdella tai Hailuodossa.”
- Ajallisesti Kirkkomäen tarkastelun kanssa, mutta useampia vuosia (1986–1989) käsittäen oli toinen lintuatlak (Väisänen et al. 1998). Siinä todennäköisiä pesimäruutuja oli kaksi Hailuodossa ja kolme Liminganlahden ympärillä. Kaulushaikaran runsastuminen Pohjois-Poh-

janmaalla oli jo käynnissä.

- Vuonna 1996 (Timonen et al. 2000) kaulushaikarareviirejä oli tiedossa jo 11, niistä 5 Liminganlahdella, neljä Hailuodossa, yksi Pattijoella ja yksi Siikajoella. Vuonna 1999 (Timonen et al. 2000) reviirejä ilmoitettiin ”peräti” 16: Hailuoto kuusi, Liminganlahti viisi, Pattijoki kaksi, Siikajoki kaksi ja Oulu yksi.
- Vuonna 2002 (Tapio et al. 2010) kaulushaikarareviirejä oli jo 30, niistä 13 Hailuodossa, kuusi Liminganlahdella, neljä Siikajoella, neljä Pattijoella, yksi Oulunsalon Akionlahdella, yksi Kempeleenlahdella Oulun puolella ja yksi Haukiputaalla.
- Vuonna 2005 eniten kaulus-

haikarareviirejä oli tavalliseen tapaan Hailuodossa (16) ja Liminganlahdella (12). Yhdessä ne edustavat reviireistä 62 prosenttia, mutta 2000-luvun suuntaus on ollut kaulushaikaran levittäytyminen yhä enemmän näiden vahvojen sillanpääasemien ulkopuolellekin.

Näyttää siltä, että parhaat reviirit Hailuodossa ja Liminganlahdella ovat jo käytössä, kun etenkin Liminganlahdella laajat laitumet ovat vähentäneet kaulushaikaran mielibiootoppia, korkeakasvuisia kulottuneita ruovikoita varsinkin Lumijoen Pitkällänokalla.

Kannan kehitystä kuvaava kasvukerroin (k): jos kanta pysyy samana, $k = 1$; kanta vähenee, kun $k < 1$; kasvaa, kun $k > 1$. Esimerkiksi kun $k = 1,10$; kanta on kasvanut 10 prosenttia), joka tässä tapauksessa saadaan jakamalla seuraavan vuoden reviirimäärä edellisen vuoden reviirimäärällä, oli Pohjois-Pohjanmaalla 1988–2005 keskimäärin 1,21 eli vuotuinen kannankasvu oli keskimäärin 21 prosenttia (taulukko 2). Liminganlahdella keskimääräinen vuotuinen kasvuprosentti oli 14 vuosina 1988–2005, Hailuodossa 17 ja muilla alueilla 27.

Vielä Pohjois-Pohjanmaalle mahtuu paljonkin lisää kaulushaikaroita päätellen siitä, että kannan tiheydessä Sisä-

Suomen järvisuudella pienehköt yhden hehtaarin kokoiset ruovikotkin ovat alkaneet keltata, yhä enemmän myös järvikortteen ja järvikaislan sekaiset kasvustot (Parkko et al. 2006). Aikaisemmin reviirivaatimuksena pidettiin pikemminkin 10 hehtaaria. Myös Hailuodossa reviirejä on ollut pohjoisrannan kluuvijärvien pikkuruovikoissa ja kapeissa ruovikkoluhdissa, jopa aivan saaren luoteisnurkassa Keskinieimessä.

Kaulushaikara on Suomessa epäilemättä hyötynyt ilmaston lämpenemisestä. Euroopan kylmät talvet ovat kuitenkin aina välillä säännöllisesti vähentäneet melko pohjoisessa talvehtivia kaulushaikaroita (mm. Hagemeijer et al. 1997). Saapa nähdä, pureseeko kova pakastalvi 2009–2010 Pohjois-Pohjanmaan kaulushaikaroita pahastikin.

Kirjallisuus

Fobben, R. 2005: Research, conservation policy and habitat management for bittern in the Netherlands. Esielmä kaulushaikaran EU-Life-projektin kokouksessa Englannissa, joulukuuta 2005.

von Haartman, L., Hildén, O., Linkola, P., Suomalainen, P. & Tenovuo, R. 1963. Pohjolan linnut värikuvin.

Hagemeijer, E.J.M., & Blair, M.J. 1997: The EBCC Atlas of European Breeding Birds; Their distribution and abundance. T & A. D Pysen, London.

Kirkkomäki, T. 1990: Faunistinen katsaus vuoden 1988 linnustoon Pohjois-Pohjanmaalla. Aureola 15(4): 102–154.

Parkko, P., Väänänen, VM & Lammi Esa 2006: Kaulushaikaraseuranta onnistui yli odotusten – Suomessa tuhat reviiriä. Linnut vuosikirja 2005: 4–8.

Sojamo, E. 1983: Kaulushaikara. Teoksessa: Hyytiä, K. Kellomäki, E. & Koistinen, J.: Suomen lintuatlas: 24–25.

Tapio, T., Mutanen, T., Ruuska, P. Väyrynen, T., Rahko, P., Saarenpää, T., Timonen, S. & Tuohimaa, H. 2010: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 2002. Aureola 29, vuosikirja 2004: 21–104.

Timonen, S., Aalto, J. & Aalto P. 2000: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 1996. Aureola 24, vuosikirja 1999: 53–107.

Timonen, S., Rahko, P., Aalto, J. Lampila, P. & Tuohimaa, H. 2000: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 1999. Aureola 24, vuosikirja 1999: 2–52.

LINTUJEN KUVAUSMATKOJA JA VUOKRATTAVIA PIILOKOJUJA

WWW.LUONTOKUVAUS.COM

Tilaa uutiskirjeemme- luvassa tilaajaetuja!

FINNATURE

Finnature Oy Ltd, PL 42, 91901 LIMINKA
info@finnature.fi, puh. 045- 129 4264

TALVILINTULASKENNAT LIMINGAN VIRKKULASSA VUOSINA 1958–2007

JUHANI HIRVELÄ

Valtakunnalliset talvilintulaskennat alkoivat keskitalven laskennoilatalvelle 1957/58. Kevätlaskennat tulivat mukaan vuonna 1967 ja syyslaskennat syksyllä 1975. Laskentoja koordinoi Luonnontieteellinen keskusmuseo.

Olen ollut mukana laskennoissa alusta alkaen. Keskitalven laskentoja olen tehnyt talvesta 1957/58 lähtien, tähän julkaisuun mukaan otetussa aineistossa (viimeinen talvi 2006/2007) 49 kertaa, kevätlaskentoja keväästä 1967 alkaen 40 kertaa ja syyslaskentoja syksy-

systä 1975 lähtien 32 kertaa. Yhteensä olen kiertänyt reitin 121 kertaa. Nyt julkaisuhetkellä 2010 kierroksia on tullut kolmelta talvelta lisää.

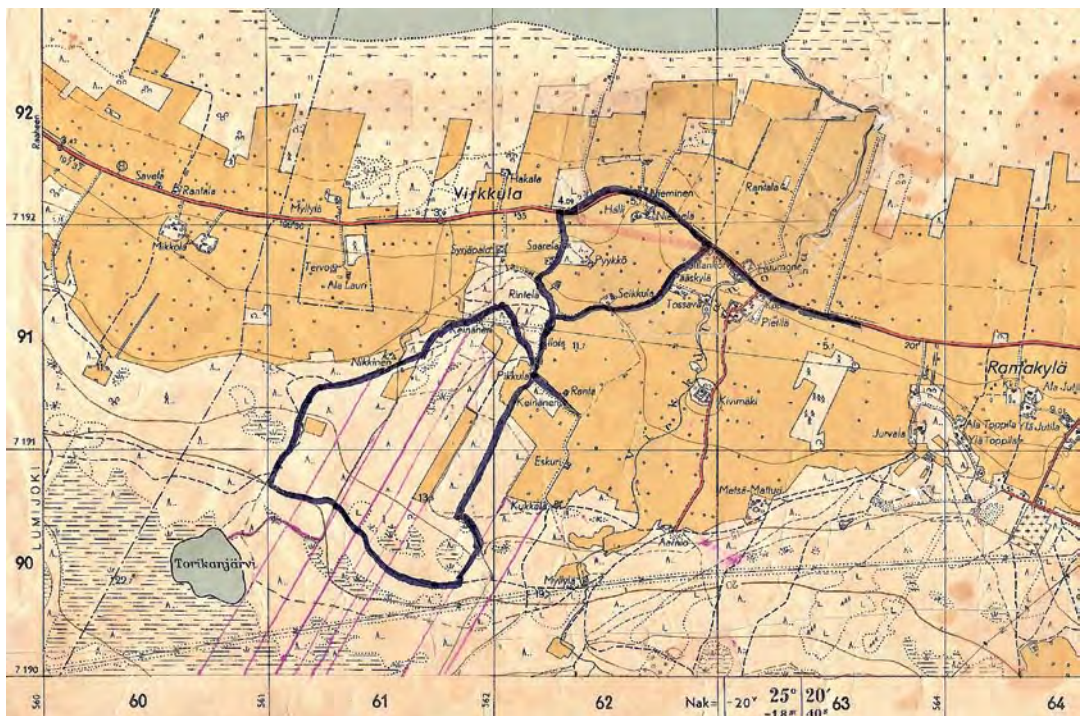
Tutkimusalue

Laskenta-alue sijaitsee Limingan Virkkulassa, Limingan eteläpuolella 20 km Oulusta etelään. Reitin pituus on 9,0 km. Siitä 5,3 km on metsää, enimmäkseen mäntykangasta, 1,5 km on sekametsää. Peltoa on 2,9 km ja maaseutuasutusta 0,8 km. Metsän muutokset ovat olleet aika pieniä. Varsinaisia vanhoja metsiä ei ole ollut, ne ovat yleenstä keski-ikäisiä. Metsää on ha-

kattu vanhemmasta päästä, mutta pieniä aloja kerrallaan ja aika harvoin. Pelloilla muutokset ovat olleet suurempia. 1950- ja 1960-luvuilla heinällä oli 50 %, josta 17 % laitumia ja kevätiljalla 50 %. 1990- ja 2000-luvuilla heinällä oli 20 %, jossa ei laitumia ja kevätiljalla 80 %. Peltolintujen pesimämäärät vähenivät huomattavasti.

Menetelmät

Risto A. Väisänen lähetti Luonnontieteellisen keskusmuseon tulosteet laskennoistani. Niissä on kaikkien laskentojeni tulokset kannanmuutosindekseineen, samaan tapaan kuin Väisäsen

Talvilintulaskentojen laskentareitti Limingan Virkkulassa.

kirjoituksissa (Väisänen 2003). Oheiset tulokset on laskettu sen mukaan. Oulun sääasemalta sain säätilastot, joihin tuloksiani olen verrannut. Vertailuaineistoa olen saanut myös Limingan ja Lumijoen peltolinusto 1957–2004 -kirjoituksista (Siira et al 2004), sekä omista pesimälintu- ym. laskennoistani ja pesätilastoistani 1956–2007.

Laskennat olen tehnyt aina samalla reitillä, samalla tavalla, aina yksin ja hyvällä säällä. Laskennat olen tehnyt aina samaan aikaan noin klo 8–13, aloitus kuitenkin keväällä ja syksyllä vähän aikaisemmin.

Kannan vaihtelut

Linnusto on talvilintulaskennoissa 1958–2007 tasaisesti lisääntynyt. 1950–60-luvuilla lajeja oli keskimäärin 13 ja yksilöitä 113. 2000-luvulla luvut olivat 17 ja 215.

Kokonaisyksilömäärät ovat tasaisesti koko ajan lisääntyneet, samoin lajimäärät, mutta kylmien talvien 1984–87 vähennys näkyi selvästi.

Ravinnon saannilla ja talven lämpötiloilla on suurin merkitys määriin. Ruuan määrä on lisääntynyt ja laatu paljon parantunut ruokintojen suosion kasvaessa. Lauhoina talvina ruokaa on enemmän, kun lunta on vähemmän ja vähemmän aikaa. Lintujen muutto etelään vähenee, sillä lähes kaikki talvilinnut ovat osittaismuuttajia. Talvikuoletisuus ja energiantarve myös vähenevät. Lauhoina ja niitä seuraavina talvina ovat usein suurimmat lintumäärät. 1960-, 70-, ja 80-luvuilla oli usein hyvin kylmiä talvia, varsinkin 1965–1968 ja 1983–1988, jolloin lintumäärät vähenivät erityisen paljon. Vuoden

1987 jälkeen olivat lähes kaikki lauhimmat talvet, vain 2002–2003 oli kylmempi. Keväät ovat lämmenneet merkitsevästi, mikä on parantanut pesimätuloksia.

Erikoinen vähennys oli talvina 1993–1994 ja 1996–1997, jolloin 11 lajilla oli jyrkkä lyhytaikainen vähennys, jota oli muuallakin maassa. (mm. hippiäinen, hömötiainen, töyhöttiäinen, puukiipijä, harakka, naakka, varis ja keltasirkku). Tähän ei varmaa selitystä löydy sää- ym. tilastoista. Vuosien 1994, 1996 ja 1997 keväät olivat kyllä viileitä, mutta mainittavia muutoksia ei näkynyt pesä- ja pesimälintutilastoistani. Niissä esimerkiksi keltasirkkumäärät sekä 20 parin naakkayhdyskuntani pesimätulokset olivat 90-luvuilla aivan samanlaiset.

Alueella oli 1965–1967 metsästyskielto, koska metsäkanalinnut olivat vähentyneet huolestuttavan vähiin. Kielto ei auttanut kyllä mitään, vaan metsästys on vain lisääntynyt. Metsästyksen vähentävä vaikutus on suurin näissä asutuksen läheisissä metsissä. Kaukana asutuksesta väheneminen on ollut hitaampaa.

Laskennoissa tavatut lajit

Laskennoissa on tavattu vuosina 1958–2007 yhteensä 49 lajia. Sorsalinnuista on nähty joutsen, päiväpetolinnuista kanahaukka ja varpushaukka. Metsäkanalinnuista pyy, riekko, teeri, metso ja peltopyy. Lokeista kalalokki. Pöllölinnuista varpuspöllö, viirupöllö ja helmipöllö. Tikkalinnuista on havaintoja kertynyt palokärjestä, käpytikasta, pikkutikasta ja pohjantikasta. Varpuslintuja on tavattu 32 lajia.

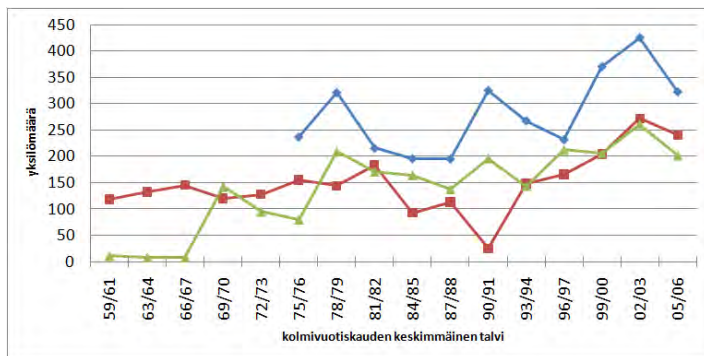

Kuvaajien lukuohje

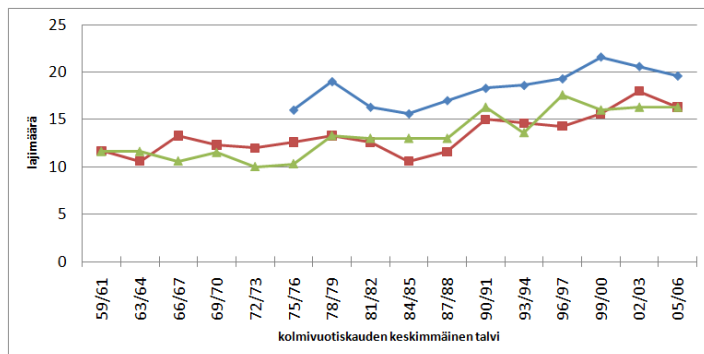
Kaikissa kuvaajissa värit kuvaavat eri laskenta-ajankohtia: syyslaskenta (sininen), talvilaskenta (punainen) ja kevätlaskenta (vihreä).

Tulokset on esitetty kolmen vuoden keskiarvoina suhteutettuna kymmenelle laskentakilometrille (yks. / 10 km), jotta tulosten valtakunnallinen vertailu olisi mahdollista. X-akselilla on esitetty kolmen laskentavuoden keskimmäisen talvi. Esimerkiksi piste 63/64 koskee talvia 1962/1963, 1963/1964 ja 1964/1965, samoin piste 05/06 talvia 2004/2005, 2005/2006 ja 2006/2007. Ensimmäisessä pisteessä 59/61 on kuitenkin neljä talvea, 1958/1959–1961/1962.

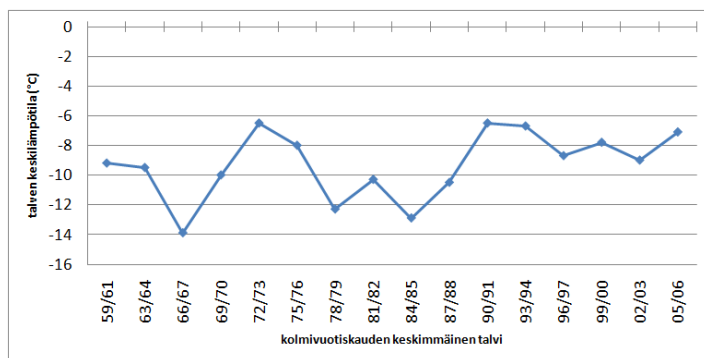
Lajit käsitellään systemaattisessa järjestyksessä. Lajinimien jälkeen on merkitty sulkeisiin kokonaisyksilömäärät syys-, talvi- ja kevätlaskennoissa. Reilusta kahdestakymmenestä lajista on kuvaaja, joissa esitetään yksilömäärät suhteutettuna kymmenelle laskentakilometrille kolmivuotisjaksoissa.

Havaittu yksilömäärä kolmen vuoden keskiarvoina / 10 km.

Havaittu lajimäärä kolmen vuoden keskiarvoina / 10 km.

Laskentatalvien keskilämpötilat.

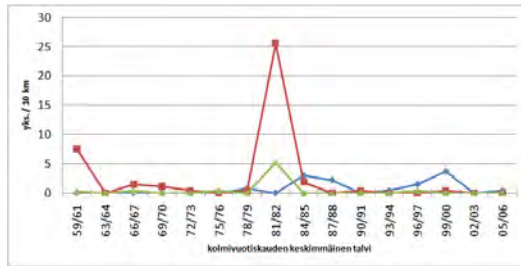

Töyhtötiainen (oik.) kuuluu Virkkulan talvilintulaskentojen vakiolajistoon ja kuusitiaisestakin (vas.) on havaintoja vuosittain talvesta 2003 alkaen. Sen sijaan lapintiainen (ed. aukeama) ei ole reitille vielä eksynyt, vaikka lajilla onkin silloin tällöin pienimuotoisia vaelluksia pesimä-alueiden eteläpuolelle. © TEPPU KOMULAINEN

TAULUKKO 1. Virkkulan talvilintulaskennoissa havaitut lintulajit sekä niiden havaintomäärät (S = syyslaskenta, T = talvilaskenta, K = kevtlaskenta) runsausjärjestyksessä.

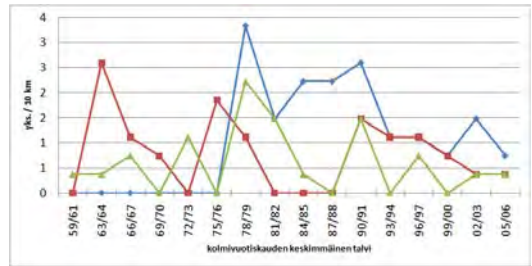
Laji	S	T	K	Yht.
Keltasirkku	1347	1877	627	3851
Urpiainen	1244	1125	717	3086
Talitiainen	834	639	711	2184
Hömötiainen	769	731	658	2158
Harakka	698	668	688	2054
Varpunen	602	429	591	1622
Punatulkku	362	395	270	1027
Pikkukäpylintu	303	144	218	665
Naakka	153	64	328	545
Viherpeippo	172	103	266	541
Närhi	198	150	149	497
Sinitiaisen	150	96	174	420
Hippiäinen	201	109	47	357
Käpytikka	160	113	82	355
Tilhi	147	43	120	310
Varis	136	48	74	258
Töyhtötiainen	45	73	67	185
Teeri	32	112	17	161
Räkättirastas	131	24	3	158
Taviokuurna	42	36	56	134
Pyrstötiainen	80	26	12	118
Pyy	46	34	23	103
Vihervarpunen	75	9	2	86
Puukiipijä	39	25	17	81
Korppi	18	28	17	63

Laji	S	T	K	Yht.
Kirjosiipikäpylintu	3	14	26	43
Kottarainen	34			34
Kuusitiainen	9	12	6	27
Riekko	9	8	6	23
Palokärki	10	8	3	21
Peltopyy			19	19
Laulujoutsen	15			15
Metso	5	8	1	14
Pohjantikka	4	2	1	7
Pulmunen	4	2		6
Kanahaukka	2	2	1	5
Punarinta	3	1	1	5
Varpushaukka	2		2	4
Pähkinänakkeleli	1	2	1	4
Järripeippo	2			2
Kalalokki	1			1
Varpuspöllö		1		1
Viirupöllö		1		1
Helmipöllö			1	1
Pikkutikka	1			1
Kulorastas	1			1
Isolepinkäinen		1		1
Peippo	1			1
Pajusirkku	1			1
Yhteensä	8092	7163	6002	21257

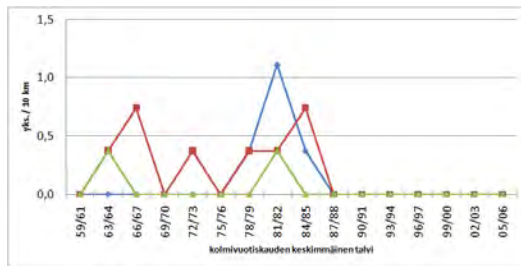
Teeri *Tetrao tetrix* (32, 112, 17)

Vähentynyt koko ajan. Runsain 1959–1964, pienempi huippu 1981–1983, vähiten 2000-luvulla. Kevättalvelta 1981 reitillä nähtiin 60 yksilöä. Vähentynyt koko maassa, eniten Etelä-Suomessa, vähiten Pohjois-Suomessa (Väisänen).

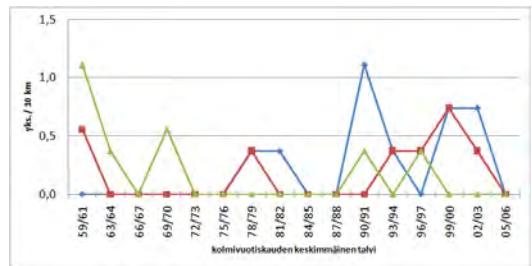
Pyy *Bonasa bonasia* (46, 34, 23)

Vähentynyt koko ajan. Runsain 1962, pienehkö huippu 1978–81, vähiten 2000-luvulla. Pohjois-Suomessa laji on runsastunut 1983 alkaen (Väisänen).

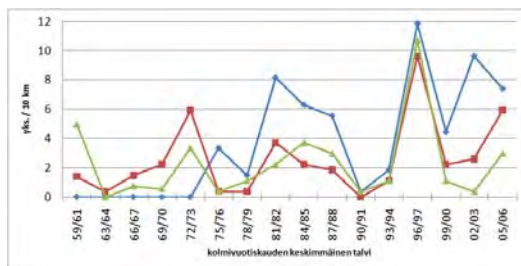
Metso *Tetrao urogallus* (5, 8, 1)

Havaittu laskennoissa vuosina 1964–1986. Koko maassa vähentynyt hyvin vähiin, Etelä-Suomessa jo harvinainen (Väisänen).

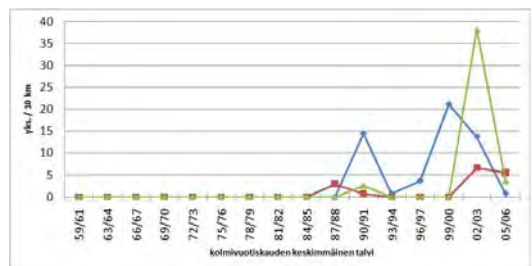
Palokärki *Dryocopus martius* (10, 8, 3)

Koko ajan vähälukuinen, eniten 1989–2000. 1980-luvun laskennoissa lähes nollatulot. Koko maassa vähiten 1984–1987 kovina pakkastalvina, sitten lauhat talvet lisänneet määriä (Väisänen).

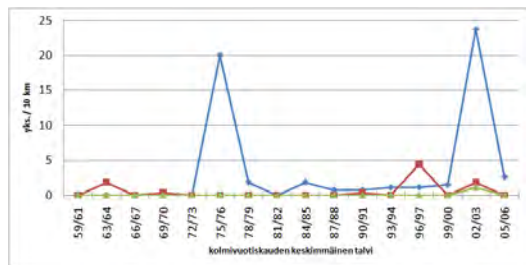
Käpytikka *Dendrocopus major* (160, 113, 82)

Runsaus lisääntynyt huomattavasti hyvien käpyvuosien lisääntyessä, ylivoimaisesti paras huipputalvi 1997–1998. Vähiten 1960-luvulla. Suurin vaellus alueella 24.7–30.9.1962, jolloin vaelsi 14400 yksilöä, eniten 5.8. 8300 yksilöä. Runsaastunut koko maassa (Väisänen).

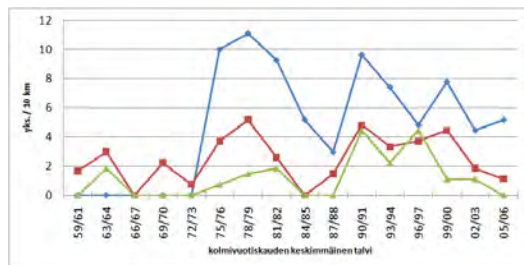
Tilhi *Bombycilla garrulus* (147, 43, 120)

Laskennoissa vain 1987 alkaen, josta paljon lisääntynyt. Runsaus pihlajanmarjavuosien mukaan.

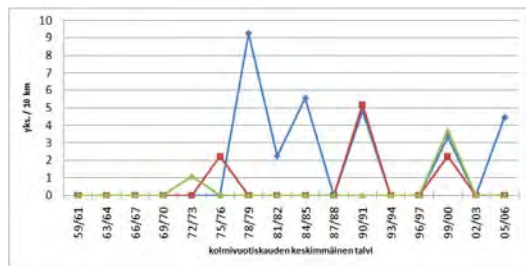
Räkättirastas *Turdus pilaris* (131, 24, 3)

Lisääntynyt selvästi, syysuiput 1975–76 ja 2002–03. Pieni talvihiippu vain 1995–96. Keväällä vain kerran 2003. Runsas pihlajanmarja-vuosien mukaan.

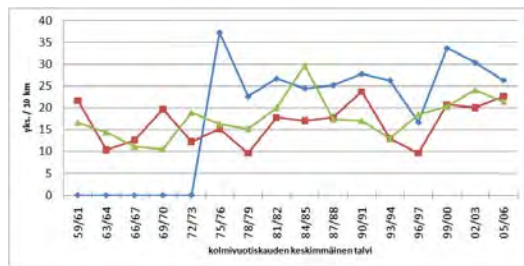
Hippiaäinen *Regulus regulus* (201, 109, 47)

Määrä vaihtelee talvien lämpötilojen mukaan. Kovimpina pakkastalvina 1965–68, 1983–84 ja 1987–88 ei ollut yhtään talvi- ja kevtlaskennoissa, 1985–86 ei syksylläkään. Suurimmat määrät ovat lämpimimpien talvien aikana tai niitä seuraavina talvina. Jyrkkä vähennys 1994–1997. Syysuippumäärät ovat vähentyneet vuoden 1977 jälkeen sekä talvi- ja kevtmäärät 1990 jälkeen.

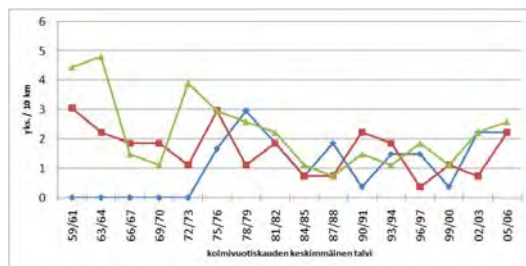
Pyrstötiainen *Aegithalos caudatus* (80, 26, 12)

Määrät perustuvat syysvaelluksiin ja talvien lämpötiloihin. Suurimmat määrät lämpiminä talvina, varsinkin 1989 jälkeen. Syysuippu myös 1976–77.

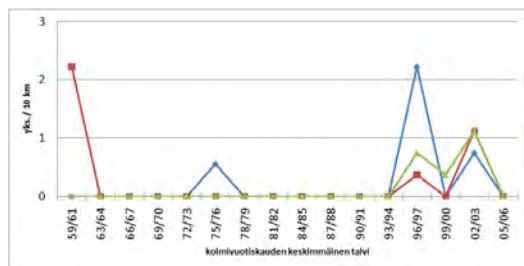
Hömötiainen *Parus montanus* (769, 731, 658)

Määrät lisääntyneet varsinkin talvi- ja kevtlaskennoissa. Pienimmät määrät kylmimpinä talvina ja jyrkkä lyhytaikainen vähennys 1993–1997, josta alkaen määrät kuitenkin nopeasti nousivat.

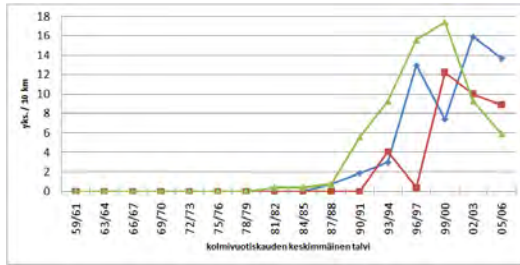
Töyhtötiainen *Parus cristatus* (45, 73, 67)

Määrät ovat vähentyneet 1960-luvun jälkeen selvästi kuten muuallakin Pohjois-Suomessa. Pienimmät määrät kylmimpinä talvina ja 1993–1997, josta alkaen määrät kuitenkin ovat nopeasti nousseet.

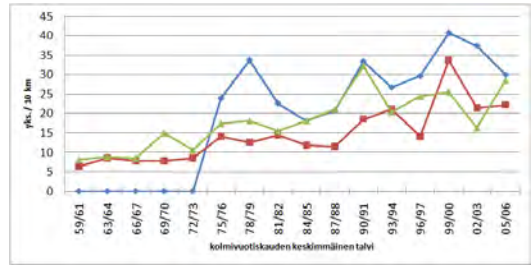
Kuusitiainen *Parus ater* (9, 12, 6)

Kuusitiaisesta vain kaksi havaintoa ennen vuotta 2003, talvilaskennassa 1959 (8) ja syyslaskennassa 1975 (1). Pohjois-Suomessa runsain 1989–1998, sitten vähentynyt (Väisänen).

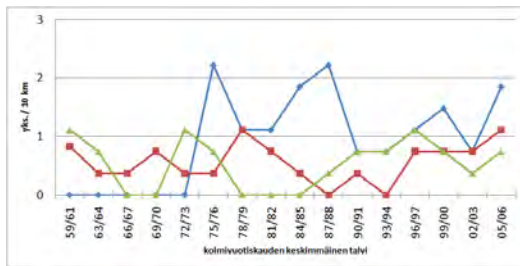
Sinitiaainen *Parus caeruleus* (150, 96, 174)

Laskennoissa tavattu vuodesta 1983 alkaen. Vuodesta 1990 alkaen lisääntynyt erittäin runsaasti kuten koko maassa, mutta Pohjois-Suomessa ja maaseudulla kehitys myöhäisin (Väisänen 2003).

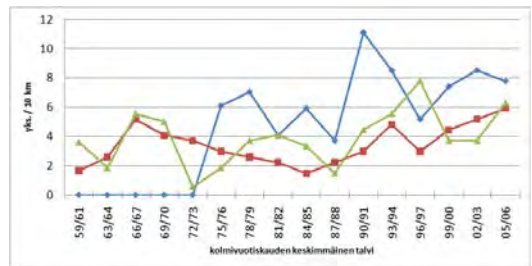
Talitiaainen *Parus major* (834, 639, 711)

Erittäin voimakas lisääntyminen. 60-luvulla talvilaskennoissa lähes kaikissa vain 2–11 yksilöä, 90-luvulta alkaen 20–40 yksilöä per laskenta. Eniten vaikuttanut lisääntynyt ruokinta ja talvien lämpeneminen.

Puukiipijä *Certhia familiaris* (39, 25, 17)

Määrät vaihtelevat talven lämpötilojen mukaan. Suurimmat määrät lauhoina talvina ja pienimmät kylminä talvina. Kevätmäärät nolilla 1966–72 ja 1977–87. 1994–95 ja 1996–97 talvien kokonaismäärät pienimmät 60-luvun jälkeen.

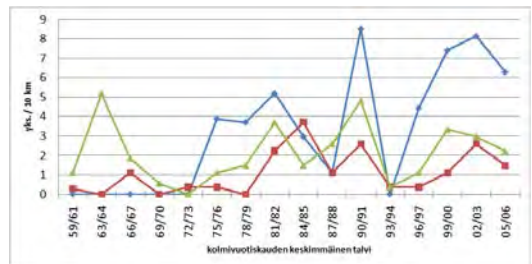
Närhi *Garrulus glandarius* (198, 150, 149)

Lisääntynyt selvästi kuten muuallakin Pohjois-Suomessa. Eniten lisääntynyt 1989 alkaen. Toinen huippu 1970-luvun alun lauhojen talvien aikana. Huomattava vähennys 1984–87 kylminä talvina (Väisänen 2003).

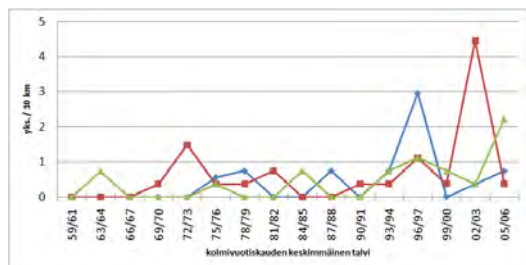
Harakka *Pica pica* (698, 668, 688)

Lisääntynyt tasaisen voimakkaasti 1950-luvulta asti lukuunottamatta jyrkkää lyhyttä vähennystä vuosina 1993–94 ja 1996–97. 1950–60-luvuilla pesi tuhottiin ja lintuja tapettiin erittäin paljon, sitten vähitellen vähemmän.

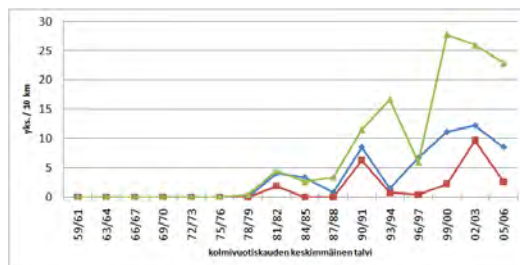
Varis *Corvus corone cornix* (136, 48, 74)

Lievä lisääntyminen 1980-luvulta alkaen lauhuneiden talvien ja vähemmän etelään muuton takia. Erittäin voimakas lyhyt vähennys 1992–1996. Vähiten 1960-luvulla, jolloin vaino voimakkainta harakan tapaan. Vaino jatkunut vähän vähenneenä koko ajan.

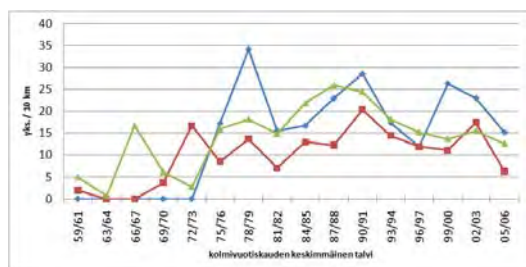
Korppi *Corvus corax* (18, 28, 17)

Vähälukuinen koko ajan, vähiten 1960-luvun ja 1980-luvun ajan, jolloin melkein koko ajan nolilla. Eniten vuoden 1995 jälkeen. Pohjois-Suomen laskennoissa vähentynyt puoleen (Väisänen 2003).

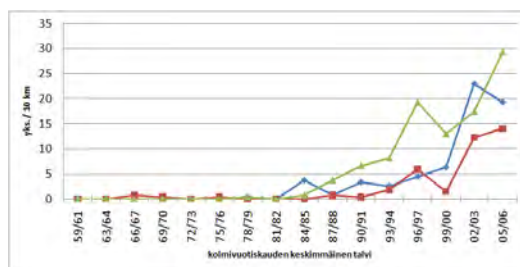
Naakka *Corvus monedula* (153, 64, 328)

Laskennoissa vasta 1981 alkaen, josta alkaen voimakas lisääntyminen pönttösten ja lauhojen talvien takia. Jyrkkä lyhyt vähennys 1993–94 ja 1996–97. Oman noin 20 parin pesintätulos sama koko 1990-luvun.

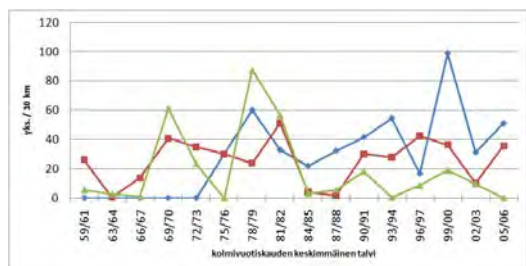
Varpunen *Passer domesticus* (602, 429, 591)

Huomattava lisääntyminen 1960-luvulta vuoteen 1990 asti. Tämän jälkeen vähentynyt, jyrkästi vuodesta 1995 alkaen. 1960-luvun jälkeen vähiten 2006–2007 Jouko Siiran pesintätutkimuksessa Limingassa sama kehitys (Siira ym. 2004)

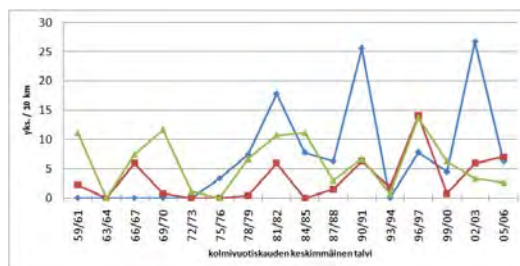
Viherpeippo *Carduelis chloris* (172, 103, 266)

Tuli laskentoihin vuonna 1968, josta tasaisen vähän vuoteen 1986 asti. Sitten erittäin suuri lisääntyminen vuoteen 2007 asti. Jyrkkä lisääntyminen koko maassa, suurin Pohjois-Suomessa (Väisänen 2003).

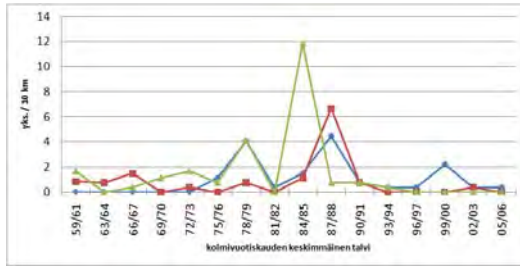
Urpiainen *Carduelis flammea* (1244, 1125, 717)

Epäsäännöllisiä suuria vaihteluita. Syynä ainakin puiden siemensadot. Suurimmat keväthuiput 1970 ja 1979 ja suurin syyshuippu 2000. Talvimäärät keskimäärin aika tasaisia.

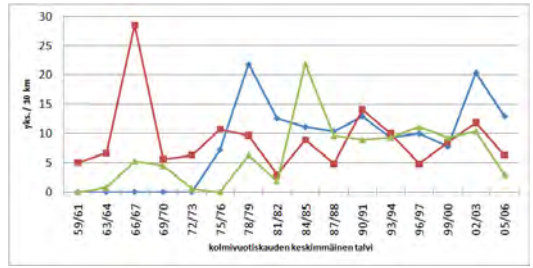

Pikkukäpylintu *Loxia curvirostra* (303, 144, 218)

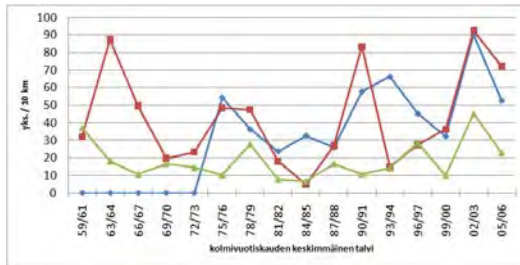
Määrät vaihtelevat kuusen siemensadon mukaan. Suurimmat syyshuiput 1981–1983, 1998 ja 2002, keväthuiput 1969, 1979, 1982, 1984 ja 1996. Suurin talvihiippu 2002–2003. Vähiten 1960–1965, 1993–94 ja 1995–96 (laskentojen pienin määrä 1970-luvun jälkeen).

Taviokuurna *Pinicola enucleator* (42, 36, 56)
Tasaisen vähäluukainen, enimmillään 1976–79 ja 1985–89.

Punatulkku *Pyrrhula pyrrhula* (362, 395, 27)
Keskimäärin tasaisesti noin 10 yksilön paikkeilla koko ajan. Vähimmillään ennen vuotta 1975.

Keltasirkku *Emberiza citrinella* (1347, 1877, 627)
Vähentyi 1960-luvun alusta aina vuoteen 1985 asti. Tästä alkaen lisääntyi lukuun ottamatta vuosia 1994–95 ja 1996–97, jolloin jyrkkä vähennys. Pesimälintulaskennoissani 1962–2007 kehitys samanlainen paitsi 1980–97 pesimämäärät lähes samat.

Muut lajit

Laulujoutsen *Cygnus cygnus* (86, 0, 0)

Havainnot syksyiltä 1991 (4), 1999 (11), 2005 (69) ja 2006 (2).

Hanhilaji *Anser/Branta* (23, 0, 0)

Muuttava hanhiaura (a23) havaittiin syyslaskennassa 1993.

Kanahaukka *Accipiter gentilis* (2, 2, 1)

Havainnot syksyiltä 1994 ja 1999, talvelta 1968 ja 1976 ja keväältä 1969.

Varpushaukka *Accipiter nisus* (2, 0, 2)

Havainnot syksyiltä 1988 ja 2000 ja keväältä 1988 ja 2001.

Tuulihaukka *Falco tinnunculus* (1, 0, 0)

Ainut havainto syyslaskennassa 1999.

Riekko *Lagopus lagopus* (5, 8, 6)

Viimeisin havainto keväältä 1989 (1 yksilö).

Peltoppy *Perdix perdix* (0, 0, 19)

Havaittu kevätlaskennassa 1967 (9 yksilöä), 1969 (3 yksilöä) ja 2004 (8 yksilöä).

Kalalokki *Larus canus* (1, 0, 0)

Havaittiin syksyllä 1994.

Varpuspöllö *Glaucidium passerinum* (0, 1, 0)

Havaittu kerran talvilaskennassa 1979/80

Viirupöllö *Strix uralensis* (0, 1, 0)

Havaittu kerran talvilaskennassa 1988/89.

Helmipöllö *Aegolius funereus* (0, 0, 1)

Havaittu kerran kevätlaskennassa 1977.

Pikkutikka *Dendrocopus minor* (2, 0, 0)

Havainnot syksyiltä 1989 (1) ja 2003 (1).

Pohjantikka *Picoides tridactylus* (4, 2, 1)

Havaittu vuosien 1985–2003 välisenä aikana yhteensä 7 kertaa.

Punarinta *Erithacus rubecula* (3, 1, 1)

Harvinainen talvehtija.

Kulorastas *Turdus viscivorus* (1, 0, 0)

Ainut havainto syyslaskennassa 1999.

Pähkinänakkeli *Sitta europaea* (1, 2, 1)

Isolepinkäinen *Lanius excubitor* (0, 1, 0)

Kottarainen *Sturnus vulgaris* (34, 0, 0)

Peippo *Fringilla coelebs* (1, 0, 0)

Järripeippo *Fringilla montifringilla* (2, 0, 0)

Vihervarpunen *Carduelis spinus* (75, 9, 2)

Kirjosiipikäpylintu *Loxia leucoptera* (3, 14, 26)

Laskennoissa vain 1996, 1998–99 ja 2004–2005

Pulmunen *Plectrophenax nivalis* (4, 2, 0)

Pajusirkku *Emberiza schoeniclus* (1, 0, 0)

Kirjallisuus

Siira, J., Aalto, P. & Hirvelä, J., 2005: Peltolinusto Limingassa ja Lumijoella vuosina 1957–2004. Linnut vuosikirja 2004.

Väisänen, R.A. 2003. Yleisten talvilintujen kannanmuutokset 27 talvena Suomen eri osissa. Linnut-vuosikirja 2002: 41–62.

LAPINSIRRIN POPULAATORAKENNE FEN- NOSKANDIASSA: MITÄ DNA:N MUUNTELU KERTOO?

JUHANI KARVONEN

Tutkin pro gradu -työssäni vuonna 2004 lapinsirrin populaatorakennetta Fennoskandiassa. Geneettisinä työkaluina käytin mitokondrio-DNA:n (mtDNA) kontrollialuetta ja mikrosatelliittilokuksia, joiden muuntelua tutkin. MtDNA-aineisto koostui 396 emäksen mittaisen mtDNA:n kontrollialueen keskimmäisen osan alueen sekvenssin muuntelusta ja mikrosatelliittilokuksista käytin kolmea alunperin suosirille ja yhtä meriharakalle

suunniteltua lokusta. Tutkimusaineisto koostui 99 lapinsirriyksilöstä ja näytteet oli kerätty Suomen puoleisen Perämeren, Suomen Lapin ja Etelä-Norjan populaatioista (kuva 1).

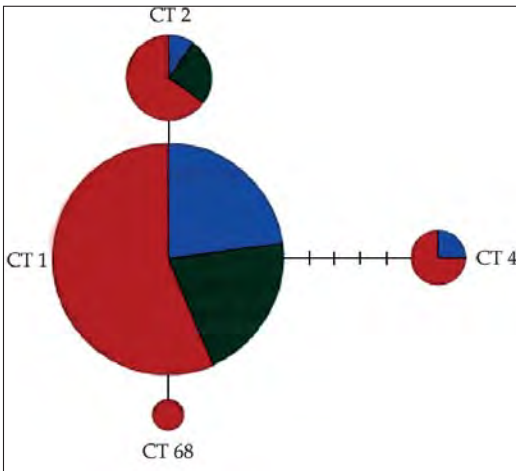
Tutkimus osoitti, että Fennoskandian lapinsirrit ovat geneettisesti samankaltaisia eikä mikään osapopulaatio eronnut omaksi ryhmäkseen. MtDNA muunteli erittäin vähän, valtaosa kaikkien populaatioiden yksilöistä edusti yleisintä haplotyyppiä (kuva 2).

Mikrosatelliittien avulla Perämeren populaatiossa havaittiin odotettua suurempi ho-

motsygotia-aste (taulukko 1). Näyttäisi siltä, että Perämerellä viime vuosikymmeninä tapahtunut populaatiokoon pienentyminen näkyy kasvaneena sukusiirtoisuutena. Tämä kasvattaa homotsygoottisten jälkeläisten osuutta populaatiossa. Perämeren populaatio ei kuitenkaan näytä olevan selvä nielupopulaatio, sillä sieltä näyttää suuntautuvan muuttoa myös muille alueille. Perämerelle saapuu lintuja myös muista populaatioista, mutta tulomuutto ei ole riittävää kattamaan heikon poikastuoton tappioita. Populaation pieneminen siis jatkuu.

KUVA 1. Tutkimukseen kuuluneiden kolmen osapopulaation sijainti lapinsirrin levinneisyys-alueella Fennoskandiassa ja näytteiden keruupaikat. 1 = Perämeri (Kemi (K), Oulu ja Haukipudas (O), Siikajoki (Sj), Kalajoki (Kj)), 2 = Lappi (Enontekiö (E), Sodankylä (S)) ja 3 = Etelä-Norja (Finse(F)).

KUVA 2. Maksimiparsimoniapuu (yksinkertainen eri geneettisiä tyyppiä kuvaava kaavio). Punaisella on kuvattu Perämeren, vihreällä Lapin ja sinisellä Etelä-Norjan yksilöiden jakauminen nimettyihin haplotyypeihin. Pallon koko on suhteessa yksilömäärään.

TAULUKKO 1. Odotettu (He) ja havaittu (Ho) heterotsygotia. H-W –tasapainosta tilastollisesti merkitsevästi poikkeavien (***, $p < 0,001$) lokusten lukuarvot lihavoitu

Lokus	Perämeri		Lappi		Etelä-Norja	
	He	Ho	He	Ho	He	Ho
Calp2	27,60	16***	8,69	7	7,85	8
Calp5	17,28	19	4,49	5	2,85	3
Calp6	18,44	21	1,00	1	1,00	1
4A11	20,06	9***	2,90	3	2,90	3

Sanastoa

mtDNA. Mitokondrio on soluelin joka huolehtii soluhengityksestä. Mitokondriolla on omaa, äidin kautta periytyvä perintöainesta. Mt-DNA:lla on korkea mutaationopeus, joten se on hyvä työkalu geneettisessä tutkimuksessa.

Kontrollialue säätelee DNA:n toimintaa. Mt-DNA:n kontrollialue on hyvin mutaatioaltis.

Mikrosatelliitti. DNA:n lokus, joka koostuu 1–4 emäsparin toistojaksoista. Mikrosatelliitit ovat tyypillisesti luonnonvalinnan kannalta neutraaleja geneettisiä markkereita, joita käytetään tyypillisesti esimerkiksi populaatiogeneettisissä tutkimuksissa sekä rikostutkinnassa ja isyyystestauksessa.

Lokus on geenin sijaintipaikka kromosomissa.

Haplotyyppi on vähintään kahden lokuksen geenien ryhmä, jotka yksilö perii yhdessä toiselta vanhemmistaan. Haplotyyppi kuvaa monen lokuksen genotyyppiä yhdessä kromosomissa (siis ilman vastinkromosomia) tai monen lokuksen genotyyppiä haploidin organismin koko kromosomistossa.

Homotsygotia. Jos yksilö on perinyt molemmilta vanhemmiltaan geenistä samanlaisen alleelin, on yksilö kyseisen geenin suhteen homotsygoottinen. Sisäsiittoisuus lisää homotsygotia-astetta. Jotkut geenit ilmenevät haitallisina homotsygoottisina.

Sisärakenne Kukkola Oy

Sisäkatot • Järjestelmäseinät

Pilliläntie 4, 90460 OULUNSALO

Vaihde 020 7589 200, faksi (08) 521 1579

info@inlook.fi • www.inlook.fi

LINNUT POHJOIS-POHJANMAALLA 2003

TAPANI TAPIO (*toim.*), TUOMAS VÄYRYNEN, MIKKO OJANEN, EINOMIKKONEN, PEKKA RUUSKA, JUHA MARKKOLA, TONI ESKE-LIN, ESA AALTO, PEKKA RAHKO, MINNA TUOMALA & JARI HEIKKINEN

Tämä katsaus on kooste Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen toimialueen lintuhavainnoista vuodelta 2003. Katsauksessa käsitellään niiden lajien esiintymistä, jotka eivät kuulu RK/ARK-komiteoissa tarkistettaviin lajeihin.

Tämän vuosikatsauksen lisäksi vuoden 2003 PPLY:n lin-

nustoa on käsitelty ainakin seuraavissa artikkeleissa:

- Pohjois-Pohjanmaan lintuharvinaisuudet 2002–2005 (Lampila, Velmala & Takalo, 2004) Aureola-vuosikirjassa 2004 (PPLY:n alueriteetikomitean ja BirdLife Suomen Riteetikomitean hyväksymät lajit).
- Tavon lintuasemakatsauksessa (Ojanen & Tynjälä, 2003), joka ilmestyi Aureola-vuosikirjassa 2003.
- Vuoden 2003 linturallikertomukset julkaistiin Aureola-vuosikirjassa 2003
- Birdlifen projektilaji 2003 – Selkälökki julkaistiin Aureola-vuosikirjassa 2004
- Näiden lisäksi alueemme lin-

nustoa käsitteleviä artikkeleita vuodelta 2003 on julkaistu erityisesti BirdLife Suomen julkaisemissa Linnut-vuosikirjoissa 2003 (petolintuvuosi, sääksi, sisämaan seurantapyynti, RK-havainnot, Suomen lintuasetmat ja rengastusvuosi) 2004 (kiljuhanhen suojelu, pikkuharvinaisuudet, Peltolinnusto Limingassa ja Lumijoella, Suomen merikotkat 2003–2004, Suomen pesivän maalinnuston kannanvaihtelut) ja 2006 (Uhanalaiset ja harvalukuiset lintulajit Suomessa 2002–2003).

Tekijöiden (aakkosjärjestyksessä) työnjako oli seuraava: **Esa Aalto** (15 lajitekstiä): me-

rikihiu–mustatiira, **Toni Eske-
lin** (23): peukaloinen–punarin-
ta, sinirinta, leppälintu–kulo-
rastas, lehtokerttu–pensaskert-
tu, sirittäjä–kirjosieppo, **Jari
Heikkinen** (6): käenpiika–poh-
jantikka, **Juha Markkola** (27):
kiljuhanhi, meriharakka–valko-
viklo, **Eino Mikkonen** (38):
kangaskiuru–västäräkki, närhi-
harakka, varis–nokkavarpunen,
Mikko Ojanen (52): kyhmy-
joutsen–tundrahanhi, merihan-
hi–vesilintulaji, kaakkuri–me-
rimetso, tuulihaukka–muutto-
haukka, nokikana, koskikara,
pähkinähakki–mustavaris, pik-
kulintulaji, sää, **Pekka Rahko**
(10): kesykyhky–käki, kuhan-
keittäjä–isolepinkäinen, **Pekka
Ruuska** (35): mehiläishaukka–
sääksi, metsäviklo–vesipääsky,
viiksitimali–puukiipijä, lapin-
sirkku–pajusirkku, **Tapani Ta-
pio** (11): arosuohaukka/niitty-
suohaukka, kurki, huuhkaja–
helmipöllö, havainnoija- ja kir-

jallisuusluettelo ym. yleisosuu-
det, **Minna Tuomala** (7): pyy-
metso, fasaani, kaulushaikara,
harmaahaikara, **Tuomas Väy-
rynen** (19): peltopyy, viiriäinen,
luhtakana–ruisräikkä, ruokki,
riskilä, tervapääsky, harjalintu,
tilhi, satakieli, sinipyrstö, pen-
sassirkkalintu–mustapääkerttu,
idänuunilintu, lapinuunilintu.

Työtä helpotti paljon **Heik-
ki Tuohimaan** perushavainto-
massasta kirjoittajille generoimat
”ajotekstit”, joissa oli lajikohtai-
sesti muutama ensi- ja viimeha-
vainto ja maksimimäärät.

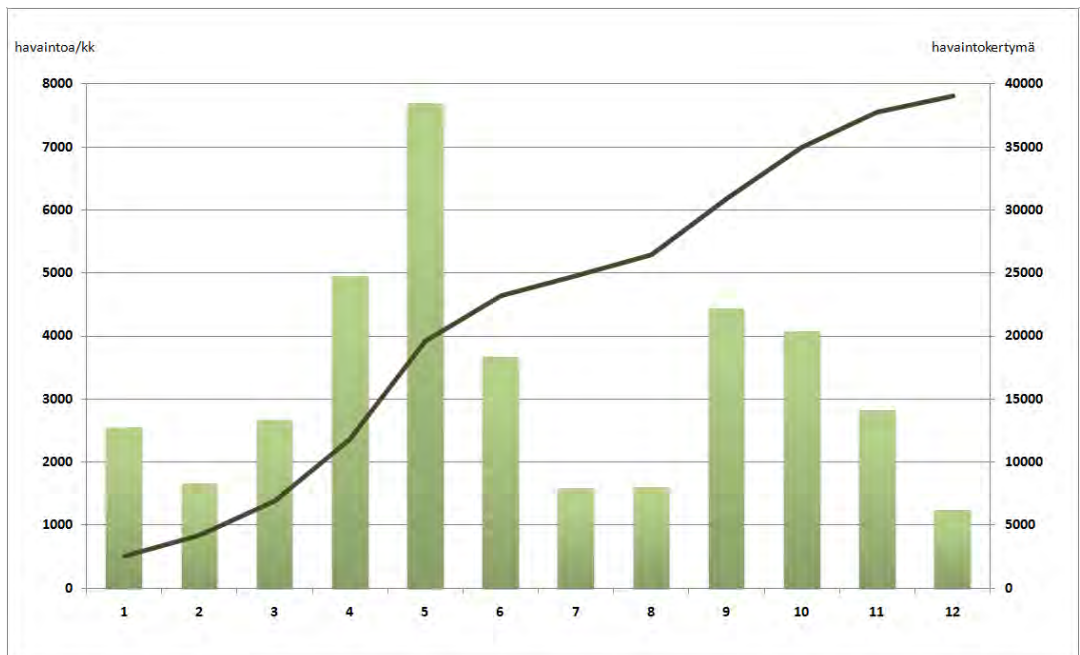
Katsausta toimitti aluksi
Tuomas Väyrynen ja sen saat-
toi loppuun **Tapani Tapio**.

Vuoden yleisluonnehdinta ja havaintomäärät

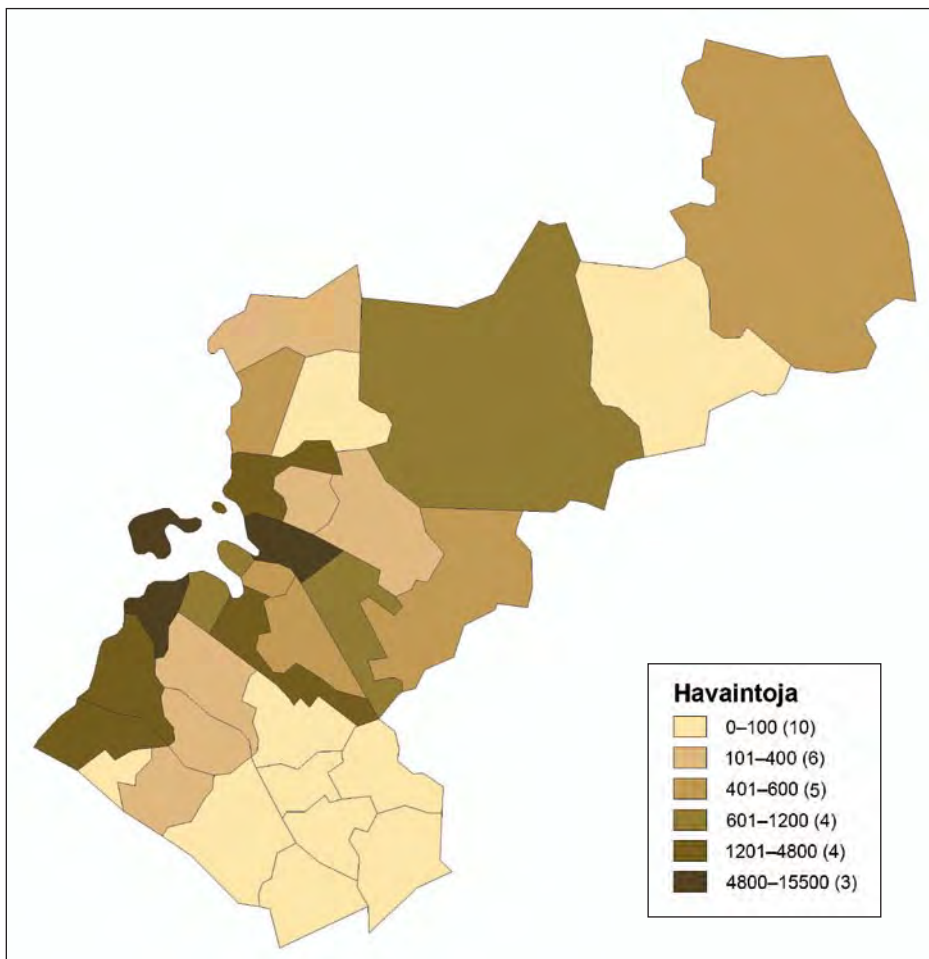
Lintuvuosi 2003 alkoi vilk-
kaana, sillä talvi 2002/2003 oli
kaikkien aikojen paras marja-
lintutalvi alueellamme. Tammi-

kuulta tilhiä ilmoitettiin 45000
ja taviokuurnia 4500 yksilöä.
Räkättirastaistakin laskettiin
tammikuussa yli tuhatpäiset
kerääntymät Raahesta ja Ou-
lusta. Marjoja riitti koko talven
yli, sillä vielä maaliskuullakin
kirjattiin yli tuhannen tilhen
kerääntymiä useamman kun-
nan alueelta. Myös pöllöjen
osalta talvi ja kevät olivat yksi
kaikkien aikojen hienoimmista.
Painopiste oli Raahen seudulla,
jossa hurjimman pöllöretken
saldo oli 125 pöllöä. Mieleen-
painuneista pöllöretkistä ja
-havainnoista saatiin nauttia
muuallakin, erityisesti rannik-
koseudulla. Talven esiinty-
minen oli runsasta myös mm.
isolepinkäisellä, kuusitiaisella,
vihervarpusella ja käpylinnuil-
la. Kylmyydestä huolimatta
talvi jäi siten mieleen poikke-
uksellisen runsaslentuisena.

Alkukevällä, maaliskuun
alkupuolella, yllätti muutaman

Havaintojen jakaantuminen kuukausittain vuonna 2003 (palkit) sekä koko vuoden havaintokertymä (viiva).

Havaintojen jakautuminen kunnittain vuonna 2003.

Kunta	Havainnot	Kunta	Havainnot
Haapavesi	31	Oulunsalo	707
Hailuoto	5007	Piippola	27
Haukipudas	1532	Pudasjärvi	696
Ii	451	Pulkila	9
Kempele	534	Pyhäjoki	2525
Kestilä	2	Pyhäntä	5
Kiiminki	107	Raahe	1670
Kuivaniemi	112	Rantsila	52
Kuusamo	503	Ruukki	235
Kärsämäki	35	Siikajoki	4870
Liminka	1209	Taivalkoski	58
Lumijoki	779	Tyrnävä	579
Merijärvi	82	Utajärvi	453
Muhos	728	Vihanti	268
Oulainen	189	Yli-Ii	24
Oulu	15457	Ylikiminki	130

vesilintulajin varhainen saapuminen Oulun sulapaikoille (tukkasotka, uivelo ja nokikana). Muutoin lintukevät eteni varsin normaalissa aikataulussa. Keväällä organisoidussa PPLY:n hanhilaskennassa saatiin tarkkaa tietoa lepäilevien hanhien määrästä. Sen sijaan muuton seuranta jäi tällä kertaa keväällä vaatimattomaksi, mikä näkyi mm. suurikokoisten ja arkisten lajien havaittujen yksilöiden vähäisinä yhteismäärinä. Erikoisia muuttoilmiöitä ei keväällä havaittu ja kerääntymätkin olivat havaintoaineiston perusteella vaatimattomia tai tavanomaista luokkaa.

Kesällä yölaulajista ja muista "arvolaulajista" runsaasti esiintyivät mm. viiriäinen, satakieli, kultarinta ja kuhankeittäjä. Vähissä taas olivat mm. viitakerttuset, sinipyrstöt ja ruisräkäät. Pöllöjen vahva esiintyminen väritti edelleen kesää.

Syysmuuton seuranta oli kevätmuuton tapaan melko vaatimatonta verrattuna moneen vuoteen. Ehkä sen seurauksena erikoisia muuttoilmiöitä ei silloinkaan juuri havaittu. Syksyllä muista linturyhmistä poiketen petolintujen muuttoa seurattiin tavanomaista enemmän ja havaitut määrät kohoivat edellisyyksyjä korkeammiksi. Muita mainittavimpia muuttoesiintymiä olivat keskikesän vahva räkättirastaiden välimuutto. Syksyllä vaeltajista liikkeellä oli mukavasti mm. lapintiaisia. Myyräkannat romahtivat rannikkoseudulla loppukesällä. Romahdus ei kuitenkaan näkynyt pöllövaelluksena PPLY:n alueella päinvastoin kuin Etelä-Suomessa, jossa ainakin varpuspöllöjen vaellus

oli ennätysellistä. Leudon loppuvuoden ansiosta tehtiin joulukuussa joitakin harvinaisia talvihavaintoja mm. harmaa-haikarasta, kaulushaikarasta, lapasotkasta ja punasotkasta.

Vuoden aikana joidenkin lajien viime vuosien runsastuva esiintymiskäyrä otti takapakkia, sellaisia olivat mm. kyhmyjoutsen, valkoposkihanhi ja kanadanhanhi. Mahdollisesti kylmä talvi heikensi niiden kantaa. Vähälukuisista lajeista vuosi oli hyvä mm. luotokirviselle, turturikyhykylle ja harjalinnuille ja heikko puolestaan mm. haahkalle, allihaahkalle, riskilälle, ruokille ja isolokille.

Kultasirkun totaalinen häviäminen oli tunnustettava viimeistään nyt, sillä ainoastaan yksi koiras havaittiin Limingassa. Myös toisen entisen alueemme mahtilajin (tosin vain läpimuuttavan), kiljuhanhen, ahdin ko jatkui. Lämpimuuttavien lyhytnokkahanhien määrät ovat edelleen selvässä kasvussa. Yksi PPLY:n "omista" lajeista, rantakurvi, sinnittelee vielä muuttaman parin voimin.

Vuoden 2003 katsasta varten saatiin hieman yli 39000 havaintoriviä (vuonna 2002 21000 havaintoa).

Vuoden 2003 sää

Tammikuun ensimmäinen kolmannes oli hyvin kylmä, lämpötila laski Kuusamossa alle 40 asteen 7.1. Kymmenennen päivän jälkeen sää lämpeni, nollaraja kulki Oulun läänin pohjoisrajalla. Normaalilämpöjakso ulottui loppukuulle saakka, jolloin hyvin kylmää ilmaa saatiin jälleen pohjoisesta. Helmikuuta kuvasi korkeapaineen asettuminen Skandinavian

eteläosiin, jolloin läntiset föhn-tuulet vallitsivat lähes koko kuukauden Suomessa. Sää oli Oulussa yli 3 astetta normaalia lämpimämpää, nollaraja ylittyi päivisin hyvin usein. Sydäntalven (joulukuu 2002–helmikuu 2003) keskilämpötila oli kolmisen astetta normaalia kylmempi ja vastaavasti Itämeren jäätyminen oli mittavaa, jääpeite kattoi n. 220000 km². Jäätalvi luokiteltiin ankaraksi. Kaksi edellistä jäätalvea olivat leutoja (n. 100000 km²) ja keskimääräinen (n. 125000 km²).

Maaliskuuta kuvasivat lämpimät föhn-sääjaksot sekä vähälä kylmänpurkaukset. Vaikka lämpötila sahasi reippaastikin, kuukauden keskilämpötila oli yli kolme astetta normaalikautta lämpimämpi. Lumipeite oli länssirannikolla tavallista vähäisempi. Huhtikuun alkukolmannes oli tavanomaista viileämpi, Irenen päivän (5.4.) luoteismyrsky toi lumisateita ja seuraavat päivät olivat hyvin kylmiä, varsinkin öisin. Kymmenennen päivän tienoilla lämpötila nousi nopeasti ja lumipeite alkoi kadota. Pääsiäisen seudussa hyvin lämmintä ilmaa virtasi Suomeen. Loppukuusta sää taas viileni normaalin alapuolelle. Huhtikuun sademäärät jäivät normaalia alhaisemmiksi.

Toukokuun ensimmäinen kolmannes oli tavanomaista viileämpi yöpakkasineen, mutta loppukuu hiukan normaalia lämpimämpi. Toukokuussa satoi useilla paikoilla ennätysmääriä, jopa kolminkertaisesti normaaliin verrattuna. Alueemme länssireunalla sademäärä jäi puolitoukokuun tasolle, mutta onhan siinäkin veden tuloa. Kevät (maalis-toukokuu) oli föhn-tuulien vallitsemalla Pohjois-Suo-

messä ja siten tavanomaista lämpimämpää, mutta Etelä-Suomessa kevät jäi normaalivuoden lämpötiloista.

Kesäkuun kaksi alkukolmannesta olivat viileitä, ilma lämpeni selvästi vasta 20 päivän jälkeen. Alueemme länsiosassa kuukauden keskilämpötila oli noin asteen normaalia viileämpi, idässä jopa kolme astetta. Kuukausi oli lähes kuiva, sateeton. Heinäkuuta luonnehti helle, Kuukausi alkoi hellepäivillä, alkukolmannes oli hiukan viileämpää mutta sitten lämmintä saatiin koko loppukuukausi. Keskilämpötila nousi kolmisen astetta tavanomaista korkeammalle. Sadetta saatiin normaali määrä alueellamme. Helle jatkui muutaman elokuun alkupäivän, sitten säätila normaalistui, mukavan lämmintä

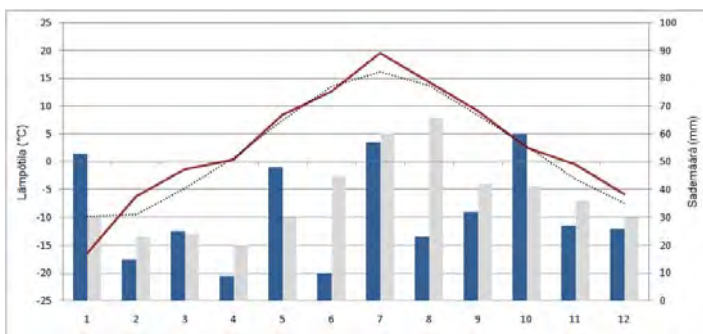
ja sadetta niukasti. Kuukausi oli kokonaisuutena asteen verran normaalia lämpimämpi. Sadetta saatiin alueellamme lännessä niukasti, idässä normaalisti. Kesä (kesä-elokuu) oli kokonaisuutena rannikolla tavanomaista lämpimämpää, idässä taas normaalia.

Syyskuu oli viime vuosille tyypillinen lämmin kuukausi. Lämpötila nousi 22.9. lähes 20 asteeseen Oulussakin. Keskilämpötila oli asteen verran yli normaalin. Yöhallaa esiintyi vain kolmena kertana. Kuukauden lopussa oli useita kovatuulisia päiviä. Lokakuussa alueellamme lämpötila oli normaaliluvuissa. Lokakuussa satoi hiukan tavanomaista reilummin, mikä paikkasi kesän niukkoja sateita. Marraskuun kaksi kolmannesta olivat suh-

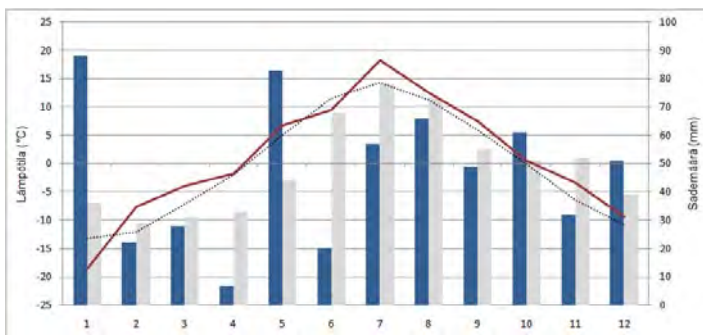
teellisen lämpimiä, lounaisten matalien vallitsemia, keskilämpötila nollan kieppeillä. Tämän jälkeen sää pakastui vähäsen, kuukauden keskilämpötila jäi kuitenkin 2,5 astetta normaalia lämpimämmäksi. Syksy (syysmarraskuu) oli tavanomaista vähän lämpimämpi.

Joulukuun alussa Venäjän alueen korkeapaine jatkui aiheuttaen matalapaineiden virran Suomen yli. Säätyyppi jatkui lauhana kuun puoleenväliin saakka, minkä jälkeen seurasi pakkasjakso. Kuun lopussa oli jälleen lauhaa.

Vuosi 2003 oli kokonaisuudessaan alueellamme vajaan asteen verran normaalia lämpimämpi. Vuoden sademäärä jäi alle pitkän ajan keskiarvon.

Vuoden keskilämpötilat (punainen viiva) ja sademäärät (sininen palkki) Oulussa (yllä) ja Kuusamossa (alla) vuonna 2003 sekä vertailua vuosiin 1971–2003 (keskilämpötila: musta pisteiviiva, sademäärä: harmaa palkki). Lähde: Ilmatieteen laitos 2004.

8x30 HABICHT

8x30SLC

8x20 JA 10x25 POCKET

8x32EL JA 10x32EL

8x32EL JA 10x32EL TRAVELER

8.5x42EL JA 10x42EL SWAROVISION

SWAROVSKI

SLC 42 HD, UUTUUS

Swarovskin uudet SLC 42 HD mallit jatkavat Swarovskin tinkimätöntä optiikkalinjaa. Linseissä käytetyt fluoridikiteet (HD-lasi) takaavat terävän, erotuskykyisen ja värit oikein toistavan kuvan. Linssit ja prismat on päällystetty SWAROTOP, SWARODUR ja SWAROBRIGHT kalvoilla, jotka varmistavat korkealuokkaisen ja virheettömän kuvan ja takaavat maksimaalisen kirkkauden. Magnesiumrunko tekee kiikarista aiempaa kevyemmän ja kumipäällyste takaa pitävän otteen. Tarkennusmekanismi on uusittu, tarkennus toimii nopeasti ja tarkasti. Linssien ulkopinnat on päällystetty SWAROCLEAN kalvolla, joka helpottaa linssien pitämistä puhtaina. Koot 8x42 ja 10x42

Ostamalla Swarovskin tuet samalla luonnonsuojelua. Voit tutustua Swarovskin suojelukohteisiin http://www.swarovskioptik.us/en_us/current-projects -osoitteessa.

Lisätietoja saat:

Lintuvaruste Oy, Koetilantie 1 B 5, 00790 Helsinki

Avoinna Ma 11.00-17.00, Ti-Pe 11.00-17.30

www.lintuvaruste.fi, lintuvaruste@birdlife.fi, puh. 09-386 7856

Lajikohtainen katsaus

Sorsalinnut - *Anseriformes*

Kyhmyjoutsen (*Cygnus olor*)

Keväältä vain muutama havainto, ensimmäinen tavattiin 30.3. RAA Lapaluodossa 1p (SSi, JKo, RNe), seuraava 27.4. SII Karinkanta 1p (EMi) ja kolmas vasta 8.5. HAI Isomatalassa 1p (PPI) ja OUL Hietasaareissa 2m (RPa). Kaikki muut kevään havainnot: 10.5. SII Varessäikkä 1p (MKe, PLa), 23.5. HAI Isomatala 1p (JKa, RHa, STi) ja 25.5. HAI Matikanniemi 2p (JMa), nämä käyttäytyen pesivien tapaan ja 4.6. SII Tauvo, Kaasa 3m, sekä samat yksilöt Munahiedalla (WVe, RMä). Matikanniemen havainto jäi ainoaksi pesimiseen viittaavaksi alueeltamme tänä vuonna. Kesällä vuoden suurin yksilömäärä 12.7. PYI Takaranta 6 ad p (HTu). RAA–SII–HAI-merialueella tavattiin kesän mittaan eri paikoissa 2–3 yksilöä, jotka edustanevat samoja, kierteleviä yksilöitä.

Alkusyksyn havainnot jäivät myös niukoiksi: 28.8. HAI Isomatalalla 2p (JMa) ja 23.9. SII Tauvon lintuasemalla 2m. Lokakuulla nähtiin useaan otteeseen HAI–SII-väliseltä merialueelta 2p (useat). Viimeiset havainnot tehtiin tältä samalta alueelta: 8.11. SII Varessäikkä 3p (MKe, MAI, TJa) ja 16.11. HAI Riisinnokka 3p (JMa). Todennäköisesti syksyn linnut edustavat osin samoja kierteleviä yksilöitä kuin kesäisetkin. Koko vuoden yksilömäärä oli n. 25 (kevät n. 10, kesä 8–10, syksy n. 5) ja jää jälkeen edellisen vuoden n. 40 yksilöstä.

Pikkujoutsen (*Cygnus columbianus*)

Lajin esiintyminen oli perinteistä, n. 15 yksilöä keväällä ja 5–6 syksyllä. Ensihavainto 15.4. PYI Yppäri 1p (KVä). Seuraavat 19.4. UTA Juorkuna 2p (EMi) ja 20.4. LIM Savelan pellot 2p (JPe, JuP, TVä ym.). Muut havainnot: 21.4. TYR Ängeslevä 3p (STi), 30.4. TYR I (RPa, Mikko Jaukkuri), 2.5. OUN Honkaranta 1p (VHe), 3.5. TYR Niityt/Nikulant pellot 1p (JRa), 8.–17.5. UM Sannanlahti 3p (JSj, MKe, PLa ym.) ja viimeinen keväthavainto 23.5. OUL Letonniemi 1p (JHa). Syksyn havainnot: 20.9. SII Säärenperä 1p (JPm ym.), 21.9. SII Tauvo, Kaasa 1p (VHe) sekä 15.10. SII Varessäikkä 4p (JKa, ALu).

Laulujoutsen (*Cygnus cygnus*)

Talvehtimishavaintoja saatiin kolmelta paikkakunnalta, mutta lintujen viipymisestä ei ole tietoja kuin yhdessä tapauksessa: 1.1 HAA Pyhäjoki 7p (ilm. IKo), TAI Metsäkylä, Korvujärvi 1p (Koillissanomat, ilm. KHi) ja PII Kortteinen 1p (Voitto Ojaniemi), jossa perinteinen talvehtimissula jäätynyt ja lintu menehtynyt helmikuussa.

Kevään ensimmäiset saapuivat maaliskuun lopulla: 20.3. RAA Honganpalo 6m (maallikko) ja 21.3. MUH Muhoslampi, Kirkkoranta 1p (VPH, TSp, TWä). Laji yleistyi nopeasti ja jo 22.3. ilmoitettiin useita havaintoja eri puolilta aluetamme. Kevään muuton huippu asettui ajalle 18.–21.4. Ilmoitetut päiväsummat (p+m) PPLY:n alueelta olivat näiltä päiviltä n. 1100, 1000, 450 ja

1450 yksilöä. Muuttajia laskettiin Tauvon lintuasemalla näinä päivinä 128, 544, 218 ja 174 m. 19.4. myös PYI Parhalahdella 19.4. 554m (HTu, SPu, RKy ym.). Paikallisia oleskeli 25.4.–18.5. jostakin kohteesta laskettuna HAI eteläosa–OUS KeskiSeljänmatala–OUS–HAI lauttaväylä–LUM Sannanlahden torni rajoittamalla merialueella useiden satojen suuruisia lepäilijäsummia. Suurin yksittäinen 25.4. OUS Lauttaväylä–KeskiSeljänmatala 620p (JMa, MAa ym.). Muita suurimpia olivat 15.5. LUM Sääri 400p (EMi) ja 18.5. LUM Sannanlahti 584p (RKy). Muuttavia kirjattiin tällä jaksolla niukahasti. Kevään myöhäisin suurehko muuttajamäärä kirjattiin Siikajoen Tauvon lintuasemalta, 2.6. 14 yks. (MTy). Kevään muuttolennossa havaittujen yhteismäärä oli ilmeiset tuplat poistettuna 3124.

Esiakuiset joutsenten viettävät kesää merialueilla yleisesti. Suurimpia määriä tavattiin seuraavasti: 15.6. SII Munahietä 114p (VSu) ja 19.6. LIM Virkkulassa 160p (JHa) ja 28.8. HAI Riisinnokka 135p (JMa).. Pesimishavaintoja kertyi nelisenkymmentä kappaletta. Esim. Hailuodossa joutsen pesii lukuisilla pienehköilläkin lammilla, joista poikaset kuljetetaan väljemmille vesille (JMa). Kirkkosalmella tavattiin 14.6. viisi poikuetta (TVä, MLu). Pudasjärven–Utajärven linjalaskennoissa pesivä tai mahdollisesti pesivä pari kirjattiin 22 kertaa kansioihin (EAa).

Syksyn ensimmäiset muuttaviksi merkityt yksilöt tavattiin 2.9. RAA Kultalahdella 1m S (HTu) ja 16.9 PYI Elävisluo-

Ensimmäiset laulujoutsenet saapuvat yleensä maaliskuun lopulla © TEPPO KOMULAINEN

dossa 11m S (2a) (HTu). Syyskuun suurin määrä 125 p, tavattiin 10. pv HAI Huikussa (JMa). Muuttolennossa havaittiin syksyllä yhteensä 2052 lintua. Suurimmat paikallisten parvet kirjattiin marraskuulla: 12.11 597p SII karinkannassa (TVä), RAA Kultalanlahdella oleskeli 450–470p 8.–15.11. (HTu) ja HAI Riisinnokalla 402p 16.11. (JMa). 100–200 suuruisia parvia kirjattiin lukuisia eri puolilta merialuettamme. Muuttolennossa huiput kirjattiin 18.10 PYI Elävisluoto 426m (HTu) ja 26.10. RAA (useiden paikkojen yhteissumma) 465m (HTu, TVä). Syksyn suurimmat paikallisten kertymät olivat: 8.11. n. 900 eri puolilla, 15.11. n. 860 eri puolilla ja 16.–19.11. n. 950p HAI–RAA ja OUL. Tämän jälkeen lukumäärät lähtivät laskuun. Syksyn viimeiset: 14.12. RAA Lapaluoto 5p

(HTu), 15.12. PYI Sunin Rajapöällä 1p (HTu) ja 24.12. MUH Poikajoki 1p (Marko Mattila). Joulukuun kokonaismäärä oli 123m+253p.

Metsähanhi (*Anser fabalis*) ja harmaahanhilaji (*Anser sp.*)

Metsähanhen ensimmäiset tunnustelijat, 1p ja 2m, saapuivat 28.3. LUM Sannanlahdelle (JKa, ALu, JHa) ja 1p TYR pelloille (JKa, ALu, JHa). Seuraavana päivänä tavattiin ehkä sama yksittäinen lintu parilla paikalla Muhoksella (TSp, TWä, RKy ym.) ja toinen yksilö TYR Ängesleväntiellä (JRa). Muutto ei edistynyt, aikavälillä 31.3.–13.4. havaittiin 1–2 lintua eri paikoilla, kunnes 15.4. muutto lähti ryntäksenomaisesti käyntiin viileän jakson päätyttyä. Lintuja tavattiin eri puolilla aluettamme (PYI–SII–

TYR) tuhatkunta yksilöä.

PPLY:n hanhilaskennassa metsähanhen ja määrittämättömien hanhien määrät nousivat 21.4. mennessä 5000 yksilöön. Summat pysyivät viiden tuhannen kieppeillä 26.4. saakka. Vielä 2.5. laskettiin yli 3000 hanhea, minkä jälkeen viimeisetkin jatkoivat matkaansa pohjoiseen. Muuttolennossa suurimmat määrät olivat 19.4. PYI Parhalahti 482m + anser sp. 676m (HTu, SPu, RKy ym.), 27.4. LIM Virkkula 865m ja p ei määrittämättömiä (VSu, PSu, OSu), 3.5. OUL Kempeleenlahti 1043m ei määrittämättömiä (EAa, JKI ym.) Viimeinen isompi parvi nähtiin 8.5 SII Karinkannassa 102p (JSj). Vielä 15.5. PYI Parhalahdella 10m (RKy). Tämänkin jälkeen nähtiin yksittäisiä muuttavia yksilöitä. *Rossicus*-rodun metsähanhia ilmoitettiin kevään

aikana 28.4. SII Säari 1p (JMa, PPe, ALn), 13.5. SII Niitynmaa 5p (JMa) ja 24.5. HAI Riisinnokka 1 (JAa, AVi, MAI). Keväällä havaittiin yhteensä noin 4500 metsähanhea ja 2800 määrittämätöntä hanhea muutolennessa.

Syysmuuton alku, 8m SSE yllättävän aikaisin, 3.8. HAI Patelanselällä (JMa, MAa). Seuraavat 23.8. HAU Halosenperä 25m (JMe, SKu). Kuun vaihteen molemmin puolin jo useita muuttohavaintoja. Syksyn suurimmat määrät: 1.9. KEM Köykkyri, kasa 56m, S (HTa), 13.9. PYI Yppäri pellot 105m (STi, KRa, EHö ym.), 13.9. PYI eri paikat 130m (HTu, KVa), 18.9. OUL Ouluntulli 70m (TMu), 19.9. LIM Virkkula 90m+p (JPm ym.) sekä 13.10. KUU Alakitka 140m (OLa). Se oli syksyn viimeinen havainto ja samalla suurin kerralla havaittu määrä. Sitä edeltävät olivat: 11.10. RAA Kultalanlahti 10m, S (HTu), 12.10. HAI Huikku 1m (TVä, MLu) ja

12.10. SII Kaasa, Haikara 1p (HTu, KVa). Syksyn aikana havaittiin noin 1200 metsähanhea ja 500 lajilleen tunnistamatonta hanhea. Suurin lajilleen tunnistamattomien parvi oli 11.10. OUS Riuttu a200m S (EAa, HRH) tn. valkoposkia.

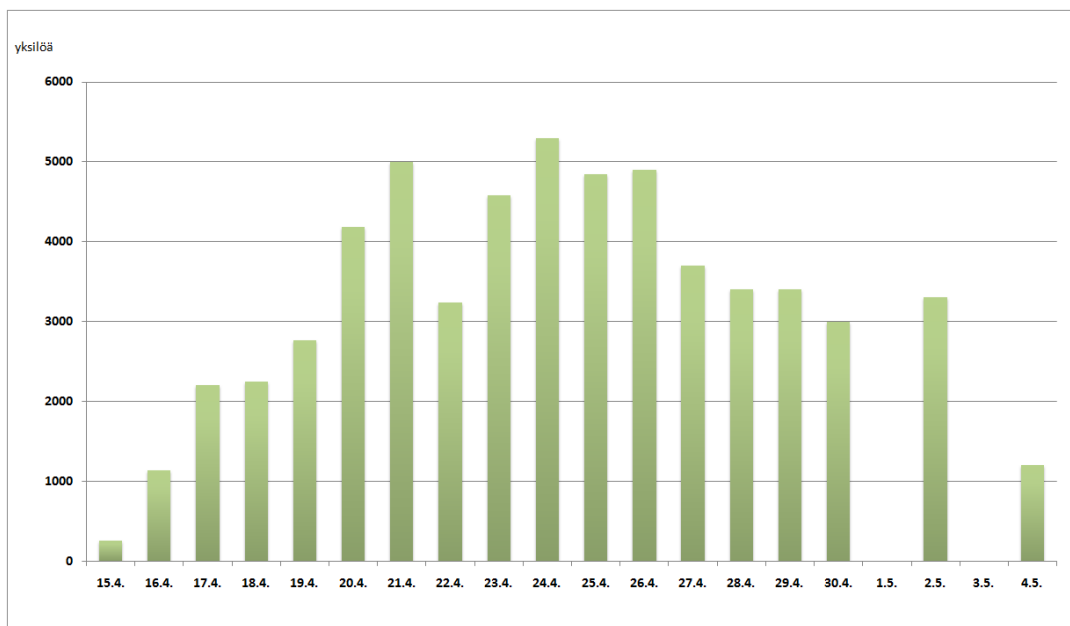
Lyhytnokkahanhi (*Anser brachyrhynchus*)

Lyhytnokka saapui myöhään, vasta 15.4. laji tavattiin useasta paikasta samanaikaisesti: TYR Kuusela 2p (TTa), TYR Murto 2p (STi), PYI Yppäri 1m (KVa) ja PYI Harmi 1p (KVa). Kevään suurimmat määrät tavattiin aikavälillä 28.4.–12.5. TYR ja etenkin SII lukumäärien vaihdellen 90–137 paikallisen yksilön välillä. Suurimmat yksittäiset: 28.4. TYR 98 (JSj), 8.5. SII Karinkanta 88p (MTa, JSj) ja 12.5. SII Säärenperä / Savilahti 137p (JHa, HHö, EMi). Kevään viimeiset 17.5. SII Säari 1p (JHa, JKa, ALu ym.) sekä vielä linturallissa 24.5. SII Savilahti

1p (useat). Kevään yksilömäärä n. 400. Syksyistä havaintoja ei tullut tietoon.

Tundrahanhi (*Anser albifrons*)

Kevään päiväsummahavaintojen määrä oli 25–35 yksilön välillä, riippuen siitä, kuinka nopeasti arvioidaan linnun poistuvan alueeltamme. Syyshavaintoja ei ollut. Pääsääntöisesti yhdistyksen alueella nähdään tundrahanhet paikallisina, vain vähäisessä määrin muutolla. Kevään ensimmäiset saapuivat 15.4., havaintoja tuli neljästä eri kohteesta: TYR Kuusela 1p (TTa), PYI Yppäri 1p (KVa), TYR Murto 1p (STi) ja LIM Rantakylä 1p (Esko Nurmi, Risto Vittaniemi). Kevään suurimmat kertymät todettiin varsin pian ensimmäisten saapumisen jälkeen: 1.5. tavattiin 4 yksilöä Muhoksen Muhoslammen venesatamasta (VPH, TSp). SII Ulkonokan lintutornista laskettiin 8.5. 7p (JMj). Muutoin oli kyse 1–2 linnusta hanhilakeuksien

Lepäilevien metsähanhien yhteismääriä kevään hanhilaskennoista Oulun seudulta.

parvissa. Kevään viimeiset kaksi havaintoa olivat 18.5. HAU Kraaseli 1p (LNU, PLa, SLa) ja 24.5. HAI Kirkkosalmi 1p (STi, JPi).

Kiljuhanhi (*Anser erythropus*)

WWF:n kiljuhanhityöryhmä (RHä, ALn, ALu, JMa, EMi, APe, PPi, STi) tarkkaili kiljukkaiden kevätmuuttoa Oulun seudun perinteisillä levähdyspaikoilla 28.4.–20.5. Ensimmäinen kiljuhanhi nähtiin 6.5. SII Sääressä (JMa). Kyseessä oli yksinäinen lintu, eikä sitä nähty enää uudelleen. Seuraavat yksilöt havaittiin 8.5. (ALn), jolloin Sääreen saapui ad-pariskunta. 10.5. havaittiin kolmen yksilön parvi iltahämärissä Säärenperän pelloilla (ALu, APe). Linnut jatkoivat matkaansa matalalla länttä kohti, eikä niiden ikää saatu määritetyksi. Mahdollisesti kyseessä olivat samat linnut, jotka ilmaantuivat 13.5. Sääreen. Liminganlahdella, Lumijoen ns. T-risteyksen pelloilta havaittiin 12.5. kaksi kiljuhanhea lennossa kohti Sannanlahtea (PLa). Ne olivat todennäköisesti 8.5. Sääreen saapunut pari. 13.5. havaittiin kolme (2 ad ja 1 2-kv yksilö) uutta (tai jo 10.5. nähtyä) yksilöä Sääressä (JMa, EMi). 13.–16.5. Sääressä oleskeli viisi yksilöä, ensimmäisinä saapunut pariskunta sekä viimeksi saapunut perhe. 17.5. havaittiin enää kolme lintua, joista ainakin yksi oli aikuinen. Todennäköisesti kyseessä oli edellä mainittu perhe. Tämä havainto jäi koko tarkkailujakson viimeiseksi. Tarkkailujaksolla havaittiin vähintään kuusi eri yksilöä (4 ad + 1 2-kv + 1

ialleen määrittämätön) ja maksimissaankin ainoastaan yhdeksän (–11) yksilöä. Luku oli kaikkien aikojen heikoin Oulun seudun kevättarkkailussa. Koska vähennystä ei tapahtunut Virossa tai Norjassa vuosien 2002 ja 2003 välillä, näyttää siltä, että suurin osa Pohjoismaiden kiljukkaista muutti pesimäalueille ilman Perämeren välipy-sähdystä.

Merihanhi (*Anser anser*)

Kevään ensimmäiset 27.3. LIM Virkkulassa 2p (JHa), Seuraavana päivänä tavattiin 1–2 lintua LUM Karissa (JKa, ALu, JHa), LUM Sannanlahdella (JKa, ALu, JHa) ja OUL Syväsatamassa (JKa, ALu, JHa). Laji yleistyi pian, jo 29.3. LIM Virkkulassa 19 p/m (JKa, JHa, TJa). Kevätmuuton suurimmat kertymät (144–200 yksilöä) tavattiin aikavälillä 18.–26.4. rannikkokunnissa (LUM, HAI, OUL), suurin määrä 18.4. LUM Sannanlahdella 205m/p (VSu, TJa). Sisämaasta saatiin keväällä muutaman havainto: Muhoksella oleskeli 1–2 yksilöä pitkään (oletettavasti sama/samat linnut) 31.3.–22.4. välisenä aikana (useat). Laji tavattiin myös OUN Piipsjärvellä 14.4. (JMj) ja VIH Saarelanjärvellä 20.4. (JMj).

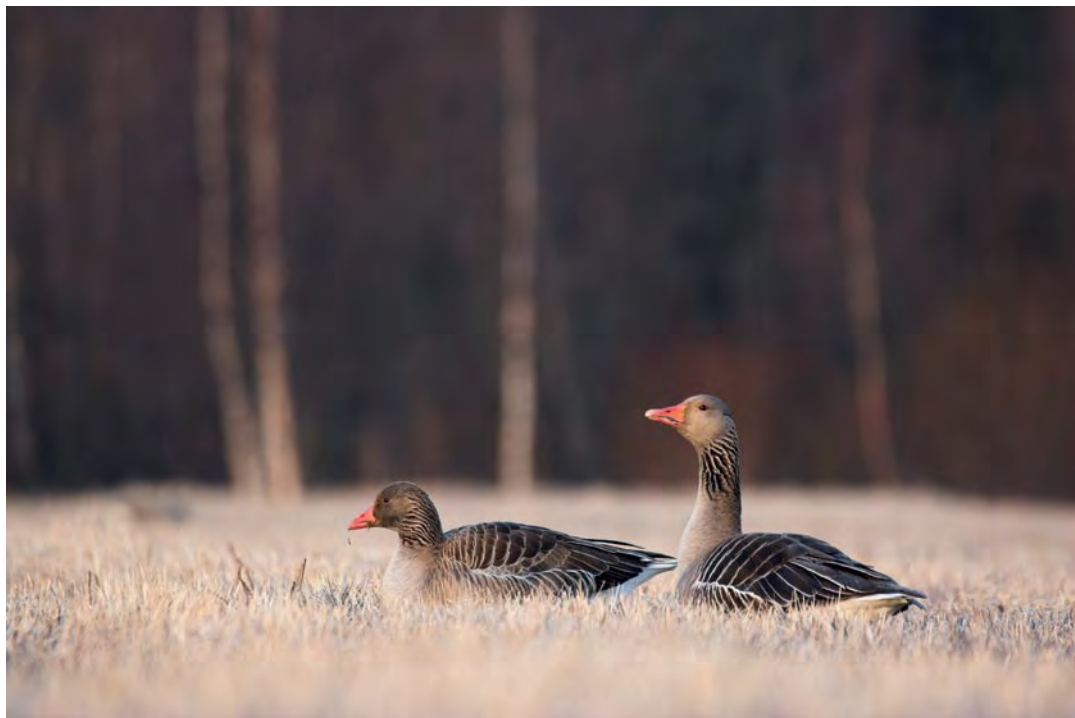
Pesimättömät sekä emot poikasineen kertyvät kesäaikana suuriksi lautoiksi sopiville paikoille, perinteisesti HAI, LIM, SII eri rantakohteisiin sekä Krunneille. Suurimpia lukuja näiltä paikoilta edustavat: 30.6. II Krunnit 1350p (JPY) ja 2.7. HAI Isomatala, Riisinnokan kertymä 1910p (JMa, HKi). 30.7. oli LIM Virkkulassa 350p (JSj), 1.8. SII Tavossa

480p (HTu) ja 20.8. vielä 300p SII Säärenperässä (WVe).

Syysmuutolta on vain niukasti havaintoja. Perinteisesti metsästyksen avauspäivänä pauke lisää muuttoa. 20.8. SII Kaasalla n. 150m S, myös paikallisia ja pohjoiseenkin meneviä kirjattiin muutama kymmen (HTu, VTö, KVa). LIM Hirvillammella tavattiin tällöin 48m (MKe). Syksyn viimeiset viivytelijät 15.–16.11. PYI Yppärissä 1p (HTu), 16.11. OUL Tuiran uimalassa 1p (VPV) ja sama 18.–24.11. OUL Hartaanselällä (EAa, VSu, PSu).

Kanadanhanhi (*Branta canadensis*)

Ensimmäiset 28.3. OUL Rommakonselällä 2p (TTa) ja LIM Selkämaassa 2m (JKa, ALu, JHa). Seuraavat vasta 15.4., jolloin kanadanhanhia tavattiin useassa paikassa: LIM Virkkulassa 1p (JRa), PYI Yppärissä 2m (KVa), RAA Lapaluodossa 2 kiert (RNe) ja SII Tavon lintuasemalla 5m. Kevään suurimmat parvet jäivät perinteisesti pieniksi, 21.4. SII Karinkannassa 4p (JPi) ja 3.5. PYI Parhalahden kalasatamassa 3m (HTu, JHa, HHo ym.). Muutoin havainnoissa kyse oli 1–2 yksilöstä. Kanadanhanhi pesi ainakin OUS ja OUL, joista ilmoitettiin poikue. Syksyltä vain pari havaintoa muuttavista linnuista: 20.8. SII Kaasalla 5m S (HTu, KVa, VTö) ja 16.9. PYI Elävisluoto 6m S -> p (HTu, KVa). Syksyn suurin paikallisten määrä tavattiin 14.9. OUL Värtössä 14p (VPV). Oulussa pesineet emot ja poikue, 6–8 yksilöä, seilasivat Oulujoen suiston vesialueilla 17.–24.11. (VSu, PSu, RPa ym.).

Merihanhia pellolla lepäilemässä © TEPPPO KOMULAINEN

Valkoposkihanhi (*Branta leucopsis*)

Vuoden kokonaismäärä vain n. 40 yksilöä. Kevään ensimmäiset: 15.–17.4. TYR Kuuselan–Murron alue 1p (TTa, MKe, PLa ym.), 20.4. LIM Savelan pellot 1p (JPe, JuP) ja LUM Majantie 1p (JPi). Yksi–kaksi lintua tavattiin eri puolilla rannikkoalueen kuntia huhtikuun lopussa–toukokuun alkukolmanneksella. Kunnon sisämaahavaintoja oli yksi 29.4.–1.5. OUN Piipsjärvi/Honkaranta 1p (Simo Jyväsjärvi, VHe). Arktisten lintujen muuton ajankohtana 20.–22.5. tavattiin paikallisia ja muuttavia yhteensä 20 yksilöä HAU ja SII kunnissa. Suurin muuttajien määrä, 10 yksilöä, kirjattiin 21.5. SII Kaasalla (HTu, KVä, VTö). HAU Halosenperällä muutti yhteensä kahdeksan yksilöä välillä 20.–22.5. (JMe, SKu). Kesäkuussa muutti ”usei-

ta” HAU Holmassa (KNu) ja SII Tauvon lintuasemalla 6p. Heinäkuulta on yksi havainto HAI Keskiniemestä, jossa 22.7. 3p (MKe, APe). Syksyn ainoa 1.10. – 4.10. SII Sääre 1p (JHa). Lisäksi lajilleen tunnistamaton hanhiparvi 11.10. OUS Riuttu a200m S (EAa, HRH) oli tn. valkoposkia.

Sepelhanhi (*Branta bernicla*)

Sepelhanhesta saatiin vain kaksi kesäajan havaintoa, jotka luultavasti koskivat samaa yksilöä. Ruukin Luohuan linnun kävi usea merkkeamassa vuosilajiksi 31.7. (Frans Silvenius, Vesa Jouhki, MKe, APe, TTa, JKa ym.). Toinen havainto oli 3.8. LIM Ketunmaa 1p (JHi).

Ristisorsa (*Tadorna tadorna*)

Kevään ensimmäiset nähtiin

useassa paikassa 15.4.: OUL Syväsatama 1/3p (TTa, JKa, TJa), OUS Akionlahti 1p (TRä, HHy), SII Tauvon lintuasema 3p ja RAA Santaholma 2p (KVä). Kevään suurimmat paikallisten määrät tavattiin perinteisesti Hailuodosta: 19.4. Kaarannokka 71p (HKi), 20.4. Kirkkosalmi 30p (JPe, JuP), 22.4. Kaarannokka 74p (ALn, Jouko Tuominen), 25.4. Kaaran N-puoli 66p (Tuomo Molander), 13.5. Kaarannokka 28p (JHa) ja 5.6. Kaarannokka 23p (MEs). Muualla suurimmat määrät olivat vaatimattomampia: 18.5. HAU Kraaseli 6p (JPi, STi), 17.4. OUL Syväsatama 12p (TTa), 26.4. OUS Akionlahti 10p (KRä), 17.4. RAA Rimamöljä 7p (RNe) ja 16.4. SII Tauvon lintuasema 11p. Pesintöjä tavattiin HAI lukuisten lisäksi OUL yksi poikue (EMi, KKI) ja SII Tauvon

Ulkonokalta kaksi poikuetta (JKa, KKo). Heinä–elokuun suurimmat määrät tavattiin Hailuodosta: 13.7. Virpiniemi 31p (JMa, MAa, EHe), 17.7. Pökönokka 30p (MKe), 19.7. Pökönokka 45p (JMa, MAa), 28.7. Keskiniemi 21p (JKa, ALu) ja 12.8. Pökönokka 30p (EHo). SII Munahiedalla tavattiin 23.7. 20p, eli poikasten huolto onnistui kahdelta pariskunnalta (MKe, PLa ym.). Syksyn viimeiset havainnot: 3.10. HAI Ulkokarvo 1p (WVe, HHu, RMä ym.), 4.10. HAI Pökönokka 2p (JMa, ralliporukat) ja 11.10. HAI Pökönokka 3p (EAa, HRH ym.).

Haapana (*Anas penelope*)

Anas-suvun edustajat ovat pääosin yömuuttajia. Lajiryhmän havainnot koskevat siten enimmäkseen paikallisia yksilöitä. Kevään ensimmäiset tavattiin 15.4. RAA Lapaluoto 2p (KVä) ja 16.4. LIM Virkkula k+n p (ALu). Lajia tavattiin 18.4. MUH ja LIM runsaammin (RRj, JPe, JuP ym.). Kevään suurimmat määrät: 3.5. HAI Kirkonkarit 300p (JMa ym.), 6.5. PYI Takaranta 620p (HTu), 8.5. HAI Patelanselkä 600p (JHa), 9.5. HAI Patelanselkä 700p (JHa) ja 14.5. LIM Temmesjokisuu 800p (EAa). Kesällä koiraat kertyvät pesinnän jälkeen suuriksi parviksi, joissa on mukana aina muutama naaraskin. Suurimmat kesän parvet; 15.6. SII Munahietä 300p (VSu, PSu, OSu), 15.6. HAI Pökönokka 200p (JMa) ja OUL Kempeleenlahti 120p (MTy). Syksyn suurimmat lepäilijöiden määrät tavattiin perinteisesti Hailuodosta: 26.9. HAI Pöllä–Itänenä 2000p (JMa, PPi), 28.9. HAI Riisinnokka

2700p (JMa) ja 19.10. HAI Riisinnokka 500p (JMa).

Muuttajia tavattiin syksyllä erityisesti SII Kaasalta: 19.9. 583m (HTu) ja 12.10. 1033m (HTu, KVä). Syksyn viimeiset: 16.11. HAI Tömpä 6p (JMa), 16.11. HAI Kirkkosalmi 2p (JMa), 17.11. OUL Pyykösjärvi 1p (EAa), 19.11. RAA Kultalanlahti 14p (HTu) ja 20.11. OUL Pyykösjärvi 1p (EAa).

Haapana x amerikanhaapana (*Anas penelope* X *americana*)

Risteymästä on kirjattu yksi havainto: 10.5. LUM Puhkiavanperä 1p (MKe, PLa).

Harmaasorsa (*Anas strepera*)

Laji havaittiin kunnissa HAI, HAU, KEM, LIM, LUM, OUL, OUS ja SII. Sisämaan kunnista ei saatu havaintoja. Kevään ensimmäiset yksinomaan HAI: 19.4. Kirkkosalmi lt 2p (TEs, JMa, HKi ym.) ja 21.4. Kirkkosalmi 3p (VSu, PSu ym.). HAI Kirkkosalmi ja OUS Akionlahti olivat harmaasorsapaikkoina ylitse muiden, Keväällä enimmillään 5.5. OUS Akionlahti 4/4p (TRä) ja 5.5. HAI Kirkkosalmi 3/3p ja 6.5. HAI Aaponnokka 3/3p (JMa, Hannu Luotonen). Muualla tavattiin enimmillään neljä samanaikaisesti. Kesällä Kirkkosalmi oli omaa luokkaansa, jonne kerääntyimm. komeakoirasparvi. 10.6. HAI Patelanselkä 16p (n.14/1n) ja HAI Kirkonkarit 1/3p (JMa) ja 10.6. HAI Patelanselkä 20 ad p (WVe). Poikueiden ilmaannuttua 21.6. HAI Patelanselkä jo 37p (n+8pull, n+7pull, 16/+ 4 muuta) (JMa). Muualta ei

ilmoitettu pesiä tai poikueita. Pareja tai koiraita pesimäaika-
na (15.5.–15.7.) nähtiin lisäksi SII Ulkonokka 2, Merikylänlahti, Säari, HAI Kuivasäikkä 2, Tömpä 2, Syökarinlahti, Viinikanlahti, KEM Vihiluoto 2, OUL Kempeleenlahti OUS Pajulampi, Nenännokka LUM Karvonlahti 2, HAU Kraaseli, LIM Virkkula. Heinä–elokuun ylivertaisesti suurimmat määrät edelleen HAI Kirkkosalmelta tai Patelanselältä, maksimissaan 17.–18.8. 15p (JMa). Muualta suurin 14.9. OUL Kempeleenlahti 5p (EAa, HRH). Syksyn viimeiset: 30.9. OUL Kiviniemi 1p (TTa) ja 4.10. HAI Patelanselältä 2p monien pinnaralliin osallistujien merkkeinä.

Tavi (*Anas crecca*)

Kevään ensimmäiset tavattiin 15.4. RAA Lapaluodosta 1p (KVä), 17.4. HAI Rytijärveltä ”jokunen” (ESt) ja 17.4. SII Tauvon lintuasemalla 9p. Vastavappuna merkattiin suurempi kertymä, HAI Patelanselkä 130p (JMa) ja SII Tauvon lintuasema 100p (MTy). Kevään suurimmat määrät: 2.5. LIM Virkkula 300p (KRä), 5.5. LUM Sannanlahti 300p (JHa), 6.5. PYI Takaranta 1760p (HTu), 14.5. LIM Temmesjokisuu 500p (EAa) ja 17.5. OUL Kempeleenlahti 400p (JRa). Syksyn suurimmat määrät tavattiin seuraavasti 19.8. SII Tauvo 300p (MKe, WVä), 20.8. SII Kaasa 358m (HTu, VTö, KVä), 28.8. LIM Virkkula 680p (JPe), 12.9. HAI Pökönokka 350p (WVe, RMä), 14.9. OUL Kempeleenlahti 630p (EAa, HRH) ja 28.9. HAI Riisinnokka 500 (JMa). Syksyn viimeiset viivytelijät: 23.10. OUL Rommakonselkä

5p (EAa), 26.10. KUU Torankijärvi 2 (HKe), 2.11. RAA Mikonkari (JHa, KKI) ja 2.11. KUU Torankijärvi 1 (HKe).

Sinisorsa (*Anas platyrhynchos*)

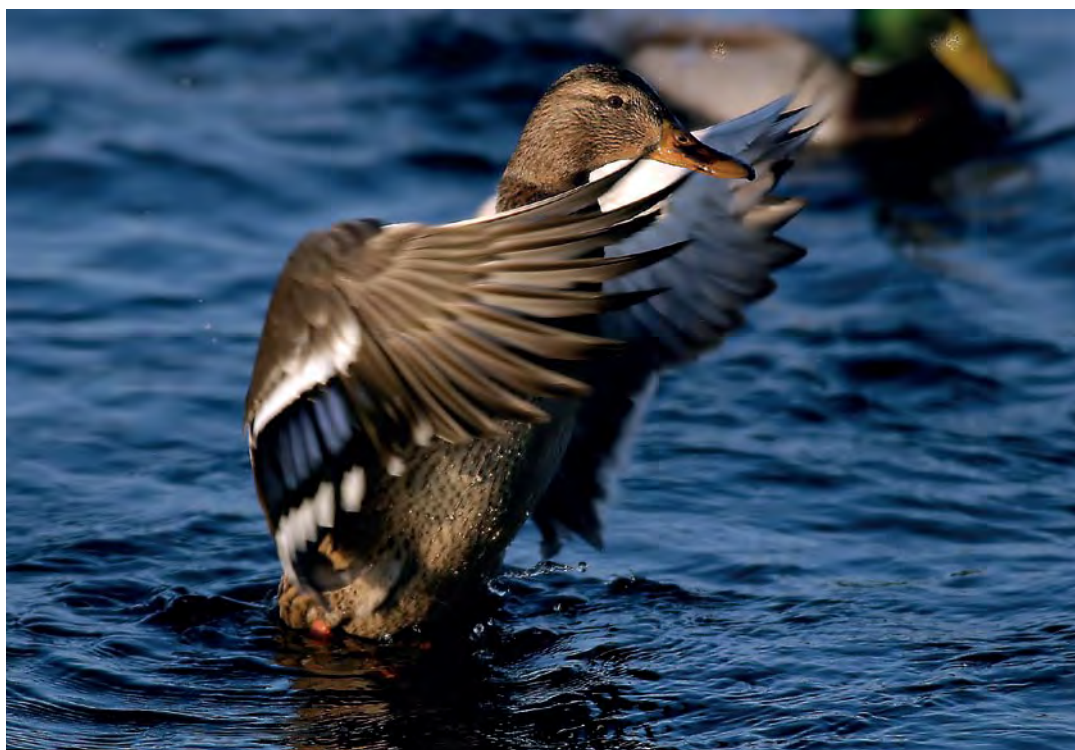
Talvehtijoiden määrä: 25.1. OUL kaupungin sulapaikat 1334p (EAa), 9.2. OUL kaupungin sulat 1110p (JHa), 16.2. OUL sulapaikat 1068p (EMi, KKI), 23.3. OUL kaupungin Sulat 892p (JHa). Raahessa talvehti kymmenkunta yksilöä (HTu, SSi, KSi ym.). Ensimmäinen talvehtimispaikkojen ulkopuolinen havainto on MUH Muhoslammelta pari 17.3. (TSp, TWä, RRj). RAA Lapaluotoon ilmestyi pari 30.3. (HTu, SSi, JKo ym.) ja OUN Irvaan yksi yksilö 10.4. (MKu). Kevään suurempia kertymiä edustavat 25.4. HAI eri

puolilla 150p (JMa), 26.4. OUS Akionlahti 80p (KRra) ja 6.5. PYI Takaranta 80p (HTu). Kesän kertymien määrät jäivät muutamaa kymmeneen eri paikoilla. Syksyn kertymiä edustavat 28.8. LIM Virkkula 413p (JPe), 14.9. OUL Kempeleenlahti 696p (EAa, HRH), 20.10. OUL Toppila 640p (EAa, HRH) ja 24.10. OUL Toppilansalmi 660p (EAa). Alkupalven Oulun sulien laskennassa kertyi 13.12. 1425p (EAa, JJu, KKI). HAI Huikussa nähtiin 5.12. 2k ja RAA Kuljunlahdessa oli joulukuun lopussa pari (HTu, JHa, HTa ym.).

Jouhisorsa (*Anas acuta*)

Kevään ensimmäiset 16.4. HAI Kirkonkareilla ”jokunen” p (VNs) sekä PYI Harmi 1p (KVä) ja 17.4. VIH Saarelanjärvi 2p (JMj). Kevään suurim-

mat määrät tavattiin seuraavasti 27.4. LUM Sannanlahden Torini 200 (THE), 2.5. LUM Sannanlahti 120p (KRra), 3.5. SII Tauvo 53p/m (JKa, MOj, APe ym.), 5.5. LUM Sannanlahti 330p (JHa) ja 6.5. Pyhäjoki Takaranta 330p (HTu). Syksyn suurimmat muutot ja kertymät olivat seuraavat: 20.8. SII Kaasa 87m (HTu, VTö, KVä), 28.8. LIM Virkkula 100p (JPe), 26.9. HAI Pöllä-Itänenä 200p (JMa, PPI), 28.9. HAI Riisinnokka 1000p (JMa), 12.10. SII Tauvo, Kaasa 380m (HTu) ja 12.10. SII Kaasa, Haikara 382m, S (HTu, KVä). Syksyn viimeiset sinnittelijät: 19.10. HAU Kello, Kiviniemi 16p (EAa, HRH), 21.10. PYI Parhalahdi 5p (PRs), 1.11. SII Tauvo 5p (EMi) ja 8.11. HAU Kello, Kellonlahti 2p (EAa, HRH).

Sinisorsan siipipeili vilahtaa © TEPPU KOMULAINEN

Heinätavi (*Anas querquedula*)

Kevään ensimmäiset: 25.4. HAI Patelanselkä 2p (JMa), 25.4. HAI Kirkonkarit 1p (JMa, ALn, Jouko Tuominen) ja 26.4. HAI Kirkonkarit 4p (MKe). Kevään suurimmat määrät ilmoitettiin kaikki Hailuodosta: 1.5.–10.6. Patelanselkä ja Kirkonkarit, 5–8p (JMa, JKa, APe ym.). Sisämaasta ilmoitettiin vain kaksi havaintoa: 25.5. PUD Aittojärvi 1k p (ESa) ja 13.6. KUU Toranki 2p pinnakisassa (KRä ym.). Syksyn viimeiset: 2.9. SII Munahietä 1p (VSu), 7.9. HAI Kirkkosalmen torni 1p (JMa), 21.9. HAI Kirkkosalmi 1p (WVe) ja 25.9. HAI Kirkkosalmen torni 1p (PPi).

Lapasorsa (*Anas clypeata*)

Kevään ensimmäiset tavattiin seuraavasti: 17.4. HAI Kirkkosalmi 2p (VNs), 19.4. HAI Kirkkosalmi 6p (TEs, JMa, HKi ym.) ja 19.4. LIM Virkkula 1p (STi). Kevään suurimmat kertymät: 3.5. HAI Kirkonkarit 20p (JMa ym.), 3.5. HAI Patelanselkä 20p (JMa), 6.5. PYI Takaranta 25p (HTu), 7.5. OUS Vihiluoto, kärki 22p (TTa), 10.5. HAI Kirkonkarit 30p (JMa) ja 14.5. LIM Temmesjokisuu 20p (EAa). Syksyn suurimmat määrät: 4.8. SII Kaasa 52m, S (HTu), 17.8. HAI Kirkkosalmi 50p (JMa, ALn), 19.8. LIM Virkkula 150p (JPe), 19.8. SII Tauvo 40p (MKe, WVe), 20.8. SII Kaasa 30m, S (HTu, VTö, KVä), 28.9. HAI Riisinnokka 30p (JMa). Syksyn viimeiset: 8.10. KUU Kitka, Takkuniemi 2p (TVä), 9.10. II Ulkokrunni 2p (MKe, PLä, HTa ym.), 12.10. SII Tauvo, Kaasa 5m, S (HTu, KVä).

Sorsalaji (*Anas sp.*)

Kevään suurimmat määrät havaittiin pääesiintymisen yhteydessä: 4.5. LUM Sannanlahti 500p (TVä), 6.5. SII Säären W-nokka 1300p (JMa), 9.5. HAI Riisi 400p (JHa), 13.5. LUM Sannanlahti 1000p (JMa), 18.6. HAI Kaarannokka E-puoli 500p (JMa) ja 25.6. SII Sääri 800p (JKa, RHä). Syksyn suurimmat määrät: 18.8. HAI Ulkokarvo 500p (JMa ym.), 26.8. LUM Pitkänokka 2000p (JKa, STi), 10.9. HAI Tömpän Kuivasäikkä–Isomatala 1500p (JMa), 1.10. LIM Virkkula 1900p (JHa), 11.10. HAI Pöllä–Itänenä 600p (JMa, MAa) ja 19.10. HAI Riisinnokka 1000p (JMa).

Punasotka (*Aythya ferina*)

Huhti–heinäkuun yhteissumma oli n. 35 ja elo–joulukuun 8 yksilöä. Kevään ensimmäiset: 25.4. HAI Kirkkosalmi 2/ (VNs), 26.4. HAI Kirkonkarit 3p (MKe, JMa, ESt ym.) ja 1.5. HAI Patelanselkä 1p (IKo). Kevään suurimmat määrät: 3.5. HAI Kirkkosalmi lt 10p (MKe, PLä, TEs ym.), 10.5. HAI Kirkonkarit 5p (JMa), 17.5. LIM Temmesjokisuu 5p (JKa, APe) ja 18.5. HAI Kirkkosalmen perukka 5p (JMa, PPi). Kesällä HAI Kirkkosalmella oleskeli yhä kaksi paria. Pesä- tai poikuehavaintoja ei saatu alueeltamme. Sisämaakunnista vuoden aikana tehtiin seuraavat havainnot: 11.5. PUD Aittojärvi 1p (ESa), 15.5. MUH Montanlampi 1p (RRa), 8.–22.6. KÄR Nurmesjärvi 2/ p (JHa) ja 2.8. UTA Ahmasjärvi 5p (MTy, ATy). Utajärven havainnon jälkeen tavattiin vielä kolme kertaa: 4.8. SII Kaasa 1m, S (HTu),

30.8. RAA Kultalanlahti 1N (HTu) ja kova talvihavainto 1.12. HAA Huikarinniemi 1/ jp (Osmo Heikkala).

Tukkasotka (*Aythya fuligula*)

Kevään ensimmäiset ilmestyivät Ouluun käsittämättömän aikaisin usean linnun voimin 3.3. OUL Laanila /1p (ESa, MKe, KRä ym.), 5.3. oli 2/ OUL Syväsatamassa (JHa) ja 7.3. liittyi tähän joukkoon /1 (TTa). Seuraava lisäys tuli normaaliaikaan 17.4., jolloin MUH Venesatamassa tavattiin 3/1p (TSp, TWä, RRa). Kevään suurimmat määrät: 9.5. HAI Ojakylänlahti 250p (JHa), 10.5. OUL Kempeleenlahti 400p (MTy), 13.5. SII Saviojan suu 300p (JMa), 25.5. OUL Taskila 300p (JRä) ja 29.6. HAI Kaara 400p (MTy, ATy). Syksyn suurimmat määrät: 18.8. HAI Ulkokarvo 2000p (JMa ym.), 5.9. OUL Oritkari 580p (MKe), 14.9. OUL Kempeleenlahti 920p (EAa, HRH), 30.9. OUS Nenännokka 540p (JKa), 4.10. HAI Ulkokarvo 1500p (JMa ym.), 11.10. HAI Ojakylänlahti 2500p (MTy, OLSYn retkikunta). Syksyn viimeiset: 27.11. OUL Syväsatama 1p (JHa), 29.11. RAA Pitkäkari tll 5p (HTu), 6.12. OUL Nallikari 1p (VSu, PSu), 6.12. OUL Hietasaari, Nallikari 1p (EAa) ja 6.12. PYI Suni 1m, S (HTu, KVä).

Lapasotka (*Aythya marila*)

Kevään ensimmäiset: 11.5. OUS Riuttu 2p (MKe, TJä, LNu ym.), 11.5. SII Säikänlahti 1p (HTu), 12.5. SII Karinkanta 5p (EMi), 12.5. SII Savilahti 5p (JHa) ja SII Säärenperä 5p (JHa, HHo). Kevään suurimmat määrät: 15.5.

Tuikkasotkan alkukiihdytys © TEPPU KOMULAINEN

HAI Huikku 12p (JMa), 20.5. HAU Halosenperä 7m (JMe, SKu), 20.5. PYI Hanhikivi 10m (HTu), 21.5. SII Kaasa 52m (HTu, VTö, KVä ym.), 21.5. OUL Karinkanta 14m, N (JPu) ja 22.5. SII Tauvon kalasatama 7m, NE (TVä). Kevään aikana tavattiin n. 150 lapasotkaa. Kesä-elokuun välillä seuraavat havainnot: 3.6. KEM Vihiluoto 1/p (MKe), 9.6. PUD Mätäslampi 1/1p (EAa), 15.6. OUL Kempeleenlahti 1/p (MKe, TSe, JLa), 27.6. OUL Kiviniemi 1p (IKo), 11.7. II Laitakari 1/ p (TTa, SRj), 24.7. UTA Iso-Olvasjärvi 1/p (VPH, TSp). Syyskuun ensimmäiset 13.9., jolloin PYI Elävisluoto 2p (Marko Pohjoismäki ym.) ja PYI Takaranta 1p (HTu ym.). Enimmillään kerrallaan 26.9. OUS Nenännokka 7p (MKe). Vuoden viimeisiä olivat 8.11. HAU Kello, Kellonlahti 4p (EAa, HRH), 12.12. RAA Lapaluoto 2p (HTu) ja 14.12. RAA

Lapaluoto 2p (HTu). Syksyn kokonaismäärä oli n.40 yksilöä.

Haahka (*Somateria mollissima*)

Niukka esiintyminen, kaikki havainnot: keväällä 9.5. HAI Marjaniemi 2/ p (JMa, JHa, HHo), 16.5. SII Tauvon kalasatama 1/ p (TVä), 20.5. HAU Isoniemi 2m (JMe), 22.5. SII Tauvon kalasatama 1/ m, NE (TVä) ja 4.6. SII Tauvon ks 1/ m (WVe, RMä). Syksyistä kaksi havaintoa: 19.9. HAI Huikku 4p (JMa) ja 3.10. HAI Rautaletonreikä 1/ m, W (TRä, Annamari Markkola ym.).

Allihaahka (*Polysticta stelleri*)

Niukahko vuosi, kaikki havainnot: 17.–20.5. SII Tauvon kalasatama 2/ p (TTa, JKa, APe ym.), 18.5. OUS Lauttaväylä 1/

m (JPu), 22.5. KUI Vatunginokka 2m (JHa), 25.5. HAI lauttaväylä 1/ p (MKe, PKn, PLa) ja 29.12. RAA Mikonkari 1/1 p (HTu).

Alli (*Clangula hyemalis*)

Muuttavien allien määrä on laskenut. Kevään ensimmäiset: 7.5. KUU Toranki 1p (Heidi Ahonen, Dick Forsman), 15.5. HAU Halosenperä 5m (JMe, SKu), 17.5. SII Kaasa 28m (PLa, SLa, LNu), 17.5. SII Kaasa 20N (PLa ym.) ja 18.5. SII Tauvo, Kaasa 2p (VHe). Kevään muuttosumma ajalta 18.–30.5. 3850 yksilöä, josta 20.5. PYI Hanhikiven illan summa 2336m (HTu) muodostaa noin 60%. Stajaus olisi tosin voinut olla kattavampaakin. Muut hyvät muuttopäivät ja -summat: 20.5. HAI Pöllän Kuivasäikkä 210m (JMa), 20.5. HAU Halosenperä 227m (JMe, SKu), 21.5. SII

Kaasa 367m (HTu, VTö, KVa ym.), 21.5. OUL Karinkanta 150m, N (JPu) ja 22.5. OUL Patelan vs 310m (TTa). Syksyn suurimmat muuttajien määrät perinteisen vaatimattomia: 17.9. OUL Lettonniemi 220p (EAa, HRH), 17.9. OUL Lettonniemi 95S (EAa, HRH), 12.10. KUU Joukamojärvi 30p (Ari Lampila), 19.10. RAA Kultalanlahti 10p (HTu), 8.11. RAA Kultalanlahti 10p (HTu) ja 9.11. RAA Mikonkari 10p (HTu). Alli on jäänreunan lintu. Joulukuun kokonaissumma 24p. Viimeiset: 14.12. RAA Hakotauri 8p (HTu), 15.12. PYI Elävisluoto 2p (HTu) ja 29.12. RAA Hakotauri 1p (HTu).

Mustalintu (*Melanitta nigra*)

Kevään ensimmäiset: 1.5. MUH Muhoslampi, venesatama 4p (RRj), 1.5. OUL Oritkari 8p (EMi, KKI), 1.5. UTA Oulujoiki, Utanen 25p (Jukka Leinonen, Eila Leinonen) ja 2.5. OUL Kempeleenlahti 5p (VSu, PSu). Kevään muuttajien summa, päällekkäiset pääosin poistettuna, aikavälillä 10.5.–31.5. oli 6812m (joukossa jokunen p). Mustalintulajia tavattiin samana ajankohtana 1383m. Parhaat muuttopäivät olivat 20.5. HAI Pöllän Kuivasäikkä 1900m (JMa), 20.5. PYI Hanhikivi 259m (HTu), 21.5. SII Kaasa 1324m (HTu, VTö, KVa ym.), 21.5. OUL Karinkanta 890m, N (JPu), 22.5. OUL Patelan vs 350m, lisäksi 785 *Melanitta sp.*:tä (TTa) ja vielä 22.5. HAU Halosenperä 400m (JMe, SKu). Syksyn suurimmat määrät: 19.9. OUL Hietasääri 52m S (EAa), 10.10. OUL Pyykösjärvi 60p (EAa), 13.10. OUL Pyykösjärvi 82p (EAa,

HRH), 3.11. RAA Pitkäkari 55p (HTu), 18.11. OUL Pyykösjärvi 50p (TTa, ESa) ja 18.11. OUL Pyykösjärvi 64p (EAa). Joulukuun kokonaismäärä 32p, 4m, viimeiset kirjatut: 13.12. HAI Marjaniemi 1p (JMa), 13.12. RAA Pohjaskari 2p (HTu, TJa), 13.12. RAA Lapaluoto 1p (HTu, TJa) ja 14.12. RAA Lapaluoto 1p (HTu).

Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*)

Kevään ensimmäiset: 3.5. PYI Parhalahti ks 2m (HTu, JHa, HHo ym.), 4.5. HAI lauttaväylä 2p (maallikko, ilm. JMa) ja 7.5. PYI Hanhikivi 10m (MKe, PLa). Arktisen menon mukana seuraavat määrät: 20.5. PYI Hanhikivi 1164m (HTu), 21.5. SII Kaasa 2461m (HTu, VTö, KVa ym.), 21.5. OUL Karinkanta 350m, N (JPu), 22.5. OUL Pateniemi, venesatama 818m (TTa) ja 22.5. SII Tauvon kalasatama 286m, NE (TVä). Kevään muuttosumma ajalla 11.–31.5. 6690, joukossa muutama p. Pesimishavaintoja PYI 4 (HTu), RAA 4 (HTu) ja HAI ainakin 1 (JMa). Syksyn suurimmat määrät: 21.7. HAI Isomatala 20p (TTa, SRj), 12.8. RAA Koninkari 23 (4n+19pull) p (HTu), 12.9. HAI Pöllänlahti 20p (WVe, RMä), 21.9. HAI Pöllänlahti–Pöllännokka 25p (JMa), 27.9. HAI Pöllä 30p (MKe, PLa, SLa) ja 3.10. HAI Pöllä 25p (WVe, RMä, HHu ym.). Joulukuun kokonaismäärä 61m/p. Viimeiset olivat 15.12. PYI Sunin Rajapöllä 4p (HTu), 15.12. PYI Suni 2m, S (HTu), 15.12. PYI Elävisluoto 1p (HTu), 25.12. RAA Mikonkari 1p (HTu) ja 26.12. RAA Hakotauri 1p (HTu, KVa).

Telkkä (*Bucephala clangula*)

Talvehtijoita perinteisillä sula-paikoilla, OUL 1/2 ja RAA 1k, molemmissa linnut talvehtivat onnistuneesti. Kevään ensimmäiset: 14.3. OUL Hartaanselkä 2/2 (EAa) ja 28.3. MUH Muhoslammella 1k (VPH, TSp). Runsastui 15.4. tienoilla, mm. OUL Rommakonselkä 16/12 ja OUL Toppilansalmi 19/8 (EAa, JKI, JJu). Kevään suurimmat määrät hyvin vaatimattomia: 27.4. HAI lauttaväylä, S-puolen sulat 176p (JMa), 6.5. HAU Kraaseli 109p (JRa) ja 21.5. SII Kaasa 226m (HTu, VTö, KVa ym.). Pesimättömien kertymiä tavattiin mm. 18.6. HAI Pöllän–Viinikanlahti 200p (JMa), 18.6. HAI Ulkokarvo, Petsamo 600p (JMa) ja 29.6. HAI Pöllänlahti 150p (MTy, ATy). Syksyn suurimmat määrät: 12.7. HAI Ulkokarvo, Petsamo 4800p (JMa, Petteri Markkola, Antti Risteli), 18.8. HAI Ulkokarvo 1000p (JMa ym.), 4.10. HAI Ulkokarvo 1000p (JMa ym.), 11.10. HAI Pökönokka 729p (EAa, HRH ym.), 12.10. SII Tauvo, Kaasa 700m (HTu) ja 12.10. SII Kaasa, Haikara 707m, S (HTu, KVa). Joulukuun kokonaismäärä 29p, joista vuoden viimeiset havainnot olivat: 15.12. PYI Elävisluoto 1p (HTu), 25.12. RAA Lapaluoto 2p (HTu), 26.12. KUU Kiveskoski 1p (TVä, MLu), 27.12. OUL Hartaanselkä 1p (JRa) ja 29.12. RAA Lapaluoto 2p (HTu).

Uivelo (*Mergellus albellus*)

Ensimmäinen saapui hyvin varhain OUL Syväsatamaan, missä naaraslintu oleskeli siellä 5.–14.3. (JHa, TTa, EAa ym.). Seuraavia saatiin odottaa kuu-

kauden verran, 14.4. tavattiin naaras Raahan Lapaluodosta /1 p (RNe) ja 19.4. OUL Oritkarista 1/1p(EMi). Tämän jälkeen laji yleistyi pikkuhiljaa, suurimmat määrät, yleensä alle kymmenen yksilöä, tavattiin huhtikuun lopulla–toukokuun alkupuoliskolla. Kevään suurin määrä aiempien vuosien tapaan OUL Oulunlahdella, jossa 29.5. 30p (JHa). Kesää viettäviä pesimättömiä lintuja oli Oulussa Oulunlahdella kesäkuun loppupuoliskolla 35 ja 130 välillä, ilmeisesti hiukan riippuen siitä, miltä paikalta lahtea tarkkailtiin (EMi, TTa, MTy ym.). Heinäkuussa paikan luvut nousivat edelleen, 3.7. laskettiin 180p (STi) ja 14.7. peräti 270p (MTy). Syksyn suuria kertymiä edustavat 14.9. OUL Pyykösjärvi 80p (EHo),

14.9. OUL Kempeleenlahti 89p (EAa, HRH), 15.9. OUL Pyykösjärvi 146p (EAa, HRH) ja 13.10. OUL Pyykösjärvi 238p (EAa, HRH). Viimeiset tavattiin 28.11. RAA Lapaluoto 1p (HTu), 29.11. OUS Riuttu 1p (MKe, PLa), 29.11. RAA Pitkäkari 1p (HTu), 13.12. RAA Minkonkari 1p (HTu, TJa) ja 14.12. RAA Lapaluoto 1p (HTu).

Tukkakoskelo (*Mergus serrator*)

Kevään ensimmäinen tukkakoskelokoiras oleskeli 25.–27.4. RAA Maijanpauhassa (HTu). Seuraavat linnut nähtiin vasta 2.5. OUS Riutussa 2 yks. (TEs) ja koiras OUL Hietasaaressa (EAa). Laji yleistyi varsin nopeasti, jo 9.5. oli HAI lauttaväylällä 100p ja 11.5. samalla pai-

kalla 150p (JMa). Kevään suurimmat kerralla lasketut summat kohosivat 100–150 yksilöön 13.–21.5. välillä OUL–HAI–LIM–SII-merialueilla (EAa, JMa, HTu ym.). Kesäajalta ei suurempia määriä ole kirjattu. Syksyn suurin liikehdintä todettiin 16.9. jolloin PYI Elävisluodossa 86m S ja 14m N (HTu, KVa). Syyskuulle osuivat lajin suurimmat muuttopäivät tai paikallisten muuttokertymät: 19.9. SII Kaasalla 35m (HTu), 20.9. HAI Huikussa 50p (JMa), 26.9. HAI Pöllän Itänenän alueella 50p (JMa, PPi) ja 28.9. HAI Riisinnokalla 50p (JMa). Joulukuun kokonaismäärä 10p ja viimeiset viivytelijät: 5.12. PYI Elävisluoto 1m S ja 9.12. 4m S (HTa), 14.12. RAA Lapaluoto 1n (HTu) ja 15.12. PYI Sunin Rajapöllä 1k (HTu).

Telkkiä © TEPPO KOMULAINEN

Tukkakoskelokoiraan komea juhlakampaus © TEPPPO KOMULAINEN

Isokoskelo (*Mergus merganser*)

Talvihavainnot tulivat perinteisiltä paikoilta: RAA Lapaluoto 2k ja OUL 2n. Raahessa piipahiti 7.1. myös /1 (HTu). Molemmissa paikoissa talvehtiminen onnistui, viimeiset havainnot kirjattiin helmikuun lopussa. Kevään ensimmäiset tavattiin Raahesta: 3.3. Lapaluoto 16p (JHa, HHo). Seuraavana päivänä oli OUL Syväsatamassa 5p (JHa) ja summa kasvoi vähintään yhdellä yksilöllä pari päivää myöhemmin: OUL Pikiisaari 6p (JHa). Lukumäärät pysyivät alhaisina maaliskuulla, sulissa tavattiin tavallisimmin alle viisi yksilöä paikassaan. Huhtikuun suurin päiväkeräys saatiin 25.4. OUS–HAI lauttaväylällä 50p, HAI Kirkonkareilla 30p ja HAI Patelanselällä 20p (JMa). Kevään suurimmat määrät: 12.5. LIM

Virkkula 300p (JHa), 13.5. OUL Hietasaari 150p (EAa), 14.5. LIM Temmesjokisuu 250p (EAa), 21.5. SII Kaasa 93m (HTu, VTö, KVa ym.) ja 2.6. OUL Hietasaari–Hartaanselkä 115p (EAa). Kesällä pesimätömät ja koirat kertyvät paikoin suuriksikin parviksi. Tältä kesältä arkistoon ei ole kertynyt havaintoja. Alkusyksyllä havainnoitiin erikoista ilmiötä (joskin hiljalleen tutuksi tullutta) isokoskelokoiraiden sulkimiskauden jälkeistä muuttoa pohjoiseen 30.8. RAA Kultalanlahdella 252 m N (13a) klo 8.40–10. (HTu). Varsinaisen syysmuuton parhaat kertymät kirjattiin lokakuulla, OUL Pyykösjärvellä ja Kuivasjärvellä 13.–19.10. 100–264p (EAa, HRH), 13.10. KUU Kuusamojärvi 130p (JMä) ja 8.11. HAU Kello, Kellonlahti 333p (EAa, HRH). Joulukuussa tavattiin

yhteensä 40p, joista vuoden viimeiset: 26.12. PYI Elävisluoto 1p (HTu, KVa), 27.12. OUL Hartaanselkä 1p (JRa) ja 29.12. RAA Lapaluoto 1p (HTu).

Vesilintulaji

Kaukana havaitut tai kovan väreilyn aikana nähdyt linnut jäävät pääosin määrittämättä. Varhain keväällä suliiin kertyy varhaiskevään lajistoa, joista pientä vesilintua (kokoluokaltaan noin isokoskeloon saakka) koskevat suurimmat määrät: 21.4. HAI–OUS-lauttaväylän eteläpuolen kolmella sulalla 300p PV (JMa, MAa), 3.5. HAI Kirkonkarit 600p PV (JMa ym.), 3.5. HAI Kirkkosalmen perukka 300p PV (JMa ym.), 3.5. HAI Patelanselkä 300p PV (JMa), 13.5. SII Saviojan suu 2400p (JMa) ja 6.5. SII Säären W-nokka 500p V (JMa). Arktikalajien

muuttajia edustavat seuraavat vesilintulajia koskevat havainnot: 17.5. SII Kaasa 550m (PLa, SLa, LNu), 20.5. PYI Hanhikivi 899m (HTu), 21.5. SII Kaasa 926m (HTu, VTö, KVa ym.), 21.5. OUL Karinkanta 1300m N (JPu) ja 23.5. OUL Pateniemi 2200m (TTa ym.). Arktikan kokonaissumma oli n. 25200 yksilöä (alli, melanitta-lajit ja vesilintulaji arktikan muuttoaikana). Kesäajan suurin havaintomäärä 6.7. OUL Kempeleenlahti 2500p (KRä), tällöin pesimätömät linnut, sulkivat koiraat ja varhaiset poikueet kokoontuivat suuriksi lautoiksi. Syksyn suurimpia vesilintujen määriä: 18.8. HAI Ulkokarvo 3500p ns. pikku vesilintua (JMa ym.), 26.9. HAI Pöllä-Itänenä 3400p (JMa, PPI), 28.9. HAI Riisinnokka 5000p (JMa), 30.9. SII Tauvon lintuasema 2000p, 1.10. SII Tauvon lintuasema 1400p, 4.10. HAI Ulkokarvo ns. pikku vesilintua 1000p (JMa ym.) ja 11.10. HAI Ulkokarvo 3500p (EAa, HRH ym.). Kerääntymät koostuvat lähinnä yleisimmistä anas-lajeista, telkistä ja tukkasotkista.

Kanalinnut - Galliformes

Pyy (*Bonasa bonasia*)

Vuoden suurimmat ilmoitetut määrät 26.4. MER Kalapudas, Pikku Käkiräme 6p (VHe), 13.5. OUL Kuparisenpolku 5p (TEs) ja 20.12. OUL Kuparisenpolku 10p (PLa).

Riekko (*Lagopus lagopus*)

Suurimmat ilmoitetut määrät 3.1. LIM Kiiskilänkylä 5 (RKy), 25.1. KUU Tolpanniemi 8p (KRä), 16.3. VIH Peruk-

ka 5p (HTu, KVa) ja 19.7. HAI Pöllä, poikue 9p (JMa, MAa).

Teeri (*Tetrao tetrix*)

Suurimmat ilmoitetut parvet 15.1. HAI Lemmes 200p (Leo Tero), 19.2. TYR Isosuo 84p (VPV) ja 24.3. RUU 50p (MKe), 30.3. RAA Pöllä, talvilintureitti 76 (KVa), 11.4. MER Ylipää 69p (KRä) ja 14.12. MUH Kurkiperä, Tikkalantie 85p (VPH, TSp).

Metso (*Tetrao urogallus*)

Suurimmat ilmoitetut määrät sekä mielenkiintoisimmat paikat 7.4. TYR Temmes, Akkoneva soitimella 6p (RKy), 30.10. HAI Musa ja Hietaniemen tienvarsi 5p (Sauli Haapala, Juhani Isola). OUN Keskusta, useita viikkoja huhtikuussa paikalla viihtyi kesy koppelo (MKu, JHe) ja PYI Parhalahi 1p touokuussa saatiin ihmetellä paikalla pidempään viihtynyttä hullua ukkometsoa (MLE, HTu).

Peltopyy (*Perdix perdix*)

Laji havaittiin vuoden aikana kunnissa HAU, KEM, LIM, MUH, OUL, RAA, RUU, SII ja TYR. Alkupalvesta kunnittain: HAU 2, LIM 63, MUH 45, OUL 18, RUU 7 ja TYR 34. Tammi-helmikuun suurin parvi oli 27.2. MUH Honkala 17p (Tapio Roininen). Ydinalueen ulkopuolella 28.1. RUU Revonlahti 7p (HTu).

Kevään ja kesän aikana reviihävaintoja saatiin yhteensä 27 paikalta. Kunnittain seuraavasti: HAU 1, KEM 2, LIM 4, LUM 1, MUH 5, OUL 2, SII 1 ja TYR 11. Mielenkiintoisin reviihipaikka oli SII Tauvon

ulkonokka (JMa, KKO). Kesän pesinnät menivät ilmeisen hyvin ja suurehkoja poikueparvia havaittiin syksyllä ja suurimmat määrät olivat 12.9. LIM Tupos 25p (JMe) ja 9.10. TYR Parras, Kivioja 40p (TVä). Ydinalueen ulkopuolella havaittiin 1.11. RAA Lapaluoto, reitti 20 (SSI, TKa). Joulukuussa kunnittain seuraavasti: OUL 13, TYR 32, KEM 7, HAU 13 ja MUH 29.

Viiriäinen (*Coturnix coturnix*)

Yhteensä havaintoja ilmoitettiin 16 huutelijasta ja kyseessä olikin yksi parhaimmista viiriäisvuosista alueellamme. Lisäksi kaikista havaituista yksilöistä ei saatu arkistoon asti ilmoituksia. Pällekkäisiä ilmoituksia oli paljon ja reviierejä tulkittiin sangen ahtaasti. Kaikki havainnot: ensimmäinen 22.5. RAA Yrjänä 1Ä (KVa), joka lieene ollut muuttava, 23.5.–4.7. SII Merikylä-Tauvon th 1Ä (KRä ym.), 25.5. PYI Vaihoja 1Ä (HTu, JMe, KVa) ja LUM Varjakantie 1Ä (TTa, VSu, PSu), 28.5.–14.6. MUH Karho-ojan niityt 1Ä (VPH, TSp ym.), 9.6. LUM Varjakan th 1Ä (MKe, APe), 13.6.–14.6. KUU Junkisuo 1Ä (KRä, MKe ym.), 18.–25.6. OUL Kiviniemi 1Ä (Väinö Raappana ym.), 19.6.–25.6. TYR Murto, Kuusela 1Ä (JKA, TVä), 2.7. LUM Sammakko-kuja 1Ä (HTa), 5.–23.7. KEM Teppola 1Ä (Antti Ruonakoski ym.) (paikalta ilmoitettiin 2p 6.7.), 10.7. YII Haapakoski, Ahvensuo 1Ä (SKu, Aarne Vahteri), 12.7. KES Rivinperä 1Ä (Matti Lievonen), 14.7. MUH Hyrkäs 1Ä (TSp), 20.7. MUH Pesola 1Ä (VPH) ja viimeisenä 24.8. MUH Soso 1Ä (JSa).

Kunnittain reviierejä havaittiin seuraavasti: KEM 1, KUU 1, LUM 3, MUH 4, OUL 1, PYI 1, RAA 1, SII 1, TYR 1, YII 1 ja KES 1.

Fasaani (*Phasianus colchicus*)

Kevään suurimmat ilmoitettut määrät 15.2. PYI Parhalahti 6p (HTu, KVä), 4.4. PYI Teerelä 5ä (MKe, KHk), 15.6. RAA–PYI–VIH pistelaskentareitillä 11 reviiiriä (HTu, KVä). Syksyn suurimmat määrät 2.10. OUL jvp 7p (KRa) ja 10.10. 13p (EHo).

Kuikkalinnut - Gaviiformes

Kaakkuri (*Gavia stellata*)

Kevään ensimmäinen 26.4. OUL jvp 1p (VSu, KOr), seuraavat vasta 2.5. MUH Muhoslampi, venesatama 2p (RRj). Tornien taistopäivänä 3.5. lajia tavattiin useammasta paikasta (kuten kuikkaakin) MUH, OUL, HAI, SII yhteensä 3mlp. Kuikkalintulajia nähtiin samana päivänä em. paikoissa n. 170. Kevään muuttavien kokonaismääräksi kirjattiin n. 630 yksilöä. Kevään suurimmat muuttajien määrät (ks. myös kuikka): 21.5. SII Tauvo, Kaasa 59m (+*Gavia sp.* 60m, kuikka 8m) (HTu, VTö, KVä ym.), 25.5. SII Tavon kalasatama 133m (+*Gavia sp.* 36m, kuikka 5m) (TVä), 28.5. SII Tauvo, Kaasa 89m (+*Gavia sp.* 126m, kuikka 33m) (HTu), 29.5. SII Tauvo, Kaasa 77m (*Gavia sp.* 28m, kuikka 3m) (PLa, MKe, WVe ym.). Kaakkurien muutto jatkuu pitemmälle kesään kuin kuikkien, loppuvaihetta kuvaa SII Tavossa 4.6. laskettu 40m

(*Gavia sp.* 0, kuikka 0)(WVe, RMä). Varmistettuja pesimähavaintoja ei saatu, mutta muutamasta kunnasta ilmoitettiin pari tai paikallisia yksilöitä sopivassa pesimisympäristössä (LIM, UTA, YKI, PUD). Suurimmat kesän ajan määrät olivat 6.6. Pudasjärvi, Olvassuo, Pikku-Olvasjärvi 7 jvp (EAa) ja 28.7. MUH Muhoslampi 6p (TWä). Syksyn suurimmat määrät jäivät vaatimattomiksi (maks. 3yks kerrallaan), poikkeuksena kuitenkin 16.9. PYI Elävisluoto 19m (+*Gavia sp.* 5m, ks. myös kuikka) (HTu, KVä). Syksyn viimeiset: 15.11. RAA Kultalanlahti 1m, 18.–19.11. OUL Pyykösjärvi 1p (EAa, TTa, ESa ym.) ja 19.11. PYI Suni 1p (HTu). Syksyllä yhteensä n.50 kaakkuria.

Kuikka (*Gavia arctica*) ja kuikkalintulaji (*Gavia sp.*)

Kevään ensimmäinen 25.4. RAA Ollinsaaressa, 1N (RNe). Seuraavat vasta 3.5. tornien taistopäivänä, jolloin yhteensä kuutisenkymmentä muuttavaa MUH, OUL, HAI, SII kunnissa (+ *sp.*:t n. 170). Kuikka kirjattiin keväällä muuttavana vain kolmisensataa, paikallisina 1050. *Gavia sp.*:tä lisäksi 675 pääasiassa muuttavina. Keväällä tavattiin lepäilijöitä SII Varesäikän edustalla suurena kerääntymänä, mm. 6.5. 237p (HTa), 9.5. 490p (JSj), 10.5. 300p (MKe, PLa), 11.5. 35p (TEs). Muuttavien suurimmat määrät jäivät hyvin vaatimattomiksi (ks myös kaakkuri): 7.5. PYI Hanhikivi–Parhalahti ks 66m (+*Gavia sp.* 78m, kaakkuri 25m) (MKe, PLa), 28.5. SII Kaasa 33m (+ *Gavia sp.* 126m, kaakkureita 89m) (HTu). Pe-

simähavaintoja saatiin jokuksen: UTA Juorkunassa emot ja poikanen pesällä 21.6. (EMi), KUU Vanttanjärvellä emo hautoi pesässä 4.7. (HKe) sekä KUU Muojärvellä emot ja kaksi poikasta 27.7. (HKe). Kesän paikallisten suurin määrä kirjattiin 11.7. II Laitakari 10p (TTa, SRj). Syksyllä suurimmat muuttomäärät tai paikallisten kertymät olivat: 13.9. PYI Suni 18p (HTu, KVä), 16.9. PYI Elävisluoto 7m, S (HTu, KVä) (+ *Gavia sp.* 5m, ks. myös kaakkuri), 4.10. HAI Marjanieniemi, 1m ja Tömpä 12m (+*Gavia sp.* 4m) (JMa ym.), 7.10. II Ulkokorunni 20m, 3p (+*Gavia sp.* 20m) (MKe, PLa, HTa ym.). Syysmuutolla havaittiin noin 100 kuikkaa ja 70 lajilleen tunnistamaton *Gaviaa*. Syksyn viimeiset: 12.10. SII Kaasa, Haidara 1m, S (HTu, KVä), 15.10. KUU Joukamojärvi 1p (Janne Moilanen, JMä) ja 19.10. PYI Elävisluoto 1m (HTu).

Jääkuikka (*Gavia adamsii*) ja jääkuikka / amerikanjääkuikka (*Gavia immer*)

Lajista saatiin vain yksi havainto, 18.5. HAI Kirkkosalmi jvp m NE (PLa, JMa, PPI ym.). Edellisen vuoden ainoat kaksi jäägaviaa havaittiin muuttavana myös 18.5.

Uikkulinnut - Podicipediformes

Pikku-uikku (*Tachybaptus ruficollis*)

Vuoden mittaan tavattujen pikku-uikkujen kokonaismääräksi voi tulkita neljä lintua. Yksi talvehti OUL Kemiran sulassa (piipahtaen välillä muuallakin

Oulun sula-alueilla). Havaintosarja kattaa ajan 26.10.2002–6.4.2003. Viimeinen 6.4. Laanila 1p (HKr). Syksyllä 11.11. OUL Hartaanselkä 1p (ESa) ja oli alueella ainakin 23.12. saakka, jolloin OUL Laanila 1p (TJa). Ainoat Oulun perinteisen talvehtimipaikan ulkopuoliset havainnot saatiin 3.11. RAA Pitkäkarin syyslaskennassa, Hakotauri 1p (HTu) ja 17.11. OUL Pikkaraisen kylästä, Oulujoessa 1p (Jussi Kinnula).

Silkkiuikku (*Podiceps cristatus*)

Kevään ensimmäinen tavattiin 26.4. OUL jvp–Toppilansalmi 1p (TTa, Jukka Leinonen, Eila Leinonen). Seuraavat 29.4. OUL Pyykösjärvi 1p (IKo) ja 3.5. OUL Hietasaaren torni 10p (MTy, ATy, SRj) ja RAA Mikonkarissa 2p (S. Ruotsalai-

nen). Muuttolennessa suurin määrä 20.5. PYI Hanhikivi 8m (HTu). Kevään ja kesän suurimmat kertymät 8.5. HAI Huikku 32p (JHa), 6.7. OUL Kempeleenlahti 45p (KRä) ja 2.8. 75 UTA Ahmasjärvi (MTy, ATy). Syysmuutolla parhaat muuttopäivät olivat 16.9. PYI Elävisluoto 22m (HTu, KVä) ja 12.10. SII Kaasa 27m (HTu, KVä). Kunnan syyskeräntymiä ei ilmoiteltu, suurin oli 1.10. SII Varessäikkä 35p (JHa). Viimeiset olivat Kuusamossa 4.10. 1p Kuusamojärvellä (JMä) ja 9.10. 2p Torankijärvellä (JMä), rannikolla 8.11. HAU Kello 1p (EAa ym.), 14.11. HAI Huikku 1p (JMa, MAa) ja 15.11. PYI Elävisluoto 1N (HTu).

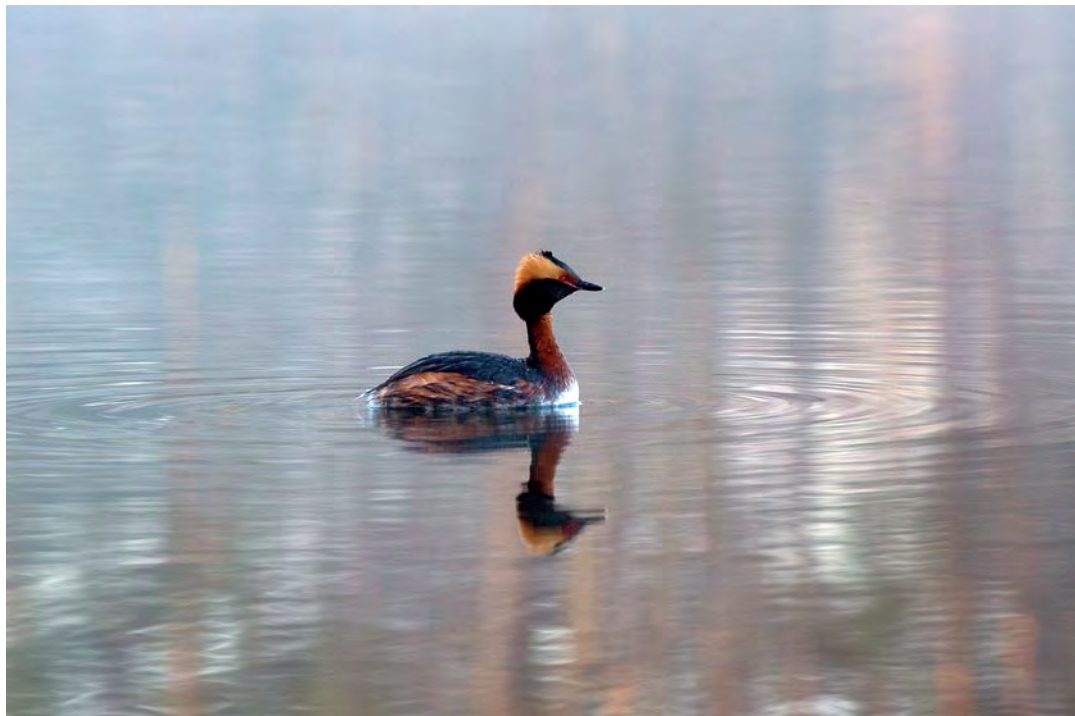
Härkälintu (*Podiceps grise-gena*)

Kevään ensimmäiset: 7.5. RAA

Yrjänä 1 (KVä), 8.5. PUD Hete-kylä, Aittojärvi 1p (ESa), 11.5. SII Varessäikkä 8m (TEs) ja OUS Riuttu 1p (MKe, TJa, LNU ym.). Kevään suurimmat muutot: 15.5. OUL jvp 65m (KRä), 20.5. PYI Hanhikivi 87m (HTu) ja 21.5. SII Kaasa 66m (HTu, VTö, KVä ym.). Muuttavia kirjattiin kaikkiaan n. 550 yksilöä. Paikallisten suurin määrä oli 16.5. SII Tauvon kalasatamassa 40p (TVä). Pesimishavainnoista merkittävin on KUU Kuusamojärven keskittymä, josta ilmoitettiin 29 paria, tihein asutus Salmensaaren–Lakkisalmen alueella (molemmissa 4 paria), pesäpaikkoja yht. 17 (HKe). Suurin kesehtijämäärä oli 14.7. OUL Kempeleenlahdella, 15p (MTy). Syksyn suurimmat määrät olivat 6.9. HAI Pöllän Kuivasäikkä 5p (PLa, HTa) ja 30.9. OUL Kiviniemi 1t 5p (TTa). Syksyn kokonaismäärä

Silkkiuikku pesällänsä © TEPPU KOMULAINEN

Mustakurkku-uikkureviirejä ilmoitettiin enää vain 38 kappaletta © TEPPO KOMULAINEN

n. 38. Viimeiset: 11.10. HAI Huikku 1p (ARa, OLSYn retki-kunta), 13.10. KUU Yli-Kitka 2p (HSu, JMä) ja 19.10. RAA Mikonkari 1p (HTu).

Mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*)

Kevään ensimmäinen tavattiin normaaliin aikaan, 23.4. RAA Someronlahti 1p (Olli Mikkola), mutta seuraavat vasta 6.5.: OUL Pyykösjärven uimaranta 2p (ESa), VIH Lampinsaari kaivosalue 1p (JMj) ja RAA Mehvola 2p (HTu). Kevään suurin määrä: 27.5. RAA Aittalahti 5p (JMj). Pesimäajalta ilmoitettiin yhteensä 38 reviiriä, kunnittain HAI 4, HAU 5, KII 1, KÄR 1, LIM 2, MUH 2, OUN 2, OUL 1, OUS 1, PUD 1, PYI 3, RAA 7, SII 3, VIH 3 JA YKI 2. Suurin kesäinen määrä oli 20.7.

VIH Lampinsaaren kaivosalue 6p (JMa). Syksyn viimeiset: 13.9. PYI Suni 1p (MKe, PKn, PLa ym.), 26.9. RAA Kultalanlahti 1p (HTu).

Pelikaanilinnut - *Pelecaniformes*

Merimetso (*Phalacrocorax carbo*)

RAA Lapaluodosta kirjattiin ainoa talvihavainto, 1p aikavälillä 1.1.–11.1. (SSi, KSi, JKo). Kevään ensimmäinen oli 20.3.–21.3. OUL Hartaanselällä (Pertti Komula, KRa), seuraavat 29.3. RAA Lapaluoto 3p (HTu, KVä) ja 31.3. 2p OUL Syväsatamassa (JHa, JHe, APe). Kevään suurin määrä kirjattiin Tornien taistossa 3.5., jolloin nähtiin alueellamme yhteensä vajaat 1500 muuttavaa, eniten PYI Parhalahti ks 535m

(HTu, JHa ym.). Yli sadan päivää kirjattiin mm. 19.4. SII Tauvon lintuasema 106m, 20.4. SII Tauvon lintuasema 128m ja HAI Kirkkosalmen torni 182m (JMa ym.) sekä 26.4. SII Savilahti (JKa, ALu) 150m. Iin Krunni- en koloniassa pesi vuonna 2003 suurin piirtein sama määrä merimetsoja kuin edellisenäkin vuonna, 48 paria (ilm. STi, ks. myös Pessa ym. 2004). Kannan kasvu muualla Suomessa oli merkittävää, mutta Krunneilla tilanne oli ennallaan. Syksyn suurimmat määrät: 16.9. PYI Elävisluoto 86m, S (HTu, KVä), 19.9. SII Tauvo, Munahieta 40m (MKe) ja 28.9. OUL Letonniemi 36p (EAa, HRH). Syksyn viimeiset tavattiin 22.11. HAU Kiviniemi 1p (MKe), 28.11. RAA Lapaluoto 1p (HTu) ja 9.12. PYI Elävisluoto 2p (HTa). Syksyn kokonaismäärä oli n.600 merimetsoa.

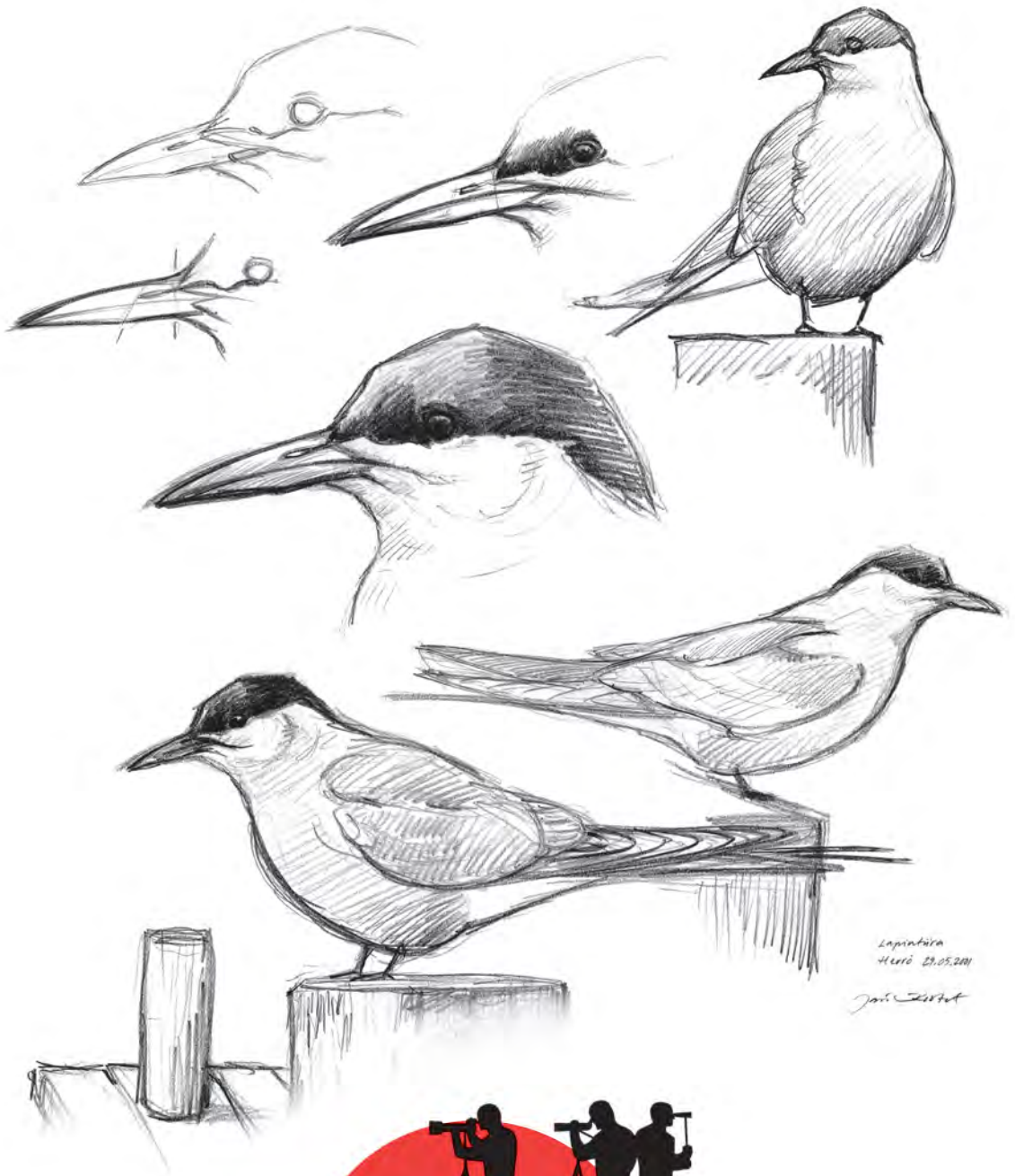

FOTO FENNICA

Foto Fennica Oy
Itämerenkatu 16
00180 Helsinki
Puhelin 09 - 6859 0800

Haikaralinnut - Ciconiiformes

Kaulushaikara (*Botaurus stellaris*)

Ensimmäinen puhalteli yhteishavainnointipäivänä 19.4. HAI Kirkkosalmella (JMa, TEs, HKi ym.) ja samana päivänä havaittiin 1m N LUM Sannanlahdella (TJa, TFy). Seuraavat keväiset 20.4. HAI Kirkkokarit 1Ä (JMa ym.) ja LIM Temmesjoen torni 2Ä (ALu, TJa). Suurin yhtäaikaishavaintojen summa on 30.5. yht. 6Ä HAI Kirkonkari, kun ladolle on ilmoitettu kuulun puhaltelijat Patelanselältä 1Ä, Perukasta 1Ä, Kirkonka-reilta 2Ä, Patelasta 1Ä ja Viinikanlahdelta 1Ä (JMa). Kaulushaikara oli Birdlifen vuoden projektilaji vuonna 2005. Siitä on erillinen juttu tässä vuosikirjassa (Markkola 2010). Reviirit molempina vuosina suunnilleen samat noin 45. 2003 havaintoja ei saatu kunnista HAA, KÄR, MUH ja VIH. Toisaalta vuoteen 2005 verrattuna reviirit OUS Kempeleenlahdelta ja HAU Kraaselistä. Vuoden myöhäisin kaulushaikara otettiin haltuun Tapaninpäivänä, jolloin HAI Sannanpään lintu päätyi Eino Merilälle Ranuan eläinpuistoon toimitettavaksi (Tuomo Haapala, Antero Haapala). Sitä edellinen oli 7.7. SII Säikänlahti 1p (JKa). Piilottelevasta lajista ei syyshavaintoja juuri kerry.

Harmaahaikara (*Ardea cinerea*)

Kevään ensimmäiset havaittiin 16.4. TYR Ängeslevä 1m (KRa) ja TYR Niitynmaantie 1m W (APe, JHe) ja 19.4. PYI Parhalahti ks 1m N (HTu, SPu, RKy ym.). Kevään suurimmat

määrät 13.5. PYI Parhalahti 2m (HTa, JPm), 16.5. OUS Keskipiiri 2m NW (TRä, HHy) ja 18.5. SII Ulkonokka 2m (HTu). Kevään summa 15: HAI 2, HAU 1, OUS 3, PYI 3, SII 4 ja TYR 2. Syksyn suurimmat määrät havaittiin 15.8. OUL Kaijonranta 7p (Juha Lindfors), 16.8. HAI Kirkkosalmi 5p (JKa, TJa, RPa), 19.8. MUH Lammassaari 6p (JEs, Kari Honkanen), 24.8. OUL Pyykösjärvi 7p (VPV) ja 5.9. OUL Pyykösjärvi 8p (Juha Lindfors). Vuoden toiseksi viimeinen 14.11. HAI Patelanselkä 1ä (JMa). PPLY:n alueen ensimmäinen talvihavainto tuli RAA Kuljunlahdelta, missä 14.12. alkaen 1kv p (HTu ym.). Se oli paikalla seuraavan vuoden puolelle saakka. Syksyn summa n. 40: HAI 12, HAU 1, LIM 1, MUH 6, OUL 10, PUD 1, PYI 3, RAA 1 ja SII 6.

Päiväpetolinnut - Accipitiformes

Mehiläishaukka (*Pernis apivorus*)

Saapui keskimääräiseen aikaan: 13.5. LIM Virkkula (ALu), 14.5. PYI Parhalahti 1m (HTu), 17.5. SII Varessäikkä 1m (JHa) ja TYR Murto 1m (JHa). Keran yhtä useampi muuttaja: 21.5. LUM Pitkänokka 2m (JSj), muuttajia yhteensä 22, normaalihko määrä. Pesintöjä 7. Reviiritiedot puuttuvat kuten pääosin muiltakin päiväpedoilta PPLY:ssä. Isoimmat syysmuutot: 31.8. OUL Karinkanta 9m (JPu) ja OUL Kirkkokangas 7m (JPi), 1.9. KEM Köykkyri 25m (HTa). Syksyn muuttavien summa 77 lienee PPLY-ennätys; säät suosivat ja petojen syysmuuttoa tarkkailtiin nyt edellisvuosia

innokkaammin. Viimeiset normaalisti: 7.9. PYI Yppäri 2p (HTu, KVa), 20.9. KII Repose-läntie 1p (Kalle Hellström) sekä yksi myöhäisempi 4.10. OUL Hintta 1m (PRs).

Merikotka (*Haliaeetus albicilla*)

Ei talvehtijoita, ensimmäiset: 20.2. KUU keskusta (Seppo Vähätalo), 16.3. HAI Kirkkosalmi 1m (JMa), 18.3. KEM Honkanen 1m (JHa) ja 22.3. HAI Viinikantie 1m (PPe). Suurimmat muutot: 15.4. SII Tauvo lintuasema 3m, 18.4. OUL Iinatti 3m (TEs), 26.4. SII Savilahti 3p, m (JKa, ALu) sekä 3.5. HAI Kirkkosalmi 6m ja 3p (MKe, JPm ym.). Hailuodossa Kirkkonkarien (usein 3–4p) lisäksi toinen kerääntymä Tömpässä: 3.5.–9.5. 3p (PPi, JHa, HHo). Kevään summa 133m oli taas tuntuva parannus. Koillismaalta 5 havaittua reviiriä (yhdessä pesä ei tiedossa), näistä yksi onnistunut pesintä. Syksyn isoimmat paikallisten määrät: 6.9. SII Tauvo 3 (JKa, RPa, JSa), 7.9. SII Säären ranta 4p (EHo), 21.9. SII Varessäikkä 3p (EMi) ja lokakuussa KUU eri puolilla yhteensä 15 (kuusamolaiset). Syksyn summa 82 m/p on edellisvuoden tasoa. Talveksi Raahan seudulle näytti jäävän muutama, kaikki joulukuun havainnot: 5.12. OUL lauttaväylä 1m (JMa), 9.12. RAA Pöllä 1p (KVa), 12.12. PYI Elävisluoto 1p (HTu), 13.12. SII Tauvo 1 (Lauri Mustalahti) ja 13.12. RAA Lapaluoto 1p (HTu, TJa).

Ruskosuohaukka (*Circus aeruginosus*)

Ensihavainnot: 10.4. RAALapa-

luoto /1m (RNe), 15.4. SII Tauvo lintuasema 1m ja 16.4. OUL Vihreäsaari /1p (MTy). Isoimmat paikallisten määrät 20.4.–9.5. HAI Kirkkosalmi 10p (useat), 27.4. SII Sääri 5p (THe) ja 2.5. LUM Sannanlahti 3p (KRä). Noin 150 p/m yhteensä keväällä, mutta ilmoituksissa lienee päällekkäisyyttä. Varvoja pesintöjä n. 10. Syksyn keräntymät: 28.7.–17.8. HAI Kirkkosalmi 10p (JKa, ALu ym.), 16.8. HAI Isomatala 8p (JKa, TJa, RPa), 26.8.–29.8. LUM Pitkänokka 10p (JKa, STi ym.). Koko syyskauden summa 180 m/p on runsaasti (vrt. mehiläishaukka). Viimeiset tavalliseen tapaan: 14.9. PUD Hete kylä, Ala-Lokalampi 1 kiert (ESa) ja OUL Kempeleenlahti 2p (EAa, HRH) sekä 28.9. OUL Letonniemi 2p (EAa, HRH).

Sinisuohaukka (*Circus cyaneus*)

Kevään alku normin mukaan: 27.3. LIM Tupos 1/m (TMu) ja RAA Ketunperä 1/p (TKj) sekä 29.3. LUM Sannanlahti 2/m (TTa). Suurimmat määrät: 3.5. OUS Akionlahti 4m (JMe, SKu), 16.5. PYI Teerelänperä 4p (KRä) ja 17.5. HAU Halosenperä 3m (JMe, SKu). Kevään summa 132 m/p, parannus edelliseen hyvään vuoteen. Pesintöjä ei löydetty, reviirit 7. Syksyn parhaat paikallismäärät: 23.7. LIM Hirvineva 3p (JKa, ALu) ja 30.7. LIM Virkkula 3p (JSj), iso muutto kerran: 23.8. KEM Honkanen 13m (PLa, APe ym.). Yhteismäärä syksyllä hyvä: 105 m/p, reilu parannus edellisvuoteen, vahvat myyräkannat varmaan vaikuttivat. Viimeiset lokakuussa, kuten usein: 5.10. OUL Letonniemi–Oritkari 1m

(EMi, VSu), 12.10. HAI Luoteisranta 1p (TVä, MLu) ja 25.10. HAI Patelanselkä 1m (Teemu Paavola, Teemu Matinpuro, Pekka Laine).

Arosuohaukka / niittysuohaukka (*Circus macrourus / pygargus*)

Kaikki 15 havaintoa: 9.5. LUM Varjakka 1m (TJa), 13.5. HAI Kirkkosalmi 1kiert (JHa, HHo), 13.5. SII Karinkanta 1 (JMa), 14.5. PYI Yppäri 1N (HTu), 17.5. SII Sääri 1m (JHa), 17.5. SII Karinkanta 1m, W (APe, JKa, ALu), 17.5. SII Sääri 1 (JHa, TJa), 22.5. KEM Honkanen 1m (JHa), 22.5. HAI Tömpä 1p, nous, m, NE (JKa), 25.5. SII Sääri 1p (HTu, JMe, KVä), 9.6. RUU Niemelä 1p (RKY), 9.6. RUU Saarikoskentie 1N (RKY), 24.6. LIM Hirvineva 1p, nous, NW (JSj, HHo), 8.7. LIM Hirvineva 1p (JKa, ALu), 15.7. UTA Ahmas 1p (Markku Leiviskä).

Kanahaukka (*Accipiter gentilis*)

Kevätalvi kunnittain: HAI 1, HAU 1, KEM 2, KUU 1, LUM 1, MUH 1, OUL 19, PYI 1, RAA 4, TYR 1, UTA 1 ja VIH 1. Kevätmuuton alkua ei todennettu. Ei keräntymiä keväällä, kerran muuttavia yhtä enemmän: 3.5. SII Tauvo 2m (JKa, MOj ym.). Kevään muuttosumma noin 25. Pesintöjä 65, alle edellisvuoden. Syksyn muuttaneet yhteensä 32, ei suurmuuttoja. Syksyn suurin määrä 1.11. RAA kaupunki, 1-reitti 5 (RNe). Syystalvi kunnittain: HAU 1, OUL 8, PUD 3, PYI 3 ja RAA 8.

Varpushaukka (*Accipiter nisus*)

Kevätalvi kunnittain: HAI 1, HAU 1, KEM 1, LIM, MUH 1, OUL 21, OUN 1, OUS 1, PAT 1, PUD 1, RAA 5, RUU 1, SII 1 ja TYR 1. Muuton alku: 22.3. LIM Tupos 1m (TMu), 23.3. HAI Kirkkosalmi 1m (JMa) ja OUL Iinatti 1m (TEs). Isot muutot: 19.4. HAI Kirkkosalmi 10m (JMa, TEs ym.), 20.4. HAI Kirkkosalmi 6m (JMa ym.), 21.4. HAI Kirkkosalmi 7m (PLa), 3.5. SII Tauvo lintuasema 6p, m ja 17.5. PYI Parhalahti 7m (HTu, KVä). Yhteensä 148 m/p keväällä, parannus edellisvuoteen, ei silti ennätysmäärä. Pesintöjä 38, reilu parannus. Syysmuutolta kauniita lukemia (vrt. mehiläishaukka): 23.8. KEM Honkanen 22m (PLa, APe ym.), 25.8. OUL Karinkanta 12m (JPu), 1.9. OUL Karinkanta 10m (JPu) ja 1.9. KEM Köykkyri 38m (HTa). Yhteensä 185 m/p, lähes kaksinkertaisesti edellisvuoteen. Viimeisiä muuttajia: 11.10. OUL Vihreäsaari 2m (PRs), 14.10. SII Sääri 1m (JKa, APe) ja 15.10. OUL Hietasaari 1p (EAa). Syystalvi kunnittain: KUU 1, LUM 1, LIM 1, OUL 4, RAA 2, RUU 2 ja TYR 1.

Hiirihaukka (*Buteo buteo*)

Kevään ensimmäinen normaalisti, enemmän vasta huhtikuun puolivälissä: 29.3. LUM Sannanlahti 1m (TTa), 10.4. HAU Nelostie 1m (KRä) ja 15.4. HAI Kirkkosalmi 1m (JMa, MAa). Aika komeita kevätmuuttoja: 26.4. SII Savilahti 31m (JKa, ALu) ja 3.5. SII Tauvo 12m (JKa, MOj ym.). Yhteensä 129 m/p keväällä, runsaampi kuin moneen vuoteen. Pesintöjä 10. Syksyn kahta useamman muu-

tot: 23.8. KEM Honkanen 4m (PLa, APe ym.) ja HAU Halosenperä 3m (JMe, SKu) sekä 1.9. KEM Köykkyri 3m (HTa). Syyssummaksi 36 m/p, tavalista parempi. Viimeiset: 13.9. PYI Yppäriin pellot 1 (STi, KRa ym.), 14.9. HAU Rivinnokka 1m (EHo, Anja Hohtola) ja 27.9. OUL Ruskon kaatopaikka 1p (JPu).

Piekana (*Buteo lagopus*) ja hiirihaukkalaji (*Buteo sp.*)

Harvinainen talvihavainto, kun 23.2. PYI Yppäri 1p (Kimmo Hotulainen). Ensimmäiset tavalliseen aikaan, seuraavat myöhään: 1.4. KEM Honkanen 1m (JHa, APe), 15.4. SII Tauvo lintuasema 2m ja PYI Viirre 1m (HTu, KVä), 16.4. LUM Sannanlahti 1m (PRs, IRu). Suurimmat muutot vasta vapun jälkeen ja jään heikoiksi: 26.4. SII Säärenperä 25m (MTa, JSj), 3.5. PYI Parhalahti 53m (HTu, JHa ym.) ja 4.5. HAI Tömpä 50m (PPi). Koko kevään määrä 490 (lisäksi noin 100 *Buteo sp.*, enimmäkseen piekanoja) on edellisvuotta enemmän. Myyrien runsauden vuoksi paljon eli 9 pesintää. Syksyn muuttohuiput: 23.8. KEM Honkanen 5m (PLa, APe ym.), 1.9. OUL Karinkanta 4m (sekä 4 *buteo sp.*) (JPu) ja 28.9. OUL Kiviniemi 4m (PLa). Vuoden viimeiset: 12.10. OUL Hiesutie–Hiukkavaara 1m (PRs, TEs), HAI Luoteisranta 1p (TVä, MLu ym.) ja SII Tauvo 1p (HTu, KVä) sekä 13.10. OUL Oritkari 1m (EMi). Syksyn 78m yhteensä on kosolti.

Maakotka (*Aquila chrysaetos*)

Talvella viidesti, näistä Oulun

salon ja Oulun lintu saattoi olla sama yksilö: 11.1. PUD Tuhansuo 1 (KRa), 2.2. OUS Peuhu 1p (HTa ym.), 3.2. PUD Sotkajärvi 1p (JPe), 5.2. OUL Kempeleenlahti 1m (TRä) ja 8.2. TYR Temmes 1 (Veikko Kylmänen). Ensimmäiset kevätmuuttajat: 16.3. VIH Lukkaroinen 1N (KVä), 22.3. PYI Teerelä 1m (PRs, IRu, LRu) sekä HAA-PUL, yhteensä 3m (MKu). Kevään muuttomaksimit ei hirmuisia: 18.4. LUM Sannanlahti 3m (IKo), 19.4. LUM Sannanlahti 3m (TFy, TJa) ja 20.4. OUS Akionlahti 3m (PKu, TRä, HHy). Rannikon viimeiset kevätmuuttajat kesäkuun koittaessa: 23.5. HAU Halosenperä 1m (JMe), 24.5.–25.5. LUM Säätä, Varjakka 1m (KRa, MKe ym.) ja HAU Martimojoki 1p (TKo, JWi) sekä 3.6. HAU Holma 1m (KNU). Kevään muuttavien summa 55 m/p on hyvä tulos edellisvuoden tapaan. Tunnetut reviirit 48, pesintöjä 23, niistä onnistui 19, lisäksi asuttuja reviireitä ilman varmennettua pesintää 15. Rannikolta ei kesähavaintoja, ensimmäinen syysmuuttaja: 23.8. RAA Hurnaisperä 1m (IRu, PRs, LRu) ja toinen 10.9. LIM Temmesjokisuu 1m (TVä, MLu). Vuoden viimeiset: 21.10. UTA Naamanmäki 1 (IRu, JHe), 25.10. PUD Kollaja, Kaitaniemi 1p (TSa), 26.10. PUD Kollaja, Turkkisuo 1p (ESa) ja 22.11. YKI Nauruajoki–Martimojoki 1m, S (Jussi Riihinen). Yhteensä 5 syksyllä havaittua muuttajaa on tavanomaista, lisäksi 8 muuta ilmoitusta.

Säätä (*Pandion haliaetus*)

Kevään ensimmäiset: 21.4. KUU Irnijärvi 1p (Anitta Polojärvi),

22.4. HAI Kirkkosalmi 1 kiert (ALn, Jouko Tuominen), 24.4. LIM Virkkula 1p (TRä, HHy, Lauri Mustajärvi ym.) sekä RAA Haapakylä 1N (TKa). Eniten kevätmuuttajia: 3.5. HAI Kirkkosalmi 3m (JMa ym.), 7.5. PYI Parhalahti 3m (MKe, PLa) ja paras paikalliskeräytymä 10.5. HAI Patelanselkä 3p (JMa, MAa, ESt). Kevätmuuton summa 65 m/p noin kaksinkertainen edellisvuosiin verrattuna. Oulun läänin alueella todettiin 59 asuttua reviiriä (PPLY:n osalta lukumäärä ei ole saatavilla.) (Saurola 2004) Syysmuutolla vain yksinäisiä, yhteensä syksyn 12 m/p, viimeiset: 21.8. LIM Hirvilampi 1p (MKe), 25.8. KUI Vatunginokka 1m (MKe) ja 1.9. TAI Jurmu 1 kiert (Mika Vainio).

Jalohaukkalinnut - Falconiformes

Tuulihaukka (*Falco tinnunculus*)

Ei talvihavaintoja. Kevään ensimmäiset: 27.3. MUH Matokorpi 1p (RRj) ja TYR Peräoja 1p (JHa) sekä 29.3. MUH Matokorpi 1p (TWä) ja TYR Matokorpi, Kankaannokka 1 (Eino Riikola, Jussi Tolonen). Kevään suurimmat määrät: 20.4. KEM Teppola 7p (TEs) ja 18.5. SII Säären tien varsi 8p (JPu). Kevätmuuton kokonaismääräksi on kirjattu keväällä (1.6. viimeinen) n. 200 yksilöä. Pesintöjä todettiin 63 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Syyskaudella (24.7.eteenpäin) n.100 yksilöä. Syksyiltä ei suurempia keräytymiä eikä muuttoja. Syksyn viimeiset: 11.10. OUL Sänginsuu 1p (VPV), 13.10. OUL Oritkari 1p (EMi) ja 23.10. VIH Korvenmäki 1m (JMj).

Ampuhaukka (*Falco columbarius*)

Kaikki talvihavainnot: 2.1. OUL Hietasaari /1p (ARa), 12.1. OUL Hietasaari 1 (RPa), 15.1. OUL jvp 1p (JHa), 17.1. HAU 4-tie 1 (MLE), 19.1. OUL Hietasaari 1p (MEs), 21.1. OUL Äimärautio 1p (EMi, KKI), 22.1. OUL Hietasaari 1m, N (ARa), 26.1. OUL Pateniemi 1 (JPu), 27.1. OUL jvp 1p (TTa, VSu), 14.2. HAI Viinikantie, suljettu kp 1kiert (PPe), 22.2. HAU Jokikylä 1p (JWi), 23.2. HAU Holma 1p (KNU). Keväällä ensimmäiset: 18.3. RAA Ylipää 1 (Tuulikki Nousiainen), 29.3. LIM Virkula 1m (JKa, JHa, TJa) ja 3.4. KEM Ouluntulli 1 (SRj). Keväällä yhteensä noin 70 yksilöä. Pesintöjä oli 10 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan.

Syksyllä noin 50 yksilöä. Merkittäviä määriä (neljää enempää) ei kerrallaan havaittu keväällä, kuten ei syksylläkään. Kesän lopulla oli 28.7. HAI Virpiniemi 4p (JKa, ALu). Syksyllä viimeiset: 18.10. HAI Ulkokarvo 1 (JKa, MAI, TJa), 2.11. HAI Isomatala 1p (JMa, JPy) ja 10.11. TAI Koivuvaara, metsäautotien varsi 1p (Jari Jokela).

Nuolihaukka (*Falco subbuteo*)

Kevään ensimmäiset: 1.5. LUM Sannanlahti 1 (Pertti Väyrynen), 3.5. LUM Sannanlahti 1p (IKo), 3.5. OUS Akionlahti 1m (JMe, SKu) ja 3.5. SII Tauvon lintuasema 3p, m, mikä oli samalla kevään suurin määrä. Syksyllä vähintään kolmen linnun kerääntymät: 7.8. PUD Ontamojärvi 3kiert (JMa, Patteri Markkola, Hannu Luotonen), 19.8. HAI Kirkkosalmi 3p (PRs) ja 20.8. SII kaasa 4p

Tuulihaukan pesintöjä todettiin 63 kappaletta vuonna 2003 © TUOMAS VÄYRYNEN

(HTu, VTö, KVa). Syksyn viimeiset: 13.9. PYI (MKe, PKn, PLa ym.), 14.9. KUI Vatunki 1p (MKe) ja 26.9. OUL Oritkari 1m (EMi). Kevätmuuton aikana vain n.30 ja syysmuuton aikana n.50. Pesintöjä oli 12 (Björklund ja Saurola 2004).

Muuttohaukka (*Falco peregrinus*)

Kevään ensimmäiset tavattiin hivenen edellisvuotta myöhemmin: 6.4. PYI Teerelänpuhto 1kiert (PRs, IRu, LRu), 16.4. SII Tauvon lintuasema 1m ja

19.4. LUM Sannanlahti 2m (TFy, TJa). Paras muuttopäivä oli 3.5., jolloin tavattiin 5 yksilöä eri puolilla aluetamme. Kesäkauden havaintoja pesimäpaikkojen ulkopuolelta edustaa 4.7. HAI Patelanselkä, 1kiert, S (JMa, MAa). Muuttohaukan kanta on ollut pitkään hitaassa kasvussa Suomessa sitten 60-luvun katastrofaalisen minimin. Vuonna 2003 löydettyjen reviirien määrä laski hiukan edellisvuoden luvuista (Ollila & Koskimies 2007). Syysmuuton alkuun viittaavat havainnot 2.8. KEM Teppola 1p (TTa) ja

9.8. OUL Oritkari 1 ad p (KRä). Syksyn suurimmat määrät eivät nousseet yli kahden samalla paikalla. Muuttokausi hui-pentui ajalle 7.–17.9., jolloin nähtiin 17 yksilöä. Syksyn viimeiset: 4.10. HAI Tömpä 1p (JKa, ALu, APe), 4.10. HAI Tömpä 1p (JMa ym.) ja 10.10. OUL Sanginjoki, Kiviharju 1p (HKr). Syksyn summaksi kertyi 43 lintua.

Kurkilinnut - Gruiformes

Luhkakana (*Rallus aquaticus*)

Yhteensä 8 reviiriä ja yksi syys-havainto. Kaikki havainnot: ensimmäinen 10.5.–24.6. HAI Kirkkosalmi 1Ä (JMa, RKy, JHa), 14.5. HAI Päärinperä 1Ä (JHa), 17.5.–3.7. SII Vares-säikkä 1Ä (JHa, TJa, MTa ym.), 20.5. PYI Heinikarinlahti 1Ä (HTu), 25.5. HAI Kestinperä 1Ä (JMa), 24.5.–1.6. OUL–OUS Kempeleenlahti 1Ä (TJa ym.), 1.6.–6.6. KEM Sarkkiranta 1Ä (IKo, TJa) ja 7.–9.6. SII Munahietä 1Ä (PLa, MKe, APe). Edellisvuoden tapaan syys-havainto oli Hailuodosta 16.10. Saaren pellot 1p (Juhani Isola).

Luhthaiitti (*Porzana porzana*)

Kohtalainen huittivuosi, noin 21 yksilöä (2000 n. 30, 2001 37 ja 2002 21 yks.). Kaikki havainnot: ensimmäisenä 10.5.–24.6. HAI Kirkkosalmi 1–3Ä (JMa, JHa, RKy ym.), 19.5.–17.6. LUM Pitkänokka–Puhkiavan-perä 1–4Ä (useat), 21.5.–6.6. OUS–KEM Letto–Papinkari–Peräoja 1–3Ä (useat), 23.5. LIM Heinijärvi 1Ä (TVä) ja LUM Sannanlahti 1Ä (TVä),

26.5. LUM Varjakka 1Ä (JHa), 29.5. LUM Kivikasan pellot 1Ä (JKa), 30.5. OUL Kuivala 1Ä (VSu, PSu), 23.6.–26.6. KEM Teppola–OUL Kempeleen-lahti 1–2Ä (IKo), 30.6. HAI Ojakylänlahti, Lahdenperä 1Ä (EST), 1.7. RAA Loskarinlahti 1 (HTu), 24.7. PYI Takaranta 1Ä (HTu) ja viimeisenä 27.7. RAA Pattijokisuu 1Ä (HTu). Kolme kovinta huittiseutua olivat LUM Puhkiavanperä, HAI Kirkkosalmi ja OUS–KEM Letto ja niiden reviirien tulkitseminen on vaikeaa runsaiden päällekkäisten ilmoitusten vuoksi.

Ruisräikkä (*Crex crex*)

Lajilla oli nyt suorastaan kato-vuosi. Huippuvuosien jälkeen vain 10 reviiriä on kovin vaatimatonta tasoa (1999 48, 2000 huikeat 294, 2001 53 ja 2002 37 reviiriä). Kaikki havainnot: 25.5.–1.8. KEM Teppola 1Ä (useat), 29.–30.5. LUM Sannan-lahti 1Ä (EHO, Anja Hohtola, ESa, JSj), 1.6. MUH Honkala 1Ä (VPH, TSp, Martti Kiviharju), 2.6.–8.6. LIM Temmesjoki 1Ä (JSj, PLa, TVä, MAI), 8.6. UTA Kk 1p, Ä (Raija Kurtti, Kauko Kurtti), 9.6.–20.6. MUH Karhukangas 1Ä (TSp), 11.6. MUH Puhakka 1Ä (TWä, RRj), 19.6.–24.6. TYR Laholainen 2Ä (JKa, TVä) ja 30.6. LIM Temmesjokivarsi 1Ä (TVä). Harvinaisia syys-havaintoja tuli kaksi: 23.8. OUL Oritkari 1p (EMi) ja 13.9. PYI Veteraaninmajan ranta 1p (APe ym.).

Nokikana (*Fulica atra*)

Kevään ensimmäinen ilmestyi Oulun sulapaikoille poikkeuksellisen aikaisin 11.3.–15.3. OUL Hartaanselkä 1p (SRy, TTa,

EAa ym.), Seuraavat ilmoitetut olivat RAA Lapaluoto 15.4. 5p (MAI) ja 16.4. 27p HAI Kirkkosalmi (VNs). Kevään suurimmat määrät: 25.4.–8.5. 65–70p HAI Kirkkosalmi (JMa, MAa, ALn ym.), 3.5. RAA Aittalahti 46p (JMa) ja 3.5. LIM Temmesjokisuu 25p 28.5. (JHa). Kessällä suurimmat määrät: 14.6. HAI Kirkkosalmi 100p (TVä, MLu), 23.6. HAI Kirkkosalmi 92p (JMa) ja 29.6. HAI Uusi Silta 75p (MTy, ATy). Syksyn suurimmat määrät: 12.8.–15.9. 88–150p HAI Kirkkosalmi lt (EHO, JMa, ALn ym.), 31.8. SII Säikänlahti 78p (HTu) ja 14.9. OUL Kempeleenlahti 130p (EAa, HRH). Viimeiset: 28.9. HAI Kirkkosalmi 15p (JMa), 30.9. OUL Kiviniemi 70p (TTa) ja HAI Kirkkosalmi 5 (JMa, JKa, ALu ym.).

Kurki (*Grus grus*)

Kevään ensimmäiset: 25.3. HAI Tömpä 6p (JMa, MAa, ALn ym.), 25.3. HAI Patelanselän S-ranta 1p (JMa) ja 30.3. MUH Matokorpi 1p (VPH, TWä). Ensimmäiset kymmenen ylitykset 16.4. KEM Honkanen 9m4p (TEs), 17.4. MUH Matokorpi 30p (VPH, TSp, RRA) ja 17.4. 15p4m SII Tauvo (MTy, ATy, WVe). Kevään suurimmat paikalliset määrät perinteisiltä paikoilta: 27.4. MUH Soson pellot, Matokorpi 510p (JPe), 26.4.–2.5. MUH Kankaannokka 500p (RRj) ja 28.4. TYR Ojakylä, peltoalue 467p (THE). Muhoksen ja Tyrnävän ulkopuolelta yli sadan päästiin kolmessa kunnassa: 30.4. LIM Honkisuon pellot 250p (JPe), 25.4. SII Karinkanta 200p (EMi) ja 2.5. LUM Karinkanta 140p (KRä). Isojen lintujen muuton seuranta oli vä-

Kevään suurimmat kurkikerääntymät ylittävät yleensä 500 lintua © JUHA OLLILA

häistä. Muuttolennosta tavattiin (ilmeisten päällekkäisyyksien poistamisen jälkeen) huhtikuussa noin 950 ja toukokuussa noin 1650 kurkea. Huhtikuussa yli sadan muuttoja kirjattiin vain kaksi, 26.4. SII Savilahti 215m (JKa, ALu) ja samalle päivälle OUL jvp 105m (VSu, KOr). Toukokuun suurimmat muuttomäärät laskettiin Tornien taisto-päivänä 3.5.: PYI Parhalahti 435m (HTu, JHa, HHo ym.), OUL Kempeleenlahti 217m (EAa, JKI, JJu) ja KEM Honkanen 182m (EHo).

Kesäkuulta ilmoitettiin kuusi kertaa yli sadan kerääntymä. Niistä suurimmat 25.6. SII Säari 400p (JKa, RHa), 23.6. LUM Sannanlahti 300p (MKe) ja 30.6. LIM Tupos 270p (TVä). Heinäkuun suurimmaksi jäi 12.7. PYI Takaranta 65p (HTu). Elokuulta kolme yli sadan ilmoitusta paikallisista: 17.8. MUH Soso 450p (HTa),

19.8. MUH Matokorpi 280p (TTa) ja HAI Kaara n. 100p (JMa ym.). Elokuulla jo jonkin verran muuttoilmoituksia, suurimmat 31.8. HAI Kirkkosalmi 160m (JMa, ALu) ja 25.8. KEM Köykkyri 70m (MTy).

Syykuun alkuun ajoittuvaa näytelmää kurkien iltalennosta Muhoksen–Utajärven soille ja aamulentoa sieltä takaisin Muhoksen ja osin Tyrnävän pelloille ei dokumentoitu kovinkaan paljon. Ei myöskään paikallisia. Ainoat yli 1000 kirjaukset: 2.9. MUH Matokorpi 1833nous (TTa), 6.9. MUH Soso 1200p (WVe) ja 9.9. MUH Soso 1500p (TVä, MLu). Muhoksen ulkopuolelta hyvä syyshavainto oli 2.9. RAN Mankilan pellot 680p (HTu, KVä). Syysmuuton luvut olivat varsin vaatimattomia verrattuna moneen vuoteen, johtuen muuton seurannan puutteesta. Syyskuun kokonaismäärä oli hieman vajaa 1000 muuttanutta.

Suurimmat ilmoitukset samalta päivältä 16.9.: SII Tauvo 373m, HAU Kello 172m (JRa), KEM Köykkyri 150 (Jukka Piirainen) ja OUL Raja-Taskila 130m (KRä). Lokakuulla viimeiset yli 100 määrät 6.10. HAI Ruohokari ym. 130p (JMa) ja 9.10. TYR Leppioja 126p (TVä). Vuoden viimeiset: 12.10. TYR Temmes 8m, S (RKy), 18.10. LUM Lappi 2p (VSu, PSu) ja 8.11. LIM Virkkula 1p (MKe, MAI, TJä).

Rantalinnut - Charadriiformes

Meriharakka (*Haematopus ostralegus*)

Kevään ensimmäinen nähtiin tyypillisen aikaan: 15.4. PYI Elävisluoto 1m (KVä). Toinen olikin harvinaisehko sisämaahavainto: 19.4. MUH Muhoslampi, Venesatama 1p (VPH, TSp, TWä). Seuraavat 20.4. OUL jvp

Pikkutylli © TEPPPO KOMULAINEN

6p (VSu, PSu, OSu) ja 21.4. 13p (TTa). Kevään suurin leppälijämäärä 3.5. OUL jvp 37p (JRa) ja vielä 25.5. 29p (JRa). Erityisen suuria muuttoja ei havaittu, paras määrä oli 3.5. PYI Parhalahden 21m (HTu, JHa, HHo ym.). SII Tavossa oli suurin ilmoitettu määrä 3.5. 17p ja m (JKa, MOj, APe ym.). Kesältä ilmoitettiin vain kaksi yli viiden kerääntymää: 25.7. HAI Pökönokka 10p (TVä, MLu) ja 26.7. SII Munahietä 20p (TVä, MLu). Ainoa syksyltä ilmoitettu selvä muuttotarvi oli 4.8. SII Kaasalla 13 m S (HTu). Syksyn viimeiset nähtiin 26.9. HAI Sunikari 1p (PLa, MKe, SLa) ja 27.9. 2p (MKe, PLa, SLa).

Pikkutylli (*Charadrius dubius*)

Kevään ensimmäinen pikkutylli nähtiin melko varhain, 22.4. VIH Saarelanjärvellä 1p (JMj),

seuraavat vasta 3.5. MUH Muhoslammen venesatama 1p (TSp) ja OUS Papinkarin torni 1p (JPI, MYI, EST). Kevään kerääntymät vaatimattomia. Syyspuolelta ilmoitettiin muutama pikkuparvi SII Tavon Munahiedalta: mm. 27.7. 5p (WVe, PLa) ja 28.7. 6p (KRa). Elokuussakin samalla paikalla oli vielä 14.–15.8. 3p (MKe, APe, PLa ym.). Muualta viimeiset olivat 4.8. OUL Oritkarissa 2p (EMi).

Tylli (*Charadrius hiaticula*)

Kevään ensimmäiset tyllit nähtiin tyypilliseen aikaan 14.4. OUL Oritkarissa 1p (MKe), 15.4. OUL Syväsatamassa 1p (TTa) ja 16.4. LUM Sannalahden tornissa 1ä (IRu, PRs). Kevään suurimmat määrät olivat 14.5. LIM Virkkulan 35p (MAI), 18.5. HAU Kraaselin 100 (JPI, STi), 20.5. PYI Takarannan 40p (HTu) ja vielä 4.6.

SII Tavon lintuaseman 35p.

Syysmuuton suurin määrä aikuisten päämuuttoajalta olivat 26.7. 120p SII Tavon Munahiedalla (TVä, MLu). Sieltä olivat myös elo–syyskuun melko vaatimattomat huippuluvut: 14.8. 47m ja p (MKe, APe, PLa ym.), 15.8. 50p ja m (APe, PLa, MKe ym.) ja 2.9. 47p (VSu). Syksyn viimeiset tyllit nähtiin tyypillisesti lokakuussa: 4.10. pinnarallissa HAI Virpinie-messä 1 (TTa, THe, JMa ym.), Huilunnokalla 1p (JKa, ALu, APe) ja Härkäsäikässä 1p (JKa, ALu, APe) ja yksi muu HAI:n havainto (MKe, PLa, HTa) ja vihonviimeisenä 11.10. OUS Nenännokka 2p (JKa).

Keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*)

Edellisen vuoden tapaan niukan kevään kaikki havainnot olivat: 23.5. SII Karinkanta–Sääri 6p

(MAI, JAa, AVi, HTa) ja 24.5. HAU Kirkonkylän pelloilla 6p (TFy, MLe, Juhani Törmi) sekä viimeisenä 31.5. TYR Murto 4p (K. Tulla). Kevään yhteismäärä oli 16 yksilöä. Syysmuuton ajalta ei ilmoitettu yhtään havaintoa.

Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*)

Kevään ensimmäiset havaittiin normaalia hieman myöhemmin: 13.4. HAI Ruohokari 1ä (m N) (JMa, MAa), 15.4. PYI Harmi 1m (KVa) ja 18.4. TYR Pellot 2p (TVä, MLu). Kevään suurimmat parvet: 9.5. MUH Laukka 124p (JSi), 11.5. OUN Piipsjärven venevalkamassa 100p (JMj), MUH Laitasaaressa 124p (JSi) ja HAU Kellonkartanon pelloilla 100p (JMe, SKu). Heinäkuulta kapustarintoja ilmoitettiin niukasti, suurin parvi 23.7. SII

Munahiedan 20p (MKe, PLa ym.). Elokuussa suurin luku oli samalta paikalta, 14.8.–15.8. 40p (MKe, APe, PLa ym.). Syyskuulta ilmoitettiin 20.9. II Ulkokrunni 27p (EAa, HRH) ja koko syksyn suurin parvi 24.9. HAI Tömpässä 70p (PPi). Syksyn viimeiset nähtiin Ulkokrunnissa 7.10.–10.10., missä päivittäin 3–4p (MKe, PLa, HTa ym.) ja 19.10. HAI Virpiniemessä, missä 1p (TFy).

Tundrakurmitsa (*Pluvialis squatarola*)

Kevään ensimmäiset tundra-kurmitsat nähtiin noin viikkoa tavallista aikaisemmin, 11.5. OUL Hietasaaressa 1–2p (MEs, JPm, JWi) ja 13.5. OUL Oritkarissa 1m E (JRa) sekä 14.5. SII Säärenperällä 1 (EMi). Kaikkiaan keväällä normaaliin muuttoaikaan kertyi 18 havaintoa,

mutta vain 23 yksilöä. Suurin määrä oli vaatimaton, 11.6. HAI Tömpässä 3p (TRä, HHy, VMP ym.). Muuttokausien väliltä on yksi havainto Hailuodosta: 24.6. 1p Tömpässä (JKa, RHa). Syksyn ensimmäiset on ilmoitettu vasta kuukautta myöhemmin, 23.7., jolloin SII Tauvon Munahiedalla oli 20p (MKe, ALu, JKa). Pienempiä määriä Munahiedalla havaittiin loppukuun, joiden lisäksi ainoa heinäkuun havainto on ilmoitettu poikkeuksellisesti sisämaasta: 31.7. LIM Hirvinevalla 25m S (JKa, APe, SRj). Kaikkiaan heinäkuulta ilmoitettiin 67 yksilöä. Elokuulta ilmoitettiin yhteensä 190 yksilöä, joista yli puolet yhdessä parvessa Haukiputaalla: 11.8. Kraaselissa 15p (JMe) ja 18.8. Halosenperällä 100m (JMe). Syyskuulta ilmoitettiin 81 yksilöä, joista 19.9. SII Säari 10p (MKe) ja SII Kaasa Haikara

Kapustarinta © TEPPU KOMULAINEN

25m S (HTu). Lokakuun summa oli 86 yksilöä, havaintoja 16. Suurimmat parvet olivat 4.10. a10 HAI Isomatalalla ja Tömpässä (JMa ym.). Viimeiset: 14.10. SII Säari 7p (JKa, APe), 18.10. HAI Virpiniemi–Mäntyniemi 2p (MKe, TJa, MAI) ja melko myöhäiset 21.10. SII Säärenranta 3p (TVä).

Töyhtöhyppä (*Vanellus vanellus*)

Kevään ensimmäinen hyvin aikainen 9.3. LUM Kari 1N (Pertti Väyrynen). Sitten tyyppillisempään aikaan 24.3. MUH Matokorpi 1p (RRj), 26.3. RAA Kotiranta 3p (JHa, HHo) ja KEM Teppola 1p (KRa). Kevään suurimmat muutot olivat 15.4. SII Tauvo lintuasema 135m, 19.4. HAI Kirkkosalmi 62m (JMa, TEs, HKi ym.), SII Tauvo lintuasema 79m ja PYI Parhalahiti 71m (HTu, SPu, RKy ym.). Syysmuuton suurimmat määrät olivat heinäkuussa 21.7. HAI Pökönokka 40p (TTa, SRj) ja 25.7. 20p (TVä, MLu), elokuussa 17.8. HAI Isomatala 26p ja m (JMa, ALn) ja syyskuussa 6.9. OUL Kiviniemi 19 (EHo) ja 14.9. OUL Kempeleenlahti 25p (EAa, HRH). Syksyn viimeiset tavattiin 28.9. OUL Kiviniemi 2–4p (PLa, EHo), 1.10. OUL Oritkari 8p (JHa) ja vihonviimeisenä 11.10. OUL Oritkari 2p (EMi).

Isosirri (*Calidris canutus*)

Keväällä isosirrejä nähtiin hyvin niukasti, toukokuussa vain 4–6 yksilöä ja kesäkuussa 7. Kaikki havainnot: 11.5. KUU Torankijärvi 1p (Olli Heikkilä), 25.5. HAI Matikanniemi Kääppänkarit 1p (JMa), 25.5. SII Säari 3p

(JPu, ESt, JPi) ja 26.5. 2p (JHa), 11.6. HAI Virpi–Mäntyniemi 1m NE (JMa) ja Tömpä 5p (TRä, HHy, VMP, RHa, WVe) ja 15.6. SII Munahieta 2p (VSu, PSu, OSu). Muuttokausien väliltä 7.7. on yksi havainto kahdesta talvipukuisesta (ilmeisesti 2-kv) isosirristä Hailuodon Itäenällä (APe). Syysmuutto käynnistyi 17.7., jolloin ensimmäinen vanha lintu tavattiin HAI Pökönokalla (MKe). Heinäkuussa nähtiin 174 yksilöä, mm. 27.7. SII Tauvo Munahieta 25m S ja 20p (WVe, PLa), 28.7. HAI Kaara 55m S (JKa, ALu) ja SII Tauvon Munahieta 45p ja m (WVe, PLa). Elokuussa nähtiin yhteensä 110 isosirriä, joista suurin osa yhdessä muuttoparvessa: 2.8. PYI Ulkoharmi 80m (HTu, KVa) ja suurin lepäilijämäärä 16.8. HAI Isomatala 10p (JKa, TJa, RPa). Syyskuun kokonaismäärä oli 43 yksilöä. Syksyn viimeiset 27.9. HAI Mäntyniemi 10p (MKe, PLa, SLa) ja 11.10. SII Tauvon Munahieta 1p (MKe, PLa).

Pulmussirri (*Calidris alba*)

Toukokuussa pulmussirri nähtiin vain kolmesti, 15.5. HAI Hiidenniemi–Tormela 1p (JHa, HHo, TJa), 20.5. HAI Pöllän Kuivasäikkä 2p (JMa) ja 26.5. HAI Virpiniemi 2p (JMa). Kesäkuussa ilmeiseen päämuutto-aikaan nähtiin yllättävän suuri kerääntymä, 10.6. SII Tauvon Ulkonokka 35p (KKo) ja lisäksi tuli neljä muuta havaintoa, em. parvi mukana lukien yhteensä 48 yksilöä. Muita olivat 4.6. SII Tauvo, Munahieta ja Ulkonokka 1 (WVe, RMä), 8.6. SII Tauvo lintuasema 4p, 11.6. HAI Mänty–Keskinie mi 4 (JMa) ja 15.6. SII Munahieta 4p (VSu, PSu, OSu). Kesäkuun lopun ja

heinäkuun alun havainnot sijoittuvat kevät- ja syysmuuton väliin. Nyt tällaisia havaintoja tuli kaksi: 26.6. HAI Virpiniemi 2p (JKa, ARö) ja 29.6. SII Tauvon Munahieta 2p (TVä, MLu). Heinäkuun suurimmat määrät olivat 27.7–28.7. SII Tauvon Munahieta 35p (WVe, PLa). Heinäkuun summa oli korkeintaan 92 yksilöä. Tavanomaisten SII Tauvon ja Hailuodon lisäksi pulmussirri nähtiin mm. 18.7. OUL Hietasaarella 1p (Aleksi Lehikoinen). Elokuulta ilmoitettiin korkeintaan 37 yksilöä, useat eri päivinäkin luultavasti samoja SII Tauvon Munahiedalla–Ulkonokalla (useat), mutta 8.8. myös HAU Kraaselistä 4p (TTa). Syyskuussa nähtiin noin 110 yksilöä, suurimmat määrät 2.9. SII Tauvon Munahieta 19p+m (VSu) ja 6.9. HAI Virpiniemi ainakin 32 (JPu, PLi) ja Virpi–Keskinie mi 50p (PLa, HTa). Syksyn viimeiset 11.–12.10. HAI Virpiniemi–Mäntyniemi–Keskinie mi 5p (VSu, PSu, OSu), 5p (MKe) sekä 8p (TVä, MLu).

Pikkusirri (*Calidris minuta*)

Toukokuussa pikkusirrejä nähtiin neljä: 17.5. OUS Riuttu 1p (JRa), 22.5. HAI Tömpä 1p (JKa, VMP, RHa ym.), 25.5. SII Säari 1p (JPu, ESt, JPi) ja 29.5. OUS Riuttu 1p (JHa). Kesäkuun puolella vielä normaaliin muuttoaikaan nähtiin enemmän, päällekkäisyydet poistaen 7–13 yksilöä: 1.6. SII Tauvo 2p (JKa, RHa) ja HAU Kraaseli 1p (JMe, SKu), 3.6. SII Tauvon Ulkonokka 3p (KKo) ja HAU Kraaseli 1p (TKo, JWi), 4.6. SII Tauvon lintuasema–Munahieta 4–5p (kevään suurin määrä) (WVe, RMä) ja OUL Hietasaari 1p (VSu, OSu,

Pulmussirreistä kertyi vain kolme kevähavaintoa © TEPPU KOMULAINEN

PSu, ESa, KRa). Normaalien muuttoaikojen välissä nähtiin 1–2 pikkusirriä OUL Oritkarin syväsatamassa, 19.6. 2p (TTa, VSu, PSu, OSu, MKe) ja vielä 23.6. 1p (JKa). Syysmuutto alkoi 12.7. 1p SII Tavon Munahiedalla (PRs, IRu). Sen jälkeen pikkusirrejä nähtiin lähes päivittäin. Heinäkuun yhteissumma vanhojen lintujen päämuuton ajalta oli kuitenkin hyvin vaatimaton, päällekkäisyydet poistaen noin 27 yksilöä. Elokuussa pikkusirrejä nähtiin myös melko niukasti, korkeintaan 86 eri yksilöä. Nuorten lintujen vaatimaton päämuutto ajoittui n. 30.8.–6.9., jolloin nähtiin syksyn suurimmat määrät, 30.8. SII Tavossa 15p ja RAA Kultalanlahdella 28m S (HTu), 2.9. SII Munahiedalla 22p (VSu) ja 5.9. 20p (MKe) sekä 6.9. 25p (JKa, RPa, JSa), osa näistäkin varmaan samoja. Syyskuun summa oli kor-

keintaan 110 yksilöä. Viimeiset 9.9. SII Munahieta 5p (JMj), 17.9. SII Tauvo 1p ja 19.9. SII Varessäikkä 1p (MKe).

Lapinsirri (*Calidris temminckii*)

Kevään ensimmäinen melko tyypillisesti 6.5. PYI Takaranta 1p (HTu), sitten 7.5. RAA Yrjänä 1 (KVa) ja 9.5. OUL jvp 1p (TTa). Kevään suurimmat määrät 14.5. HAI Hiidenniemi–Tormela 71p (JHa) ja LIM Virkkula 30p (MAI), 18.5. HAU Kraaseli 120 (JPi, STi), 20.5. HAI Pökönnokka 30p (MKe) ja 21.5. HAI Hiidenniemi–Vesankarit 50p (JMa, PPi, ALn). 27.5. SII Tavossa laskettiin vielä 40p (Tavon lintuasema). Oulun yliopiston sirritutkimusryhmältä (Veli-Matti Pakasen sähköpostiviesti) saatiin tiedot seuraavista reviereistä: SII Tavossa 14, OUL yhteensä

14, HAI Virpiniemessä 3 ja Pöylässä 2 sekä PYI Veteraanijalla ainakin 1. Vuoteen 2002 (Antti Röngän kirjallinen ilmoitus Tapion ym. 2010 mukaan) verrattuna nyt puuttuivat tiedot Haukiputaan saaristosta (v. 2002 12 revieriä) ja osasta Hailuotoa (v. 2002 yhteensä 10 revieriä). Yhdistyksen arkistoon kertyneistä havainnoista ei pysty tulkitsemaan lisäpareja. Lapinsirrin syysmuuton alun arviointi on vähän vaikeaa pesivien takia, mutta esimerkiksi 29.6. SII Tavon Munahiedalla nähtiin jo 30p (TVä, MLu). Heinäkuulta ilmoitettiin selvät pesijät ja päällekkäisyydet poistaen yhteensä noin 235 yksilöä, enimmät SII Tavon Munahiedalta. Elokuun summa oli noin 80 yksilöä. Syksyn suurimmat määrät 26.7. SII Munahieta 50p (TVä, MLu) ja 27.–28.7. 40p (WVe, PLa) sekä 4.8. 30p (TVä). Syksyn viimei-

set 30.8. SII Tauvon lintuasema 2p, 2.9. SII Munahieta 3p (VSu) ja vielä harvinaisen myöhään, 14.9. HAU Halosenperä 1p (JMe, SKu).

Kuovisirri (*Calidris ferruginea*)

Keväältä vain 14.5. LIM Virkkula 1p (MAI) ja 26.5. HAI Mäntyniemi 1p, lähti NE (JMa). Kesäviivytelijoita ei tavattu. Vanhojen lintujen syysmuutto alkoi 10.7., jolloin SII Tauvon Munahiedalla nähtiin 4p (Tauvon lintuasema). Jo 13.7. laskettiin syksyn suurin määrä, HAI Virpiniemestä 1,5 km matkalla Keskiniemeen päin 22p (JMa, MAa, EHe). Myös muut syyspuolen suurimmat parvet olivat vanhojen lintujen päämuuttoajalta: 3.7. SII Tauvo Munahieta 10p (MKe, PLa ym.), 23.7. 10 (MKe, ALu, JKa), 27.7. 18p (WVe, PLa), 28.7. SII Munahieta 20p (KRä) ja 28.7. 18 (WVe, PLa). Heinäkuun summa oli vaatimaton, noin 85 eri yksilöä. Nuorien lintujen muuton aikaan kuovisirrejä nähtiin hyvin niukasti, elokuussa vain noin 20 eri yksilöä ja syyskuussa 14. Syksyn viimeiset 10.9. HAI Tömpä 1–2p (JKa, TJä, ALu, MKe, PLa ym.), 13.9. PYI Veteraanimaja 1p (PRs), 28.9. OUL Lettoniemi 1p (EAa, HRH) ja lokakuun ainoa 14.10. SII Säari 1p (JKa, APe).

Merisirri (*Calidris maritima*)

Yhteensä syksyllä nähtiin 9–10 merisirriä. Kaikki havainnot: Ensimmäinen oli aikainen, 13.9. PYI Elävisluodossa 1p (APe, RHa ym.). Loput tyypillisesti lokakuussa ja suurin osa Hailuodon luoteisrannal-

la: 11.10. Virpiniemi 3p (VSu, PSu, OSu), 12.10. Luoteisranta 1p (TVä, MLu) ja 18.10. Virpiniemi–Mäntyniemi 2p (JKa, MKe, TJä, MAI). Myös Hailuodon lounaisnurkassa Itäenällä nähtiin 18.10. 1p (JMa). 18.10. olikin syksyn huippupäivä ja silloin nähtiin merisirri myös SII Tauvon Kullikarilla 1p (HTu) sekä syksyn erikoisin – merisirri OUL Pyykösjärven uimarannalla! Se oleskeli löytymisensä jälkeen (EHo, Kauko Timlin ym.) paikalla vielä 19.10. (ESa) ja aina 21.10. (TSp, HKr) asti.

Suosirri (*Calidris alpina*)

Kevään ensimmäiset suosirrit nähtiin tyypillisesti huhtikuun lopussa, 26.4. LIM Virkkula 2p (MTy, ATy, OLSYn retkikunta) ja 27.4. HAI Tömpä 1Än (JMa, PPe). Toukokuun puolella oli mm. 2.5. LIM Virkkulassa edelleen 2p (KRä) ja 3.5. SII Tauvossa 2p (JKa, MOj, APe ym.). Nämä ja muut aikaiset havainnot koskevat varmaankin täällä pesivää etelänsuosirriä (*C.a. schinzii*), mutta alalajia ei havainnoissa juurikaan eritelty. Tämä vaikeutti myös syysmuuton alun määrittelyä. Alalajilleen määritetyistä ensimmäiset pohjoiset alpinat nähtiin vasta 13.5. SII Säärenperänrannassa 50p (JMa). Kevään suurimmat määrät edustavat säännönmukaisesti pohjoista *alpina*-rotua: 14.5. HAI Hiidenniemi–Tormela 230p (JHa) ja LIM Virkkula 300p (MAI), 18.5. HAU Kraaseli 250 (JPi, STi), 19.5. SII Savilahti 200p (JHa), 20.5. HAI Pökönokka 400p (MKe) ja 21.5. 150p (JKa, VMP, RHa). Toukokuussa nähtiin yhteensä noin 2900 suosirriä, joista vain

140 muuttavia. Kesäkuun alussa normaalin muuttoajan lopulta ei ole yhtään varmasti alpina-rotua koskevaa havaintoa.

Alalajin *alpina* syysmuutto näyttäisi alkaneen noin 29.6., jolloin SII Tauvon Munahiedalla 25p (TVä, MLu). Heinäkuussa vanhojen *alpinoiden* päämuuton aikaan nähtiin suurimmat (Tauvon) päällekkäisyydet poistaen noin 1350 yksilöä. Suurimpia keräntymiä: 25.7. HAI Pökönokka 150p (TVä, MLu), 27.–28.7. SII Tauvo Munahieta 250p (WVe, PLa) ja 27.7. myös 300m S (TVä) ja tämän päälle 350 pientä kahlaajaa SW (TVä). Vielä elokuun alussa 4.8. SII Munahiedalla ruokaili 300 suosirriä (TVä). Elokuun summa oli vaatimaton, noin 660 yksilöä. Nuorten suosirrien päämuutto oli vasta syyskuun puolella, jolloin mm. 16.9. PYI Elävisluodossa 154m S (HTu, KVä). Syyskuun summa oli noin 870 yksilöä. Lokakuussa nähtiin enää 235 yksilöä, joista viimeiset 11.10. HAI Virpiniemi 2p (VSu, PSu, OSu), 12.10. HAI Luoteisranta 2p (MKe, TVä, MLu), 12.10. RAA Pattijoen Pöllän ks 1p (HTu, KVä) ja viimeisenä 14.10. SII Säari 5p (JKa, APe).

Etelänsuosirristä (alalaji *schinzii*) pesimäpaikoilta tuli PPLY:n arkistoon havaintoja seuraavasti: 20.5. SII Säari 3p (JHa), 21.5. HAI Pökönokka 3p (JKa, RHa, VMP) ja Kaara 2p (JKa, RHa, VMP) ja 22.5. HAI Tömpä 14p (STi ym.). Suurimmat ilmoitetut määrät olivat 8.6. HAI Tömpä 16p (STi, RHa, VMP) ja 11.6. 20p ja 5 pesää (WVe, TRä, HHy, VMP ym.). Oulun yliopiston sirritutkimusryhmän (VMP, RHa, JKa, KKo) tiedostoista ja Poh-

jois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen (STi, JPe ym.) arkistosta löytyi yhteensä max. 44 paria seuraavasti: LUM Lahtikari 1, Pitkänokka 11–17, HAI Kaara 2, Pökönokka 1, Tömpä 8–10, SII Tauvon Ulkonokka 6, Sääri 2, Savilahti 1, OUS Kotakari 1 ja Mäntyranta 1, HAU Kraaseli 1 ja KEM Nenä 1. Näistä kaikki Lumijoen, Kempeleen ja Oulunsalon parit, yht. 15–21 olivat Liminganlahden rannoilla. Syyspuolelta schinzejä on ilmoitettu vain heinäkuun alusta, jolloin 2.7. SII Munahiedalla 1p (PLa, TJa, APe, MKe).

Jänkäsirriäinen (*Limicola falcinellus*)

Kevään ensimmäiset pörisijät nähtiin tyypillisesti 20.5., jolloin HAI Pökönokka 2p (MKe), OUL Kempeleenlahti 2p (MTy) ja PYI Takaranta 2p (HTu). Toukokuun puolella jänkäsirriäisiä nähtiin 20 kertaa ja yhteensä noin 100 yksilöä. Kesäkuun alussa niitä nähtiin muuttopaikoilla 8.6. asti ja kesäkuun summa, 120, ylitti toukokuun. Liminganlahden LUM Pitkännokan–Puhkiavanperällä ja LIM Temmesjoen ja Letonväylän välillä, missä suurimmat massat yleensä nähdään, ei ilmeisesti liikuttu oikeaan aikaan. Kevään suurimmat määrät nähtiin nyt SII Tavossa, missä 27.5. 30p (Tauvon lintuasema), 1.6. 70p (JKa, RHa) ja 3.6. 20p (KKo). Kesällä jänkäsirriäisiä nähtiin syrjäisten ruopparimpinevojen pesimäpaikoilla 12.–13.6. KUU kahdella paikalla yksi kerrallaan (MKe, JLa, TKu, TSe, SLn), 23.6. PUD Kollajan Turkkiisuolla 1p (ESa) ja 28.6. YKI Takasuolla (STi, ESt, TFy). Syysmuutto alkoi 24.6.,

jolloin HAI Tömpässä jo 4p (JKa, RHa) ja 29.6. SII Tauvon Munahiedalla 7p (TVä, MLu). Heinäkuulta saatiin 13 eri havaintoa 51 yksilöstä. Ainoa yli 10:n kerääntymä 18.7. SII Munahiedan 27p (VSu, PSu, Aija Suorsa ym.). Elokuussa jänkäsirriäisiä nähtiin enää 4 kertaa ja yhteensä vain 6 yksilöä. Ne olivat myös syksyn viimeiset: 4.8. SII Munahietä 1p (TVä), 8.8. OUS Nenännokka 2 (JAA, APe) ja LIM Virkkula 1m (JAA, APe) sekä 14.–15.8. SII Munahietä 2p (MKe, APe, PLa ym.).

Suokukko (*Philomachus pugnax*)

Kevään ensimmäinen suokukko nähtiin aikaisin, 19.4. LIM Virkkulassa 1 (STi), mutta siten tulikin taukoa ja seuraavat vasta 3.5. PYI Yppäri 2 (VHe) ja Parhalahti 1m (HTu, JHa, HHo ym.). Edellisen kevään (suurimmassa parvessa 3000, ks. Tapio ym. 2010) maksimimääristä pudottiin rajusti ja kevään suurimmat määrät olivat vaatimattomia: 13.5. SII Niitynmaantien pellot 300p (JMa), 14.5. LIM Temmesjokisuu 300p (EAa), 16.5. RUU Paavola 400 (RKy), 16.5. SII Karinkanta 200p (TVä) ja LIM Rantatie 500p (TVä) sekä suurimpana lukuna 17.5. TYR Murto 700p (JHa). Syvemmältä sisämaasta mainittakoon vielä 100:n parvi 11.5. OUN Piipsjärveltä (JMj). Muutto päättyi toukokuun 20. päivän tienoilla, jolloin OUL Kempeleenlahdella vielä 30 (MTy). Kesäkuussa pesimäpaikkojen liepeillä nähtiin mm. 10.6. HAI Patelanselkä 50p ja Kirkonkari Aaponnokka 20p (JMa). Syysmuutto alkoi heinäkuun alussa, jolloin 3.7. HAI

Patelanselkä 60p (JMa) ja 4.7. SII Tauvo 47p (JKa). Syksyn suurimmat määrät olivat 25.7. HAI Pökönokka 100p (TVä, MLu), 27.7. SII Munahietä 200 S (TVä), 9.8. PYI Takaranta 120p (HTu, KVa) ja HAI Isomatala 16.8. 200p (JKa, TJa, RPa), 17.8. 230p (JMa, ALn) ja 10.9. 150p (JMa). Syksyn viimeiset suokukot olivat 4.10. HAI Ulkokarvo 4m S (JKa, ALu, APe) ja HAI Isomatala 3p (JMa ym.) sekä 11.10. OUL Oritkari 1p (EMi).

Jänkäkurppa (*Lymnocyrtus minimus*)

Ensimmäiset jänkäkurpat havaittiin 2.5. PYI Leivinnevalla 1Ä (KVä). Havaintoja tuli toukokuulta yhteensä vain 15 ja niistä suurin osa koski soidinlennossa kuultuja klopottajia. Useita soivia löytyi seuraavasti: 10.5. HAI Kirkkosalmella yhteensä 4Ä, niistä 1–2 Patelanselällä, 2 Kirkonkareilla ja 1 Perukassa (JMa, MAa) sekä 20.5. LUM Vartissa 6p (MKe). Laulavia havaittiin lisäksi LUM Haarasuolla 9.5. (KKo, SRy) ja Pitkällänokalla 19.5. (JKa, VMP, RHa) ja 23.5. (JSj) sekä SII Hummastissa 24.5. Kesäkuun puolella eniten soivia havaittiin 11.6. UTA Olvassuolla 4Ä (EAa) ja 12.6. UTA Kärppäsuolla 2p (EAa), sekä 23.6. KUU Ahvenjärvelä, missä 2Ä (TVä). Kaikkiaan kesäkuulta ilmoitettiin vain 8 havaintoa. Edellä mainittujen lisäksi jänkäkurppia kuultiin ja nähtiin edelleen LUM Pitkällänokalla 1.6. (KKo), 3.6. Haukiputaan Hekkalanlahdella Ä (JMe) ja Oulaisten Petäjaskoskella 1p (Juha Heikkilä), 5.6. PUD Verkonojalla (EAa) sekä 9.6. PUD Koirasuolla–Mätäs-

suolla (EAa). Syysmuuton alkua ei havaittu ja ensimmäinen havainto tuli vasta 11.9., kun SII Säären rannassa oli 2p (TVä). Minkäänlaisia kerääntymiä ei havaittu. Myöhäisimmät olivat 12.10. HAI Luoteisrannalla (TVä, MLu) ja Keskiniemen itäpuolella (JMa), 14.10. KUU Kurkijärvellä (Janne Moilanen) ja viimeisenä 25.10. OUL jäätäriellä (PSu, VSu).

Taivaanvuohi (*Gallinago gallinago*)

Kevään ensimmäiset nähtiin 9 päivää myöhemmin kuin vuonna 2002 (6.4., ks. Tapio ym. 2010), 15.4. PYI Viirre 1p (KVä), seuraavat 18.4. TYR pellot 1Ä (TVä, MLu) sekä 19.4. HAI Kirkkosalmi 1t 1 (TEs, JMa, HKi) ja OUS Akionlahti 3p (TRä, HHy). Kevään suurimmat määrät jäivät vaatimattomiksi: 22.4. LUM Virkkula 35m ja p (ALu), 27.4. LIM Virkkulan torni 20m (VSu, PSu, OSu), 3.5. HAI Kirkkosalmi 40p ja m (JMa) ja 5.5. LUM Sannanlahti 71m (JHa). Keväällä ja kesällä soivia tai muuten paikallisia taivaanvuohia raportoitiin eniten 10.5. HAI Kirkkosalmi ym. 50 Ä (JMa) ja 11.6. UTA Olvassuo 21p (EAa). Syysmuuton alku on vaikea arvioida, koska taivaanvuohi on kaikkialla melko yleinen. Ilmoitettuja syksyn suurimpia määriä olivat 6.8. ja 10.8. HAU Rapankarin 30 ja 40p (JMe), 11.9. SII Säären rannan 30p (TVä) ja 28.9. HAI Kirkkosalmen 20p ja kiert (JMa) sekä 30.9. RAA Pattijokisuun 16p (TVä). Syksyn viimeiset taivaanvuohet nähtiin lokakuun loppupuolella: 12.10. HAI Keskiniemen E-puolella 1p (JMa), 14.10. SII

Sääressä 1p (JKa, APe), 18.10. SII Kaasalla 1p (HTu), 21.10. SII Säären rannassa 1p (TVä) ja viimeisenä 25.10. OUL jäätäriellä 2p (VSu, PSu).

Lehtokurppa (*Scolopax rusticola*)

Lehtokurppa on etupäässä yömuuttaja ja saapuessaan, ennen kuin se aloittaa soidinlennot, aika vaikea huomata. Kevään 2003 ensimmäiset ”väyryset” nähtiin melko tyypilliseen aikaan: 14.4. RAA Lapaluodossa 1m (RNe), 17.4. OUL Sanginsuussa jo yksi soiva (JEs) ja MER Kalaputaalla Männistönpuhdossa 1m (Juha Heikkilä). Lehtokurppa ei muodosta suuria parvia ja kahta useampia ilmoitettiin kevään ajalta vain kahdesti: 21.4. RAN 3p, Ä (MKe, KHK) ja 10.5. HAI eri puolilla 5p (JMa). Jälkimmäiset olivat reviiereillä soivia lintuja, joita ilmoitettiin kesältä eniten 15.6. RAA-PYI-VIH pistelaskentareitin 40 pisteestä yhteensä 8 reviiiriä (HTu, KVä), 21.6. PUD Kollajan Rankkilasta 5p (ESa) ja 9.7. HAU Jokikylästä 7p (TKo, JWi). Syysmuutto on vaikea havaita ja laji on paha-mainaisen hankala ralleissa. Syysmuutto lienee myöhäisempi kuin arvataankaan, mutta maan jäätyminen karkottaa lehtokurpat yleensä marraskuun alkupuolelle mennessä. Syksyn viimeiset nähtiin tällä kertaa 9.–10.10. KUU kirkolla, missä 1p (Markku Pirttimaa, Tuomas Heikkilä), 11.10. OUL Oritkarissa 1 (EMi), 12.10. HAI Patelanselällä 1p (MAa), 12.10. RAA Pöllän kalasatamassa, missä vielä 3p (HTu, KVä) ja aivan viimeinen 19.10. OUL Herukassa 1p (EAa, HRH).

Mustapyrstökuiri (*Limosa limosa*)

Kevään ensimmäiset mustapyrstökuiirit saapuivat sekä ajan että paikan puolesta hyvin tyypillisesti: 19.4. LIM Liminganlahden Virkkulassa 1p (JPe, JuP, STi), 22.4. 4p (ALu) ja 23.4. 10p (TMu). Sieltä olivat tyypillisesti myös suurimmat, komeat määrät: 24.4. 41p (TRä, HHy, Lauri Mustajärvi ym.) ja 27.4. 41p (TTa). Virkkulasta olikin 16 huhtikuun 18 havainnosta! Muualta kuireja ilmoitettiin vain Liminganlahden perukasta 27.4. KEM Nenältä 1p (MKe) ja samana päivänä SII Piikkikarinnokalla–Karinkannassa 2m (JSi, THe, EMi). Toukokuulta on päällekkäisyyksiä karsimatta 44 havaintoa. Niissäkin LIM Liminganlahden Virkkula hallitsee, mutta ei niin selvästi kuin huhtikuussa. Suurin ilmoitettu määrä oli ”vain” 20, tietenkin LIM Virkkulasta (VSu, PSu).

Liminganlahdelta parimäärä oli ilmoitettujen perusteella noin 22, mutta tämä on varmaan alakanttiin: 27.5. LUM Kupin niitty 2 paria (JPe), 13.5. Sannanlahti ainakin 1 soiva (JMa), Pitkänokka ainakin 2 paria (JKa, RHa, KKO), Puhkiavanperä ainakin 1 kn (MKe, PLa), LIM Virkkulan lähitiienoo ainakin 10 paria, 14.5. Temmesjokisuu ainakin 5 paria (EAa), KEM Nenä ehkä 1 pari (MKe), 6.6. OUS Papinkari ainakin 1 pari (TKo). Lisäksi Liminganlahden lähipeltoilta ilmoitettiin useita pareja: 24.5. LIM Ukonmaalla 2p (JKa), KEM Niittyrannassa 19. ja 24.6. enimmäkseen kolme paria (MKe, TVä), 9.6. Oulunsalon kirkolla pari ja kolme poikasta (PLi). Myös LIM Selkämaassa nähtiin 1.5. mustapyrstökuiri (TMu).

Liminganlahden ulkopuolelta pesimiseen viittaavia havaintoja tuli PYI Parhalahdelta, missä 8.5. 2p (RKY, Jussi Tolonen, KVa), HAI Tömpästä, missä 8.5. alkaen 3 soivaa, jotka vähitellen siirtyivät Härkäsaikkään päin (PPi, JMa) ja Isomatalalta, missä 15.5. pari (PPi), KEM Kempeleenlahden Vihiluodosta pari 4.5. (TTa, KRa) ja 11.5. (VSu, PSu) ja OUL puolelta Kempeleenlahtea 2p 4.5. (TTa), 1Ä 10.5. (MTy), SII Saviojan suulta–Savilahdelta, missä Ä 5.5. (JMa), 1p 12.–13.5. (JHa, JMa), 24.5. 1p (HTu, JMe, KVa, MKe, PKn, PLa). Liminganlahden ja lähipeltojen ja laiturien kanta yltää Tyrnävälle asti: 25.6. TYR Laholainen 1 ä (TVä).

Keväällä mustapyrstökuireja nähtiin Liminganlahden ulkopuolella vielä 3.5. OUS Akionlahdella 1p (JMe, SKu), 10.5. OUL Kempeleenlahdella 1m (JHa), SII Sääressä 19.51p. ja 24.5. 1m N (HTu, JMe, KVa) ja 20.5. OUL Karinkannassa 1 ä (JPu). Kesäkuun suurin yksilömäärä, 14, oli sekin LIM Virkkulasta (JMj).

Mustapyrstökuiirin syysmuutto tapahtuu pääosin heinäkuussa, mutta sitä on vaikea huomata. Jonkin verran lähinnä nuoria kuireja ilmestyy pesimapaikkojen ulkopuolelle. Suurin ilmoitettu määrä heinäkuun alusta lähtien oli 1.7. LIM Virkkula 6p (Petteri Mäkelä, Veikko Aalo, Matti Mäkelä ym.). 15.–16.7. oli OUL Syväsatamassa 3p (APe, MKe), 21.7. kahlaaja-altaalla 4p (TTa, SRj, MKe). Myös HAI Virpi–Mäntyniemessä nähtiin 1p 17.7. (JKa, ALu). Syksyn viimeiset mustapyrstökuiirit nähtiin 23.–24.7. SII Munahiedalla 2 p (MKe, PLa, JMj ym.), 24.7. OUL Oritkarin laguunissa

2p (EHO), 25.7. Syväsatamassa 2p (MTy, MOj) ja ylivoimaisesti myöhäisimpänä 31.8. LIM Virkkulassa 1p (JKa).

Punakuiri (*Limosa lapponica*)

Kevään ensimmäiset punakuirit eivät olleet kovin varhaisia. 3.5. PYI Parhalahden ks:ssa 8m (HTu, JHa, HHO ym.). Seuraavat 5.5. LUM Sannanlahdella 4m (JHa) ja 6.5. OUL jätevedenpuhdistamolla 5p (ESa). Kevään suurimmat määrät olivat vaatimattomia: 6.5. SII Säären länsinokalla 16p (JMa), 7.5. PYI Parhalahdella 11m (MKe, PLa), 13.5. OUL jätevedenpuhdistamolla 26m (ESa), 18.5. HAU Kraaselissa 12 (JPi, STi) ja 20.5. HAI Tömpässä 15p (VNs). Kevätmuuton aikana nähtiin päällekkäisyydet poistoen vain 167 punakuiria. Viimeiset olivat 27.5. HAI Isomatalalla 2p (RKY). Muuttokausien välissä Kuusamon rallissa 13.–14.6. havaittiin 8p, jotka varmaan olivat myöhäisiä kevätkuuttajia (MKe, JLa, TKu, TSe, SLn). Rannikolla kesän viettäjiä ei nyt nähty. 13.7. nähtiin komean syysmuuton ensimmäinen: 1p HAI Virpiniemen ja Mäntyniemen välillä (JMa, MAa, EHe). 17.7. oli samoilla paikoilla 2m (JKa, ALu) ja 21.7. 4p (TVä, MLu). 24.7. tienoilla käynnistyi upeitten vanhojen punakuirien päämuutto: 24.7. SII Tauvon Munahiedalla 29p (JMj) ja HAI Itarassa 53p ja Haaralampinkarilla a20 (JMa, MYI, MHa), 27.7. SII Munahiedalla a250m SW (TVä) ja 318m S (WVe, PLa) ja 28.7. kolmessa parvessa yhteensä 320m ja lisäksi 6p (WVe, PLa). Samaan ilmiöön liittyen vielä 27.7. RAA kaato-

paikka lajilleen tunnistamattomien isojen kahlaajien suurparvi a300–500 SW (HTu): Vielä 20.8. muutti SII Tauvossa 70 punakuirin parvi (MKe, WVe). Heinäkuun punakuirisumma oli komeat 1017 eri yksilöä, vaikka havaintoja ilmoitettiin vain 14 riviä, elokuun summa oli vain 88 yksilöä, niistäkin 70 yhdes-
sä parvessa (ks. edellä). Syksyn viimeiset poistuivat jo melko varhain: syyskuussa nähtiin vain 16 yksilöä, lokakuussa ei ainutakaan. Viimeiset olivat 10.9. HAI Tömpässä 1 (JKa, TJa, ALu ym.) – 3p (MKe, PLa ym.), 13.9. PYI Hanhikivellä 1m N, 14.9. OUL Kempeleenlahdella 1p (EAa, HRH) ja 20.9. II Ulkokunnissa 3p (EAa, HRH).

Pikkukuovi (*Numenius phaeopus*)

Kevään ensimmäiset tulivat pari päivää myöhempään kuin edellisenä vuonna: 30.4. HAU Kiviniemessä 1m (JMe, SKu), 1.5. VIH Saarelanjärvellä 1Ä (JMj) ja MUH Kankaannokalla 1Ä (VPH, TSp) sekä MUH–TYR Sosolla 1p (VPH, TSp). Kun keväällä 2002 ei nähty yhtään yli 5 linnun parvea, kevään suurimmat määrät olivat nyt selvästi isompia: 3.5. PYI Parhalahden ks:ssa 13m (HTu, JHa, HHO ym.), 5.5. HAU Halosenperällä 14m (JMe, SKu), 6.5. SII Säären länsinokalla 25m (JMa), 9.5. VIH Lampinsaaren kaivosalueella 16p (JMj) ja ehdottomana huippuna 12.5. HAU Halosenperällä 55m (JMe, SKu). Viimeiset kevätkuuttohavainnot olivat: 23.5. HAU Halosenniemessä a7m (TKo) sekä 24.5. HAI Pöllänlahdella 1p (Jaa, MAI, AVi) ja SII Kaasalla 1p (MKe, PLa, PKn).

Pikkukuovi © TEPPO KOMULAINEN

Muuttokausien välistä tuli havainto 3.6. OUS Nenännokalta, 1p (MKe) ja 9.6. HAI Pajuperän paraabelidyyniltä 1ä (JMa). Pesimäpaikoilta ilmoitettiin 20 paria UTA soilta (EAa), 11 paria PUD soilta (EAa, KRa), 2 Kuusamosta (KRa, MKe, JLa, TKu, TSe, SLn), yksi Yli-Iistä (TKo, JWi), Muhokselta (VPH, TSp), Kiimingistä (KRa), Yli-Kiimingistä (TTa, THe, JMa, SRj) ja Pulkkilasta (MKe). Suurin parimäärä ilmoitettiin 12.6. UTA Kärppäsuolta 11 paria (EAa).

Syysmuutto alkoi viimeistään 30.6., jolloin PYI Yppärijokisuulla 1m (HTu). 1.7. nähtiin josityksyysuurimpimäärä: HAI Pöllässä 13p 4a (JMa, MAa) ja Marjaniemessä 6m (WVe). 13.7. HAI Virpiniemestä 1,5 kilometrin matkalla Keskinieemeen päin oli 23p (JMa, MAa, EHe). Lisäksi nähtiin 27.7. SII Tauvo Kaasan kalasatamassa

6m (WVe, PLa), 27.7. SII Tauvo Munahiedalla 20m (WVe, PLa) ja 28.7. samassa paikassa 20p+m (WVe, PLa). Syksyn viimeiset nähtiin tyypillisesti elokuun puolivälissä ja lopulla SII Tauvon Munahiedalla 14.–15.8. 1p (MKe, APe, PLa ym.) ja 20.8. SII Kaasalla 1m S (HTu, VTö, KVa).

Kuovi (*Numenius arquata*)

Kevään ensimmäinen varhain, 2.4. OUN Eteläranta 1m NW (Risto Heikkilä). Seuraavat olivatkin selvästi myöhemmin, 11.4. TYR Temmes 1 (RKY) ja 13.4. HAI Patelanselkä 1p (JMa, MAa). Koillismaan ensimmäinen 16.4. TAI Koitijärvi 1 (Pertti Mattila, Tuomo Uusitalo). Kevään suurimmat määrät nähtiin tyypillisesti 19.–25.4.: 19.4. HAI Kirkkosalmi 58m (JMa, TEs, HKi ym.), 24.4.

HAU Kellonkartanon pellot 60p (KNu) ja 25.4. eri puolilla HAI 100p+m (JMa). Vielä 30.4. OUN Honkarannassa laskettiin 50p (VHe) ja 3.5. SII Tauvon lintuasemalla 46m + 5p ja PYI Parhalahden ks:ssa 79m (HTu, JHa, HHo ym.). Mitään satojen päivämuuttoja esim. keväiden 1996 (Timonen ym. 2000) ja 1999 (Timonen ym. 2000b) tyyliin ei tavattu. Kevään viimeiset muuttajat raportoitiin PYI Parhalahden kalasatamasta, missä 17.5. 9m (HTu, KVa) ja SII Tauvosta, missä 25.5. 2m (Tauvon lintuasema). Harvoista ilmoituksista pesimäajan havainnoista olivat mielenkiintoisimpia laskennat samoilta soilta, joilta ilmoitettiin myös pikkukuoveja: UTA soilla 56 paria (EAa) ja PUD soilla n. 44 paria (EAa). Suurin parimäärä yhdeltä suokompleksilta oli UTA Olvasuon peräti 50 paria (EAa).

Syysmuuton alkua (osa naaraista, pesimättömät ja pesinnässä epäonnistuneet), joka on yleensä kesäkuun 10. päivän tienoilla, ei havaittu, ei myöskään tyypillistä juhannuskään osahuippua. Jonkinlainen aavistus siitä olivat ehkä 21.6. HAI Patelanselän 10p (JMa). Syksyn suurimmat määrät olivat tyypillistäkin vaatimattomampia: 24.7. SII Tauvon Munahiedalla 12 (JMj) ja 7.8. 14 (JMj) sekä 16.8. SII Tauvon lintuasemalla 15p, muualta 17.8. HAI Tömpän torni 6p (JMa, ALn) ja 19.8. LIM Virkkula 6p (JPe). Syksyn viimeiset isokuovit nähtiin 27.8. HAI Isomatalalla 2p (JKa, ALu), 9.9. HAU Rapankarilla 1m (JMe) ja ylivoidmaisesti myöhäisin ja myös poikkeuksellisen myöhäinen Kuusamon kirkolla vielä 1.10.–13.10. (OLa, JMä).

Mustaviklo (*Tringa erythropus*)

Kevään ensimmäiset nähtiin tavalliseen tapaan muutama päivä ennen vappua, 26.4. (KRa) ja 27.4. (IKo) OUS Akionlahdella 1p (KRa) ja 27.4. LIM Virkkulan tornilla 1p (VSu, PSu, OSu, TTa). Kevään suurimmat määrät laskettiin HAI Patelanselällä, missä 10.5. 100p (JMa) ja SII Säären rannassa, missä 11.5. 100 (TTa) sekä LIM Virkkulassa, missä 12.5. 100p (JHa). Kevätmuutto päättyi tyypillisesti toukokuun 20. päivän jälkeen: 21.5. HAI Hiidenniemessä–Vesankareilla 1p (JMa, ALn, PPI), 23.5. LIM Virkkulassa 1p (MAI, JAa, AVi) ja 24.5. HAI Pöllänlahdella 1p (MAI, JAa, AVi).

Naaraiden paluumuutto alkoi myös tyypillisesti 1.6., jolloin HAU Kraaselissa oli 3p

(JMe, SKu, STi). 2.6. alkaen nähtiin myös OUL Hietasaaressa 1p (Pirkka Aalto). 7.6. HAI Patelanselällä oli jo 80p (JMa). Vanhojen naaraiden päämuuttoajan huippuluvut olivat koko syysmuuton suurimmat, nekin HAI Patelanselällä, missä 10.6. 120–130p (JMa, WVe), 14.6. 150p (TVä, MLu) ja vielä 3.7. 60p (JMa, MAa). Muualta huippuluvut ovat vanhojen koiraiden muuttoajalta, esim. 23.7. LIM Virkkulassa 31p (JHa) ja 3.8. 35p (JHa) ja nuorten muuttoajalta, jolloin 19.8. LIM Virkkulassa 38p (JPe), 30.8. HAI Kirkonkareilla 50p (JMa) ja 7.9. HAI Virpiniemessä 70p +m (JMa). Syksyn viimeiset nähtiin melko varhain, 13.9. PYI Takarannalla 1p (HTu, KVa) ja 20.9. LIM Hirvilammella 2p (MKe).

Punajalkaviklojen soidinta © TEPPU KOMULAINEN

Punajalkaviklo (*Tringa totanus*)

Kevään ensimmäiset ”punkut” saapuivat tavalliseen aikaan, 21.4., PYI Parhalahden kalasatamaan (RKy), OUL Oritkariin (EMi, KKI) ja OUS Akionlahdelle (TRä, HHy) ja 25.4. RAA Maijanpauhaan (HTu), 1 kuhunkin paikkaan. Vaikka punajalkaviklo on Perämeren peruskahlaaja ja monin paikoin kahlaajista runsaslukuisin, se ei juuri kokoonnu suuriin parviin. Kevään suurimmat määrät laskettiin 17.5. OUL Kempeleenlahden lintutornista, 34p (JRa) ja 17.5. OUS Riutussa, missä 17p (JRa). Sisämaasta kevähavainnot tuli mm. TYR Jokisillalta jo 27.4. (JPe) ja MUH Kirkkorannasta 3.5. (TSp, TWä).

Kesäkuussa havaitut kerääntymät kuuluvat joko vanhojen lintujen syysmuuttoon

tai edustavat paikalla pesivää kantaa: 2.6. PYI Takarannalla 20p (JPe), 4.6. SII Tauvon lintuasemalla 25p, 10.6. HAI Patelanselällä 30p (JMa) ja 19.6. OUL Syväsatamassa 17p (TTa). Suurimpia määriä heinäkuulta olivat 7.7. HAI Itänenän 30p (APe), 13.7. SII Tauvon lintuaseman 20p ja 19.7. HAI Pökönnökan 50p (JMa, MAa). Elokuulta ilmoitettiin vain 9 havaintoa, mutta niiden joukossa oli syksyn 2. suurin parvi, a40 yks. 17.8. HAI Isomatalan-Väliteonkarien karikolla (JMa, ALn). Isomatalalla oli samalla erikseen vielä 2 yks.. Nämä kuuluivat jo syksyn viimeisiin, joista muut olivat 18.8. (JMj) ja 19.8. (MKe, WVe) SII Tauvon Munahiedan 1p ja ylivoimaisesti myöhäisimpänä 20.9. HAI Virpiniemi 1p (VSu, PSu, OSu).

Valkoviklo (*Tringa nebularia*)

Kevään ensimmäinen aikaisin, 20.4. PYI Parhalahdella 1p (PRs, IRu, LRu). Seuraavana päivänä nähtiin lisää, 21.4. VIH Saarelanjärvellä 1m (JMj) ja OUS Pampinkarissa 1 soiva (MTy, ATy). 22.4. oli myös MUH Kirkkorannassa 1p (TWä).. Kevään suurimmat määrät olivat nekin aikaisin ja melko pieniä: 4.5. LIM Virkkula 30p (TVä), 6.5. LUM Säären Itänoke-Karinpäänlahdella 50p ja 7m tunnissa ja 20 minuutissa (JMa) ja SII:n puolella Säären länsinokka 40p (JMa) sekä 7.5. SII Piikkikarinnokka 30p (JMa, ALn). Vielä 12.5. SII Sääressä oli 30p (JHa). Muuttolennossa valkovikloja nähtiin eniten 3.5. PYI Parhalahdella, missä 23m (HTu, JHa, HHo, KVa, JKo) ja 5.5. LUM Sannanlahdella, missä 24m (JHa).

Valkoviklo © TEPPU KOMULAINEN

Karikukko © TEPPPO KOMULAINEN

Syysmuuton alkua on vaikea havaita, kun laji pesii nykyisin rannikkoa myöten. HAI Patelanselällä, missä pesii tavallisesti yksi pari, oli 21.6. 10 yksilöä (JMa) ja 3.7. jo 72p (JMa, MAa). Se olikin samalla syksyn suurin määrä. Muita mainittavia määriä 27.7. SII Tauvon Munahiedalta 20p (WVe, PLa) ja 14.8. 20p ja 15m (MKe, APe, PLa ym.) sekä 16.8. HAI Isomatalalta 50p (JKa, TJa, RPa) ja 17.8. 20p (JMa, ALn). Syksyn viimeiset valkoviklot nähtiin melko tyypillisesti 14.9. OUL Kempeleenlahdella, missä 4p (EAa, HRH), 15.9. OUL Oritkarissa 1 (EMi) ja vielä 28.9. SII Sääressä 1p (HTu, KVä).

Metsäviklo (*Tringa ochropus*)

Kevään alku tavanomaisesti: 15.4. PYI Harmi 1m (KVä), 19.4. PYI Parhalahti 1m (HTu,

SPu ym.) ja MUH Muhoslampi 1p (TWä). Isoimmat eli yli viiden muuttavan määrät heti vapunmentyä: 3.5. SII Tauvo 6m (JKa, MOj ym.) ja 3.5. HAI Kirkkosalmi 10m (JMa) sekä PYI Parhalahti 10m (HTu, JHa ym.), myöhemmin vielä 13.5. OUL Oritkari 7m (JRa). Kerääntymiä ei ollut ja kuten yleensä viimeiset elokuun alussa: 4.8. LIM Iso Veneneva 1 yöm (MKe), 7.8. OUL Oritkari 2m (KRä) ja 10.8. OUL Oritkari 2p (EMi).

Liro (*Tringa glareola*)

Ensimmäiset normaalisti: 28.4. 1p (RRj), 1.5. OUS Papinkari 1m (KRä), 3.5. HAI Patelanselkä 1p (JMa) ja PYI Parhalahti 3m (HTu, JHa ym.). Suurin muutto vaatimaton 14.5. PYI Parhalahti ks 93m (HTu). Huomattavimmat kerääntymät keväältä: 6.5. LUM Säari 90p ja 150p (JMa), 12.5.

LUM Säari 180m (EMi), 14.5. KEM Sarkkiranta 200p (EAa) ja LIM Temmesjokisuu 100p (EAa). Syksyn kerääntymät kevään tasoa: 3.7. HAI Patelanselkä 200p (JMa, MAa), 25.7. HAI Pökönnokka 100p (TVä, MLu), 27–28.7. SII Munahieta 100p (WVe, PLa) ja 16.8. HAI Isomatala 60p (JKa, TJa, RPa). Viimeiset kohtalaisen varhain: 21.8. LIM Hirvilampi 2p (MKe), 30.8. SII Tauvon lintuasema 4p ja 2.9. SII Munahieta 2p (VSu).

Rantakurvi (*Xenus cinereus*)

Saapui Oulun Hietasaareen tavalliseen aikaan, siellä enimmillään kaksi lintua 17.5.–3.7. (MEs, TJa ym.). Kaikki muut: 26.5. HAI Keskiniemi 2m (JMa), 29.5.–18.6. OUL Oulunlahti 2p (JHa, KRä), 2.6.–24.6. OUL Oritkari 1–4p (useat), maksimi 24.6. 2”2’ (EMi, KKI),

Vesipääskynuorukainen © TEPPU KOMULAINEN

10.6.–15.6. OUL Kempeleenlahti 1–2p (MKe, JLa ym.), 29.6. SII Munahieta 1p (TVä, MLu). Kokonaismäärä vastasi edellisvuotisia ja Oritkarin 2”2’ merkki onnistuneesta pesinnästä.

Rantasipi (*Actitis hypoleucos*)

Ensimmäiset 27.4. OUS Akionlahti 1p (IKo) ja 2.5. HAI Patelanselkä 1 (TTa). Ei suuria muuttoja, kevään isoimmat kertymät: 17.5. OUL Ouluntulli 10p (MTy) ja 2.6. PYI Takaranta 4p (JPe). Kesällä mainittava 27.6. YKI Arkala 5p (KRä). Syksyllä muutama kerääntymä ja yksi isompi muutto: 24.7. HAI Haaralampinkari 5p (JMa, MYI, MHa), 4.8. SII Kaasa 6m (HTu) ja 26.8. HAI Huikku 5 kiert (JMa). Viimeiset: 6.9. RAA Kylmäniemi 1m (HTu), 10.9. HAI Huikku 1p (MKe, PLä ym.)

ja vihonviimeinen poikkeavan myöhään 4.10. KUU kaatopaikka 1p (HKe, JMä).

Karikukko (*Arenaria interpres*)

Havainnot totutusti rannikolta, ensimmäiset vapun jälkeen: 3.5. PYI Parhalahti 1m (HTu, KVä ym.), 5.5. OUL jvp 1p (TTa) ja 6.5. OUL Toivoniemi 1p (JKa, APe). Ei suuria muuttomääriä, mainittavia kerääntymiä: 22.5. SII Munahieta 6p (TVä), 31.5. OUL Taskila 6p (TMu) ja 4.6. SII Tauvon lintuasema 10p. Syksyn kerääntymät: 23.7. SII Munahieta 10p (MKe, PLä ym.), 24.7. HAI Keskinie mi 8p (JMa, MYI, MHa) ja 9.8. PYI Takaranta 9p (HTu, KVä). Syksyn viimeiset melkoisen myöhäisiä: 13–16.9. PYI Elävisluoto 1–3p (TVä, TKa ym.) ja 20.9. HAI Virpiniemi 1p (VSu, PSu, OSu).

Vesipääsky (*Phalaropus lobatus*)

Saapui tuttuun aikaan, ensimmäiset: 19.5. PYI Parhalahti 2p (HTu, KVä), 20.5. HAI Huikku 2p (MKe) ja OUL Kempeleenlahti 2Än (MTy). Isoimmat kerääntymät pieniä: 24.5. HAI Kaarannokka 20p (MAI, JAa, AVi), 4.6. SII Tauvon lintuasema 8p ja 11.6. HAI Tömpä 7p (WVe, TRä ym.). Pesintää saattoivat merkitä kesähavainnot: 11.–24.6. HAI Tömpä 4–7p (WVe, JKa ym.), 26.6. HAI Virpiniemi 2 (JKa, ARö), 29.6.–3.7. SII Tauvo 2p (TVä, MLu ym.), 7.–8.7. OUL Oritkari 1p (TJa, IKo ym.) ja 17.–25.7. HAI Pökönokka 5–10p (MKe, TVä ym.). Syksyn kerääntymiä vain yksi iso, samalla vuoden viimeinen havainto: 27.7. SII Munahieta 9p (WVe, PLä) ja 13.8. SII Savilahti 50p (HTu). Toiseksi viimeinenkin oli mel-

ko aikainen: 10.8. OUS Kempeleenlahden lt 1p (VSu, PSu).

Merikihu (*Stercorarius parasiticus*)

Kevään ensimmäinen nähtiin 3.5. PYI Parhalahden kalasatamassa (HTu, KVaym.), seuraavat 7.5. OUL Hietasaarella 1 (RPa) ja 11.5. HAI Kuivasäikällä 1p sekä OUS lauttaväylällä 1m (MKe, TJa ym.). Suurin muutto jäi vaisuksi: 21.5. SII Kaasa 4m (HTu, VTö ym.) kuten myös koko kevään yhteismäärä, 23 määritettyä ja 5 lajilleen määrittämätöntä. Viimeinen kevätkuutaja 13.6. KUU Irnissä (KRä). Pesimäpaikoilta havaintojailmoitettiin seuraavasti: HAI: 11.6.–21.7. Tömpä–Isomatala enimmillään 4p (JMa, WVe ym.), 24.6.–19.7. Pöllän Kuivasäikkä enimmillään 2p (JMa, MAa, APe), 7.7. Itänenä 3p (APe), HAU: 8.–9.8. Kraaseli 3p (TTa), II: kesäkuussa pesintä Krunneilla tuotti ainakin yhden poikasen (JPY), LUM: 30.5. Pitkänokka 2p (JKa, RHa, KKO), PYI: 8.7. Parhalahti 1p (MTy, JPe ym.), 15.7. Vaaranlahti 4p (HTu), 27.7. Takaranta 3p (HTu), 29.7. Sunin Karvasti 7p (HTu), SII, Tauvo: 1.6.–13.7. 4p ja 27.7. 2p (JKa, RHa ym.). Syksyn ainoa muuttava 16.8. HAI Isomatalalla (JKa, TJa, RPa). Syyskuun kaikki havainnot: 6.9. HAI Pöllän Kuivasäikkä 2p (PLa, HTa), 13.9. PYI Takaranta 1p (TTa, TJa ym.) ja 25.9. määrittämätön tn. merikihu MUH Venesatama (TWä).

Tunturikihu (*Stercorarius longicaudus*)

Kaikki havainnot: 18.5. KUU Karhunoro 1m (Pekka Raudas-koski ym.), 22.5. OUL Pateniemi, venesatama 1m (EHO),

10.6. SII Ulkonokka 1p (KKO), 20.7. OUL Hollihaka 3 ad m, SW (Ilari Kaarto) ja 19.9. SII Kaasa Haikara ad m, S (HTu).

Pikkulokki (*Hydrocoloeus minutus*)

Kevään ensimmäiset 3.5. HAI Kirkkosalmi 2m (JMa, MKe ym.), PYI Parhalahden ks 1m (HTu, JHa ym.) ja 4.5. OUL jvp 1p (Helge Eskelinen), minkä jälkeen laji nähtiin päivittäin. Kevään suurimmat kerääntymät olivat 13.5. HAI Kaarannokka 100p (JHa), 24.5. HAI Kaarannokka 500p (MAI, JAa, AVi) ja 9.6. SII Tauvo, Säikänlahti 100p (Tauvon lintuasema). Parhaana muuttopäivänä 17.5. PYI Parhalahdella 17m (HTa, KVä).

Suurimmat määrät pesimäpaikoilta olivat 29.6. HAI Pate-lanselkä 100p (MTy, ATy) ja 3.7. samalla paikalla 10 isoa poikasta (JMa, MAa), 15.6. KUU Kuusamojärvi Kulaslahti 80p (HKe), 15.6. KUU Ylikitka Koivulahti 40p (HKe), 15.6. OUN Hirvineva 100p (RRa), 24.7. PYI Takaranta 400p, joista 80–90 % juv (HTu). 27.6. YKI Jolosjärvi 60p (KRä, TTa ym.) ja 27.6. YKI Vepsä 80p (TTa, JMa, SRj).

Loppukesän suurin kerääntymä 27.–28.7. SII Tauvon Munahiedalla 320p, joista n. 98 % juv (WVe, PLa). Parhaat syysmuutot 29.7. PYI Ulkoharmi 1ad 25juv m, S (HTu) ja 2.8. PYI Ulkoharmi 18juv m (HTu, KVä) ja syksyn viimeiset hyvin aikaisin 17.8. HAI Isomatala 20kiert (JMa, ALn) ja 18.8. HAI Potinlahti 21 kiert (JMa).

Naurulokki (*Larus ridibundus*)

Kevään ensimmäinen muutti 12.4. SII Tauvon lintuasemalla. Seuraavana päivänä oli Oulussa

jo ainakin 3p (VPH, TSp ym.) sekä HAI Kirkkosalmella 1p (Pertti Väyrynen). Määrät kasvoivat nopeasti ja 15.4. OUL Pikisaarella rätkyi jo 230p (EAa, JKI, JJu) ja RAA Lapaluodossa 254p (KVä, RNe). Suurimmat kerääntymät ja muutot laskettiin kuitenkin vasta toukokuun puolella: 2.5. OUL Pikisaari 700p (EAa), 3.5. OUL Hietasaari, Rantakurvin torni 1000p (MTy, ATy, SRj), 3.5. PYI Parhalahti ks 850m (HTu, JHa ym.). Suurimmat ilmoitettut pesimäaikaiset määrät olivat 2.6. PYI Takaranta 250p kolonia luodolla (JPe), 2.6. KÄR Nurmesjärvi 200p (JHa), 18.6. HAI Ulkokarvo 1000p (JMa) ja 15.7. PYI Pyhäläluoto Hyytämännokka 400p (HTu). Syksyllä suurimmat kerääntymät olivat 4.8. OUL Oritkari 309p (EMi), 17.8. HAI Isomatala 300p (JMa, ALn), 3.9. HAI Huikku 200p (MKe) ja 15.9. HAI Huikku 400p (JMa). Vuoden viimeiset nähtiin 1.12. HAI–OUS lauttaväylällä 1ad 1 ja 1kv (JMa), 2.12. OUS Riutussa 1p (TJa), 5.12. HAI–OUS lauttaväylällä 2ad kiert (JMa) ja 12.12. RAA Lapaluodossa 1 1kv p (HTu).

Kalalokki (*Larus canus*)

Alkuvuoden ainoa talvihavainto oli 8.2. RAA Lapaluoto 1 3kv p (HTu). Kevään ensimmäiset saapuivat maaliskuussa: 16.3. OUL Toppilansalmi 1 ad p (EAa), 28.3. OUL Pyykösjärvi 1 ad p (JKa, ALu, JHa), 28.3. PYI Pyhäläluoto 1m (JJä) ja 29.3. OUL Syväsatama 3p (VSu, PSu, OSu).

Kevään suurimmat kerääntymät ja muutot olivat pieniä: 25.4. HAI Kirkkonkarit 100p (JMa), 3.5. PYI Parhalahti ks 120m (HTu, JHa, HHO ym.), 6.5. HAU Kraaseli 100p

(JRa), 13.5. OUL Hietasaari 100p (EAa) ja 14.5. LIM Temmesjokisuu 100p (EAa). Kesä–heinäkuussa suurimmat määrät 4.6. SII Tauvon lintuasema 75p ja 29.7. OUL Vihreäsaari 120p (MTy). Syysmuuttokausi on pitkä. Ensimmäinen hyvä muutto laskettiin 16.9. PYI Elävisluoto 399m, S (HTu, KVä), mutta parhaat muuttopäivät olivat vasta joulukuussa 5.12. PYI Elävisluoto 1061m, S (HTu) ja 12.12. PYI Elävisluoto 560m, S (pääosin ad) (HTu). Syksyn suurimat kerääntymät olivat 12.10. HAI Marjanimen kalasatama 200p (n 50 juv) (JMa), 2.12. HAI Huikku 200p (TJa) ja 5.12. HAI Huikku 310p, kiert (JMa). Vuoden viimeiset nähtiin joulukuun lopussa: 26.12. PYI Suni 60m, S ja Elävisluoto 11m, S sekä Raahessa yhteensä 87p 1m (HTu, KVä), 27.12. RAA Pitkäkari 2’p (HTu) ja 29.12. RAA Hakotauri 10p (HTu). Joulukuulta havaintoja ilmoitettiin yhteensä 51 ja niiden yhteenlaskettu yksilömäärä on peräti 3410 kalalokkia.

Selkälokki (*Larus fuscus*)

Kevään ensimmäiset nähtiin 15.4. PYI Yppäriissä 1p ja Elävisluodossa 2p (KVä) ja seuraavat 16.4. OUL Pyykösjärvellä 1p (JKa) ja Rommakonselällä 1p (SRj) sekä TAI Kotijärvellä 1p (Pertti Mattila, Tuomo Uusitalo). Kevään suurin kerääntymä laskettiin 22.4. OUL Pyykösjärveltä 81p (PLa) ja suurin muutto, 3.5. PYI Parhalahden kalasatamasta 13m (HTu, JHa, HHo ym.). Pesintään viittaavia havaintoja ilmoitettiin melko vähän, vaikka laji oli Birdlife:n seurantalaaji vuonna 2003 (Mäkelä ym. 2010). Havainnot kunnittain: PYI 2.6. Takaranta 2 pariutuneet ad (JPe), 15.7. Elävisluoto 21 ad p (HTu), 29.7. Ulkoharmi 14ad 7juv p, Suni, Keskikallio 32ad 8juv p, Suni, Karvasti 4ad p (HTu), OUL 8.8. Öljysatama 2ad 1juv p (VPV). Syksyllä suurimmat havaitut määrät olivat 25.8. PYI Elävisluoto 13ad 7 juv p (HTu, KVä) ja 9.9. OUL Pyykösjärvi 20p (MTy) ja parhaat muuttopäivät 28.8. PYI Suni, Karvasti 1ad 7

juv S ja 2ad 1 juv N (HTu) sekä 16.9. PYI Elävisluoto 3ad 2juv S aamupäivällä ja SII Haikaranokka 1ad 2juv S illalla (HTu). Vielä marras–joulukuussa useita havaintoja. Viimeiset olivat 29.11. OUL Pyykösjärvi 1kv p (PLa, MKe), 6.12. OUS Riutussa 2p (TVä, MLu) ja 12.12. OUS OUS–HAI, lauttaväylällä 1 juv seurasi lauttaa (JMa).

Tuhkaselkälokki (*Larus fuscus heuglini/intermedius/graellsii*)

Kaikki havainnot: 22.4. OUL Pyykösjärvi 1p (PLa), 24.4. OUL Rommakonselkä 1p (JKa), 26.4. OUL Pyykösjärvi 4ad p (TEs), 27.4. OUL Pyykösjärvi 2p (MKe), 29.4. OUL Rommakonselkä 3p (JKa), 29.4. OUL Pyykösjärvi 5p (JKa, PLa), 1.5. OUL Pyykösjärvi ad ja 3kv p (PLa, EHo), 7.5. OUL Rusko 2p (TEs), 8.5. OUL Rusko 2p (TEs), 12.5. OUL Rusko 1 (TEs, Killian Mullarney, Sunbirder-ryhmä), 14.5. PYI Yppä-

rijokisuu 1 kuollut, jonka nosti ruovikosta esille haarahaukka! (HTu), 27.6. KUU Kaatopaikka 1p (PLa, APe, TUu ym.).

Harmaalokki (*Larus argentatus*)

Tammi–helmikuussa ei montaa harmaalokkia nähty. Kaikki havainnot: 1.–2.1. RAA Lapaluoto (SSi, KSi, HTu, JKo), 18.1. OUL Hietasaari 2p (Hanna Aalto, JAa, AVi ym.), 18.1. OUL Rusko, Jätekeskus 1p (EAa, ARa, JHa), 25.1. RAA Pohjaskari 3p (HTu, KVa), 8.2. RAA Lapaluoto 1p (HTu) ja 23.2. RAA Lapaluoto 4p (Pekka Kärenaho).

Kevään ensimmäiset saapuivat 8.3. usealle paikalle: OUL Kempeleenlahti 1p ja Rusko, Jätekeskus 1p (EAa), HAI Lauttaväylä 1p (PRa) ja RAA lapaluoto 3 (SSi, HTu). Seuraavina päivinä määrät kasvoivat nopeasti. Suurimmat parvet nähtiin Oulussa 6.4. Syväsatamassa 1000p (JHa) ja 15.4. Rommakonselällä 2130p ja Toppilansalmen edustalla 1200p (EAa, JKI, JJu). Kesällä ainoa ilmoitettu havainto pesimäkoloniasta oli 11.6. UTA Olvassuo 26 pariutuneet ad p (EAa) ja suurin ilmoitettu kerääntymä 29.7. OUL Vihreäsaari 1000p (MTy).

Syksyn suurimmat määrät laskettiin perinteiseen tapaan Oulusta: 15.9. Pyykösjärvi 3780 +2kv p ja 1253 1–2kv p (EAa), 28.9. Letonniemi 5000p (EAa, HRH), 10.11. Pyykösjärvi 4000p (EAa), 15.11. Rusko, Jätekeskus 4700p (EAa, HRH, WVe) ja 20.11. Pyykösjärvi 4000p (EAa). Parhaita muuttoja olivat 18.10. PYI Elävisluoto 99m, S aamulla ja SII Kaasa 186 m, S iltapäivällä (HTu) sekä 15.11. PYI ja SII yhteensä 255 m, S

kahden ja puolen tunnin havainnoinnilla (HTu). Joulukuun suurimmat määrät olivat: 3.12. OUL Pyykösjärvi 900p ja 10.12. OUL Rusko–Pyykösjärvi 350 +2kv p ja 450 1kv p (EAa). Alkupalven pohjoisimmat harmaalokit nähtiin 14.12. HAU Kiviniemessä 5 1kv p (EAa). Vuoden viimeinen havainto ilmoitettiin 27.12. RAA Pitkäkarista 2p (HTu). Joulukuulta ilmoitettiin yhteensä 64 havaintoa, joista arvioitu kokonaisyksilömäärä päällekkäisyydet poistettuna on noin 1500.

Isolokki (*Larus hyperboreus*)

Tammikuussa paikallinen ad isolokki nähtiin 25.1. RAA Pohjaskarissa (HTu, KVa). Maaliskuun havainnot koskevat kahta eri yksilöä, joista ensimmäinen oli 12.3. RAA Lapaluodossa 1 2kv (HTa) ja toinen 17.–18.3. Oulussa 1 3kv p (JHa, ESa). Huhtikuussa Oulussa nähtiin ainakin 4 eri lintua 1 ad, 1 3kv ja 2 2kv p (TTa, TSp ym.). Toukokuulta havaintoja on neljä, jotka koskevat 4–5 eri yksilöä: 3.5. OUS Lauttaväylä 1 (2–3kv) (Jukka Piirainen), 7.5. HAU Kiviniemi 2ad p (KNU), 8.5. OUL Rusko 1 3kv p (TEs) ja 17.5. HAU Rivinnokka 1 2kv (JMe, SKu). Harvinainen kesähavainto tehtiin 1.7. OUL Hietasaaren Rantakurvin lintutornista 1 2kv p (Petteri Mäkelä, Veikko Aalo ym.). Syksyn esiintyminen alkoi 31.10. OUL Pyykösjärvellä havaitulla ad-pukuisella linnulla (MKe). Todennäköisesti sama lintu nähtiin Pyykösjärvellä vielä 4. ja 8.11. (JKa, TTa), mutta 9.11. samalla paikalla olikin 2-kv isolokki (EAa).

Isolokki x harmaalokki (*Larus Hyperboreus* x *L. argentatus*)

Isolokin ja harmaalokin risteymä vieraili OUL Ruskossa 13.5. (MKe).

Merilokki (*Larus marinus*)

Tammi–helmikuussa merilokkeja nähtiin Raahessa kahtena päivänä: 25.1. Pohjaskarissa 2ad p (HTu, KVa) ja 24.2. Lapaluodossa 3ad p (HTu). Kevään ensimmäinen ehti OUL Toppilansaaressa 7.3. (TTa) ja määrä alkoi kasvaa 14.3., jolloin Oritkarissa oli 4p (JHa). Suurimmat kerääntymät olivat: 8.4. OUL Hartaanselkä 100p (EAa) sekä 15.4. OUL Toppilansalmi 80p ja Rommakonselkä 66ad ja 1 2kv p (EAa, JKI, JJu). Suurin ilmoitettu muutto laskettiin HAI Kirkkosalmesta 19.4. 8m (JMa, TEs ym.). Suurin pesimäkoloniasta ilmoitettu määrä oli 30.5. HAI Itänenä 7 pariutuneet p (JMa) ja kesän suurin kerääntymä 29.7. OUL Vihreäsaari 50p (MTy).

Syksyn suurimmat määrät laskettiin Oulussa: 28.9. Letonniemi 300p, (EAa, HRH), 15.10. Hietasaari 230p (EAa) sekä 30.10. ja 10.11. Pyykösjärvi 220p (EAa). Paras muuttopäivä oli 19.9., jolloin SII, Kaasalla muutti 7ad 2juv (HTu). Joulukuun paras merilokkipäivä Oulussa oli 10.12., jolloin Ruskossa nähtiin 20ad, 1 3kv ja 4 1–2kv sekä lisäksi Pyykösjärvellä 14ad, 2 2kv ja 3 1kv (EAa, JKI). Alkupalven pohjoisin merilokki oli 14.12. HAU Kiviniemessä 1 1kv p (EAa) ja vuoden viimeinen 27.12. RAA Hakotaurissa 1 ad p (HTu). Joulukuussa tehtiin 35 havaintoa merilokeista kokonaisyksilömäärän ollessa noin 70.

Räyskä (*Hydroprogne caspia*)

Kevään ensimmäinen löytyi 22.4. MUH Muhoslammetta 1p (TWä) ja seuraava 24.4. HAI Patelanselältä 1p (Juho Karvosenoja, VNs). Määrät alkoivat kasvaa 27.4., jolloin OUL Rommakonselällä havaittiin 11p (TTa). Ilmoitetut muuttajamäärät olivat vähäisiä, suurimpana 7.5. HAU Halosenperä 7m (JMe, SKu). Suurin kerääntymä, 160 räyskää, lepäili 9.5. perinteiseen tapaan OUL Hietasaassa, Rantakurvin lintutornin edustalla (TTa, PRa). Kesältä ei ilmoitettu suuria parvia tai pesintään viittaavia havaintoja. Elokuun suurin kerääntymä oli 1.8. SII Tavossa 6p (HTu), ainoat muuttolennessä havaitut 20.8. SII Kaasa 3m, S (HTu, VTö, KVa) ja syksyn viimeiset 2.9. LIM Virkkula 1p (VSu) ja 21.9. OUL Öljysatama 1p (VPV).

Kalatiira (*Sterna hirundo*) ja lapintiira (*Sterna parasaea*)

Kevään ensimmäiset kalatiirat saapuivat 3.5. HAI Kirkkosalmelle 5 yksilön voimin (MKe, PLa, TES ym.) ja ensimmäinen lapintiira 4.5. OUL Hietasaareen (KRä). Kevään suurimmat muuttajamäärät laskettiin 9.5. SII Tavon kalasatamasta 39m kalatiiraa (RKy) ja 20.5. PYI Hanhikiveltä yhteensä 196 m, joista määritettyjä 2 kala- ja 30 lapintiiraa (HTu). Suurimmat kerääntymät olivat 13.5. OUL Hietasaari 40p kalatiiraa (EAa), 14.5. LIM Temmesjokisuu 20p kala- ja 20p lapintiiraa (EAa) ja 17.5. OUL Kempeleenlahti 50p kala- tai lapintiiraa (MTy). Kesällä suurimmat pesimäpaikoilta ilmoitetut määrät olivat 2.6. PYI Takaranta 40p kalatiiraa (JPe), 18.6. OUL Syväsatama 50p lapintiiraa (MTy), 17.7.

HAI Pöllännokka 30ad 15 juv p kala- tai lapintiiraa (JMa, MAa) ja 19.7. HAI Pökönnokka 34ad 7juv p kala- ja 37ad 12 juv p lapintiiraa (JMa, MAa). Lapintiiraja havaittiin paljon myös SII Tavon lintuasemalla, jossa 4.6. ja 10.7. 50p ja 13.7. 75p. 18.6. HAI Ulkokarvossa kalasteli 100 kala- tai lapintiiraa (JMa). Syksyn suurimmat muutot olivat 2.8. PYI Ulkoharmi 35m, joista määritettyjä 3 kala- ja 5 lapintiiraa (HTu, KVa) ja 4.8. SII Kaasa 114m S, joista 32 kalatiiraksi määritettyjä (HTu) ja suurin kerääntymä 5.9. HAI Huikku 5ad 30 juv p kalatiiraa ja 2 juv kierte lapintiiraa (JMa). Syksyn viimeinen lapintiira nähtiin 9.9. RAA Yrjänässä (TVä) ja viimeiset kalatiirat 25.9. HAI Marjaniemessä 3p (PPi). Viimeiset lajilleen tunnistamattomat tiirat näitä ennen 16.9. SII Kaasa 6m (HTu, KVa).

Kalatiira ja kolmipiikki © TEPPU KOMULAINEN

Pikkutiira (*Sternula albifrons*)

Ensimmäinen tavattiin 10.5. SII Merikylänlahdella (MKe, PLa) ja seuraavat 14.5. HAI Hii-denniemessä 1p (JHa) ja LIM Temmesjokisuulla 1p (EAa). Kevään suurimmat määrät las-kettiin 1. ja 4.6. SII Ulkonokal-la 10p (JKa, RHa) ja 4.6. OUL Hietasaarella, Rantakurvin lintutornilla 7kiert (VSu, PSu ym.). Pesintään viittaavat ha-vainnot kunnittain: HAI: Marja-niemi 11.6. 2p (TJa), 17.–18.7. Korkia Sunikari 5ad 1 pull p (JMa, THe); II: 30.6. Krunnit 13 p; OUL: 1.–28.7. Hietasaari 1–5p (useat); PYI: 12.7. Taka-ranta 2p (HTu); SII: 15.6.–28.7. Munahieta 12–20 ad p, 18.7. 2 pull p (useat). Loppukesällä havaittiin isompia määriä 31.7. OUL Hietasaarella 11p (IKo) ja 19.8. SII Tauvon Munahiedalla 25p (MKe, WVe, LNu). Vuoden viimeinen pikkutiira näyttäytyi 30.8. SII Tauvon lintuasemalla.

Mustatiira (*Chlidonias niger*)

Piippolan Kortteisella pesinei-den lintujen lisäksi mustatii-roja nähtiin LIM Virkkulassa ja HAI Patelanselällä. Kaikki havainnot: 16.5. PII Korttei-nen 1p (Juha Koponen, Jarmo Yliluoma), 1.6. PII Kortteinen 3p (HKs, KKr), 3.6.–18.7. PII Kortteinen 1–2p (useat), 14.6. LIM Virkkula 1p (TVä, MLu), 17.6. HAI Patelanselkä 1kiert, SW (JMa), 13.7. LIM Virkkula 2p (JSa) ja 30.7. LIM Virkkula 1ad p (JSj).

Ruokki (*Alca torda*)

Vuoden yhteismäärä pesimä-paikkojen ulkopuolelta oli 26 lintua. Kesäisten kiertelevien

lintujen osuus oli suuri. Ensिम-mäiset ja ainoat keväältä 25.5. RAA Lapaluoto 2mN (HTu, JMe, KVä). Muut havainnot kesäistä kiertelevistä linnuista: 4.6. SII Tauvon ks 2p (WVe, RMä), 11.6. HAI Tömpä 1mN (TRä, HHy, VMP ym.), 2.7. SII Munahieta 1mS (APe, TJa, MKe), 9.7. Ii Laitakari 5kiert (MKe), 11.7. Laitakari 6mS (TTa, SRj), 15.7. PYI Elävis-luoto 1p (HTu) sekä 27.7. SII Tauvo ks 2mN (WVe, PLa). Iin Krunnien pesimäkoloniasta il-moitettiin 30.6. 115p (JPY).

Riskilä (*Cephus grylle*)

Yhteensä havaittiin vain 7 ris-kilää toukokuulta marraskuulle. Kaikki havainnot: ensimmäi-nen 21.5. HAU Rivinnokka 1m (JMe), 30.6. II Krunnit 1p (JPY), 2.7. SII Munahieta 1mN (PLa, TJa, APe), 13.9. PYI Elävis-luoto 1p (SPu ym.), 9.10. II Ul-kokrunni 2m,p (MKe, PLa, HTa ym.) ja vuoden viimeinen 1.11. PYI Suni 1p (MKe, PLa, SLn).

Kyyhkylinnut - Columbifor-mes

Kesykyyhky (*Columba livia*)

Vuoden suurimmat pulumäärät ynnäsi EAa Oulussa loppu-vuodesta: 24.10. Toppila 240p, 16.11. keskusta 340p, 22.11. keskusta 340p ja 29.11. kes-kusta 220p. Suurimpia määriä muilta vakituksilta esiintymis-paikoilta: 1.6. OUN keskusta 50p (RRa), lokakuussa KUU keskusta n. 150p (ilm. JMä) ja 30.11. RAA ykkösreitti 96p (RNe). Ilmoitetut muualta: Pyhäjoella havaittiin viides-ti helmi- ja syyskuun välillä,

enimmillään 15.2. 3p (HTu), 10.4. VIH 1p (EAa), 19.4. HAI Ojakylä 1p (JMa), 15.5. HAU Halosenperä 1m (JMe, SKu), 25.5. SII Karinkanta 1p, valkea (MAI, JAa, AVi) ja 19.8. SII Tauvo 1p (MKe, WVe).

Uuttukyyhky (*Columba oe-nas*)

Vuoden havainnot keskittyivät Siikajoen ja Oulun välisiin ran-nikkokuntiin, Hailuoto mukaan lukien. Vakituksen esiintymis-alueen ulkopuolella nähtiin vuo-den mittaan vain Haukiputaalla: 26.4. HAU Kellonkartanon pel-lot 2p (JMe, SKu) ja 17.5. HAU Kello 1p (JWi). Kevään ensim-mäiset: 22.3. LUM Sannanlahti 1m (APe), 23.3. OUL Oritkari 2p (MKe), 23.3. TYR Peräoja 1p (JMe) ja 24.3. OUL Oritka-ri 2p (KRa). 28.–29.3. jo useita havaintoja. Kevään suurimmat määrät: 29.3. OUL Syväsatama 7p (VSu, PSu, OSu), 29.3. LUM Sannanlahti 9m (TTa), 1.5. OUL Oritkari 5p (EMi, KKI), 3.5. OUL Kempeleenlahti 5p (EAa, JKI, JJu ym.) ja 23.5. KEM Tep-pola 4p (JHa). Kesällä pesi OUS Varjakansaarella (PKu) ja ha-vaittiin toistuvasti OUL Oritka-rissa. Muut havaintopaikat ke-sä–heinäkuussa KEM Teppola, Niittyranta ja Ouluntulli, OUL Hietasaari ja Hupisaaret sekä SII Karinkanta. Syyshavaintoja niukasti ja määrät pieniä, ainoa yli viiden linnun ilmoitus 10.8. OUL Oritkari 9p (EMi). Syk-systen lintujen kokonaismää-räksi jäi n. 35, viimeiset 13.9. PYI Yppäri 1p (TTa, TJa, RPa ym.), 13.9. PYI Marttalantie 1 kiert (PRs, IRu), 21.9. KEM Niittyranta 5p (PLa) ja 1.10. KEM Isoaukea 1p (JHa).

Sepelkyyhky (*Columba palumbus*)

Kevään ensimmäiset normaaliin aikaan: 23.3. HAI Kirkkosalmen torni 1m N (JMa, MAa), 26.3. TYR Tupostie 2 (Eino Riikola), 26.3. LIM Eläinpuisto Escorial 1 (Veijo Vartiainen) ja 26.3. KEM Teppola 2m (KRä). Maaliskuun loppupäivinä laskettiin jo muutamien kymmenien muuttosummaa. Koillismaalla varhaisin myöhään: 18.4. KUU Mustosenniemi 4m (KRä). Ensimmäinen kolmenumeroinen määrä vasta 12.4.

OUL Oulunlahti 100p (JRä). Kevään suurimmat määrät olivat moniin aiempiin vuosiin verrattuna pieniä: 15.4. SII Tauvon lintuasema 283m, 4p, 16.4. KEM Honkanen 300p, 62m (TEs), 16.4. SII Tauvon lintuasema 309m, 10p, 18.4. LUM Sannanlahti, torni 266m (VSu, TJä), 20.4. HAU Kello 300p, kiert (JRä) ja 24.4. HAU Pohjois-Kellon pellot 300p (JMe). Muutto hiipui toukokuun alkupäivinä, viimeinen isompi summa kuitenkin vielä 17.5. PYI Parhalahti 112m

(HTu, KVä). Syksyn suurin määrä 26.9. RAA Kultalanlahti 70m S (HTu). Tämä oli ainoa yli 20 linnun ilmoitus, joten syksy oli sepelkyyhkymuuton osalta vaatimaton. Myöhäisimmät 11.10. HAI Itänenä 1m S (JMa), 11.10. RAA Kultalanlahti 13m S (HTu), 31.10. KUU Kemilä 1 (Ari Lampila).

Turkinkyyhky (*Streptopelia decaocto*)

Vakituisista pesimäkunnista (SII–LUM–LIM–MUH–TYR) havaintoja läpi vuoden, paitsi Muhokselta ei huhtikuun alun jälkeen eikä Siikajoelta ennen toukokuuta. Määrät talvella ja keväällä vaatimattomia, 1–2 lintua, ainoat poikkeukset: 3.5. LIM kk 3p (VSu, PSu, OSu) ja 24.5. LIM kk 3p (MKe, PLä, PKn). Pääluvut eivät sanottavammin kasvaneet kesällä ja loppuvuodesta, enimmillään 4.9. LIM kk 26p, 3a (MAL), 25.10. TYR kk 4p (TFy), 29.10. SII Säari 6p (MAL) ja 13.12. SII Säari 7p (MKe, TJä, MAL). Havainnot muista kunnista: 11.–27.1. OUL Herukka 1p (VSu, JAa, PSu ym.), 12.4. OUS Hylkykari 1p (Leena Väisänen, Erkki Väisänen), 8.5. KEM Vihiluoto 1p (JHa), 8.5. TAI kk 1p (E. Moilanen), 19.5. PYI Parhalahti 1p (HTu), 4.9. OUL Mäntylä 1p (TMu) ja 13.9. PYI kk, hautausmaa 1p (Marko Pohjoismäki, Petri Nikupaavo, Jukka Piirainen).

Turturikyyhky (*Streptopelia turtur*)

Kaksi havaintoa keväältä ja neljä syksyltä. Kaikki havainnot: 25.5. LUM Varjakka 1p, Ä (TFy, MLe, Juhani Törmi),

Sepelkyyhky © TEPPO KOMULAINEN

Limingassa tavataan yleensä suurimmat turkinkyyhkymäärät © TEPPU KOMULAINEN

26.5. PYI Parhalahti 1m (KVä), 18.–20.9. OUL jvp 1p (TTa, PLa, PRs ym.), 5.10. OUL Karinkanta 1 (JPu), 6.10. RAA Lapaluoto 1p (MAI) ja 15.10. OUL Toppila 1p (ARa ym.). Oulun syksyisissä havainnoissa voi olla kyse yhdestä ja samasta linnusta.

Käkilinnut - Cuculiformes

Käki (*Cuculus canorus*)

Kevään ensimmäinen varhainen 3.5. TYR Temmes, Haukylä 1p, Ä (Jouko, Terttu ja Jari Kauppi). Seuraavat 13.5. TYR Temmes, Koskelankylä 1 (RKy), 14.5. SII Säärenperänranta 1p, Ä (JMa) ja 14.5. PYI Parhalahti 1m (HTu). Toukuun suurimmat määrät: 17.5. HAI Hanhinen 10p, Ä (JMa, PPi) ja 26.5. HAI Virpiniemi-Mäntyniemi 8p (JMa). Syysha-

vainoja ilmoitettiin vain neljä kappaletta, joista viimeinen hyvin myöhäinen: 3.8. TYR Parras 1p (TVä), 23.8. KEM Honkanen 2m (PLa, APe, HTa ym.), 12.9. HAI Tömpä 1p, juv (WVe, RMä) ja 4.10. KUU Kuusamo 1 (HKe, JMä).

Pöllölinnut - Strigiformes

Pöllökevät 2003 oli todella upea. Vastaavaa tai edes lähes vastaavaa koettiin viimeksi 1989. Painopiste havainnoissa oli Raahen seudulla, mutta pöllöjä esiintyi hyvin koko rannikkoseudulla Oulun tienoille saakka. Hyvä tilanne ruokki retkeilyintoa ja havaintoja kertyi mukavasti. Hurjin yhden yön saldo oli 15.–16.3. välisenä yönä Pyhäjoki–Vihanti–Raahe-alueella kuuluneet (joukossa muutama näköhavaintokin) 125 pöllöä, joi-

den perusteella saattoi tulkita 112 reviiä (pienempi määrä selittyy sillä, että osa havainnosta tulkittiin koskevan pariskuntia). Tuona yönä eri yksilöitä havaittiin lajeittain hiiripöllö 6, varpuspöllö 9, huuhkaja 15, viirupöllö 14, helmipöllö 51, lapinpöllö 27, sarvipöllö 3 ja lajilleen määrittämätön 1 (HTu, KVä).

Huuhkaja (*Bubo bubo*)

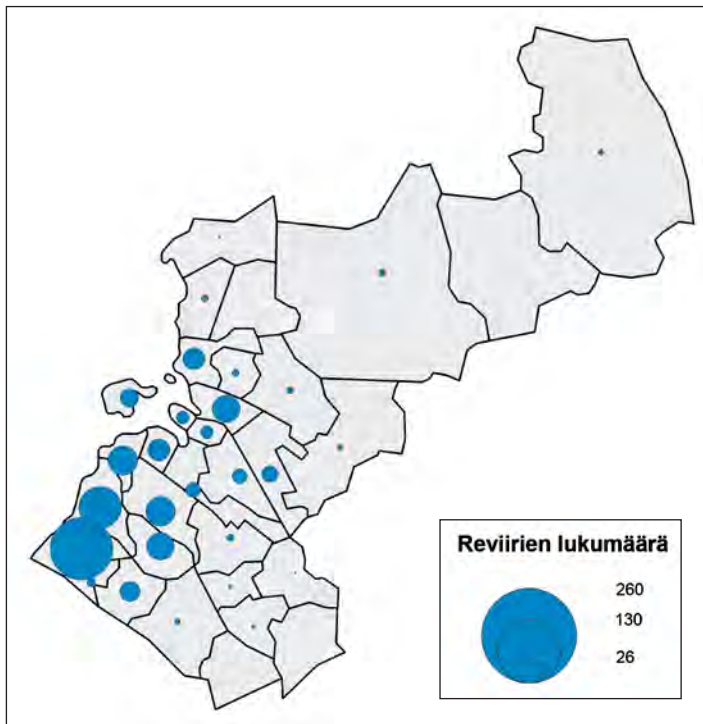
Havaintoja tehtiin heti vuoden vaihteesta alkaen koskien tutuilla reviiereillä olevia lintuja. 30.1. pientä bongausliikkeitä aiheutti kerrostalon seinämällä Oulun keskustassa päivehtinyt yksilö (MAa). Ilmoitettujen reviirien määrä oli noin 70. Kuntakohtainen jakauma on esitetty kuvassa, keulilla PYI 13 ja RAA 10. Reviiereistä vähentyviltä kaato- paikoilta 6 (HAA, HAI, KES,

Erinomaisen pöllövuoden merkinä löydettiin lähes 200 suopöllöbreiviä © TEPPO KOMULAINEN

OUN jvp, OUL ja RAA). 29.3. PYI Teerelänperällä kuului samaan pisteeseen 3k1n (HTu).

Kesällä pikkujulkiksena Ouluntullissa Kempeleen ja Oulun rajalla päivysti huuhkaja ilmeisesti ainakin osaksi autojen alla jääneiden saaliseläinten varassa. 2.9–6.9 oli Raahen kaato-paikalta 2 ad + 4juv (HTu, KV, SRy) ja 6.9. (HTu, SRy). Todettuja pesintöjä oli 8 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Syyskuusta joulukuuhun huuhkajia ilmoiteltiin noin 20 havaintoa, koskien tunnetuilla reviireillä olevia lintuja. Selviä havaintoja vaeltavista linnuista ei tehty. Mainittava on myös yksi saalisilmoitus, 22.11. Yli-Kiimingin Nauruanjoella huuhkaja söi ukometsoa (Jussi Riihinen).

Pöllöreviirien painopiste oli selvästi Raahen seudulla.

Tunturipöllö (*Bubo scandiacus*)

Harvinaisesta tunturipöllöstä ei saatu tälle(kään) vuodelle yhtään havaintoa.

Hiiripöllö (*Surnia ulula*)

Keväällä juhlava yhteismäärä 1.12.–28.2. RAA–PYI–VIH–RUU -alueella 34p (KV, HTu ym.). Talvella ja keväällä suurimpia tihentymiä olivat mm.: 28.1. RAA–VIH Lukkaroinen 4p (JPm, Markus Varesvuo, Erkki Toppinen), 15.2. PYI Parhalahti 5p (HTu, KV), 29.3. PYI Parhalahti 4Ä (HTu, JJä). Touko–kesäkuussa poikasparvissa oli mm. 7.6. SII Karin-kanta 5p (PLa) ja 29.6. RAA Lukkaroinen 6p (HTu, KV).

Surniat katosivat loppukesään mennessä lähes totaalisesti, pari suoranaista muuttohavaintoaakin tehtiin: 30.6. PYI Yppärijokisu 1m N

(HTu) ja 9.8. KEM Köykkäri 1m (HTa). Todettuja pesintöjä oli 11 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Raahen seudun myyräkannat romahtivat kesällä. Elokuulta loppuvuoteen tehtiin 13 havaintoa. Näiden syyspuolen havaintojen painopiste oli aivan erilainen kuin alkuvuodesta, kunnittain KEM 3, LIM 1, OUS 1. HAU 2, TAI 2, UTA 1, HAI 1, KUU 2. Niistä joulukuun ainoa oli 20.12. HAI Lemmes 1p (PPe).

Varpuspöllö (*Glaucidium passerinum*)

Tammi-helmikuussa näkö- ja kuulohavaintoja noin 40 yksilöstä, painottuen rannikkokuntiin Haukiputaan ja Pyhäjoen välille. Soidinkausi oli jo helmikuussa täysin vauhdissa. Suurin varpuspöllökeskittymä havaittiin Pyhäjoen Parhalah-

den metsäautoteiden varsilla, jossa mm. 22.2. 6Ä (HTu, KV) ja 17.3. 7Ä (HTu, KV). Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli 14 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Vielä elokuussa varpuspöllöjä oli ainakin Raahen seudun metsät ilmeisesti pullollaan, esim. 8.–9.8. välisenä yönä PYI 6Ä (HTu, KV). Viheltelyllä illasta sopivassa biotoopissa tuli lähes varmasti vastaus. Syksyllä 2003 koettiin ennätysellinen varpuspöllövaellus mm. Hangon lintuasemalla, mutta meillä vaellusta ei tapahtunut tai ainakaan siihen ei kiinnitetty huomiota. Elokuun puolivälistä vuoden loppuun 36 ilmoitusta pääasiassa rannikkokunnista. Hyvä vuoden lopetus: 23.12–31.12 KUU Kitkan ympäristö yht. 3p (TVä, MLu).

Pöllöjen kuntakohtaiset reviirimäärät vuonna 2003. Bubbub = huuhkaja, Surulu = hiiripöllö, Glapas = varpuspöllö, Strura = viirupöllö, Strneb = lapinpöllö, Asiotu = sarvipöllö, Asifla = suopöllö ja Aegfun = helmipöllö.

Kunta	Bubbub	Surulu	Glapas	Strura	Strneb	Asiotu	Asifla	Aegfun	Yht.
HAA	1							2	3
HAI	7		4		3	2	10	5	31
HAU	2	1	11	1	1	1	7	15	39
II			1		4		1		6
KEM	2	1				4	4	6	17
KES	1								1
KII	1		1		3	1		1	7
KUI							1		1
KUU		1					1	2	4
KÄR									0
LIM		2	4	2		4	10		22
LUM	5	3		5	3	11	12	6	45
MER	1	2		1			1	4	9
MUH	1	1	4		3	1	9	5	24
OUN	7		1		3	9	8	7	35
OUL	7	2	19	5	2	3	10	15	63
OUS	1	1	2	1	1	2	4	2	14
PII							2		2
PUD			2					3	5
PUL						1	1		2
PYI	13	13	16	15	40	33	50	77	257
PYH									0
RAA	10	7	4	8	5	26	10	61	131
RAN		1	1	2			1	2	7
RUU	2	2	1	7	3	20	9	23	67
SII	3	5	2	3	2	23	13	21	72
TAI									0
TYR	2		2		1	2	9	3	19
UTA		1	2					1	4
VIH	3	4	3	10	4	3	11	21	59
YII									0
YKI	1						4		5
Yht.	70	47	80	60	78	146	188	282	951

Viirupöllö (*Strix uralensis*)

Alkuvuoden havainnot näyttivät koskevan reviirillä olevia yksilöitä, joskin pari päivännäöllä saalistevaa ilmoitettiin (LIM ja RAA). Huutelijoiden keskittymä Pyhäjoen suunnalla mm.

11.3. PYI Keskikylä 4Ä (HTu, KVä) ja 25.5. PYI yht. 5Ä (HTu, JMe, KVä). Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli 36 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan.

Syksyllä havainnot vähissä. Kaikki ilmoitetut havainnot elo-

kuulta alkaen: 31.8. VIH Nikka-rinkaarto 1p tiellä teeren päällä (HTu, KVä), 16.9. SII Tauvo 1p, 2.10. SII Tyyskäntieltä kilometri länteen 1p (Liisa Ojanen, MOj), 12.10. OUS Riuttu 1p (JKa, ALu), 23.10. OUN Jouhtenneva

1p (MLE), 9.11. VIH Lukkaroinen 1Ä (HTu) ja 9.12. RAA Pölä 1p (KVä).

Lapinpöllö (*Strix nebulosa*)

Vuoden havainnot koostuivat tällä kertaa pääasiassa alueella pesineistä yksilöistä ja esim. päivännäöllä saalistelevia ei juuri havaittu. Lapinpöllö oli huikemmin esiintynyt pöllölaji Pyhäjoen pöllökeskitymässä.

Yksistään Pyhäjoen alueella tulkittiin 40 lapinpöllöreviiriä © TEPPO KOMULAINEN

Useissa paikoissa saattoi kuulla kolme koirasta samaan pisteeseen. Reviirien tulkinta oli hankalaa, mutta kokonaismäärä oli varmasti kymmenissä. PYI-VIH-alueelta löytyi myös kevyellä etsinnällä noin 10 pesää (HTu, KVä). Reviirihuutelijakeskitymiä olivat mm. 16.3. PYI Tuulaksentie 6Ä (HTu, KVä), 11.4. PYI Kivineva 5Ä (HTu), 11.4. PYI Keskikylä 5

(HTu) ja 19.4. RAA (-VIH) Lukkaroinen 5Ä (HTu, KVä). Lapinpöllöpoikueita oli samoilla seuduilla kuultavissa elokuun alkupuolelle saakka, sen jälkeen havainnot vähenivät. Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli 23 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan, mutta esimerkiksi pääosa Pyhäjoen pesistä puuttuu tästä luvusta.

Elokuun puolenvälin jälkeen tehtiin seuraavat havainnot: 16.8. HAI Isomatalantie 1p (JKa, TJä), 13.9. PYI Höysy 1p (HTu, KVä), 1.10. HAI Viinikanlahdentie 1p (MAa), 3.10. OUS Varjakka 1p (PKu) ja 9.11. VIH Pyhäjokitie 2km ennen PYI:n rajaa Ä (HTu).

Sarvipöllö (*Asio otus*)

Vuoden ensimmäinen sai tamмикisaajia liikkeelle: 16.1. OUL Herukka 1p (ARa ym.). Helmi-kuulla mukavasti havaintoja ennen varsinaista soidinaikaa: 6.2. RAA Mikonkari 1p (JHa) ja 8.2. 2p, jotka saalistivat lintulaudalta närhen, 7.2. KEM Ristisuo, Rasvatie 1m (HTa) ja atrapin avulla esille houkutellut 16.2. PYI Teerelänperä 4p (HTu, KVä) ja RAA Kultalanperä 2p (HTu, KVä). Talvehti siis ilmeisen runsaana. Maaliskuun puolivälistä alkaen sarvipöllöjä kuultiin sellaisilla alueilla, missä sitä ei talvella oltu tavattu mm. 13.3. RAA Kotiranta (HTu) ja 16.3. OUN Kettukangas (VHe). Kevätmuuttajia oli ainakin saapunut 28.3., jolloin Kotiranta jo 7Ä (HTu, JJä). Kevään suurimmat määrät olivat 31.3. PYI Teerelä 8Ä (HTu, JMe), 5.4. PYI Teerelänperä 8Ä (HTu, KVä), 17.4. PYI Teerelä 8Ä (HTu, KVä) ja 17.4. PYI Parhalahti-Teerelä 14Ä (HTu, KVä).

Hyvän vuoden jälkeen myöspoikueita oli verraten helpo löytää peltomaisemista. Suurin poikuekeskittymä havaittiin 3.7. RAA Mikonkari–Kotiranta noin 30p (useita poikueita) (HTu). Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli vain 1 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Syksyiltä havaintoja ei sitten tullut lainkaan. Viimeisiksi jäivät 28.7. SII Munahieta 1p, ä (KRa) ja 4.8. RAA Pöllä 1p (HTu).

Suopöllö (*Asio flammeus*)

Kevään ensimmäiset: 13.4. TYR Tupos–Tyrnävie, Peräojantristeys 1p (HKs, KKr), 15.4. TYR Peräoja 1p (JKa, TJa), 16.4. TYR Murron suora 1p (MKe, PLa), 16.4. TYR Jokisilta 1p (IKo). Komea suopöllöhuutelu havaittiin: 4.5. PYI Kivineva 15 (10k4n+1) (HTu, KVä). Muita suurimpia määriä olivat 10.5. PYI Parhalahti, Hongiston peltoaukeat 8p (PRs, IRu), 10.5. PYI Kivineva 7Ä (KVä), 10.5. PYI Teerelänpuhto 8p (PRs, IRu), 25.5. PYI yht. 15p (HTu, JMe, KVä) ja 15.6. RAA–PYI–VIH, pistelaskentareitti, 40 pistettä 6 rev (HTu, KVä).

Poikuekerääntymänä ylivertaisesti suurin oli 17.7. HAI Louekari, Ruohokari 20 (PPe). Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli 5 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Vuoden viimeiset: 4.10. HAI Marjanieni 1m (JKa, ALu, APe), 5.10. OUL Oritkari 2p (EMi), 8.10. II Ulkokrunni 1p (MKe, PLa, HTa ym.), 8.10. II Ulkokrunni 1p (PLa, MKe, HTa ym.) ja 10.10. HAU Suokkonen 1p (KNU).

Helmipöllö (*Aegolius funereus*)

Vuoden ensimmäiset tammikuisan tuoksinassa: 11.1. OUL Sänginjoki 1Ä (TTa), 17.1. OUN Irvanperä 1p (VHe), 20.1. RAA Mattilanperä 1Ä (HTu) ja RAA Äyrinmäki 1ä (HTu). Kevät olikin sitten melkoista ilotulitusta. Suurimmat määrät: 16.3. PYI Polusperä 9Ä+1ä (HTu, KVä), 16.3. PYI Parhalahti 10Ä+1ä (HTu, KVä), 24.3. PYI Parhalahti–Teerelänperä–Alatalonmäki 8Ä (HTu, STi, SRY), 28.3.–29.3. PYI Vihanti–Pyhäjokien varsi 10Ä (VPH, TSp) ja 29.3. PYI Parhalahti 8Ä (HTu, JJä).

Heinäkuussa oli havaittavissa muiden pöllöjen tapaan metsissä helmaripoikueita, mutta isompia määriä ei ilmoitettu. Todettuja pesintöjä PPLY:n alueella oli 59 Björklundin ja Saurolan (2004) mukaan. Syysvaelluksella rengastuksia Tauvon lintuasemalla elo–syyskuussa noin 10. Loppuvuodesta havainnot vähissä, lokakuulta alkaen kaikki havainnot 2.10. KUU Kitka, Takkuniemi 2reng (TVä), 6.10. KUU Kitka, Takkuniemi 1reng (TVä) ja 7.11. PUD Kollaja, Rankkila 1p (ESa, TSa).

Kirskulinnut - Apodiformes

Tervapääsky (*Apus apus*)

Kevään ensimmäiset: 14.5. HAU Halosenperä 1p (JMe, SKu), 15.5. HAU Kalimenkylä 1p (JKa) ja 17.5. LIM Virkkula 1p (TVä). Keväältä ei suurempi muuttoja tai kerääntymiä. Kesältä suurin ilmoitettu määrä oli 12.6. OUL Kempeleenlahti 900p (JHa). Viimeiset: 20.9. OUL jvp 1p (MAI), 21.9. KEM Teppola

3p (PLa) ja 28.9. KEM Teppola 1p (PLa).

Säihkylinnut - Coraciiformes

Harjalintu (*Upupa epops*)

Yhteensä havaittiin 6 yksilöä, kaikki syksyllä. Havainnot olivat: 14.9. HAI Ojakylä–Ailasto 1p (Marjatta Annunen ym.), 30.9.–4.10. KUU Pölkkö Oy 1 mahdollisesti kaksikin lintua p (Leena Säkkinen, JMä, TVä ym.), 6.–7.10. RAA Lapaluoto 1p (Reino Rajamäki, MAI), 7.10. RAA Kopsa 1p (Pekka Honkakoski), 11.10. KUU Kurkijärvi 1p (Leevi Moilanen) sekä 29.10. LIM Lapinkangas 1p (Heikki Seppänen).

Tikkalinnut - Piciformes

Käenpiika (*Jynx torquilla*)

Kevään ensimmäinen huh-tikuun puolella: 28.4. OUL Kastelli 1p (Hannu Saarni). Seuraavat 5.5. RAA Palonkylä 1p (RNe) ja 11.5. HAU Halosenperä 1p (JMe, SKu). Vasta tämän jälkeen alkoi yleistyä, sillä sekä 12.5. että 13.5. havaittiin 3 lintua. Kesäkuun alkuun (2.6.) mennessä ilmoitettiin yhteensä 41 havaintoa 46 yksilöstä. Muut kesäkuun havainnot: 13.6. KUU 1p (MKe, JLa, TKu) ja 15.6. PUD Kollaja pesintä, 8 pull (ESa, TSa). Ei syyshavaintoja.

Harmaapäätikka (*Picus ca-nus*)

Vuoden aikana havaittiin 12 yksilöä. Kaikki havainnot: 1.1.–19.3. OUL Hietasaari 1/p (mo-

net), 25.–26.3. OUS Varjakka 1/p (TRä, PKu, HHy), 4.4. PUD Naamanka 1p (KKr, HKs), 25.5. 1 SII Tauvo 1 (Christer Casagrande, VTö, E. Lehtovirta), 8.10. KUU Ruka 1 (HSu), 19.10. HAU Virpiniemi 1m SW (EAa), 19.10. KUU Valtavaara 1 ruokinnalla (HSu), 30.10. KUU Sänkikangas 1 (Sari Tyynele), 2.11. UTA Särkijärvi 1p (Markku Paso), 8.11. OUL Pilpasuo 1 (ARa), 26.12. PUD Hetekylä /1p ruokinnalla (ESa, TSa) ja 28.12. PUD Kollaja /1p Ruokinnalla (ESa, TSa).

Palokärki (*Dryocopus martius*)

Tammi–maaliskuussa havaitut yksilöt (28) kunnittain: PYI 8, PYÄ 1, RAA 2, SII 1, LIM 1, TYR 1, KEM 1, OUL 6, MUH 3, HAU 2 ja PUD 2. Ainoa vaeltava keväällä: 19.4. PYI Parhalahti ks 1m N (HTu). Reviirejä ilmoitett-

tiin 16: PYI 3 (Yppäri, Parhalahti 2), OUN 1 (Piipsjärvi), RAA 2 (Kettuperä), LUM 1 (Ylipää, pesä), TYR 2 (Haurukylä, Temmes), KEM 1 (Honkanen), OUL 1 (Sanginjoki pesä), HAU 4 (Iso-niemi, Uikulanjärvi, Halosenniemi, Alakyläntie pesä) ja KUU 1 (Oulanka). Syksyltä ilmoitettiin rannikolta yhteensä 11 yksittäistä vaeltajaa, ei yli yhtä enempää kerrallaan (elokuu 4, syyskuu 7). Marras–joulukuun havainnot (11) kunnittain: PYI 1, RAA 3, HAI 2, OUL 2, MUH 1, HAU 1 ja PUD 1.

Käpytikka (*Dendrocopos major*)

Kevään suurimmat ilmoitetut määrät: 7.1. OUL Kuivasjärvi 11p, talvilintulaskenta (WVe) ja 9.1. OUL Hietasaari 8p (VSu). Muuttavina vain 3 yks: 28.3. LUM Sannanlahti 1m (JHa), 16.4. KEM Honkanen

1m (TEs) ja 18.4. OUL Iinatti (TEs). Syksyllä ei vaellusta. Kaikki muuttohavainnot yksittäisistä linnuista SII Tauvon lintuasemalta 16.9., 21.9., 25.9. ja 30.9. Syyslaskennassa enimmillään 15.11. OUL Kuivasjärvi 4p (EAa).

Pikkutikka (*Dendrocopos minor*)

Talvihavainnot tammi–maaliskuulta 12 paikallisesta ja 1 muuttavasta: RAA 3 (Pitkäkari, Pöllä, Lapaluoto), RUU 1 (Paa-vola), TYR 1 (Temmes), LIM 1 (Virkkula), OUS 1 (Varjakka), OUL 3 (Äimärautio, Oritkari, Hietasaari) ja PUD 2 (Hetekylä) sekä 23.3. HAI Kirkkosalmi 1m NW (JMa). Reviirit ja pesät (24) kunnittain: HAA 1 (Ainali), PYI 3 (Parhalahti ks, Polusperä pesä, Hanhikivi), SII 7 (Tauvo 2, Karinpää, Karinkanta, Säari 3), LUM 1 (Varjakka), LIM 1

Palokärki - hieman erilainen kuvakulma © JUHA OLLILA

(Tupos pesä), HAI 1 (Syökari), OUL 4 (Hietasaari, Toppila, jvp, Letonniemi–Rajahauta), MUH 2 (Hirsijärvi, keskusta), HAU 1 (Martinniemi pesä), YII 1 (Ahvenniemi) ja PUD 2 (Hetekylä). Ainoa syyshevainto muuttavasta: 1.10. OUL Oritkari 1m (JHa). Marras–joulukuun havainnot (9) kunnittain: PYI 1 (Hanhikivi), RAA 1 (Pöllä), PUL 1 (Laakkola), SII 1 (Kaasa), LUM 1 (Sannanlahti), OUS 1 (Varjakka), PUD 2 (Kollaja) ja TAI 1 (kk).

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*)

Tammi–maaliskuun havainnot, koskivat n. 17 yksilöä jakautuen kunnittain: MER 1, RAA 2, HAI 2, OUL 6, MUH 1, HAU 3 ja PUD 2. Ainoa vaeltaja keväällä: 20.4. SII Tauvon lintuasema 1m. Huhti–kesäkuun havainnot (16) paikallisista kunnittain: PYI 1 (Kivineva), RAA 1 (Kopsa rev), SII 1 (Tauvo), LUM 1 (Varjakka), LIM 1 (kk), HAI 2 (Ontonperä, Syökari), OUL 2 (Pilpasuo, Myllykoskenkangas Ä), HAU 2 (Alakyläntie pesä, Onkamo Ä), KUI 1 (Litojoki) ja KUU 4 (Irni 2, Oulanka 1, Keski-Kitka Ä). Syksyiltä 6 muuttavaa: 23.8. HAU Halosenperä 1m (JMe, SKu), 5.9. RUU Revonlahti 1m W (HTu), SII Tauvon lintuasema 16.9. 2m ja 23.9. 1m sekä 26.9. PYI Yppärijokisuu 1m S (HTu). Lisäksi 6.–10.10. II Ulkokorunni 1–3p päivittäin (MKe, PLa, HTa ym.). Marras–joulukuulta 5 yks: 1.11. TYR Parras 1p (TVä), 3.11. KUI Vatunginnokka 1m (MKe), 29.11. OUN keskusta 1p (RRa) ja 5.12. PUD Kollaja 1p (PPe).

Varpuslinnut - Passeriformes

Kangaskiuru (*Lullula arboorea*)

Kevään ensimmäinen tutusti 18.4. SII Alhonmäki 2p (VSu, TJa, PLa ym.). Kesällä yksi reiviiri SII Alhonmäki. Alhonmäen viimeisin havainto oli 3.7. 2p (MKe). Muut havainnot: 1.5. OUS Lentokentän länsipuolen soraumontut 1p (HTa, Kaisa Taavetti, Topi Taavetti) ja 19.5.–22.5. UTA Rokuanhovin alue 1p, Ä (RRa), josta vielä 6.6. 1p (Jouni Ruuskanen).

Kiuru (*Alauda arvensis*)

Kevään ensimmäinen 24.3. OUL Syväsatama 1p (JHa), seuraavat 26.3. RAA Mikonkari 1m (JHa, HHo), SII Karinkanta 1p (JHa, HHo) ja SII Sääri 2p (JHa, HHo) sekä OUL Kempeleenlahti 2p (EAa). Kevään suurimmat määrät 10.4. PYI Parhalahti 30m (VHe), 16.4. OUL Madekoski 30p (TEs) ja 18.4. LUM Sannanlahti 50m (VSu, TJa). Syksyn määrät selvästi pienempiä, niistä suurimmat 19.8. SII Tauvo 10p (MKe, WVe), 30.9. OUL Syväsatama 9p (JHa) ja 3.10. HAI Järventauksen pellot 17p (WVe, HHu, RMä ym.). Viimeiset 19.10. HAU Kello, Vehkaperänletto 1p (EAa, HRH), 21.10. OUL jvp 1p (VSu, PSu) ja 24.10. TYR Parras 1p (TVä).

Tunturikiuru (*Eremophila alpestris*)

OUL Ruskon kaatopaikalla edellisvuodelta 1p, eli 1.1.–29.3. (VSu, PSu, OSu ym.). Kevääl-

lä myös 21.4. PUD Hetekylä, Iso Kivijärvi 1p (ESa) ja 13.5. PYI Parhalahti 1m (HTa, JPM). Seuraavan kerran syksyllä: 2.10. KUU Paljakka 1p (Janne Moilanen, JMä), KUU Torankijärvi 1p (Verner Nivala), 11.10. KUU Toranginta 3p (Heikki Seppänen) ja 15.10. KUU vedenpuhdistamo 1p (OLa). Ainoa muuttohavainto 11.10. RAA Olkijokisuu 1m (KVa). Marras–joulukuussa vielä: 9.11. OUL lumenkaatopaikka 1p (ALu, TJa), 23.11. lumenkaatopaikka 1p (Lauri Mustalahti), 25.11. ex-lumenkaatopaikka 1p (TJa), 26.11. 1p (MTy, ATy), 6.12. 1p (TTa, RPa, SRj ym.) ja 7.12. 1p (EAa, JKL, JJu ym.).

Törmäpääsky (*Riparia riparia*)

Ensimmäiset 7.5. RAA Aittalahti 2p (MKe, PLa) ja Someronlahti 1 (JPM). Seuraavat 9.5. HAI Kirkkosalmi 1p (JHa) ja 11.5. MUH Muhoslampi 2p (TSp). Kevään suurin kertymä 17.5. LIM Hirvineva 150p (TVä) ja suurin muutto 17.5. PYI Parhalahti 58m (HTu, KVa). Suurimmat ilmoitetut pesäkoloniat: 31.5. OUL Taskila 30 koloa (TMu) ja 5.7. OUL Oritkari 48 koloa (EMi). Syksyn isoin kertymä: 23.7. LIM Virkkula 800p (JHa), muut OUL Oritkari 4.8. 60r (KRa) ja 5.8. 27r (KRa). Syyskuussa 2.9. OUL öljysatama 40p (VPV). Viimeiset: 5.9. HAI Kirkkosalmi 2kiert (JMa) ja 21.9. MUH Keskusta, 2p (TWä).

Haarapääsky (*Hirundo rustica*)

Ensimmäinen 1.5. HAU Kello 1m, N (JRa), seuraavat 3.5. OUS

Räystäspääsky pesällään © TEPPO KOMULAINEN

Akionlahti 1p (JRa) ja 6.5. PYI Parhalahti 1 (KVa) sekä MER Kalapudas, 4p (VHe). Toukokuun lopulla kevään suurimmat määrät: 13.5. HAI Kirkkosalmi 40p (JHa), 17.5. PYI Parhalahti 32m (HTu, KVa) ja 31.5. LIM Hirvineva 60p (JHa). Syksyn huippumäärät paikallisia kertymiä: 19.8. SII Tauvo 250p (MKe, WVe), 31.8. HAU Kiviniem./Kraaselin ed. 250p (JRa, EHö), 2.9. OUL Öljysatama 300p, kiert (VPV) sekä huippumäärä RAA Hakotauri-Kylmäniemi 1200p (HTu). Havainnot muuttavista jäivät vähäisiksi, ainoa: 5.9. HAI Kirkkosalmi a40SW (JMa). Syksyn viimeiset: 24.9. VIH Lampinsaari kaivosalue 1p (JMj), 26.–27.9. HAI Itänenä 1p/m (PLa, MKe, SLa ym.) ja 29.9. KUI Vatunginnokka 1p (MKe).

Räystäspääsky (*Delichon urbicum*)

Kevään alku 23.4. OUL Oulunlahti 1p (JMe). Seuraavat pari viikkoa myöhemmin: 6.5. PYI Parhalahti 1p (KVa) ja 7.5. 1m (MKe, PLa) sekä 8.5. HAI Kirkkosalmi 1p (JHa). Kevään maksimit: 18.5. HAI Syökarinlahti 20kiert (JMa, PPi), 25.5. HAI Patelanselkä 20kiert (JMa) ja 1.6. HAI Patelanselkä 30p, kiert (JMa, MAa). Syksyn suurimmat: 31.8. HAU Kiviniem./Kraaselin ed. 72p (JRa, EHö), 2.9. OUL Öljysatama 60p (VPV) ja RAA Hakotauri-Kylmäniemi 800p (HTu) sekä vielä 5.9. HAI Patelanselkä 50p (JMa). Syyskuun ensimmäisellä viikolla vielä parvia, sen jälkeen enää yksinäisiä: 7.9. OUL Oritkari 1m (EMi, KKI), 12.9. HAI Ojakylänlahti 1p (WVe, RMä) ja 28.9. SII Kaasa 1m (HTu).

Pääsky (*R/H/D*)

Lajilleen määrittämättömiä pääskyjä keväällä enimmäkseen 14.5. PYI Parhalahti 30m (HTu), 16.5. MUH Koortila 50p (RRj) ja 17.5. Parhalahti 20m (HTu, KVa). Syksyn suurimmat määrät: 31.7. HAU Halosenniemi 60p (PRa), 10.8. OUL Oritkari 850p (EMi), 14.8. RAA Kultalanlahti 58m (HTu) ja 5.9. HAI Kirkkosalmen torni 150kiert (JMa)

Metsäkirvinen (*Anthus trivialis*)

Muuton alku: 22.4. OUS Pilpa-järvi 1Ä (Jussi Kinnula) ja 23.4. OUS Akionlahti useita (TRä, HHy). Seuraavat 26.4. OUL jvp 1Ä (VSu, KOr) ja 28.4. HAU Vitsasuo 1m (JKa). Suurin muutto 20.5. SII Säätä 25m (JHa). Paikallisia kertymiä kesällä: 4.6.

PUD Iso Karkusuo 21p (EAa), 6.6. PUD Olvassuo–Pikku Olvasjärvi 29p (EAa) ja 8.6. PUD Iso Tupakkisuo 23p (EAa).

Syksyn suurimmat määrät: 2.8. HAU Kello 18p (JRa, EHö), 7.9. OUL Oritkari 27m (EMi, KKI) ja 14.9. OUL Kempeleenlahti 27S (EAa, HRH). Vuoden viimeiset 26.9. PYI Yppärijokisuu 1m, S (HTu) ja 27.9. HAI Kuivasäikkä 1p (MKe, PLa, SLa).

Niittykirvinen (*Anthus pratensis*)

Ensimmäinen 29.3. OUL Rusko 1p, ä (VSu, PSu, OSu), seuraa-
vat parin viikon päästä: 13.4. TYR 2ä (HKs, KKr), 14.4. PYI Harmi 1m (KVä) ja 16.4. TYR Jokisilta 1p (IKo). Kevään suurimmat määrät 26.4. OUL Kangaslampi 100p (TTa), 3.5. HAI Kirkkosalmi 50m, N (JMa ym.) ja 3.5. PYI Parhalahti ks 55m (HTu, JHa, HHo ym.). PUD Verkonoja 5.6. 37p (EAa). Syysmuuton alku: 13.8. SII Sääri 3m S (HTu), syksyn suurimmat määrät: 10.9. OUL Syväsatama 300p (JHa) ja 14.9. OUL Kempeleenlahti 909S (EAa, HRH). OUL kaupungista kirjattiin syksyn määristä 2/3, muualta enimmäkseen havaitut: 27.8. HAI Järventaus 100p (JKa, ALu) ja 13.9. HAU Virpiniemi 70p (EAa). Syksyn viimeiset 20.10. OUL Oritkari 1p (EMi), 25.10. OUL jvp 1p (VSu, PSu) ja 3.11. RAA Pitkäkari tll 1m (HTu).

Lapinkirvinen (*Anthus cervinus*)

Kevään 16 havaitusta ensimmäiset 11.5. HAI Patelanselkä 1m, ä (JMa), 14.5. SII Säärenperänranta 1m (JMa) ja 14.5. SII Säärenperä 3 (EMi). Kevään yhtä useammat: 21.5. HAI Kaara 3p (JKa, RHä, VMP). Kevään viimeisin: 26.5. HAI Virpiniemi 1p (JMa). Syksyn 68 havaitusta 46 OUL Oritkari tai jvp. Syksyn ensimmäinen: 17.8. HAI Tömpän torni 1E (JMa, ALn) ja seuraavat 20.8. OUL Oritkari 1p (TJa, APe, Soili Väinämö) sekä SII Tauvo 2m (WVe, LNu). Suurimmat määrät: 22.8. OUL Oritkari 6p (MKe) ja sama paikka 2.9. 5p (MKe) sekä 10.9. 5p (JHa). Viimeiset 26.9. OUL Taskila JVP 1p (WVe), 4.10. HAI Järventaus, pellot 1 (WVe, LNu, HHu ym.) ja 11.10. HAI Marjaniemi 1p (EAa, HRH).

Luotokirvinen (*Anthus petrosus*)

Kaikki seitsemän havaintoa jatkautuivat mukavasti eri paikkoihin ja ilahduttavasti myös syksyyn:

1.4. OUL Vihreäsaari 1p (ARa), 6.4. OUL Oritkari 1p (EMi), 7.5. PYI Hanhikivi 1m (MKe, PLa), 13.5. OUL Hietasaari, Rantakurvin torni 1p (EAa), 18.5. SII Tauvo, kalasatama 1p (VHe), 22.9. II Laitakari 1p (MKe, TTa), 11.10. HAI Itänenä 1m, S (JMa).

Keltavästäräkki (*Motacilla flava*)

Muuton aloitus: 3.5. RAA Palonkylä 1 (R. Junttila), 5.5. YKI Jolosjärvi 4 (RPa) ja 6.5. HAU Kello Hekalanlahti 3p (JRa) sekä LUM Sääri, Itänoke–Karinpäänlahti 1m, E (JMa). Suurimmat määrät keväältä: 14.5. PYI Parhalahti 62m (HTu), 17.5. LIM Hirvineva 200p (TVä) ja PYI Parhalahti 55m (HTu, KVä). Keskikesän hiljaisemman jakson jälkeen suurempia määriä syyskaudelta: 25.7. OUL Syväsatama 30p (MTy, MOj), 4.8. OUL Oritkari 330m (EMi), 23.8. OUL Oritkari 185m (EMi). Syksyn viimeiset: 15.9. OUL Oritkari 9p (EMi), 16.9. SII Tauvon lintuasema 1m ja 26.9. OUL Taskila 1p (MKe).

Västäräkki (*Motacilla alba*)

Kevään ensimmäinen todella aikaisin: 23.3. Tyrnävä 1p (Mika Pelkonen), seuraavat: 30.3. HAI Kirkonkarit 1p (Maarit Vainio) ja 1.4. OUL Rusko 1p (MKe). Yleistyi 15.4.jälkeen. Koillismaalla ensimmäinen vasta 24.5. PUD Litojoki 1p (KRä). Suurin määrä keväältä: 26.4. OUL Kangaslampi 100p (TTa) ja isoin muutto 3.5. HAI Kirkkosalmi lt 40m, N (JMa ym.). Syyskauden suurimmat kerääntymät elokuun lopulla: 17.–24.8. HAU Kello 73p (JRä), 18.8. OUL Oritkari 78p (EMi) ja 10.9. HAI Isomatala 100p (JMa). Suuret syysmuutot: 23.8. OUL Oritkari 144m (EMi) ja 7.9. OUL Oritkari 114m (EMi, KKI). Vuoden viimeiset 21.10. OUL Pyykösjärven uimaranta 1p (TSp), 31.10. OUL Pikisaari 1 (HKr) ja 19.11. OUL Toppilan satama 1p (VSu, OSu).

Tilhi (*Bombycilla garrulus*)

Talvi 2002/2003 oli ehkä kaikkien aikojen marjalintutalvi. Syksyn pihlajamarjasato oli erittäin runsas ja pääosa marjoista säilyi syömättöminä vuodenvaihteen yli. Marjalintutalven huippu olikin vasta keskitalvella. Tilhi esiintyminen kuvaa parhaiden talven poikkeuksellisuutta marjalintujen suhteen (ks. Tapio ym. 2010).

Tammikuussa tilhimassat saapuivat Pohjois-Pohjanmaalle oikein kunnolla. Jo edellisen vuoden joulukuussa tavattiin monin paikoin satojen lintujen keskittymiä, mutta nyt lintumäärät paisuivat entisestään. Tammikuussa ilmoitettiin ilmeisimmät päällekkäisyydet poissulkien peräti 45543 tilheä! Lintujen vaihtuvuutta ja liikehdintäähän ei tuommoisessa määrässä voi mitenkään tietää, mutta ilmoitettujen havaintojen

määrä kuvastaa hyvin lajin runsautta. Runsaimmin tilhiä ilmoitettiin Oulussa (23600 yksilöä), mutta määrä kuvastaa paremmin havainnoinnin tehokkuutta. Todellinen lajin (ja marjasadon keskittyminen) taisi olla Raahen seudulla, sillä vähäisemmällä havainnoinnilla tilhiä ilmoitettiin sieltä lähes yhtä paljon (yhteensä 19 050, kunnittain RAA 3500, RUU 14 000, SII 500, PYI 950 ja VIH 100). Erityisen runsaasti tilhiä tavattiin Siikajokivarren taajamissa. Näiden keskittymien ulkopuolelta tilhiä ilmoitettiin selvästi vähemmän (HAI 1, HAU 1229, KEM 220, KUU 12, LIM 370, LUM 700, MUH 54, OUN 500 ja TYR 200). Kuun suurimmat ilmoitukset olivat: Oulusta 12.1. Herukka 1500p (JKa, ALu) ja Raahesta 27.1. 667 Pitkäkarin talvilintulaskennassa. Suurten parvien keskittymät olivat Ruu-

Tilhi © TEPPU KOMULAINEN

kin taajamissa, mistä ilmoitettiin huippuna 26.1. RUU MTT:n koeasema peräti 6000p (HTu, KVä) aamuksena yöpymisparvien kokoontumisena! Tämän lisäksi sekä Ruukin keskustasta että Paavolasta ilmoitettiin yli 1000 linnun parvia pitkin kuuta, suurimpana näistä 4.1. keskusta 1600p (HTu, JKo, KVä), 4.–10.1. Paavola 1000p (HTu, JKo, KVä, TVä, MLu), 26.1. keskusta 1500p ja 30.1. Paavola 1500p (JPe).

Helmikuussa tilhien esiintyminen jatkui vahvana. Ilmoituksia tuli yhteensä 12436 yksilöstä. Esiintymisen painopiste muuttui selvästi enemmän Raahen seudulle, sillä Oulusta ilmoitettiin nyt vain noin 1900 yksilöä. Sen sijaan pelkästään Raahessa tavattiin 9500 yksilöä ja Vihannissa 1120. Ruukin vaellus oli jo jättänyt sillä sieltä ilmoituksia tuli vain noin 900 yksilöstä. Muista kunnista ilmoituksia tuli enää vain niukalti. Kuun suurimmat keräntymät olivat: 1.2. VIH keskusta 1000p (HTu, KVä), 9.2. RAA Maunula 1700p (HTu) ja 6.2. RAA Patti-joen reitillä 1817p (JHa).

Maaliskuussa tilhien määrät kasvoivat jälleen. Ilmoituksia tuli yhteensä noin 15800 yksilöstä esiintymisen painottuessa edelleen Raahen seudulle. Vaellus saavutti maaliskuussa kään-tympisteensä ja lintujen liike alkoi olla jo pohjoiseen päin, mm. HAI Kirkkosalmi 15.3. 30m N ja 16.3. 25m N (JMa). Marjoja oli kuitenkin edelleen syömättä ja tilhien ei tarvinnut poistua alueeltamme koko talvena, mikä on harvinaista. Kuun aikana ilmoitettiin useita yli tuhannen linnun keräntymiä Raahesta (useat), minkä lisäksi sekä Ruukin Paavolassa (TVä, MLu)

että Vihannissa (TKa) päästiin tuhannen linnun parviin. Kuun huippu oli 8.3. RAA Lapaluodon reitin 1485p (SSi, HTu).

Huhtikuussa tilhiä tavattiin runsaasti (7700 yksilöä) ja kevätmuuton alkua tässä tilanteessa on mahdoton määrittää. Joka tapauksessa muuttavia lintuja tavattiin runsaasti ja lajin esiintyminen jakaantui tasaisemmin toimialueellemme. Muuttajien yhteismäärä oli 2466 ja suurimmat muutot olivat: 19.4. SII Tauvon lintu-asema 383m, HAI Kirkkosalmi 402m (JMa, TEs, HKi ym.) ja PYI Parhalahden kalasatama 438m (HTu, SPu, RKy, KVä ym.). Paikallisten suurimmat parvet olivat Oulussa 9.4. Hartanselkä 300p (EAa, JJu, JKl) ja 14.4. Tuiran uimaranta 280p (EAa). Vielä toukokuussa ilmoitettiin noin 1300 tilheä enimmäkseen muuttolennessa esiintymisen hiipuessakin kuun puolivälissä.

Kesäaikaisia Koillismaan ulkopuolisia pesintään viittavia havaintoja seuraavasti: 24.5. PUD Vitikkokangas 3p (KRä), 24.5. KII Iso Kumpulampi p (TKo), 25.5. HAU Martimojoki p (JWi), 26.5. HAI Mänty-Virpiniemi, sisälammot 6 (ainakin 2 paria) (JMa), 8.6. PUD Iso Tupakkisuo 2 paria (EAa), 9.6. PUD Koirasuo–Mätässuo 1 pari (EAa), 12.6. UTA Olvassuo 1p (EAa), 17.6. PUD Liekokylä–keskusta 1p (EAa) ja 29.6. HAU soraumontut 1p (KRä).

Syysliikhehdinnän ensimmäiset 24.7. HAU Halosenniemi 2m N (PRä) ja 2.8. PYI Ulko-Harmi 1m (HTu). Elokuulta lisäksi vain 30.8. HAI Patelanselkä 25p (JMa, MAa). Edellisen syksyn ennätyksellisen pihlajamarjasadon jälkeen vuoden

2003 sato oli paljon maltillisempi ja tilhien syysesiintyminen painottui selkeämmin syksyyn, etenkin lokakuulle. Syyskuulta ilmoitettiin vain 336 tilheä ilman suurempia keräntymiä tai muuttoja. Lokakuussa saatiin havaintoja yhteensä 2220 yksilöstä, suurimpien parvien ollessa silti vaatimattomia: 19.10. RAA Maunula 150p (HTu) ja 26.10. OUL Intiö 120p (TTa). Havaitut muuttosummat ylsivät vain muutama kymmeniin. Pihlajanmarjat tulivat jo pääosin syödyiksi lokakuun aikana. Marraskuulla havaittiin vielä 805 tilheä joista 1.11. OUL Karjasilta 108 (JHe), 4.11. OUL Tuira, uimaranta 120p (EAa) ja 9.11. OUL Intiö 80p (TTa). Joulukuulle jäikin enää vain pikkuparvia (yht. 225 yks.) ja suurin havaittu määrä oli 29.12. OUL Pateniemi 80p (KRä).

Koskikara (*Cinclus cinclus*)

Tammikuussa OUL eri paikoilla 2 (useat), RUU keskusta 1p (HTu, JKa, KVä) ja RUU Revonlahti 1p (HTa), PUD eri paikoissa 2p (VSu, JAa, ALu ym.) ja MUH Pyhäkoski 1p (TWä, Kari Wäli). Perinteisestä koskikarojen mekasta, Kuusamosta, ei alkutalven havaintoja, muualta yksi: 9.3. II Illinkoski 2p (TKo, JWi). Maaliskuun lopun ja kesäkuun välissä tavattiin vain kerran 16.4. OUN Irvanperä 1p (VHe). Pesimäajalta kaikki havainnot: 14.6. KUU Vuotunki 1p (KRä) ja 15.6. KUU Oulanka Kiutaköngäs 1p (TRä). Syksyn ensimmäinen oli 23.10. OUN Piipsanjoki 1p (MLE). Syksyn suurin summa: 24.11. KUU Kiveskoski 38p (TVä, MLu) ja 26.12. 45p (TVä, MLu). Talveh-tijoita vuoden loppuun kunnit-

tain: HAI 1, HAU 4, II 2, KII 1, KUU 45, MUH 1, OUN 1 ja RAA 1.

Peukaloinen (*Troglodytes troglodytes*)

Lajin harvalukuisuudesta johtuen kevään ensihavainnot eivät välttämättä edusta muuton alkua: 6.5. OUL Kalikkakangas 1Ä (JKa), 9.5. HAI Rautaletto 1p (JHa) ja 13.5. LIM Tupos 1m (TMu). Reviirejä kesällä 25, hie- man edellisvuotta vähemmän: HAI 2, KUU 8, MUH 1, OUL 3, PUD 1, PYI 9–10 ja YKI 1. Hyvä keskittymä 20.6. KUU Valtavaa- ra–Konttinen 6Ä (JMä).

Syksyllä 10 peukaloista, joista 6.–10.10. II Ulkokrunni enimmillään 3p ainoa parviha- vainto. Syksyn viimeiset: 11.10. HAU Kurtinhauta 1ä (JMe, SKu), 11.10. RAA Kuljunlah- ti 1p (HTu), 12.10. SII Tauvo, Kaasa 1p (HTu, KVä) ja 12.10. RAA Yrjänä 1p (HTu, KVä).

Rautiainen (*Prunella modularis*)

Ensimmäiset: 12.4. PYI Par- halahti 1m (KRa), 13.4. OUL Oritkari 1m (EMi) ja 15.4. RAA Palonkylä 1ä (RNe). Kevään suurimmat määrät SII Tauvon lintuasema: 19.4. 7m, 20.4. 12m, 21.4. 48p ja m ja 3.5. 24m sekä 3.5. HAI Kirkkosalmi 10m (JMa ym.). Syksyllä maksimit vaatimattomia: 7.9. OUL jvp 10reng (KRa), 7.9. SII Tauvon lintuasema 11p+m, 10.9. OUL jvp 15reng (KRa), 12.9. OUL jvp 9reng (KRa), 28.9. HAI Riisinnokka 10p+kiert (JMa) ja 1.10. OUL Rajakylä 10p (EAa). Syksyn viimeiset sama- na päivänä: 11.10. OUL Oritka- ri 2m (EMi), HAI Itänenä 3p/m

(JMa), HAI Virpiniemi 1kiert (JMa) sekä HAU Halosenperä 1m (JMe, SKu). Aivan viimei- nen hyvin myöhään: 14.11. RAA Kylmäniemi 1p (HTu).

Punarinna (*Erithacus rubecu- la*)

Talvihavainnot: 1.1. alkaen OUL Toivonniemi 1p (useat), myöhemmin OUL Tuirassa sama yksilö 4.3. saakka (EAa) sekä 11.1. RAA Vilppu 1p (JKo, Pentti Uittoluoto). Ensimmäiset muuttajat: 15.4. PYI Viirre 1Ä (KVä) ja PYI Teerelä 1Ä (KVä), 17.4. OUN Hirsiperä 1Ä (MKu). Kevätmuuton maksimit enim- millään alle kymmenen yksilöä. Syksyn suurimmat määrät: 17.9. OUL Lettonniemi 11p (EAa, HRH), 28.9. HAI Rautaletto- Riisi 15p (JMa), 30.9. OUL Hietasaari 17p (EAa), 9.10. II Ulkokrunni 20p (MKe, PLä, HTa ym.), 11.10. OUL Oritkari 19p (EMi). Viimeiset havain- not 18.10. HAI Kirkkosalmi 1ä (JMa), 18.10. HAI Rautaletto- Riisi 3p (JMa), 22.10. KUU To- ranki 1 (Paavo Paloniemi), 1.11. MUH Tahvola 1p (VPH, TSp) ja samana päivänä RAA Pöllän talvilintureitti 1 (KVä).

Satakieli (*Luscinia luscinia*)

Erittäin runsas esiintyminen ke- sällä 2003, ehkä alueen ennätys. Kaikkiaan vähintään 59 reviiriä ja lisäksi Tauvossa rengasteti- tiin yksi. Kevään ensimmäiset: 21.5. SII Kaasa 1Ä (HTu, VTö, KVä ym.) ja MUH Keskusta 1Ä (TWä). Kunnittain kesän reviirit: HAI 7, HAU 1, LIM 7, LUM 6, MUH 2, OUN 2, OUL 3, PYI 2, RAA 2, SII 10, RAN 2 ja TYR 1. Parhaat reviirikes- kittymät: SII Säari–LUM Ka-

rinpääntie noin 7Ä (TVä, MAI, JAa ym.), LIM Ala-Temmes 3Ä (MKe, WVe) ja HAI Kirkkosal- mi–Ruohokari 4Ä (ESt, JMa).

Sinirinta (*Luscinia svecica*)

Ensimmäiset 12.5. HAU Kel- lo 1Ä (JWi), 14.5. HAI Kirk- kosalmi 1p (JHa) ja 14.5. SII Säärenperänranta 1Ä (JMa). Kuusamossa ensimmäiset 15.5. kahdessa paikassa. Keväällä parhaita määriä: 25.5. HAI Ma- tikkaniemi–Huilu 5Ä (JMa) ja 25.5. SII Tauvo lintuasema 5p. Muutto päättyi rannikolla kesä- kuun alussa, viimeiset läpimuut- tajat SII Tauvon lintuasemalla 2.6., 3.6. ja 6.6., joka kerta 1p. Syksyn ensimmäiset muuttajat elokuussa: 21.8. OUL Pyykö- järvi 1 (MKe), 29.8. OUL Kem- peleenlahti 1 (KRa) ja 30.8. MUH Hyrkäs (VPH, TSp). Enemmän kuin kahden syysha- vainnot: 4.9. OUL Kiviniemi 5p (MKe) ja 5.9. OUL Oritkari 3p (TTa) Viimeiset 18.9. OUL jvp 2p (JHa), 26.9. SII Tauvon lin- tuasema 1p ja 2.10. SII Tauvon lintuasema 1p.

Sinipyrstö (*Tarsiger cyanu- rus*)

Sinipyrstöjä yhteensä vain 5–6 reviirillä (kunnittain KUU 2–3, TAI 1 ja PUD 1), riippuen Iiva- ran reviirien määrästä. Kaikki havainnot: 19.5. KUU Valta- vaara 2kv k (Jörgen Palmgren), 24.5. PUD Syöte, Vattukurun Luontopolku 1p, Ä (KKr, HKs), 26.5.–28.6. KUU Iivaara 1Ä– 2p (HKe, PLä, APe ym.), 12.6. KUU Irni 1Ä (KRa), 21.6. KUU Valtavaara 1Ä (TVä, MLu) ja 22.6. TAI Syötteen kp, Kuusi- Pyhitys 1Ä (Kari Eischer).

Leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*)

Kevään ensimmäiset: 4.5. TYR Ängeslevä 1p (MEs), 6.5. TYR Temmes 1 (RKy), 6.5. OUS Varjakka 1p (TRä), 7.5. RAA Aittalahti Ä (MKe, PLa) ja RAA Yrjänä 2 (KVä). Päämuutto toukokuun lopussa: 28.5. ja 1.6. SII Tauvon lintuasemalla 10p. Syksyn suurin määrä 7.9. SII Tauvon lintuasema 10p. Viimeiset 4.10. HAI Pöllä, Kuivasäikantie (SLa, Katja Kangas, Sirpa Mattila, Marja Kangas) ja 6.10.–10.10. II Ulkokrunni 1p (PLa, MKe, HTa, TUu).

Pensastasku (*Saxicola rubetra*)

Kevään ensimmäinen 3.5. HAI Patelanselkä 1p (Jukka Leinonen, Eila Leinonen), seuraavat 4.5. LUM Sannanlahti 1p (TVä), 5.5. HAU Halosenperä 1p (JMe, SKu) ja 6.5. MER Kalapudas, Männistönpuhto 1p (VHe). Eniten keväällä 8.5. HAI Kaara 5p (HHo, JHa) ja 15.5. OUN Petäjäskoski 8p (VHe). Syksyllä ei mainittavia kerääntymiä, viimeiset syyskuun alkupuolella: 6.9. HAI Järventakusta 3p (JPu, PLi), 7.9. OUL Oritkari 1 (EMi, KKI), 13.9. HAU Kello 2p (EAa) ja 13.9. PYI Viirre 1p (MKe, PKn, PLa ym.).

Kivitasku (*Oenanthe oenanthe*)

Ensimmäiset 21.4. HAI Rapi-
nojan talo 1p (Anni Rapinoja),
21.4. RAA kirkko 1p (HTu)
ja 22.4. OUL Linnanmaa 1Ä
(PRs). Kevään mainittavimmat
määrät olivat: 12.5. OUL jvp
19p (JKa) ja 19.5. OUL Vihreä-
saari 10Ä (MTy). Syksyn suurin
määrä 6.9. HAI Järventakusta

10p (JPu, PLi). Viimeiset loka-
kuun alussa: 2.10. OUL JVP 1p
(JKa), 3.10. HAI Pöllä 1p (WVe,
HHu, RMä ym.), 4.10. KUU
Pölkky Oy 1p (JMä, APe), 6.10.
TAI Kirkonkylä, asema-alue 1p
(KHi) ja 6.10. II Ulkokrunni 1p
(PLa, MKe, HTa, TUu).

Sepelrastas (*Turdus torquatus*)

Vuoden aikana yhteensä 27,
puolet edellisvuotta enemmän.
Kevään ensimmäinen 18.4.

LUM Sannanlahti 1m (VSu,
TJa) ja seuraavat vapulta alkaen:
n1.5. HAI Kittilä 1p (PPe), 1.5.
RAA Yrjänä 1 (Sakari Kupari-
nen), 2.5. LUM Vallisenkaara
1p (EMi), 3.5. HAI Patelansel-
kä 1p (JMa), 3.5. SII Tauvon
lintuasema 1m (JKa, TJa, APe
ym.), 3.5. RAA Mikonkari 1N
(KKI, RNe, Olli Mikkola), 4.–
5.5. OUL Peltola 1p (TTa, MEs,
SRj, KRä, MKe, EHo ym.), 4.5.
OUL Hämäläntie 1p (JPu), 5.5.
LUM Sannanlahti 2m (JHa),
5.5. OUL Äimärautio 1p (JHa),

Punarinta © VELI-PEKKA VIKLUND

5.5. OUL Toivoniemi 1p (Juha Määttä, JKa, APe), 5.5. YKI Joloskylä 1 (RPa), 8.5. PYI Keskikylä 1 (KVä), 8.5. YKI Alavuotto 1p (H. Tomperi), 9.5. HAI Patelanselkä 1m (JHa, HHo), 9.5. HAI Ojakylä 1p (JMa, MAa), 9.5. HAI Ulkokarvo 1p (JMa, MAa), 11.5. HAI Ojakylä 1p (JMa), 11.5. HAU Isoniemi 3p (JWi, JMe, SKu), 13.5. SII Karinkanta 2m (EMi), 14.5. SII Karinkanta 1m (EMi) ja viimeinen toukokuussa OUL Sanginsuu, 1p (J. Rousti). Syksyllä ei havaittu.

Mustarastas (*Turdus merula*)
Esiintyi runsaana alkutalvesta ainakin Raahan ja Oulun ympäristössä, mitä ennätyksellinen pihlajanmarjasato edesauttoi. Tammikuusta maaliskuun alkupuolelle talvehtijoita ilmoitettiin kunnittain: RAA n. 30 ja

OUL n. 16. RUU 2 HAU 1 TYR 1 HAI 4. Suurimpia kerääntymiä: I–II RAA Kalkankangas 5p (KVä), 2.1.–28.2. RAA Pitkäkari enimmillään 4p (HTu, JKo), 11.1. RAA Mikonkari 5p (JHa) ja 15.1. HAI Marjaniemi 4p (Osmo Timola). Kevään ensimmäiset talvehtimispaikkojen ulkopuolelta maaliskuuhun vaihteessa: 29.3. PYI Parhalahti (HTu, JJä), 5.4. HAI Marjaniemi 1 (PRa) ja OUS Varjakka 3 (JKa, APe). Kevään suurimmat määrät: 18.4. SII Tauvon lintuasema 6p, m, 19.4. HAI Kirkkosalmen 6m (JMa, TEs, HKi ym.) ja SII Tauvon lintuasema 5m. Kesällä lajin runsautta ilmentää 15.6. RAA–PYI–VIH-pistelaskentareitillä 40 pysähdyksellä 32 rev (HTu, KVä). Syksyllä yksittäisiä muuttajia syys-lokakuussa. Joulukuussa havaittiin talvehtijoita kunnittain PUD 1 RAA 5 OUL 2

RUU 1. Niistä mainittavin oli 25.11–30.3. 2004 PUD Kollaja 1 ruokinnalla (ESa, TSa ym.).

Räkättirastas (*Turdus pilaris*)
Räkättirastaita jäi edellissyksyn jälkeen talvehtimaan runsaasti ja määrät pysyivät korkeina kevääseen asti. Suurimmat parvet 12.1. RAA Hakotauri 1500p (HTu), 18.1. OUL Laanila–Hintta 1000p (JHa), 27.1. RAA Pitkäkari tll 1310p (HTu), 9.2. RAA Maunula 700p (HTu), 3.3. RAA Kotiranta 916p (JHa). Kevätmuuton alun erittely on mahdollonta talvehtivien lintujen vuoksi. Ainoa kunnan muuttosumma keväällä: 3.5. PYI Parhalahti 700m (HTu, JHa, KVä ym.). Kesällä hyvin voimakasta ns. välimuuttoa: 30.6. PYI Yppärijokisuu 3180 m N klo 2.30–4.15 (HTu) ja PYI Parhalahti 350m N klo 0.15 – 0.45 (HTu).

Komea koiras sepelrastas © TEPPO KOMULAINEN

Vilkas muutto jatkui pitkälle heinäkuulle, maksimi 5.7. PYI Parhalahti 150m (KRä). Syksyllä kiertely alkoi elokuussa, suurimmat määrät syys-lokakuun vaihteessa: 22.9. SII Tavon lintuasema 795m, 27.9. HAI Itänenä 1000m (JMa), 28.9. HAI Kirkkosalmi 1000m, kierto (JMa), 30.9. SII Tavon lintuasema 683p, m, 1.10. SII Tavon lintuasema 600m ja 4.10. HAI yhteensä 3000 (JMa ym.) Pieniä parvia vielä marraskuussa, joulukuussa jo vähälukuinen: 12.12. VIH Lampinsaari 1p (JMj), 26.12. RAA Kuljunlahdi 1p (JHa, HTa ym.) ja 27.12. OUL Kastelli 1 (TMu).

Rastaslaji (*Turdus sp.*)

Tornien taisto -päivänä 3.5. rastaat muuttivat vilkkaasti, lajilleen määritettyjen lisäksi: SII Tauvo 911m *Tursp*:tä, 829m pientä ja

170m isoa *Turdusta* (JKa, MOj, APe ym.), PYI Parhalahti ks 700m *Tursp*:tä (HTu, JHa, HHO ym.), HAI Kirkkosalmi 500m isoa ja 2000m pientä *Turdusta*. Lisäksi 5.5. LUM Sannanlahti *Tursp*:tä 1894m ja 70m pientä *Turdusta* (JHa) sekä syksyllä 5.9. HAI Kirkkosalmi 260m *Tursp*:tä (JMa) ja 30.9. OUS Nenännokka 200m *Tursp*:tä (JKa).

Laulurastas (*Turdus philomelos*)

Kevään ensimmäiset 21.4. SII Tauvo 1m (WVe), 22.4. MUH Pesola 1p (VPH) ja OUL Märssytie 1m (JMa). Keväällä päämuutto jäi vaisuksi, havaitut määrät pieniä: 3.5. SII Tauvo 15m (JKa, MOj, APe ym.), 3.5. HAI Kirkkosalmi 50 (JMa ym.) ja 3.5. HAI Onneli 30 (JMa, MAa). Syksylläkin vähäisiä määriä, suurimmat määrät samalla vuo-

den viimeiset: 27.9. HAI Itänenä 30p (JMa), 7.–8.10. II Ulkokrunni 30p (MKe, PLä, HTa, TUu), 9.–10.10. II Ulkokrunni 20p (MKe, PLä, HTa, TUu), 11.10. OUL Oritkari 27m+p (EMi) ja vielä 11.10. KUU 3 (JMä).

Punakylkirastas (*Turdus iliacus*)

Alkupalvestailmeisestikaksi: 2.–14.1. OUL Hietasaari 1p eri paikoissa (JRa ym.) ja 20.1. OUL Tahkokangas 1 kuollut (MTy). Keväällä ensimmäinen muita lähes kuukauden edellä 26.3. OUL Limingantulli 1p (EAa). Seuraavat 19.4. HAI Kirkkosalmi 2m (TEs, JMa, HKi) ja 19.4. SII Tavon lintuasema 1m, minkä jälkeen yleistyi nopeasti. Kevään suurimmat määrät 3.5. SII Tauvo 130m (JKa, MOj, APe ym.), 3.5. HAI Kirkkosalmi 500m (JMa ym.), 3.5. PYI

Mustarastaspesue © TEPPU KOMULAINEN

Parhalahti ks 400m (HTu, JHa, HHo ym.), 5.5. LUM Sannanlahti 121m (JHa) ja 6.5. HAU Kellonkartano 271p (JRa) (ks. myös pieni rastas). Syksyn suurimmat määrät syys-lokakuun vaihteessa: 27.9. HAI Itänenä 200m (JMa), 30.9. RAA Maunula 210yöm (HTu), 4.10. HAI yhteensä 1000 (JMa ym.), 5.10. OUL Oritkari 165m (EMi), 11.10. HAI Pöllän Kuivasäik-kä 200m (JMa, MAa) ja 11.10. HAI Itänenä 500m (JMa). Viimeiset marraskuussa: 2.11. OUL Hietasaari 3 (ARa), 8.11. OUL Sääksensuo 1 (JHe) ja selvästi myöhäisimpänä 25.11. OUL Koskela 1p (EAa).

Kulorastas (*Turdus viscivorus*)

Keväällä ensimmäiset normaalisti: 15.4. PYI Viirre 1m (KVä), 18.4. LUM Sannanlahti 1m (VSu, TJä), 19.4. SII Tauvon lintuasema 1m, 20.4. SII Alhonnäki 3Ä (TVä). Päämuutto muiden rastaiden tapaan toukokuun alkupuolella: 2.5. SII Tauvon lintuasema 27m, 3.5. SII Tauvo 61m (JKa, MOj, APe ym.), 3.5. HAI Kirkkosalmi 20 (JMa ym.), 5.5. LUM Sannanlahti 11m (JHa) ja 11.5. HAI Järventausta 30p (MKe, TJä, LNu ym.). Syksyn suurimmat määrät: 28.9. OUL jvp 15m (PLa), 28.9. HAI Rautaletto–Riisi 10p ja kiert (JMa), 2.10. KUI Vatunginokka 50m+p (JHa), 2.10. KUI Vatunki 50p (MKe), 11.10. HAI Itänenä 22m (JMa) ja 13.10. HAI Pöllä 9m (PRs). Viimeiset loka–marraskuun vaihteessa: 2.11. OUL Kalikkalammentie 2 (HKr), 2.11. OUL Kuivasjärvi 2 (HKr), 2.11. HAU Konjasenniitty 1p (WVe, LNu).

Pensassirkkalintu (*Locustella naevia*)

Varsin mukavasti yhteensä 18 reviiirillä, kunnittain: HAI 3, KEM 1, KII 1, LUM 2, OUN 3, OUS 1, SII 4 ja TYR 2. Kaikki havainnot: 22.5. SII Keskiylä 1Ä (TFy, MLe), 23.5. SII Tauvon tienhaara 1Ä (KRä), 24.–29.5. LUM Karinpää 1Ä (useat), 25.5.–17.6. KEM Tepola 1Ä (useat), 4.6. SII Säärenperä 1Ä (WVe, RMä), 7.6. MUH Päivärinne 1Ä (JEs), 7.6. LUM Varjakka 1Ä (MAI), 22.–27.6. OUS Akionlahti 1Ä (TRä, HHy, PKu), 24.6. OUN Irva 1Ä (RRa), 24.6. HAI Ruohokari 1Ä, Ruohokarista E 1Ä ja Syökarinlahden N-laita 1Ä (JMa), 24.6.–3.7. OUN Hirsiperä 2Ä (MKu, VHe), 25.6. TYR Laholainen 2Ä (TVä), 28.6. KII Tirinkylä–Takalonkylä 1Ä (STi, ESt, TFy) ja 1.8. SII Säari 1Ä (HTu).

Ruokokerttunen (*Acrocephalus schoenobaenus*)

Kevään ensimmäiset 13.5. HAI Kirkkosalmi 1p (JHa), OUL Taskila 1Ä (MKe), OUL jvp 1 (HKr) ja RAA Palonkylä 1Ä (RNe). Keväältä ja kesältä ei reviirikeskittymiä tai kerääntymiä. Syksyn ja samalla koko vuoden suurin ilmoitettu määrä 5.8. LIM Rusila 118reng (KRä). Vuoden viimeiset 14.9. OUL Kempeleenlahti 2p (EAa, HRH), 18.9. OUL Taskila jvp 1p (EAa, TJä) sekä varsin myöhäinen 5.10. OUL Oritkari 1p (EMi).

Viitakerttunen (*Acrocephalus dumetorum*)

Heikohko esiintyminen: 9 reviiiriä. Kaikki havainnot: 24.5. RAA Velkaperä 1Ä (KRä, VPV, Kalevi Tunturi), 25.5. RAA Yri-

tysperä 1Ä (KRä), 26.5. HAI Virpiniemen–Mäntyniemen sisälammet 1Ä (JMa), 7.6. LUM Varjakka 1Ä (MAI), 9.–13.6. SII Ulkonokka 1Ä (JMj ym.), 23.6. LUM Karvonlahti 1Ä (MKe), 27.6. YKI Vesala 1Ä (JMe, SKu, HTa), 28.6. KUU Kemilä 1Ä (PLa, APe, TUu ym.) ja 28.6. KII Keskusta 1Ä (KRä). Kunnittainen jakaantuma: RAA 2, HAI 1, LUM 2, SII 1, YKI 1, KUU 1 ja KII 1.

Kultarinta (*Hippolais icterina*)

Laulutaitureita yhteensä 6 reviiirillä, mikä on varsin hyvin alueellamme. Kaikki havainnot: 24.5. HAI Rautaletto 1Ä (MAI, JAa, AVi), 8.6. KÄR Nurmesjärvi 1Ä (JHa), 24.6. HAU Halosenperä 1Ä (JMe, SKu), 25.6. HAU Kello 1Ä (MKe ym.), 28.6. YKI Vesalanmäki 1Ä (KRä), 7.–11.7. II Laitakari 1Ä (MKe ym.).

Mustapääherttu (*Sylvia atricapilla*)

Kevään havainnot: 23.5. OUL Hietasaari 1 (TJä, HHo), 24.5. HAI Rautaletto 1Ä (MAI, JAa, AVi), 25.5. HAI Matikanniemi 1p, Ä (JMa), 28.5. OUL Hietasaari 1p (JHa) ja 29.5. LUM Varjakka 1Ä (TFy, MLe). Lisäksi kevätmuutolla kesäkuussa Tauvon lintuasemalla yhteensä 5 lintua, joista 4 reng. Reviiirihavaintoja yhteensä vaatimattomasti 13: HAI 2, KII 1, LUM 2, OUL 1, OUS 1, PYI 1, RAA 1, RUU 1 ja SII 3. Enimmillään havaittiin 1.7. SII Munahieta 2Ä (HTu). Syksyllä yhteensä 20, enimmillään 11.10. SII Tauvo, Munahieta 4p (MKe, PLa). Kuusamossa 10.10. Tolpanniemellä 1kp (HSu). Vuo-

Pensaskerttu © TEPPU KOMULAINEN

den viimeiset: 25.10. KUU Toranki 1 (Irma Hautala), 26.10. RAA Kuljunniemi 1p (HTu, TVä), 3.11. OUL Linnanmaa 1p (KKo) ja 9.11. TAI Kirkonkylä, Mutkatie 1p (KHi, Jani Suua). Talveksi ei jäänyt yhtäkään.

Lehtokerttu (*Sylvia borin*)

Kevään ensimmäiset: 16.5. PYI Teerelänperä 1p (KRu) sekä 17.5. OUL Kaijonranta 1Ä (EHO) ja OUS Riuttu 1p (JRu). Tavon lintuaseman havaintojen mukaan päämuutto kesäkuun alkupuolella, suurimmat määrät: 4.6. 30p, 6.6. 40p, 7.6. 50p, 8.6. 30p ja 11.6. 30p. Syksyllä suuria määriä ei edes verkkorengastuksessa saatu, viimeiset: 16.8. SII Tavon lintuasema 1m, 23.8. SII Tavon lintuasema 2p, 13.9. PYI Hanhikivi 1p (TVä, TKa, SSI) sekä PYI Vaihoja 1p (HTu, KVä).

Hernekerttu (*Sylvia curruca*)

Ensimmäiset: 12.5. LIM Tupos 1p (TMu) ja SII Säärenperä 1Ä (EMi), 14.5. KEM Honkanen 1p (JSi) sekä 14.5. HAU Uikulanjärvi 1Ä (JKa). Kevään muuton suurimmat määrät totutusti SII Tavon lintuasemalla: 25.5. 4p, 26.5. 5p, 30.5. 10p, 1.6. 5p, 2.6. 5p, 4.6. 4p. Syksyllä vain yksittäisiä, viimeiset vielä 30.9. SII Kaasa 1p (TVä) ja 2.10. OUL jvp 1p (JKa).

Pensaskerttu (*Sylvia communis*)

Keväällä ensimmäiset: 14.5. HAU Uikulanjärvi 1p (JKa), 17.5. LIM Rantakylä 1p (TTa) sekä LIM Virkkula 2p (JKa, APe, TTa) ja 18.5. KEM Tepola 1Ä (MKe). Muuton huippu keväällä toukokuun lopussa, jolloin SII Tavon lintuasemalla parhaina päivinä 25.5. 4p ja

26.5. 5p. Reviirejä vähintään 68 jakautuma kunnittain: HAI 11, HAU 5–6, KEM 4, KII 3, KUU 2, LIM 7, LUM 1, MUH 2, OUL 16, PAT 5, PUD 1, PYI 3, RAA 2, SII 5, YKI 1. Parhaat keskittymät 2.6. OUL Alppila–Tuira–Hartaanselkä–Toppilansalmi–Hietasaari ym. 5p (EAa), 8.6. RAA Pattijokisuu–Olkkijokisuu 5p (TMu), 9.6. SII Karinkanta 3Ä (MKe, APe) ja 15.6. OUL Oritkari 3Ä (EMi). Syksyn ainoa 6.9. OUL Kiviniemi 1p (EHO).

Idänuunilintu (*Phylloscopus trochiloides*)

Reviirihavaintoja 5: 31.5.–1.6. II Röyttä 1Ä (Hannu Lounila, Hannu Pajunen, ilm. EHO), 7.6. TAI Loukusa, Latva-Kouvanvaara 1p (KHi), 9.6. HAI Matikanniemi 1Ä (JMa), 21.7. MUH Hyrkäs 1Ä (TSp) ja 27.7. RAA kaato-

paikka 1Ä (HTu). Kevätmuutonaikaisia myös 6.6. ja 12.6. SII Tauvon lintuasema 1p. Yksi syyshavainto: 11.8. OUL Kaijonharju 1p (PLa).

Lapinuunilintu (*Phylloscopus borealis*)

Viisi reviiriä: 8.6. KUU Kuusamojärvi 1Ä (ilm. JMä), 9.6. PUD Koirasuo–Laitamaa 1Än (EAa), 15.6. KUU Valtavaara 1p (MKe), 21.6. PUD Isonahonkoivikko 1Än (VSu, PSu, OSu) ja 28.6. PUD Pintamo 2p (PLa, APe, TUu ym.). Lisäksi 19.6. OUL Oritkari 1p (JHa).

Sirittäjä (*Phylloscopus sibilatrix*)

Kevään ensimmäiset: 11.5. HAI Musa 1p, Ä (JMa) sekä OUL Hietasaari 1p, Ä (JPm, JWi) ja 12.5. SII Säärenperä 1Ä (JHa, HHo). Pesimäaikaisia rannikkokunnista, parhaimmat keskittymät: 22.5. LIM Tupos 3p (TMu), 23.5. HAU Kraaseli 5Ä (JMe) ja 28.5. OUL Hietasaari 5Ä (JHa). Syksyllä vaikea havaita, loppuvuoden ainoa 6.9. HAI Itänenä 1p (PLa).

Tiltaltti (*Phylloscopus collybita*)

Kevään ensimmäiset huhtikuussa 23.4. LUM Säärenperä 1Ä (JSj, MTa), 26.4. HAI Patelanselkä 1Ä (MKe) ja 27.4. OUL Toppilansaari 1Ä (VPH, TSp). Keväällä ei suurempia määriä. Kesällä mainittavia keskittymiä: 28.6. KII Vanha Kuusamontie 3Ä (KRa) ja 28.6. KII 3Ä (STi, ESt, TFy). Syksyn suurimmat määrät: 13.9. PYI 10p (MKe, PKn, PLa, TUu) ja 7.10. sekä 9.10. II Ulkokrun-

ni 4p (PLa, MKe, HTa, TUu). Syksyn viimeiset 10.10. II Ulkokrunni 1p (MKe, PLa, HTa, TUu), 11.10. SII Munahietä 1p (MKe, PLa) ja 11.10. RAA Kuljunlahti 2p (HTu). Marraskuussa myöhäinen 1.11. HAI Virpiniemi 1p (JMa, MAa).

Pajulintu (*Phylloscopus trochilus*)

Kevään ensimmäinen 28.4. PYI Viirre 1 (KRa), seuraavat vapun jälkeen: 3.5. LUM Sannanlahti 1p (IKo) ja 4.5. OUL Metelinkangas 1p (IKo). SII Tauvon lintuaseman havaintojen mukaan päämuutto: 25.5. 150p, 26.5. 250p, 1.6. 175p, 2.6. 150p ja 3.6. 150p. Muuttoa kesäkuun puoliväliin asti, silloin vielä 11.6. lintuasemalla 50p. Syksyn suurimmat määrät lähinnä verkkorengastuspaikoilta: 14.7. OUL Kempeleenlahti 25p (MTy), 10.8. OUL Oritkari 55 (EMi), 23.8. SII Tauvon lintuasema 33p, 7.9. OUL jvp 24reng (KRa) sekä SII Tauvon lintuasema 25p. Syksyn viimeiset lokakuussa: 2.10. OUL jvp 1reng (JKa, KRa), 11.10. OUL Oritkari 1p (EMi), 12.10. LIM jvp 2 (MAI) ja myöhäinen 25.10. OUL jvp 1p (VSu, PSu).

Hippiäinen (*Regulus regulus*)

Alkupalvesta hyvin vähän, yleensä yksittäisiä. Vasta maaliskuun lopulla havainnot selvästi lisääntyivät, kevään suurin määrä silti vaatimaton 19.4. SII Tauvon lintuasema 15p. Syysmuutto käynnistyi syyskuussa ja päämuutto lokakuun alkupuolella. Suurimmat määrät II Ulkokrunni 6.10. 30p, 8.10. 30p, 9.10. 70p ja 10.10. 30p

(MKe, PLa, HTa, TUu) sekä 11.10. HAI Itänenällä 120p (VSu, PSu, OSu). Loppuvuodesta suurin määrä 27.12. RAA Pitkäkari 15 (HTu).

Harmaasieppo (*Muscicapa striata*)

Kevään ensimmäinen 10.5. HAI Kangastie 1p (PPI), seuraavat: 12.5. VIH Lampinsaari 1p (JMj), OUL Linnanmaa 1Ä (JKa) ja SII Säikänlahti 1 (HTa). Kevään maksimit SII Tauvon lintuasemalla kesäkuun alussa: 1.6. ja 3.6. 10p sekä 11.6. 20p. Syksyllä syyskuun alkupuolelle asti monin paikoin, mutta määrät kauttaaltaan pieniä. Viimeiset: 14.9. OUL Kempeleenlahti 5p (EAa), 16.9. SII Tauvon lintuasema 1p, 28.9. HAI Rautalletto 1p (JMa) sekä 4.10. HAI Itänenä 1p (JKa, ALu, APe).

Pikkusieppo (*Ficedula parva*)

Viisi havaintoa, neljä keväällä ja yksi syksyllä: 25.5. SII Tauvon lintuasema 1 reng, 2.6. SII Tauvon lintuasema 1p, 4.6. ja 28.6. KUU Kuolio, Visavaara 1Ä (HKe, PLa, APe, TUu ym.), 7.6. TAI Loukusa, Latva-Kouvanvaara 1p (KHi, Jani Suua) ja 6.10. OUL Karjasilta 1p (ARa).

Kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*)

Kevään ensimmäiset 4.5. TYR Ängeslevä 1/1 (MEs) sekä 5.5. LIM Tupos 1p (TMu), OUL Ymmyrkäisentie 1p (KRa) ja OUL Sanginsuu 1p (JEs). Muuton huippu myöhäinen, sillä SII Tauvon lintuaseman suurimmat määrät vaihteessa: 25.5. 20p, 26.5. 20p, 28.5. 10p, 30.5. 10p ja

1.6. SII Tauvon lintuasema 15p. Syksyllä lähtivät huomaamatta, viimeiset: 30.8. HAI Patelanselkä 1p (JMa) ja SII Tauvon lintuasema 2p, 5.9. HAI Patelanselkä 1p (JMa) sekä 13.9. PYI Harmi 1p (TTa, TJa, RPa ym.).

Viiksitimali (*Panurus biarmicus*)

Lajista saatiin vain niukasti havaintoja. Alkuvuoden havainnot: 28.3.–27.4 LUM Sannanlahti 1p, ä (JKa, ALu ym.), 21.4. HAI Kirkkosalmi 2ä,p (VSu, PSu ym.), 14.5. LIM Virkkula 2p (MAI), 17.5.–1.6. LUM Puhkiavanperä 1t 1ä, 2p (TTa, MAI), 29.5. SII Säärenperä veneranta 1ä (MAI, M. Kallio, TFy ym.) ja 1.6. LIM jvp 2p, Ä (MAI). Tämän jälkeen havainnoissa pitkä tauko, kunnes

myöhäissyksyllä vielä kahdesti: 1.11. SII Tauvo 1p (EMi) ja 13–16.12. LUM Sannanlahti 3p (MKe, TJa, MAI ym.). Vuoden yhteissumma vain 14 timalia.

Pyrstötiainen (*Aegithalos caudatus*)

Yhteensä 13 kertaa tammi-kuussa, yhteismäärä 60. Kaikki talvihavainnot: 4.1. OUL Kaijonranta 4 (EHo), 5.1. HAU Halosenniemi 3p (PRA), 5.1. RAA Pöllä 3 (KVä), 7.1. OUL Kaukovainio (TEs) ja OUL Taskila 10p (TTa, VSu, PSu), 18.1. OUL Kaukovainio 5p (JKa), 22.1. OUL Linnanmaa 4p (JKa), 24.1. HAI Vähäkari 3p (PPE), 25.1. OUS Papinjärvi 10p (Marjatta Pyörnilä), 27.1. OUL Sanginjoki 5p (MKe, KHk), 28.1. OUL Puolivälinkangas

6p (JKa), 30.1. OUL Limingantulli 2p (JHa) ja HAU Halosenniemi 5p (PRA). Keväältä tavallisen harvaan, 7 havaintoa, kaikkiaan 15, ensimmäiset: 3.3. RAA Pattijoki 2p (KVä), 23.3. OUS Varjakka m, ä (TRä), LIM Haaransilta 2 (TMu) ja RAA Pitkäkarin laskenta 4 (HTu). Muut kevään havainnot: 18.4. OUS Akionlahti 1p (TRä) sekä HAI Rautaletto 1 (JMa, HKi) ja 14.5. HAI Hiidenniemi 3 (JHa). Kesällä kahdesti, mahdollisia pesintöjä: 24.6. HAI Syökarinlahden tie 5p (JMa) ja 4.7. PYI Asikkaperä 1p (MKe).

Syysesiintyminen ajoittui normaalisti, ensimmäiset: 13.9 LIM Tupos 8m (TMu), 16.9 LIM Tupos 3p (TMu) ja 20.9. LIM Hirvilampi 2p (MKe). Kuten usein, suurimmat parvet lokakuun alkuviikkoina: 6–9.10.

Kirjosieppo © AIJA LEHIKONEN

eli päivittäin II Ulkokrunni 50 (MKe, PLa, HTa ym.), 11.10. HAI Itänenä 100m (JMa) ja 12.10. HAI Sunikari 50m (TVä, MLu). Vaellus oli heikko ja syksyn summa oli vain 986. Vielä marras- ja joulukuussakin pikkuparvia, viimeiset: 22.12. OUL Kaukovainio, 10p (TEs), 23.12. OUL Hirosen Neste 5 (TEs) ja 31.12. HAU Halosenniemi 4m (PRa). Joulukuun yhteissumma 54 yksilöä.

Hömötiainen (*Parus montanus*)

Talven mainittavin kerääntymä: 17.1. OUL Koskela 30p (EAa). Kohtalainen vaellus syyskuun puolivälistä lokakuun alkuun, isoimmat määrät: 16.9. SII Tauvon lintuasema 85p, m ja PYI Elävisluoto 107m (HTu, KVä) sekä 17.9. SII Tauvo 80m (HTu, JHa). Ulkosaaristo: 21.9.

II Ulkokrunni 3p (EAa, HRH) ja 6–10.10. II Ulkokrunni, päivittäin muutamia, parhaimmillaan 10p (MKe, PLa ym.). Loppuvuoden suurin kertymä: 9.12. RAA Pöllä, laskenta 56p (KVä).

Lapintiainen (*Parus cinctus*)

Vuoden alkupuoliskolla kahdesti Koillismaan ulkopuolelta: 26.1. OUL Isokangas 1ä (APe, JAa) sekä 31.3. OUL Kaukovainio 1p (JHa). Koillismaalta vain muutama ilmoitus koko vuonna, kesältä ilmoitettiin kaksi reviiriä: 18.4.–20.4. KUU Mustosenniemi 2p, ä (KRä) ja 13.6.–14.6. KUU 1p (MKe, JLa, TKu ym.). Lajilla oli syksyllä kohtalaisen voimakas vaellus, yhteensä loppuvuonna 37 havaintoa rannikkokunnista ja Pudasjärveltä, yhteensä 88 yksilöä (vrt. v.2001 ennätys 144). Ensimmäiset vaeltajat: 11.9. OUL

Niittyaro 4p (ESa), 20.9. PUD Kollaja 1p, 21.9. PUD Aittojärvi 4 kiert (ESa). Suurimmat parvet: 11.10. HAU Halosenperä 6m (JMe, SKu), 12.10. OUS Nenännokka 10p (JKa, ALu), 25.10. OUL Sanginjoki, Murtoselän tie, vähintään 11 kiert lajipuhaassa parvessa (PRs). Viimeiset Koillismaan ulkopuoliset: 18.11. HAU Holstinmäki 1p (JHe, Mikko Viitanen), 2.12. OUL Tahkokangas 1p (TEs) sekä HAI Huilunnokka 1p (PPe) ja 7.12. RAA Lapaluoto 2p (SSi, KSi).

Hömötiainen x lapintiainen (*Parus montanus* x *Parus cinctus*)

Hömö- ja lapintiaisen risteymä eli ns. höpintiaisen kerran: 18.11. OUL Koskela 1p (EAa).

Töyhtötiainen © JUHA OLLILA

Töyhtötiainen (*Parus cristatus*)

Kevään suurimmat kerääntymät: 22.2. PYI Yppärin Sydänmaa 8p sekä PYI Parhalahti 14p (HTu, KVa) ja 15.3. OUL Saarela–Pilpakangas 8p (EAa). Ei syysvaellusta.

Kuusitiainen (*Parus ater*)

Alkuvuodesta oli poikkeavan runsaana edellisen syksyn komean vaelluksen jäljiltä. Kevään suurimmat määrät: 1.1. RAA kaupungin reitti 13 (JKo, RNe), 2.1. OUL Hiirosen kuntorata 12p (JAa, AVi), 19.1. OUL Hietasaari 16p (EAa) ja 28.2. RAA Pitkäkari laskentareitti 28p (HTu). Kevätmuutolta kahdesti: 18.4. OUL Iinatti 4m (TEs) ja 19.4. HAI Kirkkosalmi 5m (JMa, TEs). Syysvaellus loka-kuun puolivälissä, ei läheskään edellisvuoden tasoa. Parhaat

muutot: 16.9. PYI Elävisluoto 5m (HTu, KVa) ja 31.10. HAI Huikku 5m (JMa). Isoimmat kertymät: 11.10. HAU Rivinokka 10p (EHo, JMe, SKu), 12.10. OUS Nenännokka 10p (JKa, ALu) ja 27.12. RAA Pitkäkari 6p (HTu). Koillismaalta ei ilmoituksia koko vuonna.

Sinitiainen (*Parus caeruleus*)

Talven ja kevään isoimmat määrät: 23.2. HAU Kello, Kiviniemi 44p (EAa), 28.2. RAA Pitkäkari, talvilintureitti 77 (HTu) ja 14.3. OUL Hietasaari 28p (EAa). Syyskuun vaihtuesalokakuuksi selvää vaellusta. Isoimmat määrät: 27.9. OUL Hupisaaret 70p (EAa), 30.9. OUL Hietasaari 39p (EAa) ja 8.10. Ii Ulkokrunni 30m (MKe, PLa). Loppuvuoden maksimilaskentareitin summa: 3.11. RAA Pitkäkari 104 (HTu).

Talitiainen (*Parus major*)

Kevään suurimmat määrät: 24.1. OUL Kuivasjärvi 75p (EAa) ja 14.3. OUL Hietasaari 100p (EAa). Laskentareittien parhaat tulokset: 23.2. HAU Kello, Kiviniemi 170p (EAa) ja 23.3. RAAPitkäkari 115 (HTu). Loka-kuun alussa pientä vaellusta, Iin Ulkokrunnissa päivittäin kymmeniä, parhaimmillaan 9.10. Ii Ulkokrunni 120 (MKe, PLa, HTa ym.). Loppuvuoden laskennoista: 3.11. RAA Pitkäkari 107 (HTu) ja 8.11. HAU Kello, Kiviniemi 218p (EAa, HRH).

Pähkinänakkeli (*Sitta europaea*)

Edellisen syksyn hyvästä vaelluksesta jäi muutamia (yht. 6) talveksi aina huhtikuulle saakka, yksi VIH Lampinsaareen jopa koko vuodeksi. Kaikki havainnot: 1.1.–1.4. OUL Kaakkuri 1p

Sinitiainen © TEPPU KOMULAINEN

(TTa, JAa, ALu ym.), 1.1.–17.2. OUS Niemenranta 1p (Auli Wilenius-Juola), 2.1. RAA Kirkonmäki 1p (JKo ym.), 6.2. RAA Pattijoki 1 (JHa), 11.2.–18.2. KEM Ristisuo 1p (HTa), 21.2.–1.4. OUS Varjakka 1p (PKu, TRä, HHy ym.) ja 27.3.–31.12. VIH Lampinsaari 1p (JMj).

Puukiipijä (*Certhia familiaris*)

Kerääntymät keväältä: 22.2. PYI Yppäri 6p (HTu, KVä) ja 17.6. HAI Hevosenenkälampi 4p (JMa), muualta ei paria enempää. Syksyn parhaat summat: 9.10. II Ulkokrunni 5p (MKe, PLä, HTa ym.), 11.10. HAI Itänenä 20p (VSu, PSu, OSu) ja 12.10. HAI Luoteisrannan tie 10p/m (JMa).

Kuhankeittäjä (*Oriolus oriolus*)

Kolme havaintoa: 8.6. LIM Temmesjokisuu 1p Ä (PLä, Robert Thompson, Katja Kemppi, TTa), 17.6. HAI Likakurku 1p, NE, nous (JMa, VNä) ja 20.6. SII Ulkonokka 1m n-puk (JMj).

Kuhankeittäjä oli ARK-laji vuoden 2001 loppuun asti ja edellinen yhtä hyvä vuosi oli 1992, jolloin neljä hyväksyttyä havaintoa.

Pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*)

Pikkulepinkäinen oli vuonna 2002 BirdLife Suomen projektilaji ja havaintoja kertyi tuolloin komeat 55, joiden tulokittiin koskevan runsasta 40 eriyksilöä (Rahko 2003). Vuoden 2003 esiintyminen oli kuitenkin vielä paljon parempi. Havaintoja ilmoitettiin hieman yli sata ja päällekkäisyyksien

poistamisen jälkeen nämä voitulkita noin 60 havainnoksi. Tulkinta oli jälleen vaikeaa, esimerkiksi Tauvossa laji nähtiin touko–kesäkuun vaihteessa lähes päivittäin ja renkaiiinkin saatiin kuusi lintua.

Kevään ensimmäiset aikaisin: 3.5. KUU Suininki Olkilampi 1k (Antti Leivo), 7.5. OUL Toppila jvp 1p (SRj) ja 8.5. RAA Lukkaroinen 1p (KVä). Seuraavat 14.5. neljällä paikalla, tämän jälkeen havaittiin toukokuussa lähes päivittäin. Kevään suurimmat määrät 19.5. OUS Riuttu 3p (ARö, Nelli Rönkä, VMP) ja 26.5. SII Tauvon lintuasema 3p.

Todennäköisiä tai varmoja pesintöjä 13 seuraavilta paikoilta: HAI Keskiniepi (JMa) ja Itara (JMa, MYI, MHa), HAU Annalankangas (JWi, TKo), LIM Hirvineva (JKa, ALu), PUD Hetekylä (ESa, TSa), PYI Huttukangas (PRs, IRu), Harmin lammit (HTu, KVä), Liminkakylä (HTu, KVä), Parhalahti (PRs, IRu) ja Pelkosperä (HTu, KVä) sekä SII Niitynmaantie (JKa, ALu), Säari (HTu) ja Tauvo (useat, vain yksi poikue nähtiin). Lisäksi OUL Hietasaarella 1 1kv 1.8. (ESa) ja 8.8. (TTa).

Näiden lisäksi normaalin syysmuuttoajan viimeiset havainnot viittasivat pesintään: 21.8. MUH Kankaannokka 1n + 2 1kv p (VPH, TSp) ja 21.–23.8. PUD Kollaja, Rankkila 1 1kv p (ESa). Tämän jälkeen vielä kaksi todella myöhäistä: 12.10. LUM Sannanlahti 1 1kv p (PLä) ja 19.10. HAI Patelanselkä 1 1kv p (JMa ym.).

Isolepinkäinen (*Lanius excubitor*)

Tammikuusta maaliskuun alkupäiviin 16 isolepinkäistä, kun-

nittain: HAI 2, OUL 5, OUS 2, PYI 2, RAA 2, SII 1, TYR 1 ja VIH 1. OUL Hietasaarella 17.1. ja öljysatamassa 28.1. tehdyt havainnot saattoivat koskea samaa lintua. Muuton alusta kertonee havaintosuma maaliskuun puolivälissä, ensimmäiset 13.3. OUL Hietasaari 1p (MLe) ja 14.3. LUM Sannanlahti 1p (JHa) ja 15.3. jo neljällä paikalla. 15.3.–30.4. 40 havaintoa 45 linnusta, yhtään yli kahden isolepinkäisen määrää ei ilmoitettu. Kesällä pesintään viittaaavia havaintoja niukasti. Kaikki vähintään paria koskevat havainnot: 25.6. PYI Teerelä väh. 3p (HTu, KVä), 25.6. PYI Kesäkiylä 3 reviiä, joista kahdella poikasia (HTu, KVä) ja 9.7. LIM Hirvinevan tien varsi 2 ad + 4 pull (IRu, PRs).

Syys–lokakuulta havaintoja runsaat sata. Suurimmat kerääntymät ja muutot: 2.9. RAN Mankilan pellot 4p (HTu, KVä), 2.9. RUU Paavola 5p (HTu, KVä), 13.9. MUH Matokorpi 4p (VPH, TSp) ja 26.9. PYI Yppärijokisuu 2p, 4m S (HTu). Muuttokauden ja lokakuun viimeiset 19.10. HAI Pökönokka 1p (TFy) ja PYI Yppäriin pellot 1p (HTu). Talvehtijoita jäi muutama, marras–jouluun linnut kunnittain LUM 2, OUL 1, PYI 1 ja RAA 2.

Närhi (*Garrulus glandarius*)

Talven ja kevään suurimmat määrät: 17.1. OUL Isokangas 8p (TTa, JAa, AVi), 14.2. TYR Iso-suo 5p (MKe, KHk), 23.3. RAA Pitkäkari tll 5 (HTu), 18.4. LUM Kari 5p (IKo). Muuttavia keväällä yhteensä 23, eniten 12.5. LUM Sannanlahti 13m (JHa). Syksyllä muuttavien määrä yhteensä n. 300. Syyskuun lopulla suurimmat määrät: 21.9. PYI

Yppärijokisuu 25m (HTu, KVa), 26.9. PYI Yppärijokisuu 63m (HTu), 26.9. RAA Kultalanlahti 98m (HTu) ja 30.9. SII Tauvon lintuasema 37p/m. Paikallisten kerääntymä 5.10. OUL Hietasaari, Rantakurvin lt 19p (TTa).

Kuukkeli (*Perisoreus infaustus*)

Koillismaan ulkopuolelta kolmelta paikalta: OUL Sanginjoen Kuparisenpolku 24.1.–12.2. 1p yhteensä neljästi (JHa, TTa, HRH), 4.8. OUS Hailuodontien ja Hylkykarin tien risteys 1p (Leena Väisänen) ja RAA Ketunperä 1p loka–marraskuussa (Markku Honka). Koillismaan suurimmat määrät: 25.1. KUU Nissinvaara 3p (KRä), 28.3. PUD Pikkusyöte 3p (MTy), 6.6.

PUD Syötekylä, Vattukuru 5p (MEs) ja Iso-Syöte 4p (MEs) sekä 14.6. KUU Valtavaara 5p (KRä).

Harakka (*Pica pica*)

Talven suurimmat määrät: 7.1. OUL Ruskon kaatopaikka 57 (WVe) ja 23.2. HAU Kellon Kiviniemi, 8.7 km reitti 76p (EAa). Keväällä 8.3. OUL Rusko 52p (EAa) ja 23.3. RAA Pitkäkärin tll 73 (HTu). Muuttavia huhtikuun aikana yhteensä n. 130, näistä suurimmat: 12.4. LUM Sannanlahti 68m (JHa) sekä SII Tauvon lintuasema 15.4. 18m ja 21.4. 11m. Syksyn suurimmat määrät 3.11. RAA Pitkäkari tll 73 (HTu), 8.11. HAU Kello, Kiviniemi, reitti 79p (EAa, HRH), 15.11. OUL Rusko, jätekeskus 75p (EAa,

HRH, WVe), 29.11. RAA Pitkäkari tll 37 (HTu) ja 30.12. RAA kaupunki, 1-reitti 38p (JKo, RNe).

Pähkinähakki (*Nucifraga caryocatactes*)

Vuoden 2002 syksyn runsas esiintyminen jatkui alkutalvesta, myös harvinaisia toukokesäkuisia havaintoja saatiin. Oulussa tavattiin kerrallaan yhtä–kolmea eri puolilla tammi-kuulta toukokuun alkupuolelle. Kokonaissumma saattaa kiivetä yli kymmenen yksilön, paikkoina ainakin Toppila, Hietasaari, Mustasaari, Välvainio, Karjasilta ja Isko. Muista kunnista talvihavainnot: I–II OUS Niemenranta 1p (Auli Wilenius-Juola), 4.1.–15.3. TYR Ängeslevä 1p (MEs), 17.1. LIM

Kuukkeli © VELI-PEKKA VIKLUND

Virkkula 1m, NW (JHi), 3.2. TYR Tolosen piha 1 (Jussi Tolonen), TYR Ängeslevä 6.7.2002 - 15.3.2003 (MEs), 11.2. VIH Mustolanmäki 1p (TKj) ja 18.2. KEM Ristisuo 1p (HTa), 15.3. HAI Kittilä 1p (PPe). Kevään suurin määrä, 3p, toistuvasti OUL Välivainio (useat).

Kesäkuussa kolme havaintoa: 15.6. HAI Kittilä, Suomelan piha 1p (PPe ym.), 18.6. OUL Mäntylä 1p (MTy, ATy ym.) ja 30.6. OUL Mustasuo 6p (ilm. poikue) (Alli Niemelä, Jouko Hyvönen). Heinäkuulta vain kaksi havaintoa 24.7. LIM Virkkula (JHi) ja OUL Välivainio (TTa). Havainnot yleistyvät elokuun puolivälin jälkeen. Syksyn kokonaismäärä noin 74 yksilöä, kunnittain HAU 2, II 1, KUU 1, LIM n. 24, MUH n.5, OUL n.13, OUS 1, PUD 2, PYI n.13, RAA 11, TAI 1. Syyspuolen suurimpia määriä olivat 24.8.–7.9. LIM Keskusta 5p (MAI, VHe), 13.9 PYI pinnarallissa yht. 11 (monet) Marraskuussa ei tavattu lainkaan. Joulukuussa kaikki hakit havaittiin Raahen Maunulan alueella, enimmillään samanlaisesti 5p (HTu, KVä, JHa).

Naakka (*Corvus monedula*)

Talvehtijoita eniten OUL Ruskon kaatopaikalla, mutta yöpyviä tai yöpymislennolla olevia parvia eri puolilla kaupunkia. Alkutilven suurin summa 7.1 OUL Rusko 730p (WVe). Vähintään 500 Ruskosta myös 12.1. 600p (KRä), 21.1. 500p (EAa), 22.1. 600p (KRä) ja 18.2. 500p (EAa). Talvehtijoita ilmoitettiin Oulun lisäksi MUH, TYR, RUU, LIM ja RAA. Kevätmuuton ensimmäiseksi ilmoitettiin 3.3. OUL Karjasilta 8m (JHe). Seuraavat 12.3. 7m RUU Revonlahti (HTu)

ja 16.3. 3m VIH Lukkaroinen (HTu, KVä). Kevään suurimmat määrät havaittiin edelleen Oulussa, mutta eivät yltäneet talven kerääntymien tasolle.

Pesiviä ilmoitettiin OUN, keskusta ja jokivarsi 50 paria (RRa) ja 19 paria TYR Temmes (RKY). Syysmuuton ainoat ilmoitetut: 26.9. 15m ja 11.10. 4m RAA Kultalanlahti (HTu). Syksyn ja alkutilven suurimmat määrät totutusti Oulusta: 6.10. OUL Raksila 500p (EAa), 9.10. OUL Pikisaari 600p (EAa), 17.10. OUL Pyykösjärvi 500p (EAa), 16.11. OUL Kaijonharju 800p (EAa), 20.11. OUL Pyykösjärvi 800p (EAa) ja 10.12. OUL Rusko, Jätekeskus 600p (EAa, JKI). Raahen talvehtijat: 20.12. Kaatopaikka 40p, 20.12. ja 30.12. Keskusta, talvilintulaskenta 43p (JKo, RNe), ehkä sama parvi.

Mustavaris (*Corvus frugilegus*)

Talvehtimishavaintoja vain Oulusta eri paikoilta, Raksila, Rusko, Karjasilta, Pakkala, Keskusta, Kaakkuri, Tuira, 1–2p kerrallaan. Talvehtivien määrä lienee noin 5 (IKo, JHa, VSu ym.). Ensimmäinen muuttaja 22.2. RUU Paavola kk 1m, N (TVä, MLu), seuraavat 12.3. LIM Jutkoperä 1p (JHi) ja 13.3. OUL Pyykösjärvi 6p (TTa). Kevään suurimmat määrät: 19.3. OUL Rusko 70p (JHa), 19.3. LIM 8-tie 50p (KRä), 26.3. OUL Ruskon kaatopaikka 100p (TTa), 29.3. OUL Ruskon kaatopaikka 50p (VSu, PSu, OSu), 1.5. LIM Keskusta 60p (KRä) ja 3.5. OUL Limingantulli 300p (EAa). Kevään pesimäpaikkojen ulkopuoliset: 9.4. HAI kylä 1p (Ilkka Lehmus) ja 21.4. PUD Aittojärvi 1p (ESa). Pesivien määristä ei

tietoja. Syksyn suurparvet: 6.9. OUL Kiviniemi lt 1000 (EHo), 16.9. OUL Rusko 70p (EAa), 25.9. OUL Alppila 70p (EAa), 6.10. OUL Raksila 100p (EAa), 9.10. OUL Pikisaari 100p (EAa), 11.10. OUL Oritkari 77m (EMi). Talvehtijoita perinteisesti OUL Raksilassa, jossa joulukuussa enimmillään 20.12. 4p (TTa) sekä OUL Ruskon kaatopaikalla, enimmillään 10.12.–12.2. 2p (EAa)). Lisäksi yllättävä talvihavainto 22.12.–25.12. OUN keskusta 1p (MKu).

Varis (*Corvus corone*)

Talven suurin kerääntymä 7.1. OUL Rusko 640p (WVe) ja myöhemminkin satoja. Muualta suurimpia parvia: 18.1. OUL Kuivasjärvi 200p (EAa), 22.1. OUL jvp 130p (JHa), 25.1. KUU keskusta 60p (KRä) ja 28.2. HAU Keiska 100p yöpymisparvi (PRa). Kevätmuuton alku: 22.2. PYI Ete-länkylässä 1m (HTu, KVä), suurimmat määrät: SII Tauvon lintuasema 19.4. 32m ja 20.4. 33m sekä 3.5. PYI Parhalahti 66m (HTu, JHa, HHo ym.). Kesäajan suurin määrä: 6.7. SII Sääri, Kivikasapelto 50p (MTy, MOj, Liisa Ojanen). Syksyltä suurimmat määrät Oulusta Ruskosta tai Pyykösjärveltä: 17.10. Pyykösjärvi 400p (EAa), 15.11. Rusko, Jätekeskus 340p (EAa, HRH, WVe), 20.11. Pyykösjärvi 500p (EAa) ja 10.12. Pyykösjärvi 350p (EAa, JKI). Suurimmat syysmuutot: 4.9. HAI Kirkkosalmi 216m (JHa), 11.10. RAA Kultalanlahti 282m (HTu) ja OUL Oritkari 140m (EMi).

Korppi (*Corvus corax*)

Talvehtijat: 7.1. OUL Ruskon kaatopaikka 27p (WVe) ja 9.1.

Kottarainen pesäkolollaan © TEPPPO KOMULAINEN

OUL Rusko 35p (ALu). Muualta talviset kahta useammat: 18.1. MUH Hyrkäs 5p (TSp) ja 15.2. RAA Pohjaskari 12p (HTu, KVä). Kesäajan suurin määrä: 15.6. KUU kp 10p (KRä). Syksyn paria runsaamat parvet: 12.10. UTA Autio Utosjoki 5p (JRa, EHö), 15.11. OUL Rusko 13p (EAa, HRH, WVe), 30.11. OUL Hietasaari 6p (EAa), 1.12. OUL Rusko 16p (JHa) ja 10.12. OUL Rusko 62p (EAa, JKI).

Kottarainen (*Sturnus vulgaris*)

Yhtään havaintoa talvehtivista linnuista ei tullut. Kevään ensimmäinen ilmestyi 12.3. OUL Äimärautiolle (Väinö Raappana), josta se oli löydettävissä myöhempinäkin päivinä. Seuraavat: 15.3. SII Ylipää 2 (M. Suutari) ja 16.3. MUH keskusta 8p (RRj). Muuttavien lintujen määrät olivat pieniä. Suurimmat nähdyt

muuttoparvet olivat 5.4. TYR pelloilla 20m, N (SRj) ja 21.4. HAI Ruohokarissa 8m, NNE (JMa, MAa). Kesäkuussa alkoi yöpymisparvia jo kertyä OUL Oritkariin ja 24.6. siellä oli sähkötolpissa n. 800p (TTa). Heinäkuun suurparvi löytyi 29.7. LIM Rantakylästä 2500kiert (JPe, Eero Vierikko). Elo–syyskuussa Oulun yöpymisparvissa saattoi olla jopa tuhansia lintuja ja muutoinkin satoja, samoin kuin muiden paikkakuntien parvissa. Suurimpia parvia eri paikkakunnilla olivat: 22.8. OUL Oritkari 1680p (MKe), 28.8. OUL Rusko 1500p (MKe), 22.9. OUL Oritkari 2400 (EMi), 27.9. OUL Oritkari 2540 (EMi), 29.9. OUL Oritkari 3500 (EMi), 19.9. LIM Tupos 642p (TMu, MAI), 3.8. TYR Parras 200p (TVä), 28.9. SII Karinkanta 300p (HTu, KVä). Lokakuun määrät olivat yleensä kymmeniä korkeintaan ja lokakuun viimeiset 26.10. RAA

Kuljunniemi 4p (HTu, TVä) ja 29.10. OUL Pikisaari 1p (EAa). Marraskuussa vielä 3 havaintoa: 1.11. PYI Suni 1m (MKe, PLä, SLn), 27.11. OUL jvp 1p (VSu, PSu) ja 27.11. OUL Toppila 1p (ESa).

Varpunen (*Passer domesticus*)

Kaikista varpusista yli 98 % ilmoitettiin kolmesta kunnasta; Oulusta, Raahesta ja Haukiputaalta. Vuoden alkupuoliskolla Oulun suurimmat määrät olivat 10.1. Äimärautio 150p (KRä), 25.1. keskusta 180p (EAa), 3.3. Karjasilta 145 (JHe) ja 16.2. Herukka 140p (EAa). Raahesta löytyi 4.2. kaupungin talvilintulaskennoissa ykkösreitiltä 90 (JKo, RNe) ja Haukiputaalta 23.2. Kellon Kiviniemestä taajamalintulaskennassa 193p (EAa). Syksyn suurimmat mää-

Varpunen © TEPPU KOMULAINEN

rät olivat 20.9. OUL Äimärautio 180p (EMi), 1.11. OUL Karjasilta 215 (JHe) ja 27.12. OUL Oulunsuu 118 (TMu). Muuttavia lintuja nähtiin 20.4. SII Tavon lintuasema 1m ja 26.9. HAI Pöllä a10m (PPi).

Pikkuvarpunen (*Passer montanus*)

Lintuja löytyi 15 kunnan alueella ja kunkin paikan maksimit koko vuodelta laskien saadaan yksilösummaksi n. 220. Tammi-helmikuun enimmäts linnut olivat Oulussa 19.1. Herukka, Ojakyläntie 11p (KRä) ja Raahessa 2.2. Lapaluoto, reitti 16p (SSi, KSi). Muilta talvehtimispaikkakunnilta: 1.1. MUH, keskusta, Jokitie 2p (TWä), 1.1. HAU, Kello 7p (JRa), 26.1. RUU, keskusta 1p (HTu, KVä), 14.2. TYR, Ängeslevä 1p (JHa). Kevätkauden suurimmat määrät:

4.3. OUL Herukka 22p (JHa) ja 8.3. RAA Lapaluoto, reitti 16p (SSi, HTu). Kuusamosta löytyi 23.5. Liikasenvaarasta 1p (Markku Hukkanen) ja ainoa pesintään viittaava ilmoitus 24.5. LIM Temmesjoentie 1:ssä pesää rakentava lintu (TMu). Syksyn suurimmat määrät olivat 1.12. OUL Herukka 30p (JHa), 27.12. RAA Pitkäkari tll 16p (HTu) ja 30.12. RAA kaupunki, 1-reitti 17p (JKo, RNe). Muuttavista linnuista saatiin havainnot 25.9. HAI Pöllä 7m SW (PPi), 10.10. SII Kaasa 1m (TVä) ja 12.10. LUM Varjakka n. 5m (PLä).

Varpunen x pikkuvarpunen (*Passer domesticus* x *Passer montanus*)

Kaikki havainnot: 10.1. OUL Heinäpää 1 (APe, VSu, JAa ym.), 17.1. OUL Rusko 1p

(MKe), 6.2. OUL Rusko 1p (MKe), 8.11. HAU Kello, Kiviniemi 2p (EAa, HRH), 15.11. OUL Patämäki 1 (TMu) ja 27.12. OUL Kastelli 1 (TMu).

Peippo (*Fringilla coelebs*)

Talvehtivia lintuja nähtiin Oulun Hietasaarella tammikuun 1. päivästä aina helmi-maaliskuun vaihteeseen Vaaskiventie 1:n, Hyryn ja Merieläkeläisten majan ruokinnoilta (VSu, PSu, ESa ym.) sekä 1.1. OUL Pateniemi 1p (JPu), 13.-19.1. OUL Mustasuo 1p (ARö, JKa) ja 22.1.-1.3. OUL Myllyoja 1p (PRs, IRu). Kevään ensimmäiset: 25.3. RAA Mikonkari 1/ p (Voitto Tikkanen), 28.3. HAU Kello, Korvalantie 1/ p (TKj) ja 29.3. HAU Haloseniemi 1p (PRa) sekä ensimmäiset muuttavina nähdyt 4.4. KEM Honkanen 6m (JHa). Ke-

vään suurimmat määrät olivat Tauvon lintuasemalla lasketut 13.4. 143m, 18.4. 125p, m ja 19.4. 187 p, m sekä 18.4. LUM Sannanlahti, torni 154m (VSu, TJa) ja 3.5. HAI Kirkkosalmi lt 200m (JMa ym.). Syksyn suurimmat määrät olivat 28.8. PYI Teerelä 150p (HTu), 29.8. HAU Kello 116p, kiert (JRa) ja 14.9. OUL Kempeleenlahti 140S 60p (EAa, HRH). Marraskuussa peipot alkoivat selvästi vähetä ja vuoden viimeisiä olivat 27.11. RUU Paavola 3p (TVä, MLu) sekä joulukuun ainokaiset. 6.- 24.12. RAA Maunula vähintään 2p (HTu, KVä).

Järripeippo (*Fringilla montifringilla*)

Tammikuussa oli Oulussa kaksi talvehtimista yrittänyttä lintua. 12.1. Tuira, Myllytie 1kiert (PRs, IRu, JPu) ja 18.1. Laanila 1p (JHa). Kevään ensimmäiset nähtiin 12.4. LUM Sannanlahti 1m (JHa) ja seuraavat 15.4. OUL Oritkari 2p (EMi) ja samalta päivältä SII Tauvon lintuasema 3m sekä PYI Viirret 1m (KVä). Huhtikuun 20. päivän jälkeen jarrit alkoivat yleistyä ja kevään suurimmat määrät olivat 1.5. HAU Kello 300p, kiert (JRa), 3.5. HAI Kirkkosalmi lt 1000m (JMa ym.) ja 3.5. SII Tauvon lintuasema 196m. Kesän jälkeen parveutuminen alkoi elokuun alkupuolella 8.8. OUL Ymmyrkäisentie 70p (KRä) ja syksyn suurimmat määrät syys-lokakuussa 20.9. II Ulkokrunni 816E (EAa, HRH) ja 3.10. HAI Järventauksen pellot 850p (WVe, HHu, RMä ym.). Lokakuun jälkipuoliskolla nähtiin vielä joitakin lähinnä yksittäisiä lintuja. Vuoden viimeiset olivat 2.11. RAA

Pattijoki kk 1p (JHa), 5.11. VIH Mustolanmäki 1p (TKj) ja 25.12. OUL Taskila, Kellonpelontie 1p (VSu, PSu, OSu).

Vihherpeippo (*Carduelis chloris*)

Talven ja kevään suurimmat parvet olivat 7.1. OUL Keskusta 173 (ALu), 8.1. OUL Karjasilta 122p (JHe), 23.2. HAU Kello, Kiviniemi (8,7 km taajamalin tulaskenta) 207p (EAa) ja 23.3. RAA Pitkäkari tll 137 (HTu). Muuttavien lintujen määrät olivat vähäisiä, eniten 23.3. HAI Kirkkosalmen torni 33m, N (JMa, MAa). Syksyn suurimmat määrät: 15.11. OUL Ruskon jätekeskus 166p (WVe), 15.11. OUL Kuivasjärvi 150p (EAa), 15.11. OUL Rusko, Jätekeskus 170p (EAa, HRH, WVe) ja 30.11. RAA kaupunki, ykkösreitti 170p (RNe).

Tikli (*Carduelis carduelis*)

Tiklejä nähtiin vain Oulussa (111 ilmoitettua havaintoa), Raahessa (5 havaintoa) ja Muhoksella (1 havainto). Oulun talviaikaisista havainnoista enin osa tuli Tuirasta (Myllytie), eniten siellä oli 13.1. 12p (JAa). Muita paikkoja Oulussa olivat 12.1. Ymmyrkäisentie 1ä (KRä), 25.1. Alppila 5p (EAa), 9.2. Kuusisaari 1p (JHa) ja 22.2. Syväsatama 4p (JHa). Keväällä havainnot yleistyivät eri puolilla Oulua, eniten 20.4. Hietasaarella 5 (Juha Määttä). Reviirejä Oulussa oli ainakin neljä kappaletta (Tuira, Alppila, Myllytulli ja Kontinkangas). Syksyn suurimmat määrät tulivat Oulusta 21.10. Takalyötty 11p (JMe), 26.11. Alppila 11p (ESa), 20.12. Myl-

lytie 11 11p (P. Holopainen) ja 28.12. Karjasilta 11 (JHe). Kaikki Muhoksen ja Raahen havainnot olivat: 1.4. MUH keskusta, Rantaholappa 1p (TWä), 14.1. RAA Keskusta, Kirkkokatu 2p (MAI), 26.1. RAA Vilpunnitty 5 (Raimo Lehtimäki), 23.3. RAA Pitkäkari tll 1p, Ä (HTu), 30.3. RAA Varvi 1p (SSi) ja 20.7. RAA Maunula 1W (HTu).

Vihervarpunen (*Carduelis spinus*)

Talvihavaintoja tehtiin runsaasti, pääosin Oulusta. Sekä tammikuusta helmikuun havaintojen lukumäärä oli yli 60. Kunnittain yksilöiden yhteenlaskettu summa oli tammikuussa Oulussa 428, Muhoksella 6, Limingassa 1 ja Haukiputaalla 2. Helmikuussa nähtyjä oli Oulussa yhteensä 215, Raahessa 13, Pyhäjoella 1 ja Tyrnävällä 1. Muutto alkoi varhain, mutta sen alkua on mahdoton määrittää runsaan talvehtimisen takia. Eräs kevätmuutosta kielivä havainto 17.3. HAU Halosenniemi 2/1p ruokinnalla – vuoden ensimmäiset (PRa). Jo maaliskuun loppupuolella laji oli hyvin runsas. Kevään suurimmat määrät löytyivät 30.3. RAA Pöllä, talvilintureitti 142 (KVä), 12.4. HAI eri puolilla 100p (JMa), 21.4. SII Tauvon lintuasema 135m ja 3.5. PYI Parhalahti ks 100m (HTu, JHa, HHo ym.). Syksyllä aivan elokuun lopussa alkoi parveutuminen ja suurimmat määrät tulivat kuukautta myöhemmin 22.9. OUL Hietasaari 130p (EAa) ja 28.9. HAI yht. 200 (JMa) sekä 11.10. HAI Itänenä 200m (JMa). Marraskuussa oli vielä liikkeellä kohtalaisia määriä ja vuoden viimeiset

olivat 11.12. OUL Toppila 91p (EAa), 13.12. OUL Kuusisaari 9p (EAa, JJu, JKI), 13.12. OUL Tuira, uimaranta 5p (EAa, JJu, JKI) ja 27.12. OUL Hietasaari, Hyry 15p (TJa). Joulukuun summa 150.

Hemppo (*Carduelis cannabina*)

Talvella oli Oulun Heinäpäässä 7.–11.1. lintu, josta parhaimmillaankin saatiin vain äänihavainto (JKa, JAa ym.). Noiden havaintojen jälkeen kevään ensimmäiset olivat 27.3. HAU Kello 1p (JRa), 29.3. PYI Parhalahti 1m (HTu, JJä) ja 11.4. OUL Syväsatama 1p (JHa). Huhtikuun puolenvälin paikkeilla alkoi lintuja esiintyä harvakseltaan rannikon tuntumassa, ainoat rannikkokuntien ulkopuoliset havainnot tulivat Tyrnävältä: 13.4. Temmes 1m (RKY) ja 18.4. Murto,

Nikulan pellot 1p (JPe, JuP). Suurimmat määrät olivat 13.4. HAU Kello 14p (JRa) ja 21.4. HAU Isoniemi 15p (JMe, SKu). Pesintään viittaavia havaintoja saatiin SII Alapäästä (TVä), HAU Annalankankaalta (TKo, JWi) ja OUL Oritkarista (TTa). Syksyn suurimmat määrät löytyivät syyskuun lopulla Oulusta: 23.9. Taskila 12p (MKe), 24.9. Syväsatama 16p (JHa) ja 26.9. jvp 12p (KRra). Viimeiset sinnitelivät lokakuulle asti ja ne olivat 11.10. OUS Nenännokka 2p (JKa), 19.–20.10. OUL Oritkari 1p (JKa, ALu, EMi) ja 26.10. RAA kaatopaikka 6p (HTu, TVä). Syyshavaintoja ei saatu sisämaasta.

Vuorihemppo (*Carduelis flavirostris*)

Talven ainoat linnut olivat pienellä alueella Oulun Pykösjär-

vellä välillä 1.–22.1. enimmillään 10p (Marko Niemimaa, VSu, PSu ym.) ja yhden kerran lähistöllä Puolivälilinkankaan puolella 21.1. 4p (EAa). Tammikuun jälkeen linnut katosivat ja kevään ensimmäiset havainnot tulivat maaliskuun lopussa: 25.3. OUL Rusko 6p (PLa), 30.3. OUL jvp 4p (Paavo Hartikka) ja 1.4. OUL Rusko 2p, Ä (MKe). Eniten 11.4. OUL jvp 9p (TTa). Oulun ulkopuoliset havainnot olivat 12.4. HAI Huikku, 2m, E (JMa, MAa) ja 27.4. HAU Halosenperä 1p, Ä (JMe, SKu), joka jäi kevään viimeiseksi. Koko kevätkauden määrä 52 yksilöä, joista 49 Oulusta. Syksyn ensimmäiset linnut tulivat 13.10. Oulun Oritkariin 2p (EMi, KKI). Syksyiltä havaintoja yhteensä: OUL 30, HAI 4, KUU 1 ja KUI 5 lintua. Suurimmaksi määräksi jäi 21.10. OUL jvp 8p (VSu, PSu). Oulun ulkopuolelta 17.10. HAI Huikku

Hemppo © TEPPPO KOMULAINEN

3p (JMa, MAa), 19.10. HAI Patelanselkä 1p, m (JMa), 21.10. KUU Vedenpuhdistamo 1 (OLa) ja 3.11. KUI Vätunginnokka 5p (MKe). Vuoden viimeiset olivat 9.–12.11. OUL Taskila jvp 2p (Ari Kakko, ALu, EAa) ja 15.11. OUL Ruskon jätekeskus 5p (WVe, EAa, HRH).

Urpiainen (*Carduelis flammea*)

Talven suurimmat määrät: 21.2. OUL Hietasaari 340p (EAa), 22.2. OUL Syväsatama 300p (JHa) ja 11.2. RAA Pöllä tll 174 (KVä). Kaikkiaan lintuja nähtiin tammi–helmikuun aikana n. 3000. Ensimmäiset muuttohavainnot kirjattiin maaliskuun lopulla ja kevätkuuton suurimmat määrät olivat 11.4. PYI Parhalahden kalasatama 1083m (KRa), 12.4. LUM Sannanlahti 1761m (JHa), 19.4. SII Tauvon lintuasema 1880p, m ja 20.4. SII Tauvon lintuasema 1798p, m. Syksyllä määrä pomppasi ensimmäisen kerran yli sadan 6.9. OUL Kiviniemen lintutornissa, josta nähtiin 180 lintua (EHo). Syksyn suurimmat määrät: 21.9. SII Tauvo 860m (EMi), 26.9. PYI Yppärijokisuu 510m (HTu), 26.9. RAA Kultalanlahti 1340m, S (HTu), 1.10. KUU Kitka, Takkuniemi 300p (TVä) ja 1.11. PYI Suni 1000m (MKe, PLä, SLn).

Tundraurpiainen (*Carduelis hornemanni*)

Talvella nähtiin yhteensä 51 lintua. Näistä tammikuussa 37 ja helmikuussa vain 14. Eniten ilmoituksia tehtiin Oulusta, mutta havaintokartalle pääsivät myös MUH, RAA, PAT, PYI ja HAU. Suurin määrä oli 24.1.

OUL Taskila jvp 4p (EAa). Maaliskuussa määrä taas alkoi nousta ja päästiin yli 50 havaitun linnun. Kevään suurimmat määrät olivat OUL Oritkari 5p (MKe), 29.3. RAA Maunula 5p (HTu, KVä), 5.4. OUL Oritkari 15p (JHa) ja 18.4. SII Tauvon lintuasema 4m. Muuton lopetti 3.5. SII Tauvon lintuasema 1m. Syksyn ensimmäinen oli 10.10. II Ulkokorunni 1p (PLä, MKe). Lintujen määrät olivat pieniä, muutamia korkeintaan. Ehdottomana huippuna kuitenkin 23.11. OUL jvp 30p (VSu, PSu). Suurin osa syksyn linnuista nähtiinkin marraskuussa, yksi kuitenkin joulukuussa. Vuoden viimeiset 23.11. OUL Taskila jvp 2p (EAa), 25.11. OUL Toppilansalmi 1p (EAa) ja 20.12. RAA kaatopaikka 1p (HTu). Syksyn kokonaismääräksi tuli 56 ja koko vuoden 197 nähtyä lintua.

Kirjosiiplikäpylintu (*Loxia leucoptera*)

Koko vuoden määräksi jäi noin 30 yksilöä ja näistä n.15 tammikuussa. Helmikuussa nähtiin 9 lintua, muut kevätkuuden aikana ja vain yksi ainokainen syksyllä. Kaikki havainnot (Hietasaarella lieene kysymys (osittain) samasta yksilöstä): 1.1. RAA Pitkäkari 1p (HTu, KVä), 6.1. OUL Kaukovainio 1 (STi), 6.1. OUL Valkiaisjärvi 1ä (TTa, JAa), 9.1. OUL Hietasaari 1p, ä (VSu), 12.1. OUL Hietasaari 1ä (KRa), 16.1. OUL Hiironen 1p (TTa), 17.1. OUL Hietasaari 1p (JHa), 17.1. RAA Preiskari 3p (HTu), 17.1. RAA Mikonkari 2p (HTu), 20.1. OUL Hiironen 1p (JHa), 22.1. OUL Hietasaari, Vaaskiventie E 1p (IKo), 27.1. RAA Pitkäkari tll 5p (HTu), 31.1. OUL Kuparisenpolku 1ä (JAa),

14.2. PUD Kollaja, Kaitaniemi 1p (ESa), 15.2. PYI Elävisluoto 1p (HTu, KVä), 16.2. OUL Laanila, Kemiran putki 2p (VSu, PSu), 25.2. KEM Köykkäri kasa 3 (JSi), 3.3. KUU Ruka 2p (IRu, PRs, LRu), 4.4. PUD Ahmavaara 1 (Pekka Hautamäki), 7.4. PYI Yppärijokisuu (kalasatama) 1m (HTu), 11.6. SII Tauvo, aseman parkkipaikka 2p (Tauvon lintuasema), 11.10. HAI Virpiniemi 1p, kiert (JMa).

Pikkukäpylintu (*Loxia curvirostra*) ja käpylintulaji (*Loxia sp.*)

Vuoden ensimmäisenä päivänä saatiin havainnot monista, jopa kymmenien yksilöiden parvista. Tammikuussa nähtiin n. 800 lintua, helmikuussa runsaat 250. Luvuissa ovat mukana myös lajilleen määrittämättömät käpylinnut, joskin ehdoton enemmistö koski pikkukäpylintua. Talvikuukausien suurimmat määrät olivat 1.1. PYI Suni 40p (HTu, KVä), 17.1. RAA Preiskari 70p (HTu), 26.1. OUL Sänginjoki 50p, ä (VSu, PSu), 27.1. RAA Pitkäkari tll 160p (HTu) ja 22.2. PYI Yppärin sydänmaa 30p (HTu, KVä). Maaliskuun alun jälkeen määrät edelleen vähenivät ja lintuja nähtiin kevään aikana enää muutama kymmenen kuukaudessa. Kevään suurimmat parvet: 16.4. KEM Liimatantie 20p (TEs) ja 18.4. KUU Mustosenniemi 10p (KRa). Viimeiset muuttaviksi merkityt 11.6. SII Tauvon lintuasema 8m.

Keskikesällä ei havaintoja, elokuulta viimein kaksi havaintoa 2.8. PYI Ulkoharmi 2m (HTu, KVä) ja 30.8. SII Tauvon lintuasema 11m (*Loxia sp.*). Syyskuussa havaittiin vain noin

50 lintua. Lokakuussa nähtiin vielä yhteensä 4 pikku/isokäpylintua ja 5 pikkukäpylintua: 4.10. HAI Kangastie 2ä (JMa), 6.10. II Ulkokorunni 2ä (MKe, PLa, HTa ym.) ja 11.10. HAI Virpiniemi 5p, N (JMa). Vuoden viimeiset olivat 1.11. RAA Pöllä, talvilintureitti 1 (KVä) ja samalta päivältä OUL Tahkokangas, ruokintapaikka 10p (TES). Koko vuoden määräksi jäi vaatimaton n. 1400 lintua.

Isokäpylintu (*Loxia pytyopsittacus*)

Huonokäpylintuvuosi näkyi isokäpylinnan kohdallakin. Pääosa koko vuoden aikana havaituista linnuista, 168 yksilöä, nähtiin ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Tammikuussa nähtiin 37 lintua ja helmikuussa 17. Talven suurimmat määrät olivat 6.1. OUL Isokangas 6ä (TTa, JAa) ja 26.1. OUL Sanginjoki 5p, ä (VSu, PSu). Kevätkuukausina määrät olivat tasaisen vaatimatomat ja enimmäkseen ilmoitettiin yhden–kahden linnun havaintoja, huippuna 13.3. KEM 10m (TMu). Maalis–toukokuun aikana laskettiin yhteensä 52 lintua. Kesäkuussa havaintoja tuli Utajärven–Pudasjärven–Kuusamon suunnalta ja joitakin pesiviä parejakin löytyi, esim. 7.6. UTA Kälvsävaara 4 paria 7 km linjalaskennassa (EAa).

Heinäkuulta tuli yksi havainto, loput syyskuulta ja viho–viimeinen yksinäinen havainto joulukuulta. Kaikki loppuvuoden havainnot olivat: 24.7. HAI Keskiniemi 1p, ä (JMa, MYl, MHa), 13.9. PYI Teerelänperä 2p, ä (KRä), 17.9. SII Tauvon lintuasema 5m (HTu, JHa) ja 1m (Tauvon lintuasema), 21.9.

PYI Yppärijokisuu 5m, S (HTu, KVä), 26.9. PYI Yppärijokisuu 13m (HTu) ja 20.12. OUL Kuparisenpolku 4p (PLa).

Punavarpunen (*Carpodacus erythrinus*)

Keväällä ensimmäinen löytyi 17.5. SII Kaasa 1p, Ä, ä (PLa, SLä, LNu) ja samalta päivältä HAU Kello Hekkanlahti 1p (JRä) sekä HAU Haapajärvi 1p (JRä). Kevään suurimmat määrät: 26.5. 5m sekä HAI Mänty–Virpiniemi (JMa) että SII Tauvon lintuasema ja vielä 6.6. SII Tauvon lintuasema 7p. Elokuun aikana nähtiin yksinäisiä lintuja harvakseltaan ja vuoden viimeiset olivat 28.8. OUL Ymmyrkäisentie 1p (KRä) sekä syyskuun lopussa 28.–29.9. KUI Vatunginnokka 1p (MKe) ja huippumyöhäinen 24.10.–25.10. RUU Paavola, oma ruokinta 1p (TVä).

Taviokuurna (*Pinicola enucleator*)

Syksyllä alkanut voimakas vaelus näkyi ja kuului heti vuoden alusta runsaan pihlajanmarjasadon ansiosta. Vaikka varovasti arvioiden poistetaan mahdollisesta liikehinnästä johtuvat päällekkäisyydet vilkkaimmin havainnoiduilla paikkakunnilla (Oulu, Raahe), päästiin jo 1.1. liki tuhanteen lintuun. Tammikuun saldoksi saatiin 4550 lintua. Helmikuussa tahti alkoi jo harveta ja kuun jälkipuoliskolta tuli enää muutama havainto, kuitenkin kuukauden aikana tavattiin yli 700 lintua. Tammi–helmikuun havaintojen määrät olivat kunnittain: HAI 9, HAU 57, KUU 2, LIM 155, LUM 20,

MUH 103, OUN 10, OUL 2039, OUS 39, PUD 10, PYI 64, RAA 1378, RUU 1319, SII 27, TYR 21 ja VIH 142. Suurimmat määrät näistä olivat: 1.1. RAA Lapaluoto, reitti 225 (SSi, KSi), 3.1. OUL eri puolilla 300p (JHa), 4.1. RUU Paavola kk 200p (TVä, MLu) ja 1.2. RUU Paavola 200p (HTu, KVä). Maalis- ja huhtikuulle jäi vielä havainnot 8.3. RAA Varvi 4p (HTu, SSi), 17.3. HAI Maasyvänlahden N-puoli a7p (VNs) ja 7.4. RUU Revonlahti 8-reitti 1p (HTa), mikä oli kevään viimeinen.

Syksyn ensimmäinen lintu tavattiin 14.9. UTA Juorkuna 1m (EMi), jonka jälkeen lintu- ja alkoi tulla enemmän vasta lokakuun jälkipuoliskolla ja marraskuussa. Linnut häipyivät kuitenkin alueelta nopeasti pihlajanmarjojen katoamisen myötä ja joulukuulle jäi vain kaksi havaintoa. Syksyn suurimmat määrät olivat 19.10. PUD Kollaja, Kienaskangas 30p (ESa), 25.10. HAU Vitsasuo 17p/m (WVe, LNu) ja 6.11. RAA Yrjänä 20m (TVä). Vuoden viimeiset 30.11. OUL Isokangas 20 (Juha Repo), 20.12. OUL Kuparisenpolku 2p, ä (PLa) ja 28.12. PUD Kollaja, Ylä-Lokalampi 3p (ESa). Syksyn saldo oli 151 lintua ja koko vuoden kokonaismäärä 5546. Reviirejä ei havaittu.

Punatulkku (*Pyrrhula pyrrhula*)

Vuoden alun suurimmat määrät olivat 7.1. OUL Kuivasjärvi 39 (WVe), 27.1. RAA Pitkäkari tll 35p (HTu), 2.2. RAA Lapaluoto, reitti 35 (SSi, KSi) ja 28.2. RAA Pitkäkari tll 42 (HTu). Kevään aikana ei enää juurikaan niin suuria määriä kerrallaan nähty,

poikkeuksena 30.3. RAA Pölä, tll 39 (KVä) sekä muuttavina 21.4. SII Tauvon lintuasema 37m ja 3.5. HAI Kirkkosalmen torni 30m (JMa ym.). Muuttavien lintujen määrä jäi kovin vaatimattomaksi. Syksyllä määrät olivat hieman suuremmat, mutta jäivät nekin vähäisiksi. Kuitenkin Iin Ulkokorunnilla oli 7.10. 60, 8.10. 50 ja 9.10. 50 lintua (MKe, PLä, HTä ym.). Suurin muutto oli 11.10. HAI Itänenä 110m (JMa) ja talvilintulaskennassa eniten 3.11. RAA Pitkäkari tll 57 (HTu).

Nokkavarpunen (*Coccothraustes coccothraustes*)

Havaintokunniksi ylsivät Hai-luoto, Kuusamo, Muhos, Raahe ja Oulu. Kaikki havainnot Oulun ulkopuolelta: 12.5. MUH Pesola 1p (VPH), lokakuun alku Kuusamo (ei tarkempaa paikkaa, ilm. JHe), 11.10. HAI Kujalannurkka 1p (JMa, MAa) ja 12.10. RAA Mattilanperä 1p (Aulis Parkkasaari). Oulun alueelta ilmoitettiin Hietasaaresta ajalta 21.2.–14.12. kymmeniä havaintoja, suurin kerralla havaittu määrä 20.4. 6p (VSu, PSu, OSu ym.). Hietasaaren havaintoja saatiin Hyryn ruokinnalta, Veljeskodin luota, Vellamontieltä ja Nallikarista. Ainolanpuistossa nokkavarpusia nähtiin keväällä 29.4. ja 24.5. välisenä aikana, enimmillään 2p (PLä, KRä, TFy ym.). Muut Oulun havainnot olivat: 26.4. jvp 2p, ä (VSu, KOR), 2.5. Pikisaari 1p (EAa) ja 1.6. Toivoniemi 1p, ä (JKa). Reviirejä ilmoitettiin Oulussa kahdesta paikkaa: Ainolasta ja Hietasaaresta (Hyry).

Lapinsirkku (*Calcarius lapponicus*)

Kevään ensimmäiset lajin normiaikaan: 15.4. PYI Yppäri 1m (KVä), 18.4. HAI Rytijärvi 2p (ESt) ja seuraavana päivänä jo useissa paikoissa. Vapun aikoihin muuton huippu ja suurimmat määrät: 26.4. SII Savilahti 400m (JKa, ALu), 27.4. LUM Sannanlahti 300m (MKe), 27.4. SII Säari 500 (THe), 1.5. LIM Virkkula 400m (JHa), 3.5. PYI Parhalahti 310m (HTu, JHa, HHo ym.) ja 5.5. LUM Sannanlahti 1600m (JHa). Kevään viimeiset isot peltoparvet: 11.5. SII Karinkanta 250p (TEs) sekä HAI Järventausta 200p (MKe) ja kevään viimeinen 21.5. SII Kaasa 1p (HTu, KVä, VTö ym.).

Syysmuuton alku tavanomaisesti: 25.8. PYI Viirre 1p (HTu, KVä) sekä 28.8. OUL Taskila 1p (MKe). Tavallista niukemmat 29 havaintoa kaikkiaan, joista yhteismääräksi 103, suurimmat parvet syksyisikin pieniä: 12.9. HAI Tömpä 15p (WVe, RMä), 13.9. PYI Yppäriin pellot 20p (HTu, KVä). Vuoden viimeiset nähtiin taas saarissa: 10.10. II Ulkokorunni 1m (MKe, PLä, HTä ym.) ja 11.10. HAI Ulkokarvo 1p (EAa, HRH ym.).

Pulmunen (*Plectrophenax nivalis*)

Edellisvuotinen parvi löytyi Säärenperältä: 1.1. SII Säari 35p (HTu, KVä). Oulun Ruskon kaatopaikalla 1p viikon verran 11–18.1. (ARä, KRä ym.), muita talvisia: 24.1. HAI Kujalannurkka 1p, ä (JMa), 13.2. TYR Kankaanokka 3p (RKY), 15.2. MUH 2p (RPa), 22.2. RAA Tasaku 30p (JPI) ja 22.2. MUH So-

sonpellot 6p (TWä). Maaliskuun loppupäivinä kevätmuutto käynnistyi kunnolla: 27.3. LUM Sannanlahti 98m (JHa), 28.3. LUM Sannanlahti 60m (JHa, JKä, ALu), 30.3. RAA Pöllä 95m (KVä). Kevään maksimit huhtikuun puolivälissä: 12.4. SII Tauvon lintuasema 1300p, 13.4. HAI Kirkkosalmen torni 1800p (JMa, MAa), 13.4. HAI Ryöpäs 650m, W (JMa, MAa), 13.4. HAI eri puolilla 2300p, m (JMa, MAa) ja 16.4. HAU Kellonkartanon pellot 700p (JMe, SKu). Isot parvet katosivat 20.4. jälkeen, viimeiset kevähhavainnot: 29.4.–1.5. OUL Syväsatama 2p (TTä, EMi, Kari Kivirinta) ja 4.5. VIH Lampinsaari 1p (JMj). Yhteensä keväällä havaittiin 10566, joka on kolmannes edellisvuosien tasosta. Poikkeavaa on, että Tyrnävältä ei nyt ilmoitettu juuri mitään, vaikka sieltä on useina vuosina löydetty valtavia parvia. Syynä lieenee peltoalueen lumisuus muuttohuipun aikoihin.

Ensimmäiset syksyiset 20–21.9. HAI Huikku sekä Pökönokka 4p (MKe, WVe), 26.9. HAI Mäntyniemi 1p (PLä, MKe) ja suurimmat määrät: 18.10. SII Tauvo, Kaasa 130p, m (HTu), 19.10. PYI Yppäriin pellot 120p (HTu), 21.10. SII Säären ranta 200p (TVä). Vielä marraskuussa kerran iso parvi: 1.11. HAI Virpiniemi 130p (JMa). Joulukuun havainnot: 6.12. OUL Oritkari 1p (TTä, RPa ym.), 9.12. RAA Pöllä 1 (KVä), 11.12. HAI Musa 1p (PPe), 13.12. SII Varessäikkä 1p (MKe, TJä, MAI) ja SII Tauvo 1p (Lauri Mustalahti). Syksyn yhteismäärä 1412 on lähes kolminkertainen edellisvuotiseen nähden, mutta ei kuitenkaan erityisen paljon.

Keltasirkku (*Emberiza citrinella*)

Talvikeraantymia ilmoitettiin Oulusta, enimmillään: 18.1. OUL Rusko 160p (EAa), 1.3. OUL Äimärautio 175p (EMi), muualta on mainittavaa talvilaskennoista: 6.2. PAT reitti 181 (JHa), 6.3. RUU Revonlahti, 7-reitti 220 (Antero Kurikka, R. Kurikka). Kevätkuutolla kerran muutamaa enemmän: 11.4. PYI Parhalahtinnokka 28m (KVä). Syksyllä ei isoja muuttoa tai keräntymia. Suurimmat parvet vaatimattomia: 16.11. OUL Kiviniemi 50p (EAa), 15.12. HAI Kujalannurkka 50p (JMa) sekä 27.12. OUL Äimärautio 100p (JRa).

Peltosirkku (*Emberiza hortulana*)

Ensihavainnot tyypilliseen aikaan: 4.5. LUM Vältinperä 1p, Ä (ARö), 6–7.5. SII Nii-tynmaantie 3p, Ä (JMa, ALn) ja 7.5. OUN Sarvantie 1p, Ä (MKu). Peltoalueilla havaittiin enimmillään: 9.5. PYI Viirre 4p (HTu, KVä), 10.5. SII Karinkanta 5p, Ä (MKe, PLä), 16.5. SII Karinkanta 4Ä (TVä) sekä 18.5. RUU Paavola, Remes 4Ä (TVä, MLu). Kesäkuun jälkeen kolme ilmoitusta: 3.7. OUL Hirsiperä 1p (VHe), 3.8. TYR Parras 3p (TVä) ja vuoden viimeinen aikaisin: 4.8. HAU Halosenperä 2p (JMe, SKu). Koillismaalta ei yhtään havaintoa.

Pohjansirkku (*Emberiza rustica*)

Varhaisimmat samaan tahtiin kuin edellisvuosinakin: 30.4. PUD Kollaja, Rankkila 1p (ESa), 2.5. HAU Kalimenkylä 3p (JKa), 3.5. RAA Mikonkari 1ä (KKI, RNe, Olli Mikkola) ja PYI Parhalahti 2m (HTu, JHa, HHo ym.). Isoimmaksi muuttavien määräksi jäi 7.5. PYI Hanhikivi 7m (MKe, PLä), muuten havaittiin korkeintaan 3m päivässä. Syyskuutolla havaittiin perin vähän, kolmea enemmän vain kerran, 7.9. OUL jvp 4 reng (KRä). OUL jvp:n rengastuksissa saatiin yleensä yksi päivässä. Viimeiset normaalisti: 20.9. II Ulkokrunni 1p (EAa,

Italialaisella renkaalla varustettu pajusirkku rengastajan hyppysissä © TUOMAS VÄYRYNEN

HRH), 27.9. OUL Hietasaari 1p (EAa, HRH) ja 4.10. HAI Pöhlän Kuivasäikkä 1p (JMa, TTa, Seppo Vääräniemi ym.). Lisäksi vielä myös pohjansirkku/pikkusirkku 7.10. II Ulkokrunni 1p (PLa, MKe, HTa ym.).

Pikkusirkku (*Emberiza pusilla*)

Kaikki havainnot: 25.5. KUU Kajaanin- ja Junttilantien risteys 1p, Ä (JPm), 4.6. PUD Iso Karkusuo 1p (EAa), 10–26.6. SII Simppusäikkä 1Än (TMu), 12.6. UTA Kärppäsuo 1p (EAa), 13.6.–14.6. KUU Iivaara 3p (MKe, JLa, TKu ym.), 28.6. KUU Säynäjänperä 1Än (PLa, APe, TUu ym.) ja 20.8. OUL jvp 1p (Kristjan Niitepöld).

Kultasirkku (*Emberiza aureola*)

Havaittiin yksi laulava koiraslintu, jota bongattiin paljon: 13.6.–17.6. LIM Virkkula 1Än

(Olavi Kemppainen, Jouko Kemp-painen, TVä ym.).

Pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*)

Ensimmäiset: 26.3. OUL Kempeleenlahti 1p (EAa), 30.3. RAA Saloinen 1p (JKo, RNe) ja 9.4. LUM Sannanlahti 2p (JHa). Yleistyi huhtikuun keskivaiheilla. Vilkkaimmat muutot lajin runsauteen nähden heikkoja, muiden pikkulintujen tapaan kyse lienee vähästä kirjaimisesta suurmuuttojen aikaan: 3.5. PYI Parhalahti 25m (HTu, JHa, HHo ym.) ja 5.5. LUM Sannanlahti 35m (JHa). Paikallisten määrien huiput: 3.5. OUL Kempeleenlahti 20p (EAa, JKI, JJu ym.) ja 20.5. OUL Kempeleenlahti 20p, Ä (MTy). Syksyllä runsaimmat määrät rengastuksista: 10.9. OUL jvp 90 reng (KRa), 26.9. OUL jvp 33 reng (KRa) ja muualta 28.9. HAI yht. 100 (JMa) sekä OUL Letonniemi 50p (EAa, HRH).

Lokakuun alussa ilmoitettua tuli vielä tasaisesti, suurin summa: 8.10. II Ulkokrunni 30p (MKe, PLa, HTa ym.). Viimeiset normaalisti marraskuun alussa: 20.10. OUL Taskila jvp 1p (EAa, HRH) ja 1.11. RAA Pöllä 1p (KVä).

Pikkulintulaji

Määrittämättömien pikkulintujen suurimmat määrät keväällä tavattiin 19.4. SII Tauvon lintuasema 1457m, 3.5. HAI Kirkkosalmi lt 3000m (JMa ym.), 3.5. SII Tauvon lintuasema 979m, 3.5. PYI Parhalahti ks 2000m (HTu, JHa, HHo ym.), 4.5. SII Karinkanta, Savijoen Silta 5000m (JPi). Syksyltä pikkulintulajista löytyvät merkittävimmät summat yhdeltä päivältä, 26.9. PYI Yppärijokisuu 610m (HTu), RAA Kultalanlahti 700m (HTu) ja SII Tauvon lintuasema 612m. Tauvossa muuttivat tuoloin urpiaiset runsaimpana pikkulintulajina.

Havainnoijalyhenteet

Aalto Esa (EAa), Aalto Janne (JAA), Aalto Maija (MAa), Ala-Kojola Mikko (MAI), Eskelin Toni (TEs), Eskelinen Jukka (JEs), Eskelinen Martti (MEs), Fyrstén Teemu (TFy), Halmeenpää Riku (RHa), Hauru Jukka (JHa), Heikkilä Vesa (VHe), Heikkinen Jari T (JHe), Herva Elja (EHe), Herva Tuomas (THE), Hirvelä Juhani (JHi), Hirvonen Kalevi (KHl), Hohtola Esa (EHO), Hoikka Kristiina (KHk), Holmström Heikki (HHo), Honkanen Veli-Pekka (VPH), Huhtala Mauri (MHa), Huhtinen Hannu (HHu), Hyvärinen Heini (HHy), Höyhtyä Erkki (EHö), Jaakkonen Tuomo (TJa), Junikka Jaakko (JJu), Järvinen Jussi (JJä), Karjalahti Kyösti (KKI), Karjalainen Timo (TKj), Karvonen Juhani (JKa), Karvonen Tapani (TKa), Kerkelä Heikki (HKr), Keskitalo Markus (MKe), Ketola Heikki (HKe), Kianen Hannu (HKi), Kiiskilä Jukka (JKI), Koistinen Jaakko (JKo), Koivula Kari (KKo), Kojola Ilpo (IKo), Komulainen Teppo (TKo), Kreus Hannu (HKs), Kreus Kari (KKr), Kukkola Saana (SKu), Kuokkanen Panu (PKn), Kuortti Petri (PKu), Kupiainen Tuukka (TKu), Kurvinen Marjatta (MKu), Kylmänen Reijo (RKY), Laaksonen Juha (JLa), Lamminsalo Olli (OLa), Lampila Petri (PLa), Lampila Satu (SLa), Laukkanen Sampo (SLn), Leinonen Ari (ALn), Leppäjärvi Markku (MLe), Liimatta Paavo (PLi), Luukkonen Aappo (ALu), Luukkonen Miia (MLu), Majuri Jouni (JMj), Markkola Juha (JMa), Meski Jouni (JMe), Mikkonen Eino (EMi), Mutanen Teppo (TMu), Mäkelä Jyrki (JMä), Mäki Rasmus (RMä), Nevasaari Risto (RNe), Nissilä Veijo (VNs), Nurmi Liinu (LNU), Nuutinen Keijo (KNU), Ojanen Mikko (MOj), Orell Kuisma (KOR), Pakanen Veli-Matti (VMP), Pantsar Reijo (RPa), Peltomäki Jari (JPm), Pesola Antti (APe), Pessa Jorma (JPe), Pessa Jukka (JuP), Peussa Pekka (PPE), Piisilä Petri (PPI), Piispanen Jukka (JPI), Pudas Seppo (SPu), Pursiainen Jouni (JPu), Pynnönen Jyrki (JPY), Rahko Pekka (PRA), Rajala Reino (RRj), Rajaniemi Seppo (SRj), Rajasärkkä Ari (ARA), Rannikko Kari (KRA), Rantaharju Juha (JRa), Rantala Riku (RRa), Ruhanen Hanna-Riikka (HRH), Ruuska Ilkka (IRu), Ruuska Laila (LRu), Ruuska Pekka (PRs), Rytönen Seppo (SRY), Rämä Teppo (TRä), Rönkä Antti (ARö), Saarenpää Teemu (TSp), Saarinen Jarno (JSa), Sarviaho Erkki (ESa), Sarviaho Timo (TSa), Seimola Tuomas (TSe), Siira Jorma (JSi), Siltala Kauno (KSi), Sirviö Seppo (SSi), Sjöholm Juha (JSj), Strömmer Esko (ESt), Suoraniemi Heikki (HSu), Suorsa Olli (OSu), Suorsa Pekka (PSu), Suorsa Ville (VSu), Taavetti Harri (HTa), Takalo Minna (MTa), Tapio Tapani (TTa), Timonen Sami (STi), Tuohimaa Heikki (HTu), Tynjälä Annikki (ATy), Tynjälä Matti (MTy), Törnroos Veijo (VTö), Uusimäki Toni (TUu), Varpenius Kari (KVa), Velmala William (WVe), Vierimaa Antti (AVi), Viklund Veli-Pekka (VPV), Wilenius Jari (JWi), Wäli Tuula (TWä), Väyrynen Tuomas (TVä), Ylönen Merja (MYI)

Kiitokset

Ensisijaisesti kiitos kaikille havaintojaan palauttaneille. Kuviin toimittivat Teppo Komulainen, Juha Ollila, Tuomas Väyrynen sekä Ville Suorsa. Lisäksi katsauksessa käytettiin vuoden 2008 PPLY:n kuvakisan kuvia.

Käytetyt lyhenteet

pull = pesä- tai maastopoikanen, 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne., juv = nuori, ad = van-

ha, 1/ = koiras, /1 = naaras, n-puk = naaraspukuinen., 1/1 = pari, 2/1 = 2 koirasta ja 1 naaras, Ä = laulava, Än = laulava + nähty, ä = ääntelevä, a = parvi (a2 = kahden linnun parvi, 2a = kaksi parvea), p = paikallinen, m = muutava, reng = rengastettu.

Kuntalyhenteet

HAA = Haapavesi, HAI = Hailuoto, HAU = Haukipudas, II = Ii, KEM = Kempele, KES = Kestilä, KII = Kiiminki, KUI = Kuivaniemi, KUU = Kuusamo, KÄR = Kärsämäki, LIM = Li-

minka, LUM = Lumijoki, MER = Merijärvi, MUH = Muhos, OUN = Oulainen, OUL = Oulu, OUS = Oulunsalo, PII = Piippola, PUD = Pudasjärvi, PUL = Pulkki, PYI = Pyhäjoki, PYÄ = Pyhäntä, RAA = Raahe, RAN = Rantsila, RUU = Ruukki, SII = Siikajoki, TAI = Taivalkoski, TYR = Tyrnävä, UTA = Utajärvi, VIH = Vihanti, YII = Yli-Ii, YKI = Ylikiminki.

Havainnoijat

Havainnoijia katsauksessa on kaikkiaan 295. Nimilyhennettä

on käytetty, mikäli havainnoijalla on vähintään neljä havaintoa katsauksessa. Näitä henkilöitä on 127. Mikäli havaintoja on kolme tai vähemmän, on nimi kirjoitettu havainnon yhteydessä kokonaan (168 henkilöä, eivät ole sivun 108 lyhenneluettelossa). Tauvon lintuaseman havainnoista, joissa ei ole nimettyä henkilöä, on havainnoija (Tauvon lintuasema) jätetty useimmiten kokonaan pois.

Kirjallisuus:

- Hjörklund, H., Saurola, P. 2004: Petolintuvuosi 2003 – paikoin huippuvuosi. – Linnut-vuosikirja 2003:58–72.
- Eskelin, T., Tapio, T., Timonen, S., Tuohimaa, H., Väyrynen, T. 2010: Ohjeet PPLY:n linnuston vuosikatsausten kirjoittajille.
- Haapala, J., Heikinheimo, M., Valkama, J. 2004: Sisämaan seuranatapyynti 2003 – poikastuotto jäi keskinkertaiseksi. – Linnut-vuosikirja 2003:73–78.
- Ilmatieteen laitos 2004: Ilmasto, kuukausikatsaukset 1–12/2003. 8. vuosikerta.
- Koskimies, P. & Lehtiniemi, T. 2006: Uhanalaiset ja harvalluiset lintulajit Suomessa 2002–2003. – Linnut-vuosikirja 2005: 27–34.
- Luoto, H., Aalto, T., Lindholm, A. & Rauste, V. 2004: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2003 harvinaisuus-havainnot. – Linnut-vuosikirja 2003:58–72.
- Luukkonen, A. (toim.), Markkola, J., Tolvanen, P., Ruokonen, M., Timonen, S., Aarvak, T., Arkiomaa, A., Pessa, J. & Pynnönen, J. 2005: Kiljuhanhen suojelu 2003–2004. – Linnut-vuosikirja 2004: 4–13.
- Mäkelä, J., Timonen S. & Tuohimaa H. 2010: Birdlifen projektilaji 2003 – Selkälökki (*Larus fuscus*). Aureola vsk: 12–15.
- Ojanen, M. 2004: Suomen lintuasemat 2003. – Linnut-vuosikirja 2003:124–136.
- Ollila, T. & Koskimies, P. 2007: Suomen muuttohaukat vuonna 2006. – Linnut-vuosikirja 2006: 20–23.
- Pessa, J., Väyrynen, E. & Timonen, S. 2005: Metsähanhitutkimuksen ja -seurannan tuloksia kolmen vuosikymmenen ajalta. – Linnut-vuosikirja 2004: 4–13.
- Rahko, P. 2003: Vuoden 2002 projektilaji pikkulepinkäinen (*Lanius collurio*). – Aureola vsk 28:67–70.
- Rissanen, E., Keskitalo, M., Laukkanen, S. & Ohtonen, M. 2005: Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2003. – Linnut-vuosikirja 2004: 63–72.
- Saurola, P. 2004: Suomen sääkset 2003 – seuranta jatkui ja siirtoistutus alkoi. – Linnut-vuosikirja 2003:8–13.
- Siira J., Aalto P & Hirvelä, J. 2005: Peltolinnusto Limingassa ja Lumijoella vuosina 1957–2004. – Linnut-vuosikirja 2004: 120–127.
- Stjernberg, T., Koivusaari, J., Högmänder, J., Ollila, T. & Ekblom, H. 2005: Suomen merikotkat 2003–2004 – kanta vahvistuu edelleen. – Linnut-vuosikirja 2004: 14–19.
- Tapio, T., Mutanen T., Ruuska P., Väyrynen T., Rahko P., Saarenpää T., Tuohimaa H. & Timonen, S. 2010: Linnut Pohjois-Pohjanmaalla 2002. – Aureola 29: 21–104.
- Valkama, J. & Haapala, J. 2004: Rengastusvuosi 2003 – juhlintaa tilhien ja petolintujen parissa. – Linnut-vuosikirja 2003:79–90.
- Väisänen, R. A. 2005: Suomen pesivän maalinnuston kannanvaihtelut 1983–2004. – Linnut-vuosikirja 2004: 105–119.
- Väisänen, R. A. 2006: Maalinnuston kannanvaihtelut Etelä- ja Pohjois-Suomessa 1983–2004. – Linnut-vuosikirja 2005: 83–98.

Hyvä paikka hampaillesi

JO 30 VUOTTA

Ajanvaraus
020 765 9800

Särkyvastaanotto ma-pe
vastaanottoaikoina

**Avun saat
nopeasti!**

HAMMARINKULMA
Kirkkokatu 27 A, 3. krs

**Tarjoamme PPLY:n jäsenille -10 % hammashoidosta.
Ilmoita jäsenyydestäsi vastaanotolle tullessasi.
Tarjous koskee myös perheenjäseniäsi!**

Avaamme lin toimipisteen syksyllä 2010.

PPLY:N UUDET LAJIT VUOSINA 1975–2009

TAPANI TAPIO

Vuonna 2005 PPLY sai peräti kuusi uutta lajia listoilleen. Kyseessä on vuosikohtainen ennätys. ARK:n arkistoista (PPLY:n harvinaisuushavainnot) vuosilta 1975–2009 selviää, että vuosina 1980 ja 2004 on löytynyt viisi uutta lajia. Lisäksi neljään lajiin on päästy kuudesti (1977, 1978, 1988, 1993, 1995 ja 2001). Vuonna 2005 syntynyt ennätys jäänee kuitenkin pysyvästi historiaan, sillä uusien lajien löytyminen vaikeutuu vuosi vuodelta listan saturoituessa. Ensihavaintoihin on noteerattu muutamia lajeja, jotka nykypäivän silmin katsottuna tuntuvat kohtalaisen tavanomaisilta. Näitä ovat esimerkiksi kyhmyjoutsen, alliaahka, viita-kerttunen ja nokkavarpunen. Ensihavainto on kuitenkin aina ensihavainto.

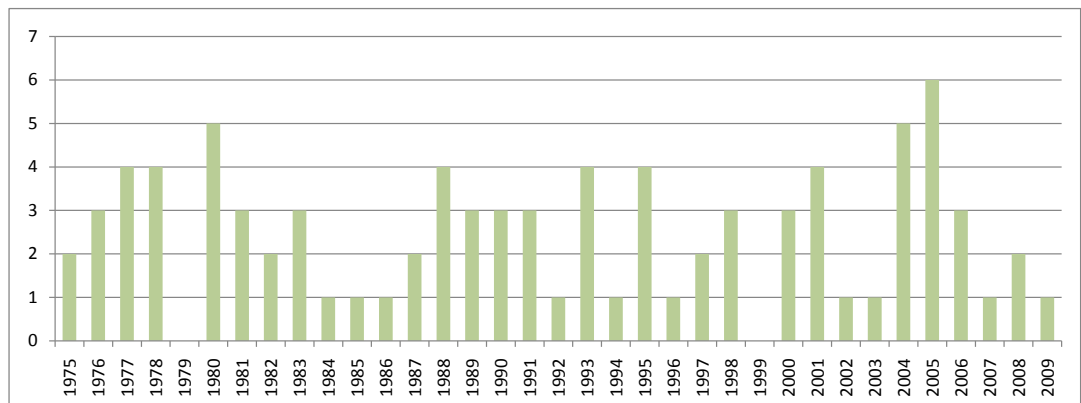
Löytötarinat uusista lajeista pyritään saamaan Aureolan

sivuille. Tässä vuosikirjassa ennätysvuoden lajeista viidestä on löytötarina. Kuudes saataneen seuraavaan vuosikirjaan. Valtaosa uusista lajeista tulee havainnoijalle vastaan täytenä yllätyksenä. Poikkeuksiakin on kuten kashmirinuunilintu vuonna 2005. Löytäjän Heikki Tuohimaan sanoin ”... *etukäteisveikkaukset lajin ja paikan suhteen menivät kerrankin nappiin*”.

PPLY:n lajimäärä vuoden 2009 lopussa oli 362. Niistä uusia reilun 30 viime vuoden ajalta vuosilta 1975–2009 on 87. Keskimäärin vuotta kohden uusia lajeja on löytynyt aika tarkasti 2,5. Nollavuotia on vain kaksi, 1979 ja 1999. 18.3.2009 poistettiin PPLY:n lajilistalta ARK:n kokouksen päätöksen mukaisesti pelkäättään Kuusamossa havaitut kuusi lajia (yöhaikara, rusko-haikara, hanhikorppikotka, amerikanvesipääsky, arokyhky ja aavikkotasku). Kuusamon havaintojen poiston seurauk-

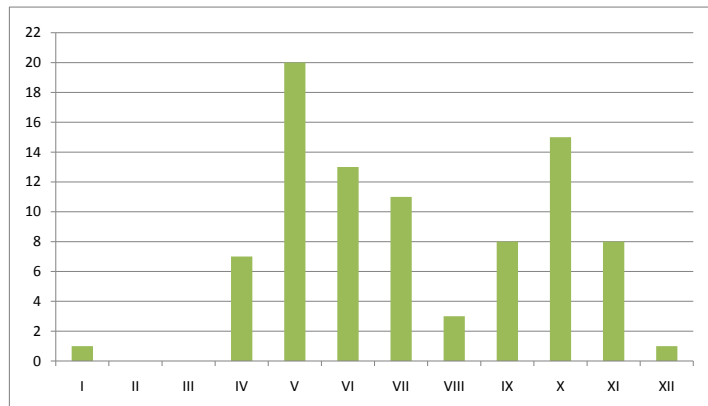
sena ensihavaintolista muuttui muutenkin. Muutamasta lajista tuli ”takautuvasti” PPLY:n ensihavainto. Viime vuosilta näitä takautuvia ensihavaintoja ovat ainakin keisarikotka 2006 (aiemmin Kuusamo 1996), aro-kotka 2006 (1996), ruostepääsky 2004 (1994), amerikantavi 1998 (1996), harmaasirkku 1998 (1996), pikkuhuitti 1995 (1976) ja avosetti 1985 (1984).

Uusien lajien osalta tiukka seuranta alkaa 1970-luvulta, kun valtakunnallinen rariteetikomitea (RK) aloitti toimintansa vuoden 1975 alussa ja PPLY:n aluerariteetikomitea (ARK) hieman myöhemmin. Tässä tekstissä havaintolistaukset aloitetaan vuodesta 1975. Vanhempiin ensihavaintoihin palaamme jossain myöhemmässä Aureolassa. Pirkka Aalto teki valtaisan selvitystyön PPLY:n lajiston osalta kautta aikain 90-luvun lopulla. Tulokset on dokumentoitu PPLY:n nettisivuille (PPLY:n ARK:n sivut).

PPLY:lle uusia lajeja on havaittu vuosina 1975–2009 kaikkiaan 87 kappaletta. Vain vuosina 1979 ja 1999 on jääty ilman uutta lajia. Ennätys on kuusi uutta lajia vuonna 2005. Keskimäärin on havaittu 2,5 uutta lajia vuosittain.

Havaintoilmoituksista löy-
tyy yhteensä 118 nimeä eli sel-
västi enemmän kuin havainto-
ja (87). Joissakin tapauksissa
löytäjiä on ollut useampia tai
lomakkeelle on laitettu määri-
tyksessä auttaneitten nimiä tai
nopeimpia bongareita ja jois-
sain ilmoituksen tekijä on eri
kuin löytäjä. Listakärjestä Pet-
ri Lampila toteaa: ” Minä esi-
merkiksi olen ollut tosiasiaassa
löytämässä neljää uutta PPLY:n
pinnaa, harmaasirkku ja ame-
rikankurmitsa olivat määritys-
konsultointeja ja aavikkotyllin
kanssa minulla ei ollut mitään
muuta tekemistä kuin se, että
olin nopein bongari paikalla ja
Hohtolan Esa laittoi nimen lo-
makkeelle. Ohtosen Ave lienee
oikeasti ollut löytämässä noita
seitsemää”.

Syksyä pidetään rariaikana. Uusia lajeja on kuitenkin löytynyt tou-
ko–kesäkuussa 33, mikä on selvästi enemmän kuin loka–marras-
kuun 23 tai jopa enemmän kuin koko syksyn syys–joulukuun 32.
Jos lukuja voisi suhteuttaa retkeilyaktiiviteettiin, niin silloin lokakuun
pylväs olisi varmaan aika korkea. Samoin heinäkuu nousisi esiin
tuolla retkeilysuhteutuksella.

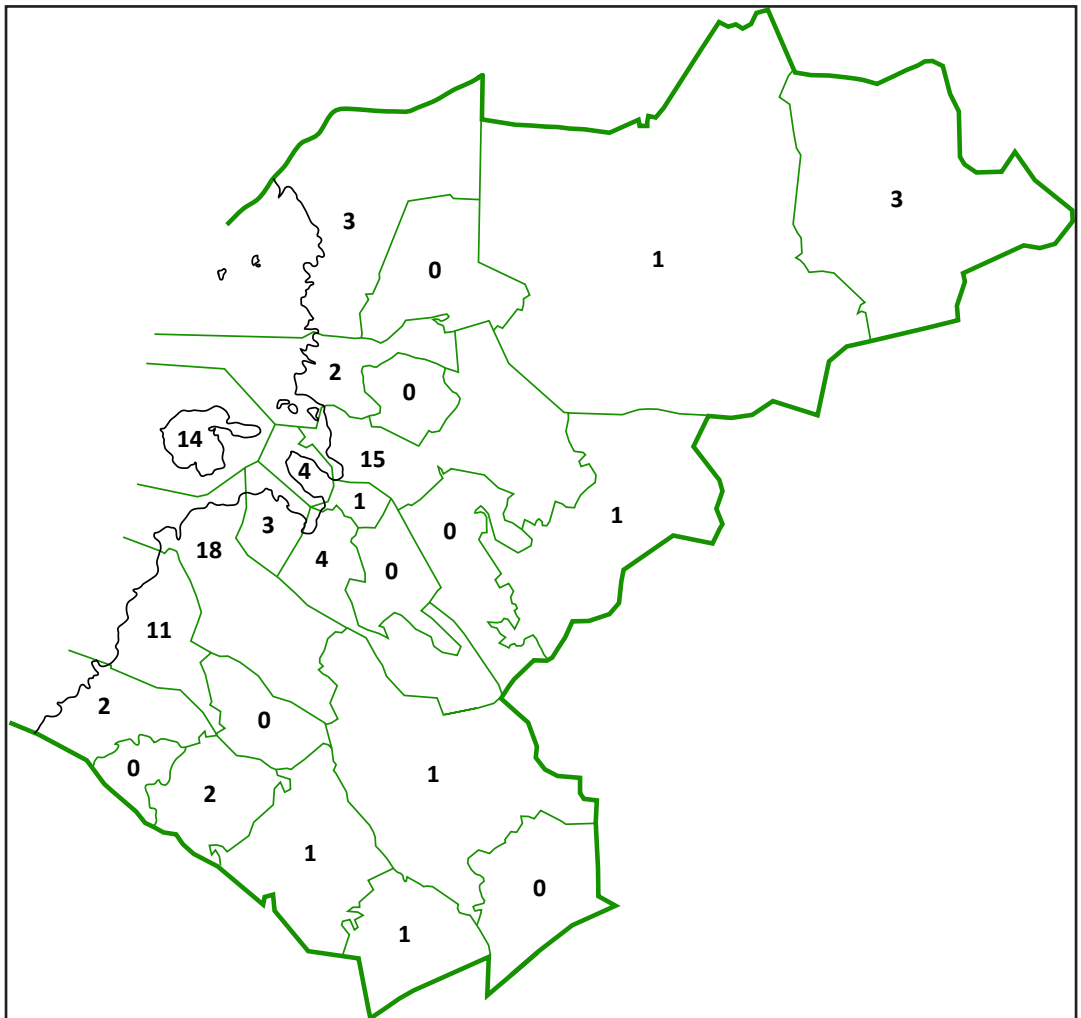

Viiksitimalin Suomen ensihavainto on tehty marraskuussa 1949. Heti 1990-luvun alussa laji runsastui
maassamme huomattavasti ja PPLY:n ensihavainto on Hailuodosta lokakuulta vuodelta 1991. Sittem-
min laji on vakiinnuttanut asemansa PPLY:n pesimälajistossa. © VILLE SUORSA

Vähintään kolmen uuden lajin löytämisessä mukana olleita vuosina 1975–2009 on 17 ja vähintään kahden 30. Kaikkiaan 87:ssä löytöilmoituksessa on 118 nimeä ja eläinmuseo.

Petri Lampila	7	Jouni Pursiainen	4	Markus Keskitalo	2
Arvo Ohtonen	7	Juha Sjöholm	4	Hannu Kettunen	2
Toni Eskelin	6	Kari Haataja	3	Panu Kuokkanen	2
Kari Varpenius	6	Jukka Hauru	3	Reijo Kylmänen	2
Jari Peltomäki	5	Esa Hohtola	3	Ari Latja	2
Harri Taavetti	5	Eino Merilä	3	Pekka Parvinen	2
Heikki Tuohimaa	5	Matti Tynjälä	3	Antti Pesola	2
Kyösti Karjalahti	4	Pirkka Aalto	2	Jorma Pessa	2
Satu Lampila	4	Ilkka Ala-Vainio	2	Esko Strömmer	2
Juha Markkola	4	Ilari Kaarto	2	Arto Vuorjoki	2

Kuntatilastossa Siikajoki (18), Oulu (15) ja Hailuoto (14) vievät yhdessä yli puolet (47) kaikista ensihavainnoista vuosina 1975–2009.

Uusien lajien hyväksytyt löytöilmoitukset vuosilta 1975–2009

- 1975** 5.9. **allihaahka** (*Polysticta stelleri*) Hailuoto, Vesanniitty 1 ad k ammuttu (eläinmuseo)
- 1976** 16.11. **isovesipääsky** (*Phalaropus fulicarius*) Raahe, Lapaluoto 1tp p (Kyösti Karjalahti)
 24.5. **etelänsatakieli** (*Luscinia megarhynchos*) Hailuoto, Isohärkäsaikkä 1k Ä r (Pekka Helle, Matts Finlund, Eino Merilä)
 17.–20.7. **tundravikla** (*Tryngites subruficollis*) Siikajoki, Tauvo 1 (Matti Lagerström, Heikki Parviainen, Aki Vuoristo)
 3.–5.10. **valkopäätiainen** (*Parus cyanus*) Raahe, Lapaluoto 2 (Kyösti Karjalahti, Ilkka Ala-Vainio)
- 1977** 1.6. **kyhmyjoutsen** (*Cygnus olor*) Siikajoki, Tauvo 1m (Seppo Neuvonen, Arvo Ohtonen)
 9.–17.7. **palsasirri** (*Calidris melanotos*) Pattijoki, Kotiranta 1 (Kyösti Karjalahti, Ilpo Aapola, Pekka Parvinen)
 8.–10.9. **arotasku** (*Oenanthe isabellina*) Siikajoki, Tauvo 1 (Matti Tynjälä, Kari Haataja, Ilari Kaarto)
 2.10. **arokiuru** (*Melanocorypha calandra*) Raahe, Saloinen 1 (Pekka Parvinen)
- 1978** 17.3.–15.4. **nokkavarpunen** (*Coccothraustes coccothraustes*) Oulu, Hietasaari 4–6 (Eino Merilä)
 10.6. **mustapäätasku** (*Saxicola torquatus maurus*) Siikajoki, Tauvo 1k r (Arvo Ohtonen, Ilari Kaarto)
 13.7. **viitakerttunen** (*Acrocephalus dumetorum*) Oulainen, Isojärvi 1Ä (Kirsti Virtanen)
 14.10. **keltajalkaviklo** (*Tringa flavipes*) Oulu, Nuottasaari 1 (Arto Vuorjoki)
- 1979** -
- 1980** 19.–21.5. **niittysuohaukka** (*Circus pygargus*) Siikajoki, Tauvo 1 2kv n (Juhani Hannila, Arvo Ohtonen, Jukka Ylikarjula)
 25.5. **jaloaikara** (*Egretta alba*) Siikajoki, Säikänlahti ja Siikajokisuu 1 (Olli Näyhä, Ari Lavinto ym.)
 10.7. **riuttatiira** (*Sterna sandvicensis*) Hailuoto, Huikku 1 (Jorma Kirjonen)
 2.10. **idänturturikyyhky** (*Streptopelia orientalis*) Utajärvi, Särkijärvi 1 1kv meena (Esko Männikkö, ilm. Lasse J. Laine)
 1.–3.11. **hippiäisuunilintu** (*Phylloscopus proregulus*) Oulu, Hupisaaret 1 (Kari Haataja ym.)
- 1981** 19.4. **mustaleppälintu** (*Phoenicurus ochruros*) Kempele 1n (Eero Vierikko, Kimmo Martiskainen)
 9.5. **mustakaularastas** (*Turdus ruficollis*) Siikajoki, Tauvo 1k N atrogularis (Petri Hottola)
 27.–28.5. **piilkaniska** (*Melanitta perspicillata*) Ii, Ulkokorunni 1jp k (Matti Tynjälä, Kari Koivula, Jari Mikola, Juha Valkama)
- 1982** 11.4. **punapäänarsku** (*Netta rufina*) Oulu, Tuira 1jp k (Jukka Ihanus, Juhani Valtanen)
 3.6. **amerikansipi** (*Actitis macularius*) Ii, Ulkokorunni 1 (Mikko Mönkkönen, Seppo Rytönen, Jan Storbacka, Esa Taskinen, Ilkka Vatanen)
- 1983** 26.5. **minervanpöllö** (*Athene noctua*) Siikajoki, Tauvo 1r (Arvo Ohtonen)
 10.9. **tundrakurppelo** (*Limnodromus scolopaceus*) Oulu, Taskilan puhdistamo 1tp (Arvo Ohtonen, Esa Hohtola)
 n. 20.10. **silkkihaikara** (*Egretta garzetta*) Hailuoto 1 ammuttu (ilm. Toni Eskelin)
- 1984** 9.–11.11. **punakaulahanhi** (*Branta ruficollis*) Haukipudas, Kiviniemi 1 1kv (Paavo & Antti Vehkaperä ym.)
- 1985** 18.5. **avosetti** (*Recurvirostra avosetta*) Siikajoki, Tauvo 1 (Arto Vuorjoki, Markku Koskela, Raimo Koskela)

Nunnataskun kolmas havainto tehtiin aika tarkoin 11 vuotta myöhemmin kuin melkein samoilla jalansijoilla tehty lajin ensihavainto PPLY:n alueella eli Oulun jätäriellä 10.11.2008. © VILLE SUORSA

1986

- 10.6. **valkoposkitiira** (*Chlidonias hybrida*) Liminka, Virkkula 1ad (Markku Vickholm, Ari Rajasärkkä, Erkki Virolainen)

1987

- 1.–7.7. **pikkukultarinta** (*Hippolais caligata*) Oulu, Raatti 1k Ä r (Arvo Ohtonen ym.)
31.10. **lyhytvarvaskiuru** (*Calandrella brachydactyla*) Pattijoki, Mikonkari 1 (Kyösti Karjalahiti, Ilkka Ala-Vainio, Jukka Hauru ym.)

1988

- 30.5.–12.6. **amerikanhaapana** (*Anas americana*) Liminka, Virkkula–Lumijoki, Sannanlahti 1jp k (Kari Haataja, Esko Strömmer, Jorma Pessa ym.)
28.6. **isokihu** (*Stercorarius skua*) Hailuoto, Isomatala 1NE (Juha Markkola, Eino Merilä)
7.7. **sitruunavästäräkki** (*Motacilla citreola*) Oulu, Taskila 1k (Pirkka Aalto, Mikko Huju, Samuel Kallionpää)
19.7. **viitasirkkalintu** (*Locustella fluviatilis*) Siikajoki, Ylipää 1Ä (Panu Kuokkanen, Reijo Kylmänen, Antero Kurikka)

1989

- 30.5. **mustanmerenlokki** (*Larus melanocephalus*) Pattijoki, Yrjänä 1ad jp (Kari Varpenius, Kauno Siltala)
15.–n.25.6. **rastaskerttunen** (*Acrocephalus arundinaceus*) Ii, Laitakari 1 (Toni Eskelin)
8.7. **kuparisorsa** (*Oxyura jamaicensis*) Siikajoki, Säikänlahti 1k (Teemu Fyrstén, Petteri Polojärvi)

1990

- 15.5. **suohyyppä** (*Vanellus leucurus*) Siikajoki, Säärenperä 1 (Toni Eskelin)
8.6. **tulipäähippiäinen** (*Regulus ignicapilla*) Siikajoki, Tauvo 1n r (Jari Heikkinen, Mikko Ojanen)
5.–7.10. **ruskounilintu** (*Phylloscopus fuscatus*) Pattijoki, Yrjänä 1 (Jukka Jantunen, Jukka Hauru, Kari Varpenius)

- 1991** 11.9. **siperiankurmitsa** (*Pluvialis fulva*) Pattijoki, Yrjänä 1 1kv (Kari Varpenius)
23.10. **viiksitimali** (*Panurus biarmicus*) Hailuoto, Isomatala 8 (Juha Markkola, Risto Karvonen)
21.10.–3.11. **kivikkorastas** (*Monticola saxatilis*) Hailuoto, Marjaniemi 1 1kv k r (Toni Eskelin ym.)
- 1992** 12.9. **nummikirvinen** (*Anthus campestris*) Siikajoki, Tauvo 1 (Panu Kuokkanen, Markus Keskitalo, Marika Niemelä ym.)
- 1993** 4.5. **mandariinisorsa** (*Aix galericulata*) alkaen Taivalkoski, Jokijärvi 2jp k (Pertti Mattila)
8.6. **käärmekotka** (*Circus gallicus*) Pudasjärvi, Kokkokylä 1 (Toivo Kirkkomäki)
12.6.–6.7. **taigakirvinen** (*Anthus hodgsoni*) Oulu, Kalimenoja 1k Ä r (Jouni Pursiainen, Jari Peltomäki ym.)
1.8. **ruskokerttu** (*Sylvia undata*) Siikajoki, Tauvo 1n r (Matti Tynjälä, Arvo Ohtonen, Jorma Pessa, Jukka Pessa)
- 1994** 20.–21.7. **valkoperäsirri** (*Calidris fuscicollis*) Siikajoki, Tauvo 1 +1kv (Heikki Pakkala, Pekka Rintamäki, Andre Thomson)
- 1995** 19.–21.4. **pikkuhuitti** (*Porzana parva*) Oulunsalo, Ervastinkylä 1k (Pirkka Aalto, Pentti Kinnunen)
6.–19.8. **kapustahaikara** (*Platalea leucorodia*) Hailuoto Pökönnoke 1 2kv (Esko Strömmer, Hannu Kettunen, Seppo Aro ym.)
14.–21.9. **pronssi-iibis** (*Plegadis falcinellus*) Lumijoki, Sannanlahti a39p (Timo Karjalainen, Jari Peltomäki, Jouni Pursiainen ym.)
1.–5.11. **harmaakurkkurastas** (*Turdus obscurus*) Oulu, Hietasaari 1 1kv (Hannu Kettunen, Mika I. Koskinen, Lasse Kosonen, Elisa Keto ym.)
- 1996** 8.7. **paksujalka** (*Burhinus oedicnemus*) Kestilä, Pelso 1 (Jouni Ruuskanen, ilm. Seppo Niiranen ja Pekka Rusanen)
- 1997** 31.5. **preerianaurulokki** (*Larus pipixcan*) Oulu, Ruskon kaatopaikka +2kv (Pekka Saikko, Toni Eskelin)
11.10. **nunnatasku** (*Oenanthe pleschanka*) Oulu, Taskila /1 (Petri Lampila, Jukka Hauru, Satu Käsmä)
- 1998** 30.4.–6.5. **amerikantavi** (*Anas americana*) Pyhäjoki, Parhalahti 1k (Heikki Tuohimaa, Harri Taavetti ym.)
5.5.–18.6. **harmaasirkku** (*Emberiza calandra*) Oulu, Taskila–Syväsatama 1k (Petri Lampila, Kuisma Orell, Markus Keskitalo, Satu Käsmä ym.)
20.–22.9. **eskimosirri** (*Calidris bairdii*) Hailuoto, Virpiniemi 1kv (Jouni Pursiainen, Kari Kivirinta ym.)
- 1999** -
- 2000** 10.–13.1. **grönlanninlokki** (*Larus glaucoides*) Raahe, Lapaluoto ja Maivaperä 3kv (Petri Lampila, Satu Lampila, Harri Taavetti, Kari Varpenius, Heikki Tuohimaa ym.)
29.–30.6. **viirusirkkalintu** (*Locustella lanceolata*) Hailuoto, kirkonkylä k Ä (Juha Markkola, Seppo Haapala, Sami Timonen ym.)
12.10. **rubiniisatakieli** (*Luscinia calliope*) Oulu, Hietasaari Nallikari k (Riku Halmeenpää, Antti Pesola ym.)
- 2001** 9.6. **neitokurki** (*Grus virgo*) Liminka, Selkämaantie 1 (Ville Salakka, Tuulianna Alhoke)
6.–11.7. **aavikkotylli** (*Charadrius leschenaultii*) Siikajoki, Tauvo Munahietä k (Esa Hohtola, Petri Lampila, Kari Varpenius ym.)
12.–14.8. **pussitiainen** (*Remiz pendulinus*) Oulunsalo, Nenännokka 2 (Petri Lampila, Satu Lampila, Antti Pesola, Jarno Saarinen ym.)
22.10. **tiiralokki** (*Larus sabini*) Pyhäjoki, Suni 1kv SSW (Heikki Tuohimaa, Kari Varpenius)

- 2002** 14.5. **pikkukiljukotka** (*Aquila pomarina*) Liminka 1 subad/ad (Killian Mullarney, Toni Eske-
lin ym.)
- 2003** 19.10. **aroharmaalokki** (*Larus cachinnans*) Oulu, Taskila jätevedenpuhdistamo 1(2kv) (Petri
Lampila)
- 2004** 4.5. **sinisiipitavi** (*Anas discors*) Lumijoki, Puhkiavanperä jp 1/ (William Velmala, Ari Leino-
nen ym.)
27.5. **ruostepääsky** (*Hirundo daurica*) Haukipudas, Kraaseli 1NW (Juha Sjöholm)
13.6. **luhtakerttunen** (*Acrocephalus palustris*) Haapavesi, Hietalanperä 1k laulava (Reijo Kyl-
mänen)
25.–26.9. **pikkukiuru** (*Calandrella rufescens*) Hailuoto, Keskiniemi 1 (Jari Peltomäki, Juha Sjö-
holm, Toni Uusimäki ym.)
9.10. **balkaninuunilintu** (*Phylloscopus orientalis*) Siikajoki, Tauvon kalasatama 1 (Juha Sjö-
holm, Harri Taavetti, Jari Peltomäki ym.)
- 2005** 24.5. **punapyrstölepinkäinen** (*Lanius isabellinus*) Oulunsalo, Kempeleenlahti 1p (Ari Latja
ym.)
27.5. **pikkukotka** (*Hieraaetus pennatus*) Liminka, Hirvineva 1m (Ari Latja ym.)
7.11.–11.11. **kashmirinuunilintu** (*Phylloscopus humei*) Raahe, Ankkurikari 1p (Heikki Tuohimaa)
13.11.–27.11. **mongoliankirvinen** (*Anthus godlewskii*) Lumijoki, Varjakka 1p (Jari Peltomäki)
27.11. **ruskopää-/mustapääsirkku** (*Emberiza bruniceps/melanocephala*) Taivalkoski, kk 1p
(Kalevi Hirvonen)
27.–30.12. **ruostesiipirastas** (*Turdus naumanni eunomus*) Raahe, Pitkäkari 1p (Heikki Tuohimaa)
- 2006** 20.5. **keisarikotka** (*Aquila heliaca*) Hailuoto, Riisinnokka 1 2–4kv (Juha Markkola, Hannu
Salonen, Joel Salonen)
27.–30.5. **arokotka** (*Aquila nipalensis*) Oulu, Pateniemi – Tyrnävä, Murto 1 subad, myös Hau-
kipudas, Kraaseli (Jouni Pursiainen, Juha Sjöholm, Jukka Piispanen, Jari Nummelin, Aar-
ne Ohtonen ym.)
3.11. **tornipöllö** (*Tyto alba erlangeri*) Taivalkoski, Majovansuo 1 2kv k, löytyi kuolleena (Tyy-
ne ja Valto Tyni, ilm. Jani Suua)
- 2007** 2.–14.5. **amerikantukkasotka** (*Aythya collaris*) Hailuoto, Viinikanlahti 1k (Osmo Heikkala, Ju-
hani Karvonen, Harri Taavetti, Mikko Ala-Kojola ym.)
- 2008** 30.5.–2.6. **ruokosirkkalintu** (*Locustella luscinioides*) Oulunsalo, Multasuo 1 k p, Ä (v, äänite) (Ta-
pani Tapio ym.)
1.6. **suula** (*Sula bassanus*) Oulu, Sanginsuu Syväjärventie 1 kuoli, tallennettiin Oulun Eläin-
museolle (Esa Hohtola)
- 2009** 18.–27.10. **amerikankurmitsa** (*Pluvialis dominica*) Hailuoto Tömpä / Isomatala 1kv (v) (Veijo
Nissilä, Harri Taavetti, Petri Lampila ym.) Suomen ensihavainto

Lähteet

PPLY:n ARK:n sivut <http://www.pply.fi/aluerariteettikomitea>

PPLY:n harvinaisuushavainnot (päivitetty 18.4.2010) http://www.pply.fi/havikset/lajisto/pplyn_harvinaisuushavainnot.pdf

PUNAPYRSTÖLEPINKÄINEN (*Lanius isabellinus*) OULUNSALON VIHILUODOSSA 24.5.2009

ARI LATJA

Toukokuun 24. päivä 2005 valkeni kauniina ja tyynenä Kuusamon liepeillä. Olin edellisenä päivänä ottanut opastettavakseni Finnturen lintumatkailijaryhmän, johon kuului viisi brittiä ja yksi jenkki. Porukasta varsinkin Steve Lister osoittautui päteväksi ja paljon maailmaa lintujen perässä kiertäneeksi kaveriksi. Koska porukka oli jo nähnyt Kuusamossa kaiken mahdollisen, suuntasimme pikkubussin nokan jo aamusta kohti Oulua. Matkalla ankara ukkosmyrsky pyyhkäisi ylitsemme,

mutta saavuttuamme hotelliin Vihiluotoon oli sää seljennyt ja rintaman jälkeinen lämmin kaakkoistuuli puhalteli luvaten hyvää.

Saatuamme huoneet ja syötyämme lähdimme välittömästi retkelle aloittaen läheisestä Vihiluodon kärkestä. Ei mitään kummempaa, mutta lahden pohjukassa näytti olevan mukavasti lintuja, joten johdatin porukan siellä olevalle tornille. Siellä pensaikossa laulava punavarpunen ja ruovikossa rymyävä hirvi nostattivat mielialaa, muuta kummempaa ei näkynyt. Olimme jo lähdössä, kun Steve sanoi (tietenkin Lontoon murteella): ”Tuolla on pikkulepinkäinen pensaan

latvassa.” Saatuaan linnun kiihkareihin hän huudahti: ”Ei sitenkään, tämähän on punapyrstölepinkäinen!” Hän oli nähnyt lajin parikin kertaa Britanniasa ja useita kertoja muuallakin maailmalla ja tunnisti linnun heti. Otin linnun nopeasti putkeen ja ehdin nähdä aprikoosin värisen alapuolen ja tumman rosvonaamarin ennen kuin lintu lähti lentoon lentäen tornin editse kohti Vihiluotoa. Punaruskea pyrstö loisti kauniisti kirkkaassa auringonpaisteessa ja lennossa näkyi myös käsisiven tyven pieni valkea laikku. Vähän kauempana lintu istahti taas puskaan, nyt selkä meihin päin, jolloin näkyi edelleen hyvin punaruskea pyrstö sekä har-

Löytöpäivänä päivänsankari oli varsin bongaus- ja kuvausystävällinen nousten moneen otteeseen laulamaan näkyvästi. © ESA HOHTOLA

maanruskea selkäpuoli. Pian lintu jatkoi matkaansa Vihiluotoa kohden.

Laitoin linnusta hälyn Bongariliiton lintutiedotukseen. Sitten meidän täytyi jatkaa, asiakkaille punapyrstölepinkäinen oli vain yksi laji muiden joukossa ja moni kovasti toivottu lintu oli vielä näkemättä (mm. porukan jengin mielestä parin metrin päässä hyörivä töyhtötiainen pesi lepinkäisen mennessä tullessa). Sillä välin kun retkeilimme loppupäivän muualla, olivat Juha Sjöholm, Toni Uusimäki ja kumppanit löytäneet linnun Vihiluodon rannasta aivan hotellimme läheltä. Niinpä palattuamme illalla hotelliin ja kuuluttuamme tästä lähdimme mekin paikalle. Lintu oli asettunut rakenteilla olevan talon edustalle, mutta onneksi omistaja oli ymmärtäväinen ja oli antanut luvan tarkkailla lintua tontiltaan. Paikalla oli pari-kolmekymmentä bongaria, paljon porukkaa oli jo käynyt ja lisää lappasi. Laji oli nähty Suomessa viimeksi 15 vuotta sitten, joten mielenkiintoa riitti. Olipa TV:kin ollut paikalla ja lintu sai runsaasti julkisuutta. Lintu esittäytyi hyvin ja saimme mekin ihailla sitä tarkemmin. Se viihtyi paikalla koko illan laulellenkin välillä ja nähtiin vielä aikaisin aamulla ennen kuin se katosi.

Parin päivän päästä olimme saman porukan kanssa

Sarkkirannassa. Pari kaveria oli jäänyt autolle, kun me muut olimme muualla. Kun palasimme, he kertoivat jonkin lepinkäisen, heidän mielestään isosellaisen, pyörineen ympäristössä. Melkein samassa ääkkänsinkin lepinkäisen läheisen puun latvassa ja otin sen putkeen. 'Tämähän on se sama punapyrstölepinkäinen', totesin ällistyneenä. Lintu antoi ihailla itseään pari minuuttia, mutta otti sitten siivet alleen ja lähti kohti itää, ehkä takaisin isiensä maille, koska sen jälkeen sitä ei enää nähty.

Punapyrstölepinkäinen on vähälukuinen, mutta säännöllinen harhailija Euroopassa, mm. Brittein saarilta on havaintoja vuosittain, Ruotsistakin toistakymmentä ja Virosta yksi. Suomesta on neljä aikaisempaa havaintoa, kaikki 1980-luvulta: 1980 Kokkola ja Kirkkonummi, 1987 Korsnäs ja 1989 Hamina (Birdlife Suomi 2009). Laji esiintyy laajalla alueella Keski-Aasian aroilta Kiinaan. Euroopassa on tavattu kahta rotua (*L. i. isabellinus* ja *L. i. phoenicuroides*), joista isabellinus pesii Pohjois-Kiinassa ja Mongoliassa. Vain tämä sekä ensimmäinen, Kokkolassa nähty punapyrstölepinkäinen, on todettu *isabellinukseksi*, kolmen muun rotua ei ole määritetty (Lindholm ym. 2006). Tämä oli kolmas kevätpuolen

lintu, kaksi on ollut lokakuisia nuoria. Linnun kokomusta nokka oli poikkeuksellinen alalajille *isabellinus*, mutta muuten lintu oli tyypillinen: alapuoli melkein tasaisen oranssin buffi, vain hieman vaaleampi vatsasta, selkäpuolen väri harmaan hiekanvärinen, silmäkulmajuova lähes puuttui ja pyrstö oli hailakan punaruskea (Lindholm ym. 2005). Olen kirjoittanut linnusta aikaisemmin Bongariin (Latja 2006).

Kirjallisuus

- Birdlife Suomi 2009: RK:n hyväksymät havainnot Suomesta. www.birdlife.fi.
- Latja, A. 2006: Ei hullumpi opastusreissu – punapyrstölepinkäinen *Lanius isabellinus* ja pikkukotka *Hieraaetus pennatus*. Bongari vuosikirja 2005: 21–23.
- Lindholm, A., Aalto, T., Normaja, J. & Rauste, V. 2005: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2005 harvinaisuushavainnot. Linnut vuosikirja 2005: 53–62.
- Lindholm, A., Aalto, T., Normaja, J., Rauste, V. & Velmala, W. 2006: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2006 harvinaisuushavainnot. Linnut vuosikirja 2006: 80–91.

PIKKUKOTKA (*Hieraaetus pennatus*) LIMINGAN HIRVINEVALLA 27.5.2005

ARI LATJA

Opastin Oulun seudulla edelleen Finnaturen lintumatkailijaryhmää, jonka kanssa olimme kolme päivää aikaisemmin löytäneet punapyrstölepinkäisen Kempeleenlahdelta. Olimme lepinkäisen lisäksi nähneet jo mm. arosuohaukan, sitruunavästäräkin sekä tietenkin lähes kaikki Suomen erikoisuudet, joita he varsinaisesti olivat tulleet katsomaan. Sendarilla oli kuitenkin vielä yksi yllätys meidän varallemme.

Porukan viimeisenä päivänä 27.5.2005 sää oli kirkas, kova tuuli puhalsi pohjoisesta. Retkeilimme Limingassa ja lähestyimme Hirvinevan altaita idästä tulevaa pikkutietä pitkin, kun auton edestä tien sivusta lähti lentoon iso petolintu. Se ei ollut juuri hiirihaukkaa isompi, mutta antoi heti jyrkemmän vaikutelman roikotellen liidossa käsisiiپیään. Minä ja vieressä istuva Steve Lister seurasimme kiikareilla, kun lintu lensi matalalla tien päällä meistä poispäin muutaman kymmenen metriä ennen kuin kurvasi oikealle seuraavan peltoaukean päälle. 'Booted Eagle' kiljaisimme minä ja Steve yhtä aikaa, kun se kääntyessään paljasti alapuolensa: leveät suora-kaiteen muotoiset siivet ja sel-

vät harittajat, mustat siipisulat joihin sisimmät harmaammat käsisulat muodostivat vaalean luukun, pitkähkö tasapäinen harmaa pyrstö ja muuten valkea alapuoli, jossa epäselvää mustaa täplitystä ja viirutusta. Vaalea pikkukotka!

Kiihdytin pikkubussin linnun perään pellon reunaan ja hypäsimme autosta. Sain linnun vielä putkeen sen ponnistella kovaan vastatuuleen kohti luodetta häviten pian metsän taakse. Lajityypillisiä 'ajovaloja' en havainnut, koska näin linnun koko ajan takaa-takaviistosta, mutta muuten nopeasta tilanteesta huolimatta näkyivät yläpuolenkin tärkeimmät tuntomerkit: ruskea yläpuoli, jossa kyynärsiivellä ja hartioilla vaaleat lautumat ja yläperässä kapea valkea u-kuvio. Tilanne oli nopeasti ohi ja kesti hetken ennen kuin kunnolla tajusin, että olimme nähneet jo toisen huippurarin muutaman päivän sisällä. Ajoimme vielä linnun perään ja etsimme sitä pelloilta, joiden suuntaan se näytti painuneen, mutta se oli hävinnyt. Sitten pitikin jo lähteä kohti lentokenttää. Matkalla ehdimme ihailemaan vielä tien sivussa sähkötolppaa rummuttelevaa palokärkeä, ennen kuin saattelin tyytyväisen porukan koneelle.

Pikkukotka pesii melko yleisenä Etelä-Ranskassa ja Espanjassa, mutta puuttuu kes-

kisen Välimeren alueelta. Itä-Euroopasta ja Keski-Venäjältä levinneisyys taas jatkuu itään Mantsuriaan asti. Vaalea muoto on kaikkialla Euroopassa yleisempi kuin tumma, Espanjassa jopa moninkertaisesti (Forsman 1993). Suomesta on kuusi aikaisempaa havaintoa, ensimmäinen Lappeenrannasta 1984 (Birdlife Suomi 2009). Kuudes oli juuri havaittu Ylämaalla 24. päivä, vain muutama päivä ennen tätä. Se oli kuitenkin ollut tumma eli varmasti eri lintu kuin meidän havaitsemamme (Lindholm ym. 2005). Olen kirjoittanut linnusta aikaisemmin Bongariin (Latja 2006).

Kirjallisuus

- Birdlife Suomi 2009: RK:n hyväksymät havainnot Suomesta. www.birdlife.fi.
- Forsman, D. 1993: Suomen haukat ja kotkat. Kirjayhtymä, Helsinki.
- Latja, A. 2006: Ei hullumpi opastusreissu – punapyrstölepinkäinen *Lanius isabellinus* ja pikkukotka *Hieraaetus pennatus*. Bongari vuosikirja 2005: 21–23.
- Lindholm, A., Aalto, T., Normaja, J. & Rauste, V. 2005: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2005 harvinaisuushavainnot. Linnut vuosikirja 2005: 53–62.

KASHMIRINUUNILINTU (*Phylloscopus humei*) RAAHEN ANKKURINNOKALLA 7.–11. 11.2005

HEIKKI TUOHIMAA

Meillä lintuihmisillä on usein tapana asettaa retkille tavoitteeksi tiettyjä lajeja, ”sieltä nyt se ja se laji” -tyyliin. Tällaiset ennusteet, ainakin spontaanien rarien suhteen, osuvat harvoin oikeaan. PPLY:n ensimmäisen kashmirinuunilinnun kohdalla muistan kuitenkin hyvin, kuinka etukäteisveikkaukset lajin ja paikan suhteen menivät kerran nappiin.

PPLY:n lintuharrastajien pöytäkeskustelujen kestoaiheena pysyi pitkään miksi kashmirinuunilintua eli *humeita* ei alueellamme tavata sitten millään, vaikka lähilajille taigauunilinnulle eli *inolle* maakunta on parhaita Suomessa. Usein sitä selitettiin sillä, että täällä on loppusyksyllä liian karut oltavat, jonka takia pienet hyönteissyöjät ehkäpä yksinkertaisesti heittävät henkensä nopeasti. Humeit kun yleensä havaitaan vasta loka–marraskuussa. Syksy 2005 jatkui marraskuulle saakka hyvin leutona ja esim. lumipeitteestä ei ollut marraskuun alkupuolella tietoakaan. Edeltävän parin viikon aikana oli Etelä-Suomessa havaittu useita *humeita*. Nyt jos koskaan oli lajin suhteen iskun paikka.

Retkikohteeksi olin valinnut Pyhäjoen/Raahen Hanhikivenniemen ”Ankkurinnokan”. Tuohon niemen kärkeen eksy-

neellä linnulla on vastassa ulappaa niin lännessä, pohjoisessa kuin idässäkin, joten siihen pisteeseen voi kuvitella monen linnun matkanteon hetkeksi tysäävän. Olin käynyt siellä vain muutaman kerran eläissäni - sen verran pitkän ja vaivalloisen kävelymatkan paikka vaatii. Samana syksynä kerran aiemmin olimme Väyrysen Tuomaksen kanssa siellä piipahtaneet ja nähneet inon - ehkä paikka voisi tuoda *humeinkin*?

Maanantaina 7.11.2005 aamuvarhaisella ajelin kohti Pyhäjokea, kun vastaan tuli viime aikoina kovin yleinen sääilmiö – vesisaderintama. Minua ei houkuttanut lähteä sateessa tarpomaan Hanhikiven metsiin ja jatkoinkin matkaa suoraan Yppäriin. Yppäriissä sade oli hetken jo niin runsasta, ettei autosta voinut poistua. Pienen odottelun jälkeen ilma kuitenkin kirkastui lounaasta alkaen. Siirryin Elävisluotoon, jossa merellä viuhto etelään lyhyessä ajassa useita vesilintuparvia. Eräs härkälintu peesasi pilkka-siipiporukkaa. Staijariluontoinen harrastaja kun olen, teki mieli jäädä muuttoa seuraamaan pitemmäksikin aikaa. Jokin kumma vietti veti kuitenkin voimakkaammin Hanhikiven suuntaan. Niinpä muutonseuranta jäi ja lähdin palailemaan pohjoiseen. Koukkaus Harmin pelloille toi havainnon melko myöhäisestä metsähanhesta.

Saavuvin Ankkurinnokal-

le noin klo 11 aikoihin. Mieltä olivat lämmittäneet kävelyt paleella näkemäni huuhkaja ja kaksi pohjantikkaa. Päivän lintusaldo alkoi tuntua ihan kelvolta, mutta kovempaa toki (kuten aina) toivoi. Ankkurinnokalla stajailin merelle ja välillä komppasin niemeä. Kovin oli vaisua. Lintuja ei juuri liikunut, eikä paikallisissakaan linnuissa ollut tarpeeksi katseltavaa. Kului ehkä vajaa pari tuntia ja alkoi jälleen ripotella vettä. Sain tarpeekseni ja lähdin löntystämään takaisin autolle päin.

Mutta poistuminen keskeytyi alkuunsa outoon etäiseen helähtävään ääneen. Oli ihme, että sen kykenin kävelyn ohessa sateessa kuulemaan. Py-sähdyin epäuskoisena ja kohta ääni toistui heikkona, mutta kiistattomana vajaan sadan metrin päästä. Jos ääni ei olisi kuulunut uudestaan, olisin luultavasti kuitannut sen jollakin tavalla itse aiheutettuna äänenä (harha-aistimus, kumisaapas, heiluva hihna tms.). Jännittyneenä lähestyin paikkaa, mistä ääni oli mielestäni kuulunut. Ajatuksissa pyörivät monet lajit, mm. rari-rautiaiset. Varmalta tuntui, että tuo ääni ei ollut tavallisen linnun ääni...

Kiertelin ruovikkoa, pensaita ja metsää siltä alueelta, mistä suunnasta ääni oli mielestäni kuulunut, mutta alkuun ei kuulunut eikä näkynyt mitään. Muutaman minuutin jälkeen jo

mietitytti, oliko ääni sittenkin kuvitelmaa. Yhtäkkiä ääni kuului taas, nyt aivan vierestä kuulostaen hivenen varpusmaiselta, ”tsu-vit”. Näin eräässä pensaassa, noin metrin korkeudella, vilahtavan pienen linnun. Sain linnun kiikareiden kenttään sekunniksi, ”siipijuovafhyllari” - *HUMEI!* Ällistyttävää, olin kerrankin laskelmoinut oikein...

Siitä hetkestä alkaen lintu äänteli toistuvasti. Yritin painaa mieleeni tarkasti miltä ääni kuulosti. Sumean äänen kaksiosaisuus oli selvää, ääni oli kovin erilainen kuin *inon* kutsuääni. Onnistuin näkemään linnun noin viidesti, mutta kaikki havainnot olivat sangen lyhyitä vilauksia. Lintu liikkui vilkkaasti lähinnä pajupensaikoissa alle kolmen metrin korkeudella. Pystyin kuitenkin vakuuttumaan humeille sopivasta siipikuvioista: etummainen juova oli heikko ja taaempi epäselvempi kuin inolla. Ylipäätään lintu oli vähemmän räikeä kuin *ino*, ja yläpuolen väritys harmaa. Äänen kuulin ehkä noin 30 kertaa.

Soittelin muutaman puhelun kollegoille (ja kohta vastailin soittoihin) linnun edelleen äännessä lähettyvillä. Puhelujen lomassa jossakin vaiheessa katsoin ympärille, missähän se lintu muuten on. Vettä tuli taivaalta koko ajan lisääntyväs-

ti - hetken melkein kaatamalla. Aloin uudestaan haravoida aluetta, joka vaikutti kuolleelta ja autiolta. Kierrokset laajenivat hiljalleen havaintopaikalta yhä kauemmas. Pudaksen Seppo, Koistisen Jaakko ja Varpeniuksen Kari saapuivat paikalle ensimmäisinä. Lintu oli tuolloin ollut kateissa jo lähes pari tuntia. Pohdimme olisiko kyse voinut olla vain muutolta hetkeksi tipahtaneesta yksilöstä. Ei tuntunut kovinkaan juhlalliselta kierrellessäni sateen kastelemia metsiä mietiskellen mitä havaitsin, mitä olisi pitänyt vielä havaita, ja mikä olisi RK:n linja.

Hämärä painoi jo päälle. Seppo, Jaakko ja Kari olivat jo luovuttaneet. Oulusta saapunut ryhmä (Mikko Ala-Kojola, Antti Pesola, Jouni Pursiainen, Tuomo Jaakkonen) oli myös ehtinyt lähimaastoon. Itsekin olin jo palailemassa autolle, kun Antti soitti ja pyysi nuotteja havaintopaikalle. Koska en ollut ehtinyt siitä kauas, lupasin näyttää heille paikan. Tässä vaiheessa linnun havaitseminen tuntui jo täysin mahdottomalta.

Siinä sitten kyseistä porukkaa odotellessani alkuperäisellä havaintopaikalla ruovikosta alkoikin taas kuulua ääntelyä! Lievästi hermostuneena odottelin heidän saapumistaan, johon

tuntui menevän ikuisuus. Muut eivät kuitenkaan enää saaneet havaintoa linnusta. Pohdimme hetken sitäkin mahdollisuutta, että olinko kuullut linnun sijasta heidän muutaman sadan metrin päässä soittamaansa at-rapin ääntä. Jälkikäteen selvisi, että kuulin aidon linnun. Ilta oli jo niin pitkällä, että ei ollut enää vain hämärää vaan lähes pimeää. Olimme kuitenkin toiveikkaita - ehkä lintu samasta paikasta aamulla vielä löytyy.

Minun oli vaikea saada unenpäästä kiinni. Heti aamulla olo helpottui tiedoista ”yhä paikalla”. Vaikka tietääkseni kaikki paikalla käyneet saivat huumeista jonkinlaisen vilauksen tai äänihavainnon, ei kukaan kuitenkaan tuntunut nähneen kähmyilevää lintua yhtään paremmin kuin minä edellispäivänä. Koska pukutuntomerkit oli nähty heikosti, RK:n hyväksyntä ei olisi näillä pohjilla vielä kirkossa kuulutettu. Myöhemmin William Velmala onnistui kuitenkin rengastamaan linnun. Tämä toi määritykselle kaivatun viimeisen sinetin. 11.–12.11. välisenä yönä sää kirkastui ja viileni hetkeksi – silloin tuo pieni lintu lieenee päättänyt jatkaa matkaa kohti salaperäistä määränpäättään, koska sitä ei seuraavana aamuna enää Ankurinnokalta löytynyt.

Kashmirinuunilintu (*Phylloscopus humei*)

Ankkurinnokan kashmirinuunilintu rengastettiin 9.11.2005. *Humei* on hyvin samannäköinen kuin paljon yleisempi taigauunilintu. Ennen niitä pidettiin saman lajin eri alalajeina. Tärkein erottava tuntomerkki on kutsuaäni, mutta myös höyhenpuku eroaa joiltakin pieniltä yksityiskohdiltaan. Kashmirinuunilinnun yleisväritys on taigauunilintua himmeämpi, selkäpuoli ja päälaki ovat harmaanvihreät, korvanpeitinhöyhenissä ja rinnan sivuilla on aavistus lämmintä beigeä sävyä, etummainen (keskimmäisten peitinhöyhenten kärjet) siipijuova on sameampi kuin taaempi (isojen peitinhöyhenten kärjet) ja tertiaalit ovat tummanruskeat epäselvärajaisin vaalein reunoin. Nokka ja jalat ovat kashmirinuunilinnulla usein tummemmat kuin taigauunilinnulla. Taigauunilinnulla selkäpuoli on puolestaan sammalenvihreä, korvanpeitinhöyhenet kylmänharmaat ja kevyesti suomukuvioiset, siipijuovat kellanvalkeat ja keskenään samanväriset sekä tertiaalit mustat ja selvärajaisesti valkoreunaiset.

Lajiruutu & kuvat: William Velmala

RUSKOPÄÄ-/MUSTAPÄÄSIRKKU (*Emberiza bruniceps/melanocephala*) TAIVALKOSKELLA 27.11.2005

KALEVI HIRVONEN

Vielä 1980-luvulla saattoi Taivalkoskella olla jo syksyllä hyvin talviset keliolosuhteet. Usein ensilumi oli satanut lokakuun alkupäivinä ja puolen kuun aikoihin oli tarve ottaa sukset käyttöön. Marraskuulle tultaessa pakkanen painui helposti 30 asteen alapuolelle.

Sittenmin ilmanala on pikkuhiljaa lauhunut ja 2000-luvulle tultaessa 1980-luvun loka-marraskuun talvikelit olivat muisto vain. Leudoksi muuttuneet syksyt alkoivat näkyä lisääntyneinä lintuhavaintoina. Yksittäisiä peippolintuja, jopa jokunen punarinta ja mustapääkerttukuin on jäänyt odottelemaan talven tuloa, samoin monet telkät, uivelot ja laulujoutsenet vesien jäätymistä. Tapanani on aloittaa kotipihan talviruokinta lokakuun alkupuolella heti, kun lumipeite saavuttaa maisemat ja kesän linnut ovat muutamaa viipyiliä lukuun ottamatta lähteneet muuttomatkalleen. Ensimmäisinä ruokintaviikkoina onkin mielenkiintoista seurata, mitä mahdollisia viivytelijoita ilmestyy ruokinnalle. Lintulaudan ympäristö vetää lintuja puoleensa, ja siinä onkin hyvä tarkkailla niitä turvallisesti ikkunan takaa ja painaa mieleen eri lintulajien/ikäluokkien tuntomerkkejä. Aina silloin tällöin

tarkkailu tuottaa mielenkiintoisia havaintoja. Syksyinen piharuokinta on potentiaalinen mahdollisuus nähdä harvinaisempia lajeja, kuten mustapääkerttu tai vaikkapa pähkinänakkeli. Marraskuun lopulta alkaen vuoden vaihteen yli päivä on Taivalkosken tasalla usein pilvinen ja hämärä. Iltapäivän puolella valo alkaa nopeasti vähetä. Ruokinnalla käyvillä linnuilla on kiirettä nokkia syötävää, koska talven alku on usein ankara ja siten niiden energiankulutus suurta.

Mistä ja minnehän oli matkalla se nuori sirkku, joka ilmestyi hämmästykseni kopitipihan ruokinnalle lauantaina 27.11. iltapäivällä armon vuonna 2005? Taisi olla pitkä ja energiaa kuluttava lentomatkatakana. Kun ruokinnalla vieraili sinäkin päivänä kymmeniä lintuja, ei yksi erikoisuus toisten joukossa heti kiinnittänyt sen suurempaa huomiota. Ehkäpä katseenvangitsin olikin linnun habitus ja erityisesti paikallisista linnuista poikkeava käyttäytyminen. Näkymä sai mielenkiinnon heräämään lintuun siinä määrin, että lajin tunnistus tuotti heti alkuunsa ongelmia. Ei kait tällaista lajia olekaan! Ensituntuma linnusta toi mieleen harvinaisen harmaasirkun. Siis lintukirja esille ja pikaista selailua sirkkujen osastosta. Tutkiskelu ei tuottanut varmistavaa tulosta. Iltapäivän alkaessa hämartyä seurailin

lintua kiikarilla noin 10 metrin etäisyydeltä. Otin samalla siitä kuvaa DV-kameralla. Lintu oli paikallisia lintuja kesympi ja jatkoi ruokailua, vaikka muut linnut lehahtelivat välillä parvena puihin. Kun illan nopeasti pimetessä tavanomaiset lajit hävisivät ruokinnalta, tämä eksoottinen ja arvattavasti pitkämatkalainen sirkku ruokaili kaikessa rauhassa. Havainnon varmistuminen jo illan pimetessä sai siitä kiinnostuneet bongarit saapumaan paikalle vasta seuraavana aamuna. Valitettavasti lintu ei enää suvainnut näyttäytyä paikalla. Jatkoiko se muuttomatkansa vai pistikö sen poskeensa alueella silloin tällöin kiertelevä kissa?

Videokuvaa ottaessani avistelin, että kyseessä voisi olla suurempikin harvinaisuus. Siirsinkin viivyttelemättä DV-kameran otoksen mpg-muotoon ja toimitin sähköpostin liitteenä Peltomäen Jarille. Jonkun ajan kuluttua kännykkä pirisi. Kun näin puhelun tulevan Jarilta, olin varma, että jotain erikoista täytyi havainnossa olla. Jari kertoi, että kyseessä on rarisirkku eli nuori mustapää- tai ruskopääsirkku. Tosin tarkka määrittäminen lajilleen voisi tuottaa ongelmia. Puhelun jälkeen vertailin yksityiskohtia omista havainnoistani netistä löytyviin kyseisen lajiparin tuntomerkkeihin ja kuviin. Mielestäni tiedetyt tuntomerkit viittasivat nimienomaan mustapääsirkkuun,

kuten pään voimakas viirutus ja linnun käännellessä päätään kaulahöyhenten alta aika ajoin pilkahteleva musta väri. Lopullinen hyväksytty RK-havainto jätti kuitenkin tarkan lajimäärittymisen auki.

Lintujen tekemisien seuraaminen luonnossa on kiinnostavaa. Linnulla on siivet ja ne voivat ilmestyä ilmojen teitä vastoin järkeenkäypää selitystä milloin minnekin. Havainto

muuttuu todeksi, kun se voidaan luotettavasti dokumentoida. Kukapa olisi uskonut tämänkään rarisirkun olemassaoloa, jos se olisi jäänyt maallikon havainnoksi ilman videokuva. Taivalkoski on laaja kunta ja tilastollisesti alueelle täytyy osua vuosittain suuri määrä lintuharvinaisuuksia, joista vain häviävän pieni osa saadaan luotettavasti dokumentoitua. Rarisirkkutapauksen jäl-

keen on muitakin suurharvinaisuuksia tavattu Taivalkoskella. Marraskuussa 2006 löytyi Taivalkosken Majovasuolta sinne ilmeisesti vastikään lentänyt ja latoon menehtynyt tornipöllö sekä samoin marraskuussa 2009 koulukeskuksen piha-alueelle yllättäen tupsahtanut ja paikalla joitakin päiviä viihtynyt mongoliankirvinen.

Ruskopää-/mustapääsirkku, kuvakaappauksia. © KALEVI HIRVONEN

RUOSTESIIPIRASTAS (*Turdus naumanni eunomus*) RAAHESSA 27.–30.12.2005

HEIKKI TUOHIMAA

Joulukuun 27. päivä olin kiertämässä yhtä Raahan perinteisistä talvilintulas-kentareiteistä. Ensimmäisen kerran reitti on laskettu jo 1970-luvun puolivälin tienoilla, ja minulle sen laskentavastuu siirtyi 1990-luvun alkupuolella. Kierros oli alkanut ruttiinomaisesti. Linnustollisesti alkutaipaleen parasta antia oli ollut eräässä aroniapensaassa ruokaillut mustarastas. Enpä vielä aavistanut, mitä muuta nämä pensaat tulisivat tarjoamaan.

Olin juuri saapunut kaupungista Pitkäkariin ja reitistä alkoi kolmannes olla takana-päin. Ammattikorkeakoulun läheisyydessä kuului tilhien ääntelyä rakennuksen takaa. Parven suuruus oli tarkistettava. Paikalle tultuani neljä tilheä pöllähti viereisestä aroniasta lentoon. Samalla kiinnitin huomiota etäämmällä olevaan toiseen aroniapensaaseen, jossa näytti rastaanmuotoinen tumma hahmo istuvan...

Nostin kiikarit silmille. Rastas istui selkäpuoli minuun päin. Ensireaktioni oli ”pahan-näköinen, ei ainakaan räksä”. Selvä silmäkulmajuova ja tumma selkäpuoli saivat aikaiseksi punakylkirastasmaista vaikutelmaa, mutta mieleeni tulivat heti myös ruosterastaan alalajit. Sitten 10 sekunnin kuluttua lintu käänsi asentoa, jolloin näkyivät räikeät ruosteenväriset

siivet ja vaalea tummakuvioinen rinta. Määrittäminen oli nyt helppoa, lintu oli kuin potretti-kuva suoraan lintukirjan sivulta – RUOSTESIIPIRASTAS!

Epäuskoisena hieraisin silmiäni, mutta siinä se oli edelleen ilmielävänä – uskomaton, mutta mahtavaa! Kun linnun määrittäminen oli mielestäni kivien hakattu, ajattelin ensimmäiseksi soittaa kuittauksen Pudaksen Sepolle, joka oli löytänyt ruosterastaan (*naumanni*-alalajin) kolme viikkoa aiemmin Kala-joelta. Se yritys kuitenkin epäonnistui, kun Sepon puhelin oli kiinni. Soitin sitten Varpeniuksen Karille ja Lampilan Petril-le, jotka saivat toimittaa tietoa eteenpäin.

Ensimmäisten bongareiden saavuttua lähdin jatkamaan talvilintulas-kentää. Tapahtumien jälkeen keskittyminen tavallisiin lintuihin oli huomattavan hankalaa, mutta toivottavasti levottoman olotilani merkitys laskennan tuloksiin jäi silti vähäisemmäksi kuin verrattuna vaikka erilaisten sääolojen vaikutuksiin. Pian saavuin paikalle, josta Paavo Hartikka ja Matti Rekilä olivat löytäneet mustakaularastaan tammikuun alkupäivinä 1988 laskiessaan samaa talvilintureittiä kuin minä nyt!

Oli jännä olo. Näiden ruostesiipi- ja mustakaularastapaikkojen etäisyys on vain kilometri. Loppureittiä täydensi vielä mukavasti eräässä pienessä sulapaikassa oleillut pikkuihku.

Ruostesiipi viihtyi paikalla 30.12. saakka. Noina päivinä odotus aina palkittiin, vaikka lintu saattoikin hetkittäin olla toista tuntia kateissa. Bongaus sujui valtaosin hyvin. Valitettavasti ikävääkin palautetta jouduin kuulemaan joidenkin ylinnokkaisten valokuvaajien toimintatavoista. Kuulemani mukaan muutamille tuntuivat olevan tärkeämpiä itse lähietäisyydeltä otetut kuvat, kuin pitää huolta ruostesiiven ruokailurauhasta lyhyenä talvipäivänä. Tämä ei kuitenkaan koitunut linnun kohtaloksi, koska tarina ei vielä päättynyt...

Tammikuussa linturetkelyn päätarkoituksena Raahessa oli tietysti Oulun kaataminen kuntapinnakisassa. Oli sunnuntai 15. tammikuuta, presidentinvaalien 1. kierroksen äänestyspäivä, sään puolesta poikkeuksellisen otollinen talvinen linturetkelypäivä - täysin tyven, lämpötila hivenen pakkasella ja selkeää. Itse olin aloittanut jo aamukuudelta pöllöretkellä, johon tunnelmaa oli luonut upea kuutamoinen ja sunnuntai aamusta johtuen Raahan todella hiljaiset syrjäseudut. Kunnan lajilista oli täydentynyt lapin- ja viirupöllöllä. Tuottoisan pöllökeikan jälkeen jatkoimme aamun valjettua Koistisen Jaakon kanssa kiertelyä. Aamu ei ollut vielä pitkällä, kun Jouni Majuri soitti, että Lapaluodossa on merikotka. Jaska halusi käydä merikotkaa yrittämässä, mutta minua laji ei tarpeeksi houkuttanut. Niinpä Jaska suuntasi

"Sitten 10 sekunnin kuluttua lintu käänsi asentoa, jolloin näkyivät räikeät ruosteenväriset siivet ja vaalea tummakuvioinen rinta. Määrittäminen oli nyt helppoa, lintu oli kuin potrettikuva suoraan lintukirjan sivulta – RUOSTESIIPIRASTAS." © HARRI TAAVETTI

Lapaluotoon, ja minä jäin koluamaan sen aikaa Pitkäkaria.

Saavuttuani ammattikorkeakoulun lähelle mieleeni palautuivat kolmen viikon takaiset tapahtumat. Vuoden vaihteessa aluetta oli tarkkailtu tuloksetta pari päivää valoisan ajan. Ruostesiipi oli viettänyt oleskelupäivinänsä pensaissa runsaasti aikaa ja sitten yhtäkkiä vain kadonnut, joten linnun menestyminen tuntui todennäköiseltä.

Toki olihan sitä ollut keskustelua siitäkin mahdollisuudesta, että ehkä rastas sittenkin vain oli vaihtanut paikkaa. Toivo oli hiljalleen hiipunut, koska pensaat oli kuitenkin lukuisia kertoja tarkastettu turhaan, mutta tällä kertaa... se olikin jälleen paikalla!

Harvoin sitä kokee samantyyppistä löytämisen iloa aiemmin löytämästään linnusta. Vaikka ruostesiipi käyttäytyi kumman

rauhattomasti, se pysyi alueella koko loppupäivän, jolloin mm. lähiseuduilla asuvat jouluukuulta myöhästyneet saivat mahdollisuuden paikkaukseen. Onni ei kuitenkaan ollut tasa-puolinen. Seuraavana päivänä kymmenien bongarien, joista monet kaukaakin tulleita, harmitseksi ruostesiipi oli taas tehnyt katoamistempun. Melkoinen vekkuli! Tämän jälkeen ruostesiipeä ei enää tavattu.

JOUNI MESKI

PPLY:n järjestämiin pinna-ralleihin osallistui vuonna 2005 peräti 91 eri henkilöä. Perinteisten ja suosittujen tammirallin ja kevätrallin ohella Pudasjärvellä kisattu kesäralli kokosi ilahduttavat 9 joukkuetta keskikesän lintukoitukseen. Myös joulukuun alun Talviralli oli menestys johtuen ehkäpä leutojen olosuhteiden myötä korkealla olleista lajimääräodotuksista. Hailuodon rariherkkään aikaan syyskuun lopulla mitelty ralli keräsi runsaasti osallistujia myös yhdistyksemme rajojen ulkopuolelta. Ehkäpä vuoden takaisella, samaisessa rallissa löytyneellä pikkukiuurulla oli osuutta asiaan?

Tämän vuoden ralleissa ei löytynyt mitään yksittäistä superharvinaisuutta. Myöskään lajimääräpuolella ei paukuteltu ennätyksiä (paitsi Surnian alueen rallissa). Osallistuneiden henkilöiden määrä kuitenkin osoittaa rallien olevan tärkeä osa PPLY:n alueen lintuharrastusta. Se on myös mainio tapa, ja joskus jopa syy, viettää aikaa hyvässä seurassa uusia kokemuksia etsien.

Tammiralli 2005

Perinteiseen koko tammikuun kestävään Tammiralliin osallistui tänä vuonna kolmisenkymmentä innokasta talvirallaajaa. Henkilökohtaisen kisan ohella käytiin myös ns. kuntakisa, johon osallistuivat lähes kaik-

ki PPLY:n alueen kunnat. Vain Kärsämäeltä ei ilmoitettu tammikuussa yhtään lintuhavaintoa.

Henkilökohtaisissa kisoissa voitot menivät jakoon molemmissa sarjoissa. Oulun osakilpailussa Sami Timonen ja Tapani Tapio olivat ylitse muiden keräten molemmat 58 lajia tammikuisen Oulun alueelta. Kolmanneksi sijoittui Ville Suorsa 55 lajilla. Oulun tammipinnoja listasi 21 ralliaajaa. PPLY:n sarjassa voitto meni niin ikään jakoon, kun Kari Rannikko ja Tapani Tapio saivat kasaan 64 lajia. Kolmanneksi sijoittunut Sami Timonen ylsi 60 lajiin.

Talvinen linnusto ei poikennut kovinkaan paljoa aiempien vuosien tammikuisesta lajistosta. Vesilintuja löytyi mukavasti lajiston ollessa varsin monipuolista. Harvinaisemmista vesiäistalvehtijoista voisi mainita tukkasotkan, uivelon ja tavin. Myös kaikki tikat, aina harvinaista valkoselkätikkää myöten, löytyivät rikastuttamaan PPLY:n talvilinnustoa.

Kuntakisan ykkönen oli odotetusti Oulu 69 lajilla. Toiseksi sijoittui varmaankin yhtä odotetusti Raahe 66 lajilla. Kolmannesta sijasta kilpailivat pitkään ja tasaväkisesti Haukipudas, Pyhäjoki ja Kuusamo. Pyhäjoki (52 lajia) ponnisti kuitenkin lopussa mm. vesilintuvälikoimansa turvin parilla lajilla puttaalaisia (50 lajia) karkuun ja Kuusamonkin hytyessä 49 lajiin, oli terävin kärki selvitelty välinsä pinnallisesti.

Kuntakisan tulokset

1.	Oulu	69 lajia
2.	Raahe	63
3.	Pyhäjoki	52
4.	Haukipudas	50
5.	Kuusamo	49
6.	Taivalkoski	44
7.	Oulainen	42
8.	Hailuoto	41
9.	Oulunsalo	35
	Muhos	35
11.	Lumijoki	33
	Liminka	33
13.	Vihanti	31
	Kempele	31
	li	31
16.	Ruukki	28
17.	Siikajoki	25
	Pudasjärvi	25
19.	Kiiminki	23
20.	Tyrnävä	21
21.	Yli-Ii	19
22.	Haapavesi	14
23.	Utajärvi	13
	Rantsila	13
	Merijärvi	13
	Kestilä	13
27.	Pyhäntä	12
28.	Ylikiiminki	10
	Pulkki	10
30.	Piippola	6
31.	Kuivaniemi	1
32.	Kärsämäki	0

Kevätralli 2005

Vuoden 2005 kevätralli käytiin 28.–29.5. tuulisessa säässä. Vaikka ennen rallia koettu rariytykytys (mm. mustaotsa- ja punapyrstölepinkäinen, pikkukotka jne.) oli nostattanut toiveita huikeista lajimäärästä, ei tänä vuonna kuitenkaan ennätyksiin aivan yletty. Rallin 189 lajin yhteislajimäärä oli toki komea ja voittajajoukkueellakin kelpo tulos, 150 lajia.

Voitosta käytiin tiukka kamppailu ja voittajajoukku-

Tammirallin Oulun kisan tulokset

1. Sami Timonen	58 lajia
Tapani Tapio	58
3. Ville Suorsa	55
4. Kari Rannikko	52
5. Pekka Suorsa	50
Ari Leinonen	50
Heikki Holmström	50
8. Toni Eskelin	46
9. Ilkka Ruuska	45
Pekka Ruuska	45
Jukka Hauru	45
12. Erkki Sarviaho	44
13. Jouko Tuominen	43
Juhani Karvonen	43
15. Juha Lindfors	42
Jukka Piispanen	42
17. Reijo Pantsar	40
18. Väinö Raappana	39
Ari Kakko	39
20. Esa Hohtola	36
21. Seppo Rajaniemi	35

Tammirallin PPLY:n kisan tulokset

1. Kari Rannikko	64 lajia
Tapani Tapio	64
3. Sami Timonen	60
4. Ville Suorsa	55
5. Erkki Sarviaho	53
6. Jouko Tuominen	52
7. Ari Leinonen	51
8. Pekka Suorsa	50
Heikki Holmström	50
10. Heikki Tuohimaa	49
11. Ilkka Ruuska	48
Pekka Ruuska	48
Pertti Mattila	48
14. Jaakko Koistinen	47
15. Toni Eskelin	46
Reijo Pantsar	46
Jukka Hauru	46
18. Petri Lampila	44
19. Juha Lindfors	43
Jukka Piispanen	43
Juhani Karvonen	43
22. Väinö Raappana	39
Ari Kakko	39
24. Jouni Meski	37
25. Esa Hohtola	36
26. Juha Markkola	35
Seppo Rajaniemi	35
28. Pekka Rahko	26

eeksi nousi jännittävän purku-tilaisuuden lopussa Daltonit (Ala-Kojola, Fyrsten, Leppäjärvi & Törmi) ohi siihen asti hallinneiden Keijukaisten (Jaakkonen, Tuohimaa & Väyrynen). Eroa voittajien hyväksi jäi vaivaiset kaksi lajia. Kolmas sija menikin jakoon, sillä peräti kolme joukkuetta onnistui haivaitseman 141 lajia (Sedät jak-saa heilua, Klenkat ja Nuoret Herrat).

Parhaista lajeista voisi mainita vaikkapa usean joukkueen listoilla olleet kevätrallien

perusrarit: arosuohaukka, keräkurmitsa ja sitruunavästäräkki. Sen sijaan keväinen pulmussirri oli macroa kovempi laji, kuten myös voittajajoukkueen listoilta löytynyt mustatiira. Petojen suhteen oli monilla joukkueilla vaikeuksia. Piekanaa ei nähty koko rallissa ja esim. hiiri-, mehiläis- ja muuttohaukka olivat ässiä.

Kesäralli

PPLY:n Kesäralli käytiin tänä vuonna mukavan kesäisessä

säässä 2.–3.7. Pudasjärven kaupungissa. Melkein 6000 km² käsittävällä alueella kisaili tässä 18h rallissa yhteensä 9 joukkuetta. Kokonaislajimäärä näinkin myöhäiseen ajankohtaan sijoittuvan rallissa oli mainio 126, voittajajoukkueen rikkoessa niukasti sadan lajin rajan (Informaatiokatkos, 100 lajia).

Pudasjärveltä löytyi varsin monipuolista lajistoa. Parhaimmistoa edustivat kaksi laulavaa sinipyrstöä, lapinuunilintu, pari pensassirkkalintua ja viitakertusta. Sen sijaan Pudasjärven

Kevätrallin tulokset

1. 150 lajia **Daltonit:** Ala-Kojola, Fyrsten, Leppäjärvi & Törmi
2. 148 **Keijukaiset:** Jaakkonen, Tuohimaa & Väyrynen
3. 141 **Sedät jaksaa heilua:** Hohtola, Ohtonen & Sjöholm
- 141 **Klenkat:** Huttunen, Rannikko, Tunturi, Tunturi & Viklund
- 141 **Nuoret Herrat:** Keskitalo, Kuokkanen & Lampila
6. 139 **Vain varmat uupuu:** Herva, Karvonen, Luukkonen & Siira
7. 133 **Kohtuuden ystävät:** Piispanen, Strömmer & Timonen
8. 126 **Varmat vaihtoon:** Suorsa, Suorsa & Tapio
9. 125 **Nuotit hukassa:** Hautala, Ojanen & Rannikko
- 125 **Lopun laiskat:** Kojola, Ruuska & Ruuska
11. 122 **Räpäisorsat:** Kangas, Kuosa, Lampila & Marttila
- 122 **Missä meri?:** Koistinen & Varpenius
13. 117 **Karhukopla:** Hakkila, Hautamäki & Kurikka
14. 82 **Taivalkoski:** Hirvonen, Laitala, Moilanen, Ronkainen & Säkkilä

Kesärallin tulokset

1. 100 lajia **Informaatiokatkos:** Hauru, Kukkola, Meski & Tuohimaa
2. 96 **Ässät:** Rajaniemi, Sarviaho, Suorsa & Suorsa
3. 92 **Törmi ja Tyrnävän lintukerho -87:** Fyrsten, Törmi & Väyrynen
4. 87 **Naamangan naakat:** Kreus, Kreus, Saarenpää & Tapio
5. 85 **Kohtuuden ystävät:** Piispanen, Strömmer & Timonen
6. 83 **Puusilmät puujalat:** Jaakkonen, Kiiskilä & Markkola
7. 79 **Hipiteam:** Ruuska, Ruuska & Tuominen
8. 77 **Hohtolan perhejoukkue:** Hohtola & Hohtola
9. 72 **Puolella teholla:** Koistinen & Mattila

nimikkolaji maakotka jäi joukkueilta näkemättä, kuten myös yllättäen suokukko. Toki suot alkavat jo muutenkin olla heinäkuun alussa hiljaisia, ja esimerkiksi jänkäsirriäinen oli voittajajoukkueella ässä ja mustaviklostakin oli havainto ainoastaan kahdella joukkueella. Itäisten, kaakkoisten ja pohjoisten lajien lisäksi eteläistä lajistoa edustivat mm. rallissa havaitut pensaskertut ja pikkulepinkäinen.

Surnian syysralli

Raahen seudun 18. syyspinnaralli järjestettiin 10.9. Rallikunniksi arvottiin Pyhäjoki ja Vihanti. Mukavan alkusyksyisessä säässä ei kymmenen joukkueen voimin löytynyt suurharvinaisuuksia, mutta niin kokonaislajimäärä (144 lajia), kuin voittajienkin lajimäärä (113) olivat uusia ennätyksiä. Lajilistan helmiä olivat mm. harjalintu ja peräti kuusi taiga-uunilintua. Runsaana esiinty-

neet myyräpedot (mukana pari hiiripöllöä ja lapinpöllöpoikue) ja paikallisittain edustava joukko kahlaajalajeja johtivat ennätyksellisiin lajimääriin.

Voiton korjasi Popstars (Meski, Tuohimaa, Varpenius) uudella ralliennätyksellä 113 lajia. Myös kakkoseksi sijoittuneiden Pikkuoravien tulos 109 lajia ylitti edellisen ennätyksen. Kolmanneksi sijoittunut Inottomat jäi kärkikaksikosta jo selvemmin havaiten 99 lajia.

Kevätrallin voitto meni 150 lajilla Daltonuille eli Teemu Fyrstenille, Juhani Törmille, Mikko Ala-Kojolalle ja Markus Leppäjärvelle. © ESA HOHTOLA

Hailuotoralli

Hailuotoralli käytiin lauantaina 24.9. Ralliin osallistui peräti 37 silmäparia kymmenessä eri joukkueessa. Voiton vei ylivoimaiseen tapaan 93 lajilla Strangelaufers (Peltomäki, Taavetti & Wichmann) jättäen seuraavan ryhmän peräti kahdeksan lajin päähän, sillä espanjalaisella Daniel Burgasilla terästetty Ala-Kojolan, Jaakkosen & Väyrysen porukka sai kasaan 85 lajia. Kolmanneksi sijoittui Sedät sai Orkut (joukkueessa tyytyväisyyttä sykähtelivät Hohtola, Keskitalo, Lampila & Pursiainen) 84 lajilla.

Parhaita lajeja tänä vuonna Luodossa edusti mm. voittajajoukkueen havaitsema ino eli taigauunilintu. Muita ajankoh-

taan nähden pikkukivoja olivat esimerkiksi *Chlidonias sp.*, heinätavi sekä kala- ja lapintiira.

Talviralli 2005

Peräti kahdeksan joukkueellista urhoollisia orneja kisaili tämän vuoden Talvirallissa, joka sijoittui lauantaille 3.12. Vaikka sääntöjen mukaan rallin sai aloittaa jo heti puolilta öin vuorokauden vaihtuessa, ratkottiin sijoitukset vasta lyhyen päivän valjettua. Voittajaksi selviytyi 46 lajilla Valaistuneet rusakot (Hauru, Meski & Meski), jotka nimensä mukaisesti osoittelivat yön pimeimpinä tunteina lintujen sijaan ainoastaan nisäkkäitä, ensimmäisen pinnan tähtäessä aamuyhdeksän

maissa Varessäikällä (lähde: J. Haurun rallitarina PPLY:n listalla). Toiseksi sijoittui joukkue Neljä miestä ja haisuli (Heino, Jaakkonen, Junikka, Kiiskilä & Suorsa) yhden lajin hajuraolla Raahe 1:een (Koistinen, Tuohimaa, Varpenius & Väyrynen), jotka löysivät lyhyessä joulu-kuun alun valossa 42 lajia.

Vaikka valoisa aika olikin lyhyt, yhteislajimääräksi tuli kuitenkin mainio 64 lajia. Ylivoimaisesti paras näistä oli J. Markkolan & M. Aallon Hailuodossa näkemä erittäin myöhäinen isosirri. Kattava valikoima vesilintuja viidellä pöölölajilla höystettynä takasi mielenkiintoisen ja yllättävän runsaslajisen lintupäivän.

Surnian syysrallin tulokset

1. 113 lajia **Popstars:** Meski, Tuohimaa, Varpenius
2. 109 **Pikkuoravat:** Lampila, Taavetti, Keskitalo
3. 99 **Inottomat:** Karvonen, Leppänen, Luukkonen
4. 94 **Takarannan taiga:** Fyrsten, Hohtola, Pursiainen
5. 93 **Viimeiset ostjakit:** Kalliokoski, Karvonen, Rasmus, Uusimäki
6. 85 **Kohtuuden ystävät:** Strömmer, Timonen, Piispanen
6. 82 **Lopun laiskat:** Ruuska, Ruuska, Kojola
8. 81 **MC kahlaajat:** Nikupaavo, Piirainen, Pohjoismäki
9. 78 **Myöskin inottomat:** Tapio, Pantsar, Sarviaho, Suorsa
10. 64 **Tuolla liikkuu:** Nevasaari, Koistinen

Hailuodon syysrallin tulokset

1. 93 lajia **Strangelaufers:** Peltomäki, Taavetti & Wichmann
2. 85 Ala-Kojola, Burgas, Jaakkonen & Väyrynen
3. 84 **Sedät sai Orkut:** Hohtola, Keskitalo, Lampila & Pursiainen
4. 82 **Itämaan tietäjät:** Aalto, Aalto, Nyström & Suojarinne
4. 82 **FC Spurgu:** Huhtinen, Laaksonen, Mäki, Seimola & Velmala
6. 80 **Kolme miestä ja jalorotuinen koira:** Karvonen, Luukkonen, Markkola & Pesola
7. 74 Honkanen, Ruuska & Ruuska
8. 71 **Emun jäljillä:** Rajaniemi, Suorsa, Suorsa & Tapio
9. 70 **Räpäsorsat:** Kangas, Kuosa, Lampila & Marttila
10. 69 Hauru & Silvenius

Talvirallin tulokset

1. 46 lajia **Valaistuneet rusakot:** Hauru, Meski & Meski
2. 43 **Neljä miestä ja haisuli:** Heino, Jaakkonen, Junikka, Kiiskilä & Suorsa
3. 42 **Raah 1:** Koistinen, Tuohimaa, Varpenius & Väyrynen
4. 37 **Erkki ja joo-joo-joo:** Rajaniemi, Rannikko, Sarviaho & Tapio
5. 33 Timonen ja Eskelin
6. 19 **Taivalkoski:** Hirvonen, Laitala & Räisänen
6. 19 Aalto & Markkola
8. 12 Aalto & Ruhanen

INFORMAATIOKATKOS KESÄRALLISSA

Joukkueemme koostui seuraavista henkilöistä: Jukka Hauru, Saana Kukkola, Jouni Meski ja Heikki Tuohimaa. Joukkueen nimi ”Informaatiokatkos” kielii kohdallemme sattuneista Lintutiedotus-ongelmista: emme saaneet re-profiloinnista huolimatta yhtään piippariviestiä. Näin ollen sinipyrstöistä meillä ei ollut ennen purkua harmainta aavistusta. Muut rallissa piipitetyt lajit (pensassirkkalintu ja lapinuunilintu) löysimme onneksi spontaanisti.

Olin rallia edeltäneen viikon lomalla, joten kävin yhtenä yönä pohjustamassa joitakin paikkoja ainakin itselleni tuntemattomilla alueilla. Pohjustuksen tuloksena saimme rallissa ruksata seuraavat lajit: pensassirkkeli (Sotkajärvi), sinirinta (Tuhansuo, rallissa kuultiin myös toinen lintu jossain Ryttingin paikkeilla), kiuru (Sarankylän pohjoispuolen eräs peltoaukio, jossa rallissa nähtiin myös suopöllö) ja peukaloinen (Sotivaaran metsäautotie, vähän ennen ”lapulia” pohjoisesta päin tultaessa). Muutenkin olin todennut Sarankylän seudun ja Sotivaaran alueen runsaslintuiseksi, joten vietimme rallissa siellä paljon aikaa. Nuukavaaran pohjustettu mustarastas ei kuitenkaan ollut rallissa äänessä.

Rallin aloitus koitti Kalettomansuolla klo 1925, kun näköpiirissä istuneen muuttohaukan kaveriksi tuli surisemaan jänkäsirriäinen. Suolta poistuessamme näkyi komea pohjansirkku,

joten aloitus onnistui hyvin. Kalettomansuolta ajellessa pysähdyttiin Ervastinkylällä, jonka peltoaukean ylitti ässäksi yltänyt selkälökki.

Sotkajärven kohdalla kuunneltiin pensassirkkeli pois kuleksimasta ja suunnattiin kohti Helkalansuota. Sieltä nähtiin Sotkajärven suunnassa lennellyt *Anas*-parvi, jossa oli jouhisorsien lisäksi kolme lapasorsaa. Myös kalasääski liitettiin listalle, kuten myös rallin ensimmäinen (yh-teensä nähtiin noin viisi) isolepinkäinen.

Sotkajärveltä napattiin hyttysten seasta lapintiira, puuttuvat *Anakset*, töyhtöhyppä ym. tavallisia lajeja. Poikkeaminen Jongunjärvellä ei antanut kuin isokoskelopoikueen ja ainoastaan Heikin näkemän tukkakoskelon. Tästä alkoikin pinnaton jakso, jonka katkaisi puoli yhden maisa yöllä Tuhansuon sinirinta. Tuhansuolta jatkettiin Sarajärven – Ihmelammen vesiäisparatiisiin, josta poimittiin paikalle tyypilliset silkkiuikku, härkälintu ja sokerina pinnalla alli, joka ei muuten ollut enää aamulla samassa tukkasotka-telk-käparvessa. Sarankylän pohjoispuolella, juuri ennen Kreusin porukan saapumista, ennätti suopöllö lentää metsän taa piiloon. Harmi...

Seuraavaksi ajettiin Nuukavaaran kautta Jaaskamonvaaran-Sotivaaran alueelle (jossain kartassa vaaran nimenä oli Päätuore). Pohjantikka rummutti varsin innokkaasti ja pari kirjoloxiaa lenteli äännellen myös itsensä listan jatkok-

si. Leppälintu ja hippiäinen innostuivat myös laulamaan, mutta ei (vielä) ns. paremmat lajit. Muutenkin aamuyön tunnelma oli upea hienossa, kirkkaassa säässä mahtavien suo- ja vaaramaisemien ympäröidessä. Nuukavaaran tuntumasta jatkui Sotivaaran suuntaan kansallispuiston rajoja seuraileva heikohko metsäautotie, jota lähdettiin ajelemaan vähän väliä pysähdellen. Alku oli kovin hiljaista, kunnes saatiin pointsattua ensimmäinen rautiainen (näitäkin koko rallissa useita) ja melkein heti perään peukaloinen. Viimeisellä pysähdyksellä, kun jo paremman näköinen metsä oli tien varresta loppunut ja ankean näköinen hakkuu alkanut, pysähdyttiin yrittämään hernekerttua. No hekehän lauleli innolla, mutta Heikin korva oli kovassa iskussa. Jonkin matkan päässä läiskytteli lapinuunilinnun kuuloinen laulaja! Samassa riekko rähähti nauruun tien alapuolella olevalta suolta. Lähestyttiin mahdollista lapulia (laulu passasi tässä vaiheessa ko. lajiin täydellisesti) ja todettiin, että nähtävähän se oli, koska kokemuksia oli mm. peipon, järripeipon ja metsäkirvisen saman sorttisesta laulusta. Lintu käytiin varmistamassa lapinuunilinnuksi ja jatkettiin matkaa. Pari kilsaa ennen ison tien risteystä kesärallin ”super-rari” teeri lähti tien poskesta lentoon. Oli ässä (kuten myös riekko)!

Käytiin katsomassa Sarajärvi uudestaan, mutta mitään merkillistä ei sieltä enää löytynyt. Oli aika jättää Koillis-Pudasjärvi ja keskittyä eteläisiin lajeihin. Matkalla kirkonkylälle pysähdeltiin sopivan näköisillä paikoilla. Etupenkki-

matkustajat näkivät pari tien yli lentävää tilheä, ennen kuin sellainen saatiin koko porukan nähtäville paikassa, jossa kaksi neljästä näki varpus-
haukan ; (

Ennen kylää Heikki kuuli vielä todennäköisen pikkusirkun, mutta lintu hiljeni muutaman säkeen jälkeen.

Pudasjärven kylän pinnasta valittiin yksi hiekkamonttu, mistä ajateltiin hakea pikkutylli. Nähtiin kolme yksilöä ja komea *Riparia*-kolonia. Taas pinna plakkariin ja matka jatkui. Aamupäivä ajeltiin kuikkaa, tiltalttia, peltosirkkua ja pikkulepinkäistä etsien. Ainoastaan kuikka hoi-
tui Iijoesta. Muutenkin joessa oli lintuja. Nähtiin ainakin kymmenisen isokoskeloa, muttei tietenkään yhtään puuttuvaa serra.

Rallin ehtoapuolen petostajipaikaksi valittiin Iinattijärven lounaispuolella oleva hakattu vaaranrinne, joka antoi upeat näköalat N-NE-E-SE-S- puolelle. Aikaa oli vielä yli tunti, mutta lajeiksi saatiin ainoastaan kuukkeli ja piekana. Paikalliset tuulihaukat pitivät tuntumaa koko ajan yllä. Viimeinen laji oli piekana noin 30 min ennen rallin loppua.

Ralli tuntui melko rankalta, johtuen osin tietenkin kuumuudestakin, mutta jätti kuitenkin hienon muiston runsaan ja monipuolisen Pudasjärven linnustosta. Vaihtelevaa biotooppia, upeita vaaramaisemia ja mikä parasta, paljon lintuja (ja sääskiä). Lopputulokset: 100 lajia ja voitto.

-JOUNI MESKI

MUHOKSEN LINTUHARRASTAJAT

VELI-PEKKA HONKANEN

Viisi vuotta sitten tammi-kuussa muutamia muhoslaisia lintuharrastajia kokoontui Muhoksen kirjastoon suunnittelemaan tii-
viimpää yhteydenpitoa ja yhteisiä hankkeita. Kokoontumisen seurauksena pidettiin 5.2.2005 kokous, jossa perustettiin yhdistys *Muhoksen lintuharrastajat*, nimettiin sille tavoitteet ja valittiin toimihenkilöt.

Tavoitteeksi asetettiin lintuharrastuksen edistäminen Muhoksella ja sen lähialueilla. Puuhämiehenätoimineesta Reino Rajalasta tuli puheenjohtaja ja hän panikin heti hösseliksi. Kokouksia pidettiin tiuhaan, jopa viikon

välein. Tiedonkulun kannalta nettisivut katsottiin välttämättömiksi. Perustajajäsenistä löytyi osaava henkilö. Toimeen tarttui Esa Holopainen, joka myös laati useita hyviä malleja yhdistyksen logoksi. Valituksi tuli kurkiaihe. Sivut <http://www.muhoslinnut.com> olivat pian käytössä ja sisällöntuotanto pääsi käyntiin. Havaintopalsta ja tilastot vuosittain sekä kaikkina aikoina Muhoksella havaituista lintulajeista ovat olleet suosituimpia. Tilastonikkarina toimii Teemu Saarenpää.

Parin utajärveläisen jäsenen myötä toiminta-alueemme laajeni huomattavasti. Utajärveltä löytyykin useita hienoja lintujärviä ja -soita.

Lintutorni kirkonkylän ete-

läpuoliselle peltoalueelle oli seuraava kohde. Maatalousopilaituksen pellonkulmalta Matokorvesta saatiin paikka. Hankkeen toteutumisen kannalta välttämättömään rahoitukseensaatiin avustusta Oulun Luonnonystävien Yhdistykseltä ja Muhoksen kunnalta. Tarvikkeista osa saatiin lahjoituksina ja rakentaminen tehtiin muutamia konetöitä lukuun ottamatta talkootyönä. Ensimmäiset pylvää pystytettiin syksyllä 2005. Keväällä jo kii-
karoitiin puolivalmiista tornista ja valmiiksi rakennelma saatiin loppukesällä. Avajaiset vietettiin asianmukaisine tarjoiluineen 16.9.2006. Tornin sijaintipaikka on osoittautunut varsin onnistuneeksi. Kävijöitä on syksyin keväin runsaasti.

Matokorven lintutorni rakennettiin pääosin talkoovoimin. © ESA HOLOPAINEN

Avajaisia vietettiin asianmukaisine tarjoiluineen 16.9.2006. Tornin sijaintipaikka on osoittautunut varsin onnistuneeksi ja kävijöitä riittää runsaasti keväälle ja syksylle. © VELI-PEKKA HONKANEN

Pönttötalkoot järjestettiin yläkoulun teknisen työn tiloissa ja tuloksena oli iso röykkiö jämeriä asuntoja erikokoisille kolopesijöille. Lasten perehdyttäminen lintuharrastukseen on näytellyt merkittävää osaa toiminnassa. Koululuokkien mukana retkillä Liminganlahdelle ja Matokorpeen lintuharrastajien edustajia on ollut lukuisia kertoja.

Lintujen tuntemusta on yritetty edistää järjestämällä pari lintukuvaesitystä kirjaston auditoriossa tunnettujen kuvaajien kertoessa kuvin ja sanoin linnuista. Kansalaisopistossa vedettiin yksi 4 x 2 tunnin kurssi ja maastokäynti pöllöjen kuuntelun merkeissä pienelle mutta sitäkin innostuneemmalle porukalle.

Retkeily on isommalla ja pienemmällä joukolla niin bon-

gaamassa harvinaisuuksia kuin osallistumalla laskentoihin ja tammikuun kuntapinnakisaan.

Tornien taistoon on osallistuttu kahdellakin joukkueella, Utajärven Ahmasjärvellä jo viitenä ja Matokorvessa kahtena viime vuotena. Yhtenä haaveena on yölaulajaretki kaakon suuntaan, ehkäpä se toteutuu tänä vuotena. Oma lukunsa on lintuatlas, joka on mielenkiintoinen ja haastava projekti. 2010 on viimeinen kartoituvuosi ja etenkin Utajärven itä- ja pohjoisosissa riittää työsarkaa useallekin harrastajalle.

Muutaman kerran vuodessa tulee yhteydenottoja, jotka vaativat toimintaa. Näistä lintujen määritykset ovat helpoimpia (yleensä kyseessä varsin tavallinen laji). Loukkaantuneet tai vaikeisiin paikkoihin eksyneet linnut työllistävät enemmän ja

vaativat kekseliäisyyttä ja yhteydenottoja eri tahoille. Lintuinfluenssahysterian riehussa pahimmillaan soiteltiin herkästi kuolleina löydettyistä linnuista. Joutsenenraatoja tulikin keräiltyä parina keväänä sähkölinjojen alta melko monta.

Muhoksen Lintuharrastajat eivät ole katsoneet tarpeelliseksi rekisteröityä yhdistyksenä. Olemme suositelleet jäsenillemme liittymistä Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteelliseen yhdistykseen. Antaahan jäsenyys paremmat käyttöoikeudet Tiiran palveluihinkin. Kaiken kaikkiaan Muhoksen lintuharrastajat on palvellut jäseniään kohtuullisen hyvin ja harrastajien välinen yhteydenpito on lisääntynyt huomattavasti aikaisempaan verrattuna.

”Jatkuvat alaseläkivut ovat vihdoinkin historiaa. Sain liikkumisen ilon takaisin – mahtavaa päästä taas lenkille ja jumppaan!”

Kattavat palvelut terveempään elämään

ODL Lääkärikeskus tarjoaa Pohjois-Suomen monipuolisimmat yksityiset terveydenhoitopalvelut. Meillä terveytesi puolesta työskentelevät kokeneet ja osaavat lääketieteen asiantuntijat. Viihtyisät vastaanottotilamme sekä esimerkiksi korkealaatuiset kuvantamispalvelut ja uuden-

aikaiset leikkaussalimme takaavat viihtyisän, turvallisen ja luotettavan hoitokokemuksen.

Terveyspalvelut sinulle ja perheellesi nopeasti ja jonottamatta. ODL Lääkärikeskus Oulu, ajanvaraus 010 197 000 tai odl.fi

RETKIÄ JOKSAN KANSSA - OSA 2

ELJA HERVA

Aloitin biologian opiskelun Oulun yliopistossa syksyllä 1959, yhtenä ensimmäisistä uuden yliopiston opiskelijoista. Joksa oli eläintieteen assistenttina ja ohjasi laboratoriotöitä. Keväällä 1960 hän pyysi minua kaverikseen laskemaan lintuja tulevan Lokan altaan alueelle. Kolmena keväänä (1959, 1960 ja 1962) hän teki tätä työtä Suomen Akatemian, Luonnonvarain tutkimussäätiön ja altaan rakentajan Kemijoki Oy:n rahoittamana. Vuonna 1967 allas hukutti suuren osan Samuli Paulaharjun (1939) kuvaamaa Sompiota kylineen, jokinivarsiin, peltoineen, kalavesineen ja poro- ja riistamaineen. Vesi peitti myös koko Fennoskandian suurimman aapakompleksin ja suurimman aapasuon Posoaavan.

Joksa oli mennyt jo vähän aikaisemmin ja oli vastassa, ehkä Muteniassa, josta päästiin Mutenia- ja Riestojoelle ja edelleen Luirolle. Tullessani toukokuun lopussa sää oli kolea ja tuulinen, taivaalta leijaili lumihiutaleita. Sitten sää lämpeni aivan kesäiseksi ja muutamassa päivässä koivujen ja pihlajien lehtisilmut avautuivat.

Perämoottorilla varustetulla veneellä liikuttiin vielä kevättulvan jäljiltä runsasvetisillä joilla. Iltaisin pystytettiin teltta joen törmälle, usein latoon, siihen mistä oli määrä seuraavan aamuna lähteä lintuja laskemaan. Suurelta osalta tämä kirjoitus perustuu Joksan artik-

keliin Lokan allasalueen linnustosta ennen patoamista (Siira 1998), jota suosittelen Sompion ja yleensäkin Lapin suolinnustosta ja sen muutoksista kiinnostuneille. En harrastanut tuohon aikaan valokuvausta, mutta käytössäni oli veljeni pieni paljekamera, jolla tallensin mustavalkofilmille näkymiä ja tunnelmia, kun siltä tuntui.

Allasalueen luonto oli vielä ennallaan. Metsiä ei oltu harkattu eikä mitään rakennustöitä

aloitettu, mutta osa taloista oli jo tyhjiä. Talot olivat vielä pääosin purkamatta. Tapasimme hyvin vähän ihmisiä, sillä heitä oli jo siirtynyt muualle. Sompiossa oli myös asukkaita, jotka eivät helposti kalavesiltään ja riistamailtaan lähteneet. Ehkä nämä olivat niitä Sompion erämiehiä, joita Lauri Hihnavaara on elävästi kuvannut kirjassaan Luiron laulu (2002). Emme tainneet tavata ketään näistä ihmisistä; ehkä araste-

Joksa lähdössä vesille Riestojoen sillankorvassa. © ELJA HERVA

limme toisiamme molemmin puolin. Joskus kuului jokimutkien takaa perämoottorin ääni tai näimme teltaltamme ohi lipuvan veneen.

Aapasuot

Suurin osa (85 %) allasalueesta oli suota, pääosin aapasuota. Suot olivat laajoja, rimpisiä, mutta jänteitä pitkin pystyi kävelemään ja rimmissäkin saattoi keväällä vielä olla veden alla kantava jääkerros. Suurin ja tunnetuin niistä oli Posoaapa. Muistelin, että Posoaavalta löysimme muuttohaukan pesän, mutta Joksan artikkelin mukaan se oli Kuivalihajärvellä, Kurujärven eteläpuolella. Pääosa (30/45) allasalueen metsähänhipareista tavattiin aapasoilla. Metsähänhen parimäärä voi olla huomattavastikin liian pieni: suot olivat suuria ja vaikeakulkuisia, ja metsähänhipoikueet lienevät kesäkuun alussa hyvin piilottelevia. Myös pääosa mustalinnuista (noin 20 paria) pesi aapasoiden lammikoissa. Posoaavan Puljulammella pesi myös joutsen ja toinen pari rimmissä nähtiin Posoaavan länsiosassa. Luullakseni en itse nähnyt näistä kumpaakaan, sillä ensimmäinen oma pesimähavainto joutsenesta olisi kyllä pitänyt jäädä mieleen. Liroista ja suokukoista valtaosa tavattiin aapasoilla, kumpaakin arvioitiin koko alueella pesivän lähes 4000 paria. Kolmanneksi yleisin kahlaaja oli jänkäsirriäinen, jota tavattiin vain aapasoilla. Keltavästäräkki ja niittykirvinen olivat runsaslukuisimmat (molempia yli 6000 paria) aapasoiden varpuslinnut. Myös lapinkirvisiä oli Posoaavalla niin paljon (185 paria),

Sompion aapasuot olivat vaivaiskoivua kasvavan jänneverkoston ja niiden välisten allikoiden mosaiikkia. Jänteet saattoivat olla myös korkeita, palsamaisia. © ELJA HERVA

Kevätvesiä ja kevään kirkkautta joen ja aapasuon välisessä koivikossa. © ELJA HERVA

Luirojokea ja sen rantaniittyä latoineen tulvan ja uiton jälkeen. © ELJA HERVA

Heti sään lämmentyä avautuivat pajun kukat ja koivun hiirenkorvat. © ELJA HERVA

että jopa kolmannes koko maan arvioidusta kannasta näytti pesisivän siellä.

Joet ja niiden juoluat eli vuopajat

Kouluaiikojeni maantiedon kirjassa Luiro mainittiin Suomen mutkaisimmaksi joeksi. Luiron

ja muiden isompien jokien törmät olivat kuivaa maata ja kasvoivat suurta puustoa, lähinnä kuusta ja koivua. Erityisesti jäivät mieleeni rantametsien suuret haavat. Mutta kun käveli joesta pois päin, maa vetistyi pian, metsä kävi harvemmaksi ja matalammaksi ja muuttui korven tai rämeen kautta avoimeksi

aapasuoksi. Rannat paljastuivat vähitellen tulvan alta, ja rentukat alkoivat kukkia vesirajassa ja veden allakin. Rantakorvessa kukki pohjanruttojuuri.

Pieni Viuvalojoki oli paikoin täynnä rentukkaa, ja jonkin mutkan takaa tullessamme ilmestyi näkyviin joessa rentukkaa syövä hirvi. Kuivaa törmää ei löytynyt lainkaan, mutta suuren kuusen juurelta kuitenkin teltan paikka. Illalla nuotiolla istuessamme näkyviin ilmestyi pienempi erämaan asukas, kärppä, suussaan vielä pienempi, metsäsopuli. Kärppä säikähti, pudotti saaliinsa, jonka Joksa preparoi sieväksi mustanharmaaksi nahkanäytteeksi. Muitakin näytteitä kerättiin, muun muassa omituinen putkimainen levä- tai sieniyhdyskunta.

Sompion joet mutkittelivat ja oikoivat mutkia, jotka sitten jäivät umpinaisiksi puttaiksi, juoluoiksi eli vuopajiksi. Keväällä ainakin jotkut juoluat olivat tulvauomia, joista vesi virtasi läpi ja joihin hauet nousivat kutemaan. Kapeassa laskuojassa saattoi olla merta haukia varten.

Juoluoiden linnut laskettiin kävelemällä rantaa päästä päähän; kumpikin laski omansa ja kohtaamispaikka sovittiin. Artikkelissaan Joksa kuvaa yhteensä 67 juoluan linnuston lajia, näistä 42 Luiron varressa ja 25 Kopsusjoella. Rieston ja Lokan välillä olivat suurimmat ja vaihtelevimmat juoluat laajoine rantaniittyineen, joilla pesi lukuisten suokukkojen lisäksi liroja, taivaanvuohia ja mustavikloja. Juoluoiden sorsalinnuista olivat runsaslukuisimpia (6–11 paria, tässä järjestyksessä) tavi, telkkä, sinisorsa, haapana ja

tukkasotka. Jouhisorsia ja uiveloita oli muutamia pareja. Juoluiden tuntumassa tavattiin myös yksi tai kaksi tuulihaukka-, ampuhaukka- ja sinisuo-haukkaparia. Tavanomaisia varpuslintuja oli pitkä lista, mukana myös muutama sinirintapari. Luiron hiekkatörmässä pesi törmäpääskyjä.

Jokien varsilla telkkä oli runsain vesilintu ja haapana sinisorsaa runsaampi. Tukkakoskelo ja vähälukuisemmat isokoskelo ja uivelo täydensivät valikoimaa. Metsähanhipareja lensi yli joella ollessamme tai törmällä telttaillessamme, ja niiden ääniä kuului yöllä unenkin läpi. Se tuntui mahtavalta, sillä vaikka metsähanhi oli tuttu kevään kohokohta kouluaikeiden linturekillä Kempeleenlahdella ja Liminganlahdella, olin nyt ensimmäistä kertaa metsähanhen pesimäseudulla. Rantasipi oli jokivarsien tyypillinen kahlaaja.

Sompiojärvi

Mutenianjokea noustiin Sompiojärvelle. Sompiojärvi oli pyöreä, 3–4 km leveä ja vain metrin puolitoista syvä. Se oli sompiolaisten kala-aitta, kuuluisa siiaastaan samoin kuin syksyn kiiskismarkkinoistaan, jolloin siihen laskevista puroista pyydettiin haavilla suuret määrät kiiskiä ja muuta pikkukalaa, kuten Paulaharju (1939) kertoo Sompio-kirjassaan. Järvellä kellui pieniä valkeita teltoja, vedestä nousevien hyönteisten pyydyksiä, ja tapasimme pyyntimiehenkin, M. Hirvenojan. Nyt kesäkuun alussa oli parhaillaan *Corynoscera ambiquan* parveiluaika (Hirvenoja 1960), ja rannoilla

Kuukkelimaan mökin mies kevättöissä. Joissakin taloissa elämä jatkui... © ELJA HERVA

...mutta joku Rieston taloista oli jo hirs- ja lautakasana. © ELJA HERVA

oli paksuna vyönä näitä ja muita vedestä nousseita ja pariteluaan kuolleita hyönteisiä.

Sompiojärven suuret kalansaaliit perustuivat runsaaseen plankton- ja pohjaeläintuotantoon.

Lintuja laskettiin rantasuoksia kävellen ja kiikaroiden. Sompiojärvellä pesi yhteensä

59 sorsalintuparia, runsausjärjestyksessä 5 tai useampia pareja haapanoita, taveja, tukkasotkia, tukkakoskeloita, sinisorsia, telkkiä ja jouhisorsia ja lisäksi pari isokoskeloita ja uiveloita. Järven vesilintumäärä oli pintaalaan ja rantaviivan pituuteen suhteutettuna pienempi kuin pienempien järvien ja lampien.

Tie Kuukkelimaahan – pitkospuureitti Kuukkeliaavalle kulki läpi hienojen aapasoiden. © ELJA HERVA

Munitusta varten ripustetut uutut tarjosivat pesäkolon telkälle ja ui-
velolle, jokivarsien ja juoluoiden tyyppilinnuille. © ELJA HERVA

Rantasipi ja mustaviklo kuului-
luivat rantojen linnustoon, ja epäilemättä siellä lauloivat pajulintu, punakylkirastas ja järisi järripeippo niinkuin kaikkialla keväisessä Lapissa. Kalasääksi siellä oli nähty usein, mutta pesintää ei oltu varmistettu. Telttamme pystytettiin järven luoteisrannalle, josta kävelimme myös Nattastunturille. Sää oli muuttunut uudelleen tuuliseksi ja koleaksi, ja ehkä siksi Sompiojärvestä ei ole jäänyt mieleen mitään erityisen lämpimiä muistoja.

Alueen muut järvet olivat pieniä, suurinkin niistä, Kurujärvi, pinta-alaltaan vain noin 1/20 Sompiojärvestä. Kurujärvellä oli pieni taloryhmä, Pilliranta, ja muistelen Joksan kertoneen, että kylässä oli vielä yksi asukas, yksinäinen nainen, mutta tällä retkellä emme tavanneet häntä. Järvi on mielikuvissani karu, ja siihen sopi niukka vesilinnusto: yksi pari taveja, telkkiä, sinisorsia ja jouhisorsia, samoin kuin muuallakin harvalukuisia tukka- ja isokoskeloita, uiveloita ja kuikkia.

Kylien linnut

Sittemmin veden alle jääneissä Rieston, Korvasen ja Pillirannan (Kurujärven) kylissä tavattiin kiuruja, pelto- ja keltasirkkuja, västäräkkejä, niitykirvisiä, kivitaskuja ja pensastaskuja. Kymmenien parien räystäspääsky-yhdyskunta oli kaikissa kolmessa kylässä, mutta haarapääskyjä vain yksi pari Korvasessa, jossa nähtiin myös ainoat kaksi varpusparia. Ainoa kottaraispesye oli Muteniassa. Kylien niityillä lauloi eteläisemmän isokuovin sijasta pikkukuovi.

Retken loppuvaiheessa nousimme sauvoen ja meloen mutkaista Kopsusjokea. Oli täysi kesä, helle ja luonto vihreimmillään ja elävimmillään – tällainen hauras, lähes kookonaan unohduksiin vaipunut muisto on viimeinen mielikuvasi Sompioista ennen sen hukuttamista. Olimme kokeneet Lapin kevään pyrypäivistä ja pakkasöistä pajunkukkiin, heileisiin hiirenkorviin ja rantojen rentukkareunoihin ja todistaneet, että Lapin kesä voi tulla muutamassa päivässä.

Kirjallisuus

Hihnavara L. 2002: Luiron laulu. WSOY, Helsinki.

Hirvenoja M. 1960: Massenaufreten von *Corynocera ambigua* Zett. (Dipt., Chironomidae) in See Sompiojärvi, Finnisch Lappland. Ann. Entomol. Fenn. 26 (2): 157–162.

Paulaharju S. 1939, 1953: Sompio. Luiron korprien vanhaa elämää. WSOY, Porvoo–Helsinki.

Siira J. 1998: Avifauna of the Lokka Reservoir area before damming. Oulanka Reports 18:65–86.

Kopsusjokivarren komeita haapoja. © ELJA HERVA

Varhaiskesän heleyttä Kopsusjoella – tämän tilanteen olen muistanut koko ajan, vaikka kuvaa en ollut katsonut vuosikymmeniin. © ELJA HERVA

LIMINGANLAHDEN RETKEILIJÄ, TUTKIJA JA SUOJELIJA

JOUKO SIIRA 1.2.1935–20.12.2005

ELJA HERVA & JUHA MARKKOLA

Jouko Siira syntyi ja kasvoi Oulussa Tuiran kaupungin osan pientaloalueella, missä hänen isänsä teki pajassaan samassa pihassa sepän töitä. Jouko tuli ylioppilaaksi Oulun lyseosta vuonna 1954, opiskeli biologiaa eläintiede pääaineenaan Helsingin yliopistossa ja valmistui filosofian maisteriksi vuonna 1959. Sitten hän palasi Ouluun, juuri toimintansa aloittamaan yliopistoon eläintieteen assistentiksi. Oulun yliopistossa Jouko väitteli filosofian tohtoriksi kasvitieteen alalta vuonna 1970. Kotipaikaksi tuli puolison, Marjatan, opettajanviran myötä vuonna 1964 Liminka, mutta työpaikkana pysyi Oulun yliopisto eläkeikään saakka ja pitemmällekin – lukuun ottamatta toimintaa Joensuun yliopiston apulaisprofessorina vuosina 1979–1983.

Jouko kiinnostui luonnosta, erityisesti linnuista, jo koulu-aikana. Ehkä lyseon vanha rehtori ja biologian opettaja A. A. Parvela oli innostajana suoraan tai vanhempien lyseolaisten kuten Paavo Havaksen tai Veijo Törnroosin kautta. Lyseossa toimi aktiivisesti myös luonnonhistorian Esikko-kerho.

Kouluaikana Jouko eli Joksa (kuten häntä kutsuttiin sekä lyseo- että yliopistoaikoina) retkeili Oulun lähiseudulla muiden linnuista kiinnostuneiden poikien tavoin. Vuosina 1951–54 olin (EH) usein hänen

retkikaverinaan. Kevätretkien kohteena oli erityisesti Kempeleenlahti rantoineen ja laajoine niittyineen. Oulunsalon lentokentälle menevää tietä ei vielä ollut, eikä niityillä keväisin liikkunut juuri ketään. Kempeleenlahdella oleskeli huhtikuun lopulla sadoittain metsähanhia ja pari viikko myöhemmin kiljuhanhia, joskus yli sadan linnun parvena. Niityillä huu-telivat kuovit, lensivät ja kiti-sivät töyhtöhyypät, päkättivät taivaanvuodet ja ”nelistivät” jänkäkurpat. Sini-, jouhi- ja lapasorsat ja kahlaajista kuovi, töyhtöhyypä, taivaanvuohi ja jänkäkurppa olivat tavallisia ja myös pesivät alueella. Tuulihaukkojen lekuttelua ja piek-noiden muuttoparvia seurattiin latojen seinustoilta tai katoilta, kevästä ja eväistä nauttien.

Kempeleenlahdelta retket ulotettiin enenevästi Liminganlahdelle, missä nähtiin merihan-hia, lapasotkia, silkkiuikkuja ja joskus ruskosuohaukka, joita ei Kempeleenlahden puolella yleensä tavattu. Joskus käveltiin Vihiluodosta Liminganlahden puolelle, mutta yleensä pyöräiltiin niin pitkälle kuin päästiin ja jatkettiin kävellen laajoihin rantametsiin, kosteikoihin ja rantaniityille. Pitemmillä Liminganlahden retkillä, joskus myös Kempeleenlahdelta, yövyttiin heinäladoissa huopaan kääriytyneenä tai paperi-nen pukupussi makuupussina. Keväällä 1953 käveltiin (Joksa, Juho Mannermaa ja EH) Tupoksen pysäkillä rantoja pitkin

Oulunsalon Varjakkaan. Tehtiin hieno havainto, mustatiira, josta Joksa kirjoitti Ornis Fennicaan ensimmäisen tieteellisen raporttinsa (Herva, Mannermaa & Siira 1954).

Kempeleenlahden ohella keväisiä retkikohteita olivat etenkin Oulun pohjoispuoleiset Pyykösjärvi ja Kuivasjärvi varhain sulavine ojansuineen. Eri vuodenaikoina pyöräiltiin, hiih-deltiin tai käveltiin Karjasillan ja Tuiran takametsissä, Aino-lassa, Hupisaarilla, hautausmaalla – melkeinpä missä vain. Näistä 1950-luvun alun retkistä olen (EH) kertonut Aureolassa aikaisemmin (Herva 2004).

Joksaa muutaman vuoden ja luokan vanhempi Veijo Törnroos (Veke) alkoi retkeillä Hailuodossa jo vuonna 1946 ja johdatti myös nuorempia lintuharrastajia. Veken, Joksan ja muutamien muiden poiki-en kertomukset kävelyretkistä Hailuodon ympäri kesäkuun alussa heti koulun loputtua tuntuivat minusta, nuoremmasta, melkein tarunomaisilta tutkimusmatkoilta – varsinkin kun sain tutustua Veken havainto-vihkoihin piirroksineen. Kesäkuussa 1952 pääsin mukaan Joksan ja Veken kanssa ensimmäiselle retkelleni Hailuotoon. Kirkonkylältä teimme päivä-retkiä Hanhisen Härkinnevalle ja Kirkkosalmelle sekä kolmen päivän kävelyn Santosen ympäri. Kirkkosalmella oli naurulokkiyhdyksunta, joukossa mustakurkku-uikun pesiä sekä Hailuodossa nyt ehkä ensimmä-

Joksa oli kestävä kävelijä, leppoisa ja huumorintajuinen retkikumppani sekä innostava opastaja lintujen ja muunkin luonnon tuntemisessa. © RAIMO HÄMEENAHO

mäistä kertaa löydetty nokikannan ja silkkiuikun pesät. Hanhisen suolla pesi muuttohaukka vanhassa kalasääsken pesässä. Kalasääskiä nähtiin useita kertoja sekä Hanhisessa että Santosen kierrolla. Hailuodon rannat olivat laidunnuksen ansiosta avoimia, matalakasvuisia niittyjä, joilla viihtyivät lapinsirri, punajalkaviklo ja tylli. Merihanhia lähti Santosen rannoilta pari pientä ryhmää; merihanhi

oli hyvin arka (Herva 2002).

Joksa oli kestävä kävelijä, leppoisa, huumorintajuinen retkikumppani ja innostava opastaja lintujen ja muunkin luonnon tuntemisessa. Evästauoilla kukin kirjasi linnut aika-, paikka- ja lukumäärätietoineen havaintovihkoonsa. Joksa teki tämän hyvin systemaattisesti ja saattoi käyttää havaintojaan myöhemmissä julkaisuissaan.

Näillä retkillä Joksa oppi

tuntemaan Perämeren rantojen luontoa ja olosuhteita perusteellisesti ja suorastaan leimautui tähän ekosysteemiin. Niinpä hän biologian opiskelun aloitettuaan jatkoi retkeilyä Kempeleenlahden ja Liminganlahden rannoilla, nyt keräten tutkimusaineistoa suunnitelmallisesti. Tuloksena oli pro gradu -tutkielma Helsingin yliopiston eläintieteen laitokselle "Lintututkimuksia Limingan- ja Kempeleenlahdella" (Siira 1958) sekä Ornithologia -lehtiin artikkeli "Anas-lajien pesivä kannan arvioinnista" (Siira 1959). Molemmista on osa aineistosta on jo vuodelta 1954, ylioppilaskevältä. Liminganlahden linnuston seurantatöissä on myös havaintoja jo lukiovuodelta 1953.

Kevätkeuhkokuumeen 1959, 1960 ja 1962 Joksa takseerasi Lokan altaan alle jäävän alueen linnustoa Suomen akatemian, Luonnonvarasäätiön ja Kemijoki Oy:n palkkaamana. Tämä Sompion alue oli Fennoskandian suurin aapasuokompleksi. Työllään Joksa dokumentoi Luiron ja sen sivujokien, näiden vanhojen uomien (vuopaja, juolua), harvojen järvien ja valtavien aapasoiden linnuston, Sompion hukutettavaksi tuomitun luonnon tärkeän osan (Siira 1998). Hänen apulaisinaan toimivat eri keväinä Elja Herva, Jukka Koski, Mikko Ojanen ja Heikki Tyrväinen. Perämootorilla ajettiin Luiron ja sen sivujokia, käveltiin järvien ja juoluoiden rantoja ja aapasaita, leiriydyttiin teltassa jokitörmillä. Muistelu kevään 1960 Sompion on Aureolan tässä numerossa.

Joksan mielenkiinto ulottui myös kasvimaailmaan. Vähitellen siitä tuli myös Joksan tutkimusten pääkohde. Yhdessä

Joksa ja Heikki Haapala varmistivat hyvin harvinaisen rön-sysorsimon kaksi aikaisemmin tunnettua kasvustoa (Tauvo ja Hailuodon Väntelänkari) ja löysivät viisi uutta Lumijoen ja Kellon väliseltä rannalta (Siira & Haapala 1969). Väitöskirja ”Studies in the ecology of the sea-shore meadows of the Bothnian Bay with special reference to the Liminka area” (Siira 1970) on seikkaperäinen kuvaus Liminganlahden rantojen kasvillisuudesta ja siihen vaikuttavista kemiallisista ja fysikaalisista ja muista ekologisista tekijöistä.

Mutta ei Joksa unohtanut ensimmäistä rakkauttaan, lintuja. Hän ”takseerasi” edelleen itse ja avustajineen (mm. Olavi Eskelinen, Jorma Pessa ja Pirkka Aalto ja kymmenet muut) Liminganlahden lintuja rantametsistä lahden vesille. Tuloksena ovat jopa yli neljäkymmenen vuoden aikaiset (1953–1996) lähes vuosittaiset tiedot pesivien lintujen parimääristä (Siira 2004) – ainutlaatuinen sarja Suomen kosteikoilta, jota on jatkettu edelleen Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen voimin.

Joksa oli pätevä kenttäbiologi ja tutkija sekä kasvi- että eläintieteilijänä – tällaisena yhä harvinaisemmaksi käyvä ”luonnonvara”. Tämä antoi hänelle hyvät valmiuden puhua ja kirjoittaa Liminganlahden luonnosta myös suurelle yleisölle ja tuoda esille alueen luonnon ja sen suojelun tärkeyttä. Hyvänä esimerkkinä tästä on luku ”Limingan luonto – kasvillisuudesta, eläimistöä, luonnonvaroista ja näihin vaikuttavista tekijöistä” kirjassa ”Liminka 1477–1977” sekä vastaava osa kirjassa ”Lumijoki – vuosisato-

jen saatossa” (1994). Joksa oli myös yksi Raimo Hämeenahon kuvittaman ”Liminganlahti”-kirjan kirjoittajista; kirja oli WWF:n vuoden 1993 luontokirja ja sai Limingan kunnan kulttuuripalkinnon vuonna 1994.

Joksa oli mukana Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistyksessä, sittemmin Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirissä, ja perustamassa paikallisyhdistystä eli Lakeuden Luonto ry:tä vuonna 1978. Hän oli keskeinen asiantuntija sekä kärsivällinen ja sopuisa neuvottelija Liminganlahden suojeluhankkeissa.

Oulun seudulla palattuaan Joksa siirtyi vain kerran muualle – Joensuun yliopistoon apulaisprofessoriksi – kun koulutusta ja kokemusta vastaavaa työtä ei ollut näköpiirissä Oulun yliopistossa, ja kun kertoman mukaan kasvitieteen laitoksen väki kovasti painosti hankkiutumaan ”paremmalle paikalle”. Joksan Joensuun reissu jäi melko lyhyeksi, ja vaikka hän aloitti joitakin tutkimushankkeita myös Pohjois-Karjalassa, sydän ja pääosa tutkimusintresseistä sekä perhe jäivät Liminganlahdelle. Niinpä Joksa siirtyikin Perämeren aseman hoitajaksi, kun Tapani Valtonen siirtyi Jyväskylään. Asemanhoitaja oli käytännössä aseman johtaja, vaikka tämä titteli otettiin käyttöön vasta Joukon seuraajan aikana – hiukan ennen kuin koko asema käytännössä lakkautettiin vuonna 2007. Perämeren asemalla Siiran läheinen työtoveri oli siellä alusta asti ollut ”Suomen koulutetuin kutterikuski”, tutkimusteknikko, FL Osmo Timola. Myös hän kuoli vuonna 2005.

Vuonna 1986, kun laki

kunnallisesta ympäristönsuojelusta – joka on sittemmin osittain vesitetty – tuli voimaan, Liminka oli Suomen ensimmäisiä kuntia, missä tehtiin kattava ympäristön tilan selvitys. Sen laativat Joksa ja Erkki Holma, mutta vastaanotto oli ristiriitainen – jotkut näkivät sen vain yrityksenä vaikeuttaa maatalouselinkeinon harjoittamista. Pohjana Joksalla olivat mm. hänen omat koko Liminganlahden valuma-aluetta koskevat arvionsa Liminganlahteen kulkeutuvien ravinteiden ja kiintoaineiden määrästä.

Joksa keräsi valtavia aineistomääriä vanhan hyvän ajan naturalistien hengessä, mutta teki niistä myös nykyaikaisia analyysejä. Joksan ote oli erittäin monipuolinen: oli kasvisosiologista lähestymistapaa ja suuri määrä ekologisten tekijöiden mittauksia. Jotkut ”modernit” biologit saattoivat hymyillä, kun Joksa ei näyttänyt käyttävän riittävästi aikaa julkaisujen hiomiseen saadakseen ne ”parhaisiin” lehtiin. Tuntuikin siltä, että Joksalle oli tärkeintä laittaa perusaineistot paperille, foorumilla ei ollut niin väliä. Varmaankin ajan säästämiseksi Joksa käytti paljon Perämeren aseman omaa julkaisusarjaa. Tämä oli sikäli hyvä valinta, että aika ei olisi riittänyt kaiken tekemiseen. Joukon julkaisuja löytyy Perämeribibliografiasta vuodelta 1996 noin 60, mutta kaiken kaikkiaan hän julkaisi aihepiiristä varmaan toista sataa artikkelia tai tutkimusraporttia ja paljon muita tutkimuksia ja yleistajuisia artikkeleita ekologian ja luonnonsuojelun alalta.

Joksan työt ovat myös tulevaisuudessa pohjana kaikille,

joitten tutkimusaiheet liittyvät Liminganlahden tai muitten Perämeren osien tai siihen laskevien jokien floristiikkaan, kasvikologiaan, linnustoon tai veden laatuun. Hyvä esimerkki oli Suomen akatemian 2000-luvun tutkimusohjelma FIBRE (The Finnish biodiversity research programme) ja siinä Oulun yliopiston projekti ”Kasvipopulaatioiden häviämiskasvi- ja niiden hoito laikutteisissa merialueilla”. Joksan työt suola- ja merialueiden ekologiasta ja Perämeren erikoiskasvilajeista olivat siinäkin pohjana usealle uudelle väitöskirjatyölle (mm. Rautiainen 2006, Niemelä 2009). Joksalla ei ole vielä lainkaan sanottu viimeistä sanaa – jotta on vielä ilmestymässä postuumisti.

Kirjallisuus

- Herva, E., Mannerman, J. & Siira, J. 1954: Mustatila, *Chlidonias niger* (L.), Limingassa. *Ornis Fennica* 31:91.
- Herva E. 2004: Retkiä Joksalla – osa 1. *Aureola* 2004 (29):16–20.
- Herva E. 2002: Linturetki Hailuotoon kesäkuussa 1952. *Aureola* 2002 (27):58–63.
- Hämeenaho R (kuvat), Markkola J, Ohtonen A, Ojanen M, Pessa J & Siira J (teksti) 1993: Liminganlahti. Pohjoinen, Oulu 1993. 163 s.
- Niemelä, M. 2009: Biotic in-

teractions and vegetation management on coastal meadows. *Acta Universitatis Ouluensis, Scientiae Rerum Naturalium A* 529

- Rautiainen, P. 2006: Population biology of the *Primula sibirica* group species inhabiting frequently disturbed seashore meadows: implications for management. *Acta Universitatis Ouluensis Scientiae Rerum Naturalium A* 453.

Esimerkkejä Joksalla kirjallisuudesta

- Siira J. 1958: Lintututkimuksia Limingan- ja Kempeleenlahdella. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopiston eläintieteen laitos.
- Siira J. 1959: *Anas*-lajien pesivän kannan arvioinnista. *Ornis Fennica* XXXVI, No. 3–4, 1959.
- Siira J. & Haapala H. 1969: Studies on the distribution and ecology of *Puccinellia phryganoides* (Trin.) Scribn & Merr. in Finland. *Aquilo, Ser. Bot.* 1969, 8:1–24
- Siira J. 1970: Studies in the ecology of the sea-shore meadows of the Bothnian Bay with special reference to the Liminka area. *Aquilo Ser. Bot.* 9: 1–109, (1970)
- Siira J. 1977: Limingan luonto –kasvillisuudesta, eläimistöstä, luonnonvaroista ja

näihin vaikuttavista tekijöistä. Kirjassa: Liminka 1477–1977. Oulu 1977.

- Siira, J. 1984: On the vegetation and ecology of the primary saline soils of the Bothnian Bay. *Aquilo Ser. Bot.* 20: 1–13.
- Siira, J. 1985: Saline soils and their vegetation on the coast of the Gulf of Bothnia, Finland. *Ann.Bot.Fenici* 22: 63–90.
- Siira, J. & Merilä, E. 1985: *Puccinellia phryganodes* (Poaceae) in Finland: Occurrence and ecology up to 1983. *Ann. Bot. Fennici* 22: 281–290.
- Siira, J. 1998: Avifauna of Lokka Reservoir area before damming. *Oulanka Reports* 18: 65–86.
- Siira, Jouko; Pyy, Lauri & Kokkonen, P. 1998: Mercury in sediments and biota in the northern part of the Bothnian Bay. *Aquilo Ser Bot* 37: 29–50.
- Siira, J. (toim.) 2000: Limingan Hirvinevan turvetuotantoalueen suopohjan ja tekojärven (Hirvilampi) ekologinen tutkimus vuosina 1993–1998. Perämeren tutkimusaseman julkaisuja nro 14. Oulu, Oulun yliopisto 1999. 141 s.
- Siira J. 2004: Liminganlahden pesimälinnusto – biotoopit ja kannan vaihtelu. *Linnutus* 2003: 108–123.

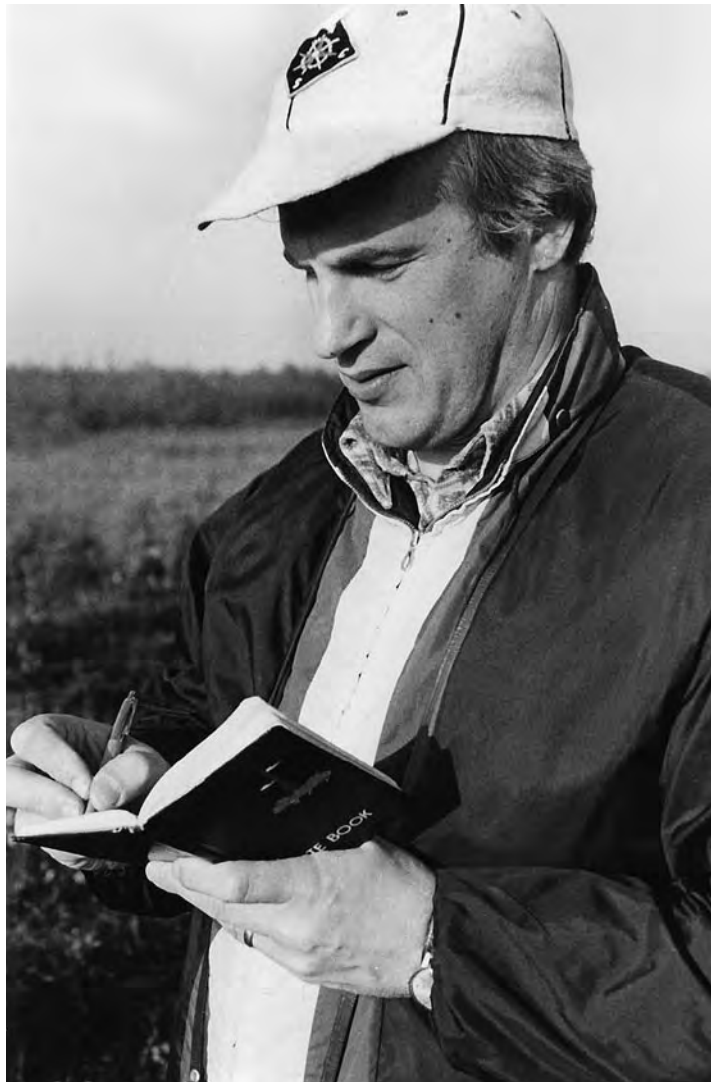
IN MEMORIAM...

KYÖSTI KARJALAHTI 18.4.1944–16.8.2005

HARRI TAAVETTI & HEIKKI TUOHIMAA

Kyösti tunnettiin edelläkävijänä sekä lintuharrastuksessaan että työssään. Työurallaan hän eteni Rautaruukki-konsernin ylimmän johdon vanhemmaksi neuvonantajaksi. Hän oli Raahen alueen lintuharrastajat Surnia ry:n perustajajäsen ja pitkien havaintosarjojen mies. Hänellä oli ehtymätön intohimo seurata linnuston muutoksia pitkällä aikajänteellä. Juuri tuon innostuksen suurin hedelmä on Raahen alueen talvilintulaskennat, jotka Kyösti polkaisi käyntiin talvella 1974/1975. Ne jatkuvat vieläkin. Yli 30 vuoden ajan samat reitit on kierretty joka talvi kuusi kertaa. Näin on syntynyt valtava ja ainutlaatuinen aineisto. Kyösti laati elämänsä aikana monia julkaisuja linnuista - siitä tavasta meidän muiden harrastajakollegoiden tulisi ottaa oppia, eikä vain jättää aineistojamme pöytälaatikkoihin pölyttymään. Kyöstin oli määrä jäädä eläkkeelle kuolinvuottaan seuraavana vuonna ja hänen visionaan oli laatia Raahen talvilintulaskentojen aineistosta julkaisu. Se jää nyt muiden tehtäväksi.

Kyösti oli järjestelmällisyytensä lisäksi luonteeltaan optimistinen ja ihmismyönteinen. Lintuharrastuksen mukaaviin piirteisiin Kyösti luki sen, että harrastajat olivat yhtä huolimatta erilaisista taustoista, persoonista ja titteleistä.

Kyöstin ruutuvihko oli käsite. Se oli aina mukana, myös työssä. Ei sellaista matkaa, ettei pieni vihko olisi seurannut povitaskussa. Lintuharrastaja kulki silmät auki, havaintoja ja muistiinpanoja tehden myös suurkaupungeissa, pallomme kaikilla kolkilla. Etenkin 1970-luvulla havaintoja kertyi myös Tavvosta, josta tämä kuva on vuodelta 1974 © LIISA KARJALAHDEN KOTIALBUMI

Raahen alueen lintuharrastajille Kyösti oli isähahmo ja koossapitävä voima. Talvilintulaskentojen lisäksi Köpi esi-

merkiksi ylläpiti seurantaa ja tilastointia keväällä saapuvista muuttolinnuista. Niiltä ajoilta jäi mieliimme lähtemättömästi

hyväntuuliset puhelinsoitot, Kyöstillä oli nimittäin tapana seurata tarkasti toisten linturetkiä kysellen kuulumisia useita kertoja päivässä. Kyöstin vuosikymmenien aikana hankkima valtava tietämys linnuista ja toisaalta kuolemaansa saakka säilynyt loputon tiedonjano, antoivat meille nuoremmille harrastajille paljon.

Ouluun muutettuaan Kyöstin mielikohdeeksi nousi Syväsataman ja Oritkarin alue. Se tarjosi hänelle otollisen tilaisuuden seurata, miten linnut sopeutuivat ihmisen muokkaamaan ympäristöön. Sitä ominaisuutta hän linnuissa ihaili. Usein myös Kyösti puhui siitä, kuinka helppoa olisi jättää linnuille oma pieni turvapaikka, vaikka ympäristöä rakennetaankin. Esimerkiksi suurkaupunkien puistoihin voisi jättää nurkan, joka ei olisi vihreällä nurmella. Lempikasvistaan lehtihaastattelussa Kyösti lausui: ”kun olosuhteet saataisiin ruijanesikolle otollisiksi, maisema olisi viihtyisämpi myös ihmiselle.”

Kyösti löysi harrastajaurallaan myös lukuisia harvinaisuuksia, kuten mm. PPLY:n ensimmäiset valkopäätiaiset Raahen Lapaluodosta lokakuussa 1976. Kuvan lintu on kuitenkin kuvattu Oulussa joulukuussa 2006. © HARRI TAAVETTI

RETKIKUMMIN PÄIVÄKIRJASTA

ESAAALTO

Hanhiretki 18.4.2009

PPLY:n hanhiretki järjestettiin vuonna 2009 jo 18. huhtikuuta. Retki tehtiin tällä kertaa polkupyörillä samaan aikaan Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen järjestämän bussiretken kanssa. Lähtö Linnanmaalta oli jo klo 3.00. Porukkaa liittyi mukaan matkan varrelta ja lopulta joukkomme koko oli viisi aamuvirkkua hanhiretkeläistä.

Kempeleen Koskelassa meidät ohitti aamulenkillä ollut lehtokurppa. Temmesjoki-suun tornille saavuimme suun-

nittelusti auringon noustessa. Tuolloin pakkasta oli -11 °C ja luoteistuuli puhalsi 15 m/s. Siitä huolimatta lahden jäällä nukkuivat 400 hanhea ja 77 joutsenta, muutamia lokkeja ja pari kurkea. Tornissa emme kauaa viihtyneet, vaan siirryimme nauttimaan eväistä taukopaikalle. Seuraavaksi laskimme hanhet Temmesjokivarren pelloilta ja siirryimme Limingan keskustan turkinkyyhkyjen kautta Virkkulan tornille. Virkkulassa ollessamme sää oli jo lämmennyt ja tuulessakin tuntui jo keväistä lämpöä. Korvatkaan eivät jäätyneet enää alle puolessa minuutissa, kuten kävi Temmesjoen

tornilla. Virkkulan parasta antia olivat jäällä nukkuneet kolme ristisorsaa.

Matka Virkkulasta Tyrnävän Partaalle sujui vauhdikkaasti myötätuulessa. Tyrnävän pelloilta alkoi sitten löytyä enemmänkin hanhia. Retken hanhisummaksi saimme 1821 metsä-, 229 lyhytnokka-, 1 tundra-, 261 meri- ja 11 kanadanhanhea. Joutsenia laskimme 439 ja kurkia 178. Murrosta löytyi kaularenkaalla 2S73 merkitty joutsen. Petolintujakin lenteli jonkin verran: 7 tuulihaukkaa, 3 sinisuuhaukkaa, kanahaukka ja piekana.

Paluumatkalla Oulusta ret-

Leppoisaa hanhistaajia Temmesjoen tornilla. Mittarissa -11 °C ja tuulta 15 m/s. Lahden jäällä nukkui 400 hanhea ja 77 joutsenta, muutamia lokkeja ja pari kurkea © JUHA HILSKA

Evästauolla kelpaa paistatella tuulensuojassa Temmesjokivarressa klo 6:52. © JUHA HILSKA

ken lajilista täydentyi vielä muutamalla vesilinnulla.

Yhteensä havaitsimme vain 53 lajia. Vähäisestä lajimäärästä huolimatta retki meni muuten niin mukavasti, että kannatti ehdottomasti lähteä.

Aamuvirkkujen linturetket 2009

Vaihtelevasti suosittu Oulun Luonnonsuojeluyhdistyksen retkikerhon aamuvirkkujen linturetket muuttuivat yhteisiksi PPLY:n ja Olsyn retkikerhon retkiksi keväällä 2009. Retkiä järjestettiin Oulussa pääsääntöisesti joka aamu helmikuulta marraskuun alkuun lukuun ottamatta paria pidempää taukoa kesällä. Lähtöaika, puoli tuntia ennen auringon nousua, ja kulkeminen polkupyörällä takasi-

vat, ettei retkiporukka kasvanut liian suureksi eikä siten haitannut lintujen havainnointia.

Talvi alkoi muuttua kevääksi maaliskuun puolivälissä. 16. maaliskuuta retkestä olen kirjoittanut:

”Joutsen ja pari telkkää eivät ole vielä saaneet uutta seuraa Hartaanselällä. Toppilansalmen suulla laivaväylässä on jo melko reippaasti sulaa. Kohta siihenkin taitavat ensimmäiset vesilinnut ilmaantua. Lämmin ilma ja lintujen laulu luovat keväisen tunnelman. Vaaskiventiellä kuusen latvassa laulaa uuttukyyhky Minnalle vuodariksi. Seuraava hauskenpi havis löytyy vasta Ainolan museon kulmalta, jossa on koirun latvassa 6 nokkavarpusta. Näistä pari saattavat olla kevätmuuttajia. Tiklikin on samalla

paikalla. Juhlapukuinen koirastelkkä on näköjään käynyt mutkan Laanilassa ja lentää sieltä kovaa vauhtia takaisin kohti Hartaanselkää. Pyykösjärvellä ei ole sulaa, koska ilmastuslaite hytyi helmikuussa, joten lokkeja täytyy kiikaroida Ruskosta asti. Mustavariksiakin siellä näyttää olevan ainakin pari kymmentä.”

Seuraavalla viikolla sää kuitenkin kylmeni uudelleen ja kevät otti hieman takapakkia, kuten 25. maaliskuuta kirjoittamastani retkikertomuksesta käy ilmi.

”Lähtöaika aamuretkelle on 5:30. Pakkasta on parikymmentä astetta. Viherpeippo ja talitiainen kuitenkin laulavat jo kotiovella. 5:45 jätevedenpuhdistamolla tapaam 5 muuta aamuvirkkua. Aamu on tyyni

ja aurinko juuri nousemassa. Muuttolintuja ei näy, mutta paikkalinnut sentään ovat kovasti laulutuulella. Jätärin ominaishajukin pysyy näillä pakkasilla vielä varsin hillittynä. Vähän kuuden jälkeen olemme Meri-Toppilassa, jossa katselemme kaukoputkella merelle. Merikotkaa ei löydy, mutta sen sijaan muutama korppi, varikasia ja Pitkällä möljällä kolme pulmusta aamuauringossa. Lai-vaväylä on jäätynyt umpeen. Vielä maanantaina tässä oli yhteensä parisataa loppia kolmea lajia (harmaa-, meri- ja iso-). Onneksi on työntä, muuten voisi nimittäin olla kohtuullisen kylmä. Kylmyyden torjunnassa auttaa myös se, kun Hannu kaivaa repustaan kaikille mukit ja Olsyn retkikerhon tarjoamaa kuumaa teetä. Tuoreet isoäidin pullat eivät ole ehtineet valmistua tälle retkelle, mutta huomisel- le niitä on luvassa.

Retkemme jatkuu vielä Villa Pukkilan kautta Hartaanselälle. Sulana virtaava vesi höyryää hienosti auringon paisteessa ja pinnalla kimaltelevat hilelautat rahisevat toisiaan vasten. Niiden seassa ruokai-

Kevään odottelua Toppilan möljällä aamuvirkkujen linturetkellä © HANNU KARVONEN

lee 9 joutsenta, isokoskelo, pari telkkää ja pari sinisorsaa. Harmaalokkeja kaklattaa taivaalla. Perjantaina iltapäivällä niitä oli tässä jään reunalla 1700, merilokkeja 111 ja isolokkeja 2. Liekö osa siirtynyt taas etelämmäs pakkasta pakoon? Pikisaaresta löydämme mm. räkättirastaan ja laulavan tiklin. Toisella puolen Hartaanselkää Tuiranväylässä sukeltelee pari koskikaraa. Lopulta parin tunnin aamuretken lajimääräksi summautuu 25, mikä on mielestäni säätilaan nähden aivan

kelpo määrä.”

Huhtikuussa sää lämpeni jälleen, ja uusia lajeja nähtiin lähes joka aamu. Kesän ja syksyn aikana retkijoukkomme hieman harveni, vaikka syksyläkin riitti mielenkiintoista nähtävää. Vuoden aikana retkille osallistui yhteensä 23 henkilöä ja lintulajeja havaitsimme 195. Tätä lukiessasi vastaavia retkiä järjestetään luultavasti edelleen pari kertaa kuukaudessa, joten tervetuloa mukaan niin uudet kuin vanhatkin aamuvirkut!

HALUATKO SEURAAVAN AUREOLASI SÄHKÖISENÄ?

Aureola vuosikirjan painokulut ovat yhdistyksemme merkittävin kuluerä ja monet ovat kysyneet mahdollisuutta saada Aureolan sähköisessä muodossa. Siksi tarjoamme nyt mahdollisuutta siirtyä sähköisen Aureolan tilaajaksi.

Mikäli haluat vastaisuudessa ladata Aureola-vuosikirjan Internetistä pdf-tiedostona, ilmoita siitä jäsensihteeri Minna Tuomalalle! (minna.tuomala@gmail.com). Ilmoita myös, mikäli et halua Aureola-vuosikirjaa lainkaan.

Luontokeskuksen kahvio

Tervetuloa!

- * Majoitus
- * Kokouspalvelut

- * Tilausravintola
- * Saunatilat

**Tilaukset
toimivat ympäri
vuoden**

Varaukset
Jari Hannus
0400 494 609

luontokeskus@liminganlahti.fi

Liminganlahden Luontokeskus

Rantakurvi 6 LIMINKA puh. 0400 494 609

PPLY:n LINTUKUVAKISA 2008

TEPPO MUTANEN

PPLY:n ensimmäinen lintukuvakisa järjestettiin vuonna 2008. Kilpailuun saivat osallistua kaikki PPLY:n

jäsenet. Kisa-aika oli 1.1.2008–31.12.2008. Kisassa oli yksi sarja, johon jokainen osallistuja sai lähettää korkeintaan kolme kuvaa. Kuvassa piti esiintyä lintu/lintuja ja kuva piti olla otettuna PPLY:n alueella. Kil-

pailun tuomaristoon kuuluivat Jari Peltomäki, Teppo Mutanen ja Aappo Luukkonen.

Kisaan osallistui kaikkiaan 11 kuvaajaa ja 30 kuvaa. Kisan pääpalkintona oli 100 € lahjakortti Lintuvarusteeseen.

Kilpailun tuomariston kommentti voittajakuvasta (yllä):

Kisailevat lapintiirat – Harri Taavetti

"Upea valo ja hieno tilannekuva. Tiirujen asento on täydellinen. Kuvaaja on ollut oikeassa paikassa oikeaan aikaan ja hallinnut nopean tilanteen erinomaisesti."

2. sija: Minä ensin – Ville Suorsa

"Harvinainen ja hauska tilanne; nokikanat juoksemassa kilpaa. Sulavan jään reuna ja alareunan vesi sopivat kuvaan mainiosti."

3. sija: Varpunen – Kari Rannikko

"Veikeä kuva varpusesta syksyisessä pensasaidassa. Pään asento ja hieman auki oleva nokka vahvistavat kuvan viestiä "kurkkaavasta varpusesta". Nuoren linnun keltaiset "akuankka" suupielet sopivat yhteen pensaankeltaisten lehtien kanssa."

4. sija: Pakoon – Juhani Karvonen

”Hieno japanilainen ja maalauksellinen vaikutelma. Upea valo ja kuvassa sopivasti liikettä. Koskeloiden pään ruskea sävy toistuu hienosti taustan pensaiden rungoissa. ja linnun ympärillä vihreät lepänlehdet kehystävät lintua hienosti.”

5. sija: Taigauunilintu – Harri Taavetti

”Hyvä lajikuva harvinaisesta linnusta. Taustan keltaiset värit kertovat vuodenajasta.”

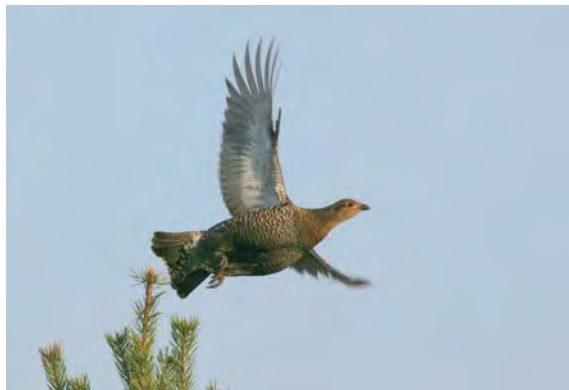
6. sija: Pensassirkkalintu koiranputkella – Harri Taavetti

”Hyvä lajikuva yölaulajasta. Valo on hyvä ja tasainen. Lintu on hyvässä asennossa ja nokka auki laulamassa. Taustalla olevat kukat tuovat kuvaan syvyyttä ja sisältöä, eli kuva ei ole pelkästään lajipotretti.”

7. sija: Kevättä rinnassa – Helge Eskelinen

”Kuvassa on kiva keväinen tunnelma. Kuvan valoisa värimaailma on harmoninen; linnun ja pajun kukintojen valkoinen sekä pajun oksien ja taustan ruskea väri sopivat hienosti yhteen.”

8. sija: Teeri – Veli-Pekka Honkanen

"Yksi harvoja lentokuvia kilpailussa. Erittäin onnistunut lentoonlähtökuva teerinaaraasta. Siivet ovat pysähtyneet juuri oikeaan asentoon ja riittävän matalalta paistanut aurinko valaisee linnun pään ja siipien alapinnan upeasti."

9. sija: Potiretti – Juhani Karvonen

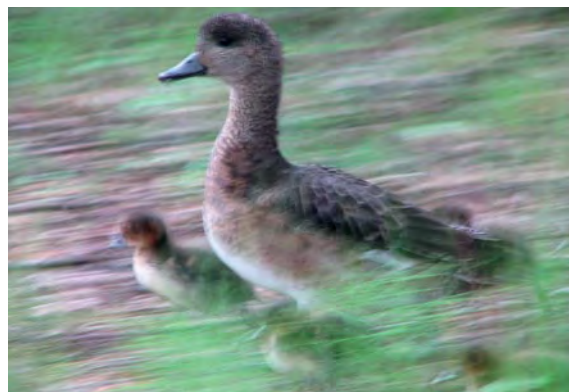
"Tässä kuvassa neliönmallinen rajausta toimii hyvin. Kohdetta on päästy lähelle ja syväterävyttä on sopivan niukasti. Etualalla erotuva kuorittu puunrunko kertoo lajin ruokailutavoista. Keltainen päälaki tuo kuvaan väriä mukavasti."

10. sija: Punarinta – Veli-Pekka Viklund

"Vanha jäkälöitynyt pyörän satula tekee tästä kuvan. Vielä väljempi rajausta siten että satula näkyisi kokonaan olisi nostanut tämän kuvan sijoitusta huomattavasti!"

kuva löytyy suurempana havaintokatsauksesta, tämän vuosikirjan sivulta 87.

11. sija: Äidin huoli – Elina Seppänen

"Hyvä tilannekuva. Liike näkyy kuvassa hienosti kasvillisuuden pitkinä juovina. Jos naaraan pää olisi ollut vielä terävämpi kuvassa, niin kuvan sijoitus olisi noussut selvästi."

TAUVON LINTUASEMA VUONNA 2005

MIKKO OJANEN & MATTI TYNJÄLÄ

Tauvon lintuaseman 41. toimintavuosi jäi edellisiä selvästi vaisummaksi. Toiminta keskittyi erillisiin viikonloppukäynteihin ja kevään rengastusjaksoon (20.–31.5.). Miehitysaktiiviteetti näkyy taulukosta 1. Vuoden miehityspäivien lukumäärä jäi 44:ään, jossa luvussa ovat mukana vaihto- ja huoltopäivät. Hiljainen vuosi kaiken kaikkiaan.

Kari Koivulan johtama sirritutkimus jatkui edelleen Ulkonokalla kesällä. Lintuaseman henkilöstön lisäksi Taunonniemellä havainnoidaan aika runsaasti, ja havainnot ilmoitetaan PPLY:n tietokantaan tai Tiira-järjestelmään. Havainnot kertyi näistä tietokannoista kaikkiaan 711 kappaletta lähes jokaiselta kuukaudelta. Kiitokset kaikille!

Keväällä rengastettiin aikavälillä 20.–31.5. Kevätkauden saalis oli kaikkiaan 1198

lintua. Syksyn saaliiksi saatiin 1329 lintua (4.8.–29.10., yhteensä 29 vrk pyyntipäivänä, kymmenenä eri jaksona).

Koko vuoden rengastussaldo oli 2527 yksilöä, mikä jäi selvästi jälkeen viime vuosien keskiarvosta. Rengastajittain saldo jakaantui seuraavasti: Matti Tynjälä 1873, Heikki Helle 470, Toni Eskelin 16, Mikko Ojanen 96 ja muut kuusi rengastusta. Kontrolleja kertyi kaikkiaan 211 kappaletta 143 eri yksilöstä. Kontrolleista oli ns. vieraita, suomalaisella renkaalla varustettuja 12 kappaletta. Enimmillään sama lintu kontrolloitiin kuusi kertaa.

Taulukossa 2 on esitetty rengastusten 10-kärjessä lista. Yllätyksiä listalla ei ole, yleisimmät pitävät pintansa vuodesta toiseen. Hippiäinen on ehkä selkein poikkeus ja laji kasvattaakin osuutensa kaikkien aikojen listalla. Myös hömötiaisten määrä oli viime vuosiin verraten poikkeuksellisen suuri. Edellisen kerran rengastettiin yli 200 yksilöä syksyllä vuonna 1996. Siitä lähtien rengastussummat ovat olleet vaatimattomia, useimmiten alle sata yksilöä. Luvut kertovat karua kieltään Suomen metsäluonnon köyhtymisestä. Mukavimpia toukokuun rengastuksia olivat pohjantikka, pyrstötiainen, pikkusieppo, viitakerttunen ja pikkusirkku. Kesäkuun rengastuskäynnillä lajistoa täydensivät idänuunilintu ja luhtakerttunen.

Rengastusten kokonaismäärä Tauvossa vuodesta 1965 alkaen kohosi 278 109 yksilöön. Vuoden rengastuslajien

TAULUKKO 1. Aktiiviteetti (Apv, henkilötyöpäivinä) Tauvossa 2005. TT = osallistui tornien tais-
toon. Lisäksi toukokuussa asemalla kävi tutus-
tumisretkellä PPLY:n retkiporukka, 14. henkeä
ja Steiner-koulun luokka.

NIMI	Apv	
Matti Tynjälä	33	
Annikki Tynjälä	18	
MM Tynjälä	15	
Mikko Ojanen	8	
Liisa Ojanen	7	
Heikki Helle	4	
Pekka Heikkilä	4	
Matti Häkkinen	4	
Panu Halme	3	
Toni Eskelin	3	
Osmo Rätti	3	
Jukka Hauru	2	
Marko Niemimaa	2	
William Velmala	2	TT
Aappo Luukkonen	1	
Petri Lampila	1	TT
Harri Taavetti	1	TT
Markku Leppäjärvi	1	TT
Marja Kuosa	1	TT
Juha Sjöholm	1	TT
yhteensä	114	

TAULUKKO 2. Aseman kymmenen rengastetuinta lajia vuonna 2005.

LAJI	RENGASTUKSIA
pajulintu	952
urpiainen	450
hömötiainen	212
pyrstötiainen	127
pajusirkku	79
punarinta	64
talitiainen	64
sinitäinen	62
kirjosieppo	51
hippiäinen	46

TAULUKKO 3. Omien rengastusten kontrollit Tavvossa 2005. Aikaväli = kuinka monen päivän päästä lintu on kontrolloitu.

AIKAVÄLI	Lkm
1–30 pv	101
32–60 pv	29
62–125 pv	13
255–355 pv	33
364–391 pv	10
435–797 pv	11
1371 pv	1
yhteensä	198

lukumäärä, 59, on vuodesta 1998 alkaneille hiljaisille vuosille tyypillinen.

Syyskausi oli sekä toiminnaltaan että myös lintusummiltaan varsin vaatimaton. Hömötiaisia oli sentään jonkin verran liikkeellä, kuten rengastustuloksista ilmeni. Tikkoja ei juuri tullut verkoista (kaksi käpytikkaa elokuussa ja kaksi pikutikkaa syyskuussa). Urpiaisia liikkui pääosin lokakuussa (435 rengastusta), ja tuolloin oli verkosaaliissa mukana neljä tundraurpiaista. Helmipöllörengastuksia kertyi 25, mikä aukkoisen miehityksen huomioiden kertoo vähintään kohtuullisesta vaellusvuodesta. Muita pöllöjä (varpus-, suo- ja sarvipöllö) tuli vain yksittäisiä.

Kontrolleista suurin osa on lyhytaikaisia omien rengastusten uudelleentapaamisista. Edellisyyksyn tai sitä vanhempien osuus kontrolleista oli 27%. Vanhin kontrolli, vajaa 4 v, saatiin pajulinnusta, kolmivuotiaita oli kaksi pajulintua, kolme pajusirkkua ja talitiainen.

Muutto

Muutamasta lajista koostui kelpo määrä havaintoja huolimatta vaatimattomasta panostuksesta muuton seurantaan. Merimetson menoa saatiin ihailla jaksolla 23 (eli 21.–25.4). Tämän jälkeen muuttoa ei juuri seurattu, muutama hajahavainto kertoo muuton ajallisesta kulusta. Lajia tavataan keskikesälläkin, lähinnä ei-sukukypsät linnut liikkuvat pitkin rannikkolinjaa edestakaisin.

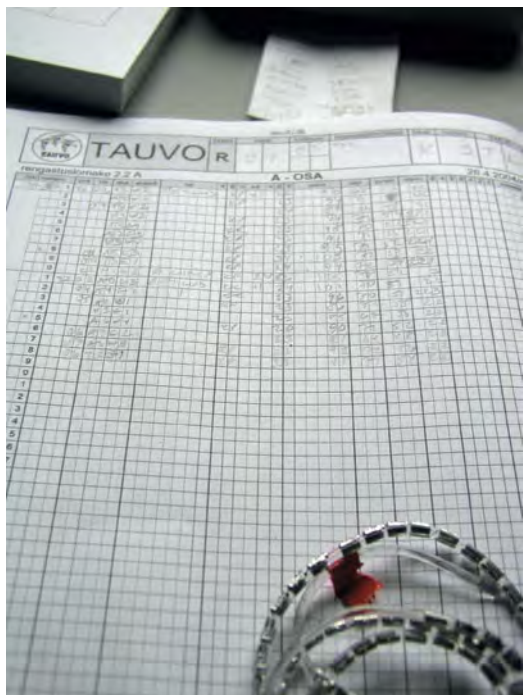
Naurulokilla sattui jaksolle 23 (24.4.) ilmeinen päämuuttopiikki, 300 p ja 3300 muuttavaa, muutoin taulukon 5 paikallisten jakauma kertoo pesimättömien kiertelystä ja oleskelusta Munahiedan, Ulkonokan ja Merikylänlahden alueilla. Nuoret pesimättömät linnut liikuskelevat laajalti ja suhteellisen myöhään keväällä. Pesivät ovat tuolloin jo lisääntymispuhissa.

Vaelluslinnut olivat vähissä. Tiaisista hömötiainen oli syksyllä tavanomaista runsaampi. Muiden tiaisten esiintyminen oli lähinnä tavanomaista.

Pöllöjen vaellus selostettiin rengastusten yhteydessä. Käpylintujen muutto oli vaisua – ei rengastuksia ja muutollakin vain pieniä parvia, enimmillään 100m 22.9. Kirjosieppokäpylintu havaittiin kerran niin keväällä (25.4. 1m) kuin syksylläkin (8.10. 6m).

Kesällä ja syksyllä ei monestikaan laskettu Ulkonokalla lepäileviä kahlaajia. Sirrimäärät eivät nousseet kovinkaan korkeiksi – suurin suosirrimäärä oli 140 yks. (25.9.), ja suokukkojen määrä 20.8. oli n. 800. Kapustarinnan suurin määrä syksyllä oli 10 yks. 5.8., tundurakurmitsan 22 yks. 13.8. ja 11 yks. 11.9, vastaten vanhojen ja nuorten muuttoajoja.

Havaintoja pikkuharvinaisuuksista kertyi monesta lajista. Lapinpöllö havaittiin Tavvoniemellä 12.3. (A. Luukkonen). Kaulushaikaroita kuului kolme kappaletta aseman torniin. Pulmusia muutti 25.4. 1100 yksilöä. Harmaahaikara havaittiin 6.5. asemalla ja 29.5. Kaasan kaalasatamassa (M. Leppäjarvi,

Rengastuksessa tarpeellista välineistöä. © MATTI TYNJÄLÄ

M. Ala-Kojola, T. Fyrsten, J. Törmi). Haahkoja havaittiin keväällä mukavasti: 7.5. havaittiin yksittäinen koiras (asema), 3m 15.5. (P. Lampila ja J. Karvonen), koiras 14.5., jolloin lisäksi havaittiin pari Kaasan kalasatamassa (Petri Lampila, Pekka Ruuska, Ilkka Ruuska, Iipo Kojola). Kaasan kalasatamassa muutti kaksi koirasta 18.5. (Pekka Ruuska, Kari Varpenius) ja 19.5. ja 20.5. muutti molempina yksi pari (Kari Varpenius). Ruokkeja tavattiin myös tavanomaista enemmän. Aikavälillä 14.–29.5. yhteensä 9 yksilöä muuttavana. Kalasatamassa oli myös 1p kuningaskalastaja (P. Lampila ja J. Karvonen) ja 1m jääkuikka (J. Piirainen & T. Värynen). Keväällä tavattiin harmaasorsapari 7.5. tornien taiston yhteydessä (Petri Lampila ym.). Sirittäjä tavattiin Kaasan seudulla 23.5. (Tuomas Värynen) ja pen-

sassirkkalintu surisi Tauvon kylässä 31.5. (Jouni Majuri). Luhtakana huuteli Säikällä 1.6. (Tuomas Värynen).

Mielenkiintoisia kesähavaintoja tuli seuraavasti: allihaahkoja oli 2 n-puk paikallisena Munahiedalla 23.6. (A. Luukkonen). Ruokista kertyi heinäkuultakin yllättävän monta havaintoa: 9.7. havaittiin 3, ja 13.7. kaksi parvea, 2 ja 3 lintua pohjoiseen menemässä. Hyvä vuosisumma tästä lajista kokonaisuudessaan! Samaan kesähavaintojen sarjaan kuuluu Kaasan kalasatamassa 9.7. havaittu pohjoiseen muuttava riskilä (kaikki ed. havainnot, J. Pursiainen).

Syksylläkin tuli mukavia tapaamisia. Nuori niittysuohaukka havaittiin 20.8., sekä arosuohaukka ja punajalkahaukka 25.8. (P. Ruuska). Kaasan kalasatamassa havaittiin 11.9. sekä 19.9 taigauunilintu

(T. Värynen). Hiiripöllöstä saatiin loka–joulukuulla neljä havaintoa, lajilla oli PPLY:n alueella varsinainen invaasio. Riekosta on tehty viime vuosina muutama havainto vuosittain. Vielä 1970-luvulla laji oli runsas. Nyt riekko rekisteröitiin ilahduttavasti muutaman kerran sekä keväällä että syksyllä. Parien poikuetta tavattiin syyskuun lopulla (14 yks., J. Aalto ym.).

Asema sijoittui toiseksi BirdLifen tornien taistossa 7.5. Tuloksesta vastasivat Petri Lampila, William Velmala, Markku Leppäjarvi, Marja Kuosa, Juha Sjöholm ja Harri Taavetti. Lajeja kertyi 115. Mielenkiintoisimmat havainnot koskivat haahkaa, sirosuohaukcalajia ja kiljukotkalajia. Myös pienikokoinen kiurulaji (tn. lyhytvarvaskiuru) havaittiin tässä kisassa.

TAULUKKO 4. Merimetson esiintymisen Tauvossa 2005.

JAKSO	m	p
23	507	
26	95	
27	25	
28	6	
29	42	3
30	2	
31	10	
39	0	6
44	10	3
47	11	
48	6	
51	1	1
54	1	2
55	0	3
56	1	
57	1	
58	9	
yhteensä	727	18

TAULUKKO 5. Naurulokin esiintymisen Tauvossa 2005.

JAKSO	m	p
23	3377	400
26	150	30
29		1390
30		1100
31		200
35		70
44	2	65
47	2	15
48		4
51		10
54		4
56		1
yhteensä	3531	3289

Pikkusieppo on Tauvossa harvinaista herkkua. © MATTI TYNJÄLÄ

Otteita Tauvon päiväkirjasta

30.5.2005

Tyyni yö, joskin kylmä (elohopea kävi nollassa, eikä päivälläkään noussut juuri +8°C:sta korkeammaksi). Pohjoistuuli puhalteli sitten pitkin päivää.

Osmo otti yön aikana lähes sadan pitkänmatkan muuttajan verinäytteen. Lintuja tulikin ihan mukavasti, pitkälle toistasataa sai hilun kinttuihinsa. Niistä 120 tietysti oli pajulintuja. Muutoin ei paljoa muuta – 4 kirjosiappa, 3 ruokokerttua, 2 leppälintua, pikkulanttu ja spinari. Aamuyöstä sauna.

- Matti Tynjälä, Osmo Rätti

10.9.2005

Upea päivä - lähes tyynä ja pilvetöntä. Eipä olisi uskonut eilisen myrskyn jälkeen. Heti aamuhämärissä verkot pyyntiin. Aamu kuluikin sitten rengastellen. Verkoista tuli yhteensä 169 rengastusta ja 11 konkkaa.

Nokalle katsottiin tornista vasta iltapäivällä. Sitten muista hommista: teimme porukalla puita ja Mikko kävi iltapäivällä raivaamassa verkkolinjojen pohjia. Martta ja Mikko junior tulivat aamun parin tunnin TV-session jälkeen ulos ja auttoivat innolla toiset pari tuntia halonhakuksessa. Annikki hävisi Ouluun illalla kuuden jälkeen, minkä jälkeen saunottiin ja alettiin pöllöstys.

Nokalla n. 600 sorsaa (haapana, tavi, sinisorsa, jouhisorsa), muutama joutsen ja jokunen kahluri. Lokkeja oli parisenkymmentä. Muutolla meni järrejä, peippoja, käpylintuja, kirvisiä ja rastaista - pieniä määriä; yksittäisiä - joku kymmenen. Koko päivän n. 500 pääskyä pyöri nokalla.

Verkoista eniten hömppiä (90), nauhuri houkutti myös pajulintuja (23), muita esko (10), hippi (11!), tiltalti (1), pyrstötintti (1, + 1 konkka - lie ollut paikallinen pari), haarapääsky (3), sinirinta, käpytikka ja pikkutikka (kutakin 1). Pöllösaalis ylsi 8 helmariin.

Illan kylmetessä komeat revontulet!

- Matti, Annikki, Mikko ja Martta Tynjälä, Mikko Ojanen

8.10.2005

Kesäkeli jatkuu. Iltapäivällä taivaan seljettyä lämpötila nousi 15°C:een. Urpiaisvalta jatkuu: 137 rengastusta, josta 124 urpoja (+ 1 turpo). Pyrstötiäisiä vain 8 r, helmareita iltasella 2r.

Nokalla oli vuodenaikaan nähden vilkasta: 40 suosirriä, 3 kapulaa, 20 pässiä, 9 lymnoa ja pulmunen. Kiurujakin viisi, lapasotkia 8 ja lapasorsakin.

Päivällä käristettiin notskilla makkaraa ja illalla saunottiin. Saunaa odotellessa laskettiin messevää yömuuttoa: tunnissa meni 84 punakylkeä ja 3 lauraa. Joku talttahammas oli keittiössä verottanut A-luokan makkara- ja rieskavarastoja.

- Jyväskylän retkikunta: Heikki Helle, Pekka Heikkilä, Matti Häkkilä, Panu Halme

Tuliko porsasteltua? HOIDAMME JÄLKESI!

Siivouspalvelut kotitalouksille ja yrityksille Oulun seudulla.
puh. (050) 526 8340 • www.albus.fi

Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry

TOIMINTAKERTOMUS 2005

JUHANI KARVONEN

Yleistä

Vuosi oli PPLY:n 32. toimintavuosi.

Jäsenistö

Jäsenmäärä oli 230 varsinaista jäsentä ja 16 perheenjäsentä eli yhteensä 246. Jäsenmaksun suuruus oli 25 € koululaisilta ja opiskelijoilta 20 € Perheenjäsenmaksu oli 4 €

Hallitus ja toimihenkilöt

Hallituksen puheenjohtajana toimi tammi-helmikuussa Markku Hukkanen, maaliskuusta alkaen Riikka Kaartinen, varapuheenjohtajana Aappo Luukkonen ja sihteerinä Juhani Karvonen.

Muut hallituksen jäsenet olivat Riku Halmeenpää, Jari Heikkinen, Markku Hukkanen, Petri Lampila,

Ari Rajasärkkä, Ville Suorsa ja Minna Takalo. Hallitus kokoontui päätösvaltaisena 9 kertaa. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti: R. Halmeenpää 2, J. Heikkinen 9, M. Hukkanen 9, R. Kaartinen 7, J. Karvonen 6, P. Lampila 5, A. Luukkonen 4, A. Rajasärkkä 2, V. Suorsa 9 ja M. Takalo 6 kertaa.

Toimihenkilöinä toimivat: taloudenhoitaja Jari Heikkinen, havaintoarkistonhoitaja Matti Tynjälä, IBA-aluevastaava Jorma Pessa, petovastaava Markku Hukkanen, lintulaskentavastaava Ari Rajasärkkä, BirdLife-aluevastaava Sami Timonen, retkikumivastaava Riku Halmeenpää, pönttöimestari Ari Kakko, ruokintapaikkavastaava Jukka Piispanen sekä www-vastaavina Esa Hohtola, Ville Suorsa ja Tapani Tapio.

Aluerariteettikomitean muodostivat Petri Lampila (pj.), Markus Keskitalo, Jari Peltonmäki (joulukuuhun saakka),

Harri Taavetti, Minna Takalo (siht. joulukuusta alkaen) ja William Velmala (siht. joulukuuhun saakka). Aluerariteettikomitea kokoontui kerran.

Linnustonsuojelutoimikuntaan kuuluivat vuoden aikana Sami Timonen (pj.), Veli-Matti Pakanen, Jorma Pessa, Juha Markkola, Elja Herva, Matti Tynjälä, Jouni Pursiainen, Aappo Luukkonen ja Riku Halmeenpää. Kokouksia ei pidetty, mutta toimikunta piti yhteyttä aktiivisesti sähköpostitse.

Havaintotoimikunnassa toimivat Sami Timonen (pj. tammi-helmikuussa), Minna Takalo (pj:ksi maaliskuusta alkaen), Matti Tynjälä (arkistonhoitaja), Heikki Tuohimaa, Aappo Luukkonen, Jari Heikkinen, Jukka Makkonen (Kuusamon havaintojenkeruualue) ja Ville Suorsa (maaliskuusta alkaen). Toimikunta kokoontui kerran sekä piti muuten yhteyttä sähköpostitse.

Lintutornityöryhmässä toimivat Sami Timonen, Jukka Piispanen ja Jorma Pessa.

Retkikummitoimikuntaan kuuluivat ja retkikummeina toimivat Riku Halmeenpää (pj.), Markku Hukkanen, Tuomo Jaakkonen, Riikka Kaartinen, Juhani Karvonen, Kari Kivirinta, Ari Rajasärkkä, Hanna Riikka Ruhanen, Tuomas Salste, Ville Suorsa, Minna Takalo ja Sami Timonen. Retkikummitoimikunta kokoontui vuonna 2005 yhden kerran, yhteydenpitoa pidettiin pääasias-
sa sähköpostin välityksellä.

Rallitoimikunnan muodostivat Aappo Luukkonen (pj.), Petri Lampila ja Tuomo Jaakkonen.

Ohjelmatoimikuntaan kuuluivat Riikka Kaartinen (pj.), Esa Hohtola, Ari Rajasärkkä ja William Velmala. Toimikunta kokoontui neljä kertaa, lisäksi ohjelmaa suunniteltiin aktiivisesti sähköpostin välityksellä.

Aureolan toimituskuntaan kuuluivat Aappo Luukkonen (päätoimittaja), Sami Timonen ja

Pekka Rahko. Kuvatoimittajana toimi Riku Halmeenpää. Taiteijana toimi Esa Hohtola. Vuoden aikana julkaistiin vuosikirjat Aureola 2001 sekä nelivärisenä Aureola 2002.

Jäsenrekisteriä ylläpiti ja Aureolan sekä jäsentiedotteiden postituksesta vastasi Esa Hohtola. Jäsensihteerinä toimi Minna

Takalo.

Yhdistyksen BirdLife-edustajat olivat Markku Hukkanen, Jorma Pessa ja Sami Timonen.

Julkaisutoiminta ja tiedottaminen

Ajankohtaista tiedonvälitystä hoidettiin sähköpostilistalla

Yleisökokoukset

• Tammikuu

Markus Keskitalo (toim.): *"Vuoden 2004 kuvasatoa"*

• Helmikuu

Sääntömääräinen vuosikokous ja William Velmala: *"Kolmen Doin retki Pohjois-Thaimaahan"*

• Maaliskuu, petoilta

Torsten Stjernberg: *"Suomen merikotkat"*

• Huhtikuu

Laura Kvist: *"Tiaisten evoluutio"* ja Tuomo Jaakkonen: *"Retkellä Itä-Siperiassa"*

• Toukokuu

Petri Lampila: *"Rareiteettikomiteoiden toiminnasta"* ja Ari Rajasärkkä: *"Sinipyrstö"*

• Syyskuu

Ari Rajasärkkä: *"Sanginjoki – talousmetsää vai kansallispuisto?"*, Markku Hukkanen: *"Sanginjoen petolinnut"* ja Petri Lampila: *"Nuoren punajalkahaukan määrittäminen"*

• Lokakuu

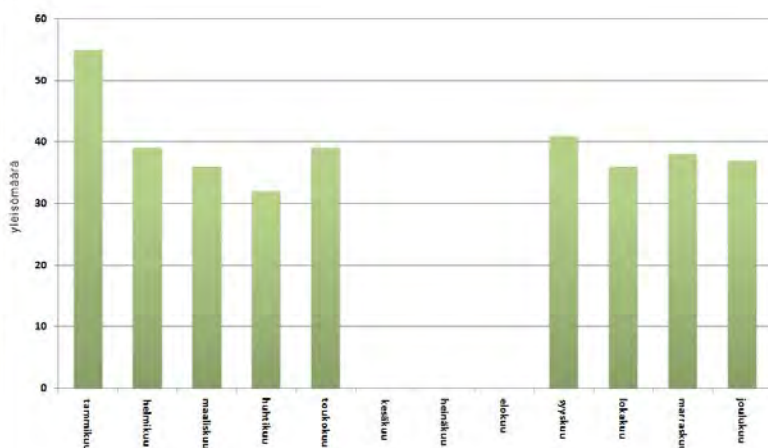
Harri Taavetti: *"Lintumatkailua Venäjällä"* ja Riikka Kaartinen: *"Hanhitarkkailua Komin tasavallassa"*

• Marraskuu

Sääntömääräinen syyskokous ja William Velmala (toim.): *"Pohjois-Suomen määrittäjä-mestaruus"*

• Joulukuu

Harto Linden: *"Metsola on kaikkien lintujen koti"* ja Ahti Putaala: *"Peltopyy"*

osoitteessa pply@lists.oulu.fi. Yhdistyksen www-sivut osoitteessa <http://www.birdlife.fi/pply/> olivat toiminnassa koko vuoden ja niille tehtiin tuhansia käyntejä. Tietoverkkojen ulkopuolisten ihmisten informaatiokanavana ajankohtaisissa yhdistystoiminnan asioissa toimi Tiira-lehden yhdistyspalsta. BirdLife Suomen www-sivuille pyrittiin välittämään havaintoja PPLY:n alueelta keväällä ja syksyllä vähintään joka toinen viikko, talvella ja kesällä harvemmin. Yhdistyksen jäsenet antoivat lukuisia haastatteluja tiedotusvälineille, mm. sanomalehti Kalevaan ja Oulu Radioon. Yhdistysesitettä jaettiin yleisötaapahtumissa.

Harrastajakokoontumiset ja muu toiminta

Vuosi alkoi perinteiseen tapaan Tammikuun pinnakisalla, jonka voitto jaettiin Kari Rannikon ja Tapani Tapion kesken tuloksella 64 lajia. Oulun kisan voitto jaettiin Sami Timosen ja Tapani Tapion kesken 58 lajilla. Yhteensä kisassa havaittiin 82 lintulajia osallistujamäärän ollessa 29 PPLY:n sarjassa ja 21 havaintonsa ilmoittanutta Oulu-sarjassa.

Helmikuussa 19.–20.2. järjestettiin 14. kerran määrittäviiklonloppu Hailuodon Marjanienemessä, Perämeren tutkimus-aseamalla. Osallistujamäärä oli 24. Esitelmöijät olivat Antero Lindholm, Janne Aalto, Petri Lampila, Tuomo Jaakkonen ja William Velmala.

Yhdistyksen luontokuvailta pidettiin 16.3. Oulun yliopistolla. Luontokuviaan näytti Benjam Pöntinen teemalla ”Luontokuvia Lakeuksilta”. Yleisöä oli 35 henkeä.

Retkikummitoimikunta järjesti sekä aloitteleville että pidempään lintuja harrastaneille opastettuja linturetkiä. Lisäksi järjestettiin yleisötilaisuuksia ja ylläpidettiin nuorisosaoston toimintaa lukuisin esitelmin ja tilaisuuksin. Huhtikuun 16. päivä järjestettiin hanhiretki ja 8.5. osallistuttiin Tornien taistoon.

Järjestettävistä retkistä ja tapahtumista tiedotettiin etukäteen mm. PPLY:n sähköpostilistalla, Tiira-lehdessä sekä erikseen kummiretkeläisille ja nuorisosaostolle.

23.4. järjestettiin PPLY:n oma kevätmuuton yhteishavainnointipäivä, josta tiedotettiin Pply- ja Bilsa-listalla sekä Kalevassa.

Huhti-toukokuussa PPLY opasti retkeilijöitä sekä markkinoi yhdistystä ja BirdLife Suomea Limingan Virkkulassa.

7.5. PPLY:n joukkueet PPLY I (Sami Timonen, Minna Takalo, Teemu Fyrsten ja Juhani Törmi) ja PPLY II (Juhani Karvonen, Riku Halmeenpää, Ville Suorsa, Ilkka Ruuska ja Petri Kääriä) osallistuivat Tornien taistoon Limingan Virkkulan ja Lumijoen Sannanlahden torneissa. PPLY II sijoittui kisassa jaetulle 27.lle sijalle lajimäärän ollessa 88. PPLY I:n sijoitus oli jaettu 102. sija lajimäärällä 71. Kaiken kaikkiaan Tornien taistossa kisattiin PPLY:n alueella peräti 24:ssä tornissa. Siikajoen Tauvon lintuaseman tornissa kisannut joukkue ”Uskomatonta, mutta mahtavaa” (Petri Lampila, William Velmala, Markku Leppäjarvi ja Harri Taavetti) sijoittui valtakunnallisissa tuloksissa toiseksi lajimäärällä 115, Pyhäjoen Parhalahden kalasataman ”Tornipöllöt” (Heikki Tuohimaa, Tuomas Väyrynen, Miia Luukkonen

ja Reijo Kylmänen) saavutti kolmannen sijan 110 lajilla.

Kevätralli, jonka Daltonit (Markku Leppäjarvi, Juhani Törmi, Mikko Ala-Kojola ja Teemu Fyrsten) voittivat 150:llä lajilla, kisattiin 28.-29.5.. Kevätralliin osallistui 14 joukkuetta.

Yhdistyksen kuudes 18 tunnin kesäralli, alueena Pudasjärvi, kisattiin 2.-3.7. yhdeksän joukkueen kesken. Voittajajoukkue (Heikki Tuohimaa, Jukka Hauru, Saana Kukkola ja Jouni Meski) keräsi 100 lajia.

Hailuodon 11 tunnin syysralli käytiin 24.9.. Voittajiksi selvisivät Jari Peltomäki, Harri Taavetti ja Frank Wichmann 93:lla lajilla. Joukkueita kisaan osallistui kymmenen.

Koko PPLY:n alueen käsitävä talviralli pidettiin 3.12. kahdeksan joukkueen voimin. Voittajiksi kruunattiin Valaistuneet rusakot (Jukka Hauru, Jouni Meski ja Saana Meski) 43:n lajin turvin.

Yhdistyksen alueella käytiin myös kesäkuussa Kuusamon SM-lintumaraton. Syksyllä kisattiin lisäksi Raahen seudun lintuharrastajat Surnia ry:n 10.9. järjestämässä perinteisessä 12 tunnin linturallisessa Pyhäjoella ja Vihannissa.

Talkootöitä tehtiin viikonloppuisin syys-lokakuussa raivaamalla ruovikkoa ja pajukkoa Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen toimeksiannosta Siikajoen Tauvossa ja Iin Krunneilla sekä Oulun kaupungin toimeksiannosta Oulun Hietasaaressa.

Talvikausina ruokittiin lintuja yhdistyksen toimesta lintujenruokintapaikalla Oulun Hietasaaressa Villa Pukkilan tontilla.

Tutkimustoiminta ja projektit

PPLY:llä on edustus BirdLife Suomen metsähanhityöryhmässä (kokoontui kerran). Yhdistyksen jäsenet ovat olleet mukana alueen uhanalaisten lajien, erityisesti kiljuhanhen, rantakurvin, etelänsuosirrin, muuttohaukan ja maakotkan virallisessa suojelutyössä.

Yhdistys osallistui BirdLife Suomen Vuoden laji -projektiin, jossa vuonna 2005 kerättiin havaintoja ruskosuohaukasta ja kaulushaikarasta.

PPLY käynnisti keväällä 2005 pienimuotoisen tutkimusprojektin, jonka ensisijaisena tarkoituksena on selvittää mustatarvispopulaation koko Oulun seudulla. Projektin vetäjänä toimii Teppo Mutanen.

PPLY sponsoroi Oulun seudulla vuonna 2004 aloitettua uutukyyhykyprojektia.

Yhdistyksen jäsenet osallistuivat aktiivisesti valtakunnalliseen talvilinnuston seurantaan (laskentareitit ja ruokintapaikat).

ARK:n jäsen Markus Keskitalo osallistui valtakunnallisen pikkuharvinaisuuskatsauksen havaintojen keräämiseen ja kirjoittamiseen.

Yhteistoiminta muiden järjestöjen kanssa

Yhdistyksen jäsen Ulla Matturi kuului BirdLife Suomen hallitukseen ja valittiin lokakuussa uudeksi puheenjohtajaksi vuodesta 2006 alkaen. Yhdistyksen jäsen Sami Timonen kuului BirdLife Suomi ry:n hallitukseen maaliskuuhun saakka. Yhdistys piti aktiivisesti yhteyttä BirdLife Suomen toimistoon sekä osallistuttiin BirdLife Suomen suoje-

lutoimikunnan työhön (PPLY:n edustajat suojelutoimikunnassa ovat Jorma Pessa ja Sami Timonen).

PPLY piti aktiivisesti yhteyttä alueen muihin luonto- ja luonnonsuojelujärjestöihin ja teki toimi näiden kanssa yhteistyössä mm. lausuntojen laatimisessa. PPLY teki talkooyhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin, Oulun luonnonsuojeluyhdistyksen ja Lakeuden Luontory:n kanssa Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen toimeksiantosta Siikajoen Tavvossa ja Oulun kaupungin toimeksiannosta Hietasaareesta.

Kannanotot, lehdistötiedotteet ja lausunnot

Lintujensuojeluun liittyen yhdistys laati seuraavat lausunnot:

- lähetetty kommentteja ja esityksiä Pudasjärven-Ranuan Litokairan alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaan esitellykierroksella nähtyjen suunnitelmien pohjalta (yhdessä Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiirin kanssa)
- vastattu Metsähallituksen Perämeren saarten Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa koskevaan kyselylomakkeeseen
- lähetetty huomautus ja perustelupyyntö Oulun kaupungille Oulun Välivainion meluvallin läheisistä metsän hakkuista

PPLY:n (yhdessä PPLSP:n ja Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piirin) Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan tekemän valituksen perusteella Ylikiimingin Värkkisuo-Kortesuon ja Pyhännän Kuohunevan eo-t ja eo-t1 -turvetuotantoalueiden ehdotetut osa-aluemerkinnät jätettiin vah-

vistamatta yhdistyksen antamien tietojen nojalla.

Lintujen suojeluun liittyen yhdistys laati seuraavan aloitteen:

- valmisteltu aloitetta Oulun satama-alueiden linnuston suojelusta Oulun kaupungin virastoille, satamalaitokselle ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle

Muuta toimintaa:

- osallistuttu Kuivaniemen Oijärven hoito- ja käyttösuunnitelman ohjausryhmään
- osallistuttu Oulun Sanginjoen metsien käyttömuodoista ja suojelutilanteesta neuvottelevan työryhmän perustamisvaiheisiin
- keskusteltu Oulun riistanhoitopiirin kanssa varislintujen hävittämiseksi tehdyistä lupapäätöksistä ja niiden perusteluista

Tauvon lintuasema

Siikajoen Tavvon lintuaseman hoidosta vastasivat Mikko Ojanen, Heikki Pakkala ja Matti Tynjälä. Lintuaseman hoitajat huolehtivat aseman tutkimusten järjestelyistä. Yhdistyksen jäseniä osallistui aktiivisesti aseman miehitykseen sekä havainnointi-että rengastustoiminnassa.

Talous

Yhdistyksen tulot muodostuivat jäsenmaksuista, jäsenten talkootöistä, kuukausikokousten kahvituloista, julkaisutoiminnasta (linturetkiopas, kaupunkilintuatlas, lehtimyynni) ja oheistuotteiden (linnunpöntöt, tarrat) myynnistä.

Menot koostuivat pääasiasa yhdistystoiminnan kuluista.

Vilkas kevätkausi on takana tätä kirjoitettaessa, ja syksy menossa. Sääntömuutos, monenlaiset suojeluasiat ja niistä annettavat lausunnot sekä Aureola että myös lukuisat rutiiniasiat ovat täyttäneet hallituksen jäsenten kalenterit. Kevään monista onnistuneista tapahtumista on jäänyt mieleen pihabongaustapahtuma, Tornien taisto, lasten lintuleiri Tavovossa sekä Löydä luonnollinen harrastus -tapahtuma Hupisaarilla kesäkuun alussa.

Keskusmuseon Lintuatlas-kartoituksen viimeinen maastokausi on päättynyt. Yhdistyksemme panosti siihen järjes-

tämällä jo viidennen kerran kesäisen Atlas-rallin. Mikäli jollain on vielä tallentamattomia atlashavaintoja, kannattaa ne ilmoittaa eläinmuseon atlas-tietokantaan välittömästi, jotta ehtivät mukaan lopullisiin tuloksiin.

Havaintoja toivotaan kirjattavan runsaasti sekä muistiinpanoihin että myös yhdistyksen käyttöön Tiira-järjestelmään. Kuikka ja kaakkuri olivat vuoden lajeja, mutta niiden havainnointi yhdistyksemme alueelta jäi melko vähäiseksi. Linnuston seuraamisessa ja havaintojen tallentamisessa onkin meillä kaikilla vielä runsaasti parantamisen varaa.

Sääntömuutos

PPLY:n syntyhistoriasta kerrottiin edellisessä Aureolassa Mikko Ojasen jutussa ”Oululaista lintuharrastusta vuosien varrelta”. Alueen lintuharrastuksella on pitkät perinteet, erityisesti Oulun Luonnonystävään yhdistyksen puitteissa. Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellisen yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 25.2.1973. Alkuvaiheessa laaditut säännöt osoittautuivat niin hyviksi, että ne kestivät lähes neljä vuosikymmentä.

Moni asia on muuttunut sitten yhdistyksen perustamisen. Lintutieteellisten yhdistysten liitto on vaihtunut BirdLife Suomeksi, joka on kasvanut

Lintuharrastusta Hailuodon luoteisrannalla. © VILLE SUORSA

valtakunnallisesti merkittäväksi luontojärjestöksi. BirdLife Suomen kautta kuulumme nykyään myös maailman suurimpaan ympäristöjärjestöön, BirdLife Internationaliin, jolla on 10 miljoonaa jäsentä. Myös oman yhdistyksemme jäsenmäärä on kasvanut lähelle 300 ja samalla tekemisen ja toiminnan määrä on lisääntynyt valtavasti. Teknisen kehityksen myötä sähköiset viestimet ovat laajasti korvanneet sanomalehtiä ja kirjepostia, mikä on mahdollistanut entiseen verrattuna aivan erilaisen päivittäisiin havaintoihin ja muihin reaaliaikaisiin tietoihin perustuvan lintuharrastuksen. Lisäksi lintujen elinympäristöjen käytyä yhä uhanalaisemmiksi, niiden suojeleluun panostaminen on tullut entistä ajankohtaisemmaksi. Myös yhdistyslaki on ehditty uusia siten PPLY:n perustamisen.

Jo vuosia sitten PPLY:n hallitus oli todennut, että vanhat säännöt eivät enää kykene täysin vastaamaan kaikkiin uusiin

haasteisiin. Joiltakin kohdin ne koettiin jäykiksi ja hankaliksi ja toisaalta monesta nykyaikana itsestään selvästä tai tärkeästä asiasta ei säännöissä ollut mainintaa lainkaan, jolloin tältä osin sääntöjen tulkintaa jouduttiin usein venyttämään. Sääntöjen uudistamiselle oli siis selvä tarve.

Homma saatiin vihdoin alulle vuoden 2010 alussa, kun Ville Suorsa teki sääntöuudistuksen pohjatyön. Tästä uuden hallituksen oli helppo jatkaa. Yhdessä illassa kävimme Villen tekemän pohjan läpi verraten sitä alkuperäisiin sääntöihimme sekä jo aiemmin uudistettuihin Suomenselän lintutieteellisen yhdistyksen sääntöihin. Tämän jälkeen otimme vielä huomioon uuden yhdistyslain ja esitys PPLY:n uusiksi säännöiksi alkoi olla valmis. Sääntöjen uudistamista pidimme hallituksessa niin tärkeänä ja kiireellisenä asiana, että sitä varten päätimme pitää kaksi ylimääräistä yhdistyksen kokousta heti keväällä 2010.

Esitys uusiksi säännöiksi oli ilmeisen hyvä, sillä ensimmäisessä käsittelyssä 10.3.2010 se hyväksyttiin yksimielisesti muutoksitta. Sääntömuutoksen vaatima toinen käsittely oli 14.4.2010 pidetyssä kokouksessa, jonka jälkeen uudet sääntömme ovat olleet voimassa. Ne löytyvät yhdistyksen Internet-sivuilta osoitteesta www.pply.fi/yhdistys.

Ensimmäinen uusien sääntöjen mukainen yhdistyksen syyskokous pidetään marraskuun kuukausikokouksen yhteydessä, ks. kokouskutsu alta. Sääntömuutoksen johdosta aiemmin kevätkokouksessa käsiteltyjä asioita siirtyi syyskokoukseen, mikä pidentää luonnollisesti kokouksen kestoja. Jotta ehtisimme käsitellä vuoden 2011 toimintasuunnitelman ja talousarvion huolellisesti sekä valita yhdistykselle hallituksen ja puheenjohtajan, siirretään perinteinen määräyskilpailu pidettäväksi vasta joulukuussa.

KOKOUSHUTSU

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen syyskokous pidetään 10.11. klo 18:00 Oulussa Linnanmaalla Oulun yliopistolla salissa YB210. Kokouksessa käsitellään sääntömuutokset (8§) asiat. Tervetuloa!

Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry

UUDET SÄÄNNÖT

1§ Nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry ja kotipaikka on Oulu.

2§ Yhdistyksen toimialue

Yhdistyksen toimialue on BirdLife Suomi ry:n Pohjois-Pohjanmaan havaintojenkeruualue.

3§ Tarkoitus

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää lintujen ja niiden elinympäristöjen suojelua, lintuharrastusta ja -tutkimusta sekä olla näitä asioita harrastavien henkilöiden yhdyssiteenä omalla toimialueellaan.

4§ Toimintamuodot

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

1. edistää aktiivisesti linnuston suojelua;
2. järjestää kokouksia, esitelmii, retkiä ja muita tapahtumia yhdistyksen jäsenille ja muille linnuista kiinnostuneille lintutietouden lisäämiseksi;
3. antaa ohjeita sekä linnut että ihmiset huomioon ottavasta lintuharrastuksesta;
4. kokoaa ja julkaisee lintuhavaintoja ja edistää lintututkimusta;
5. julkaisee jäsenlehteä ja
6. muilla tavoin edistää tarkoitustaan.

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi ottaa vastaan avustuk-

sia, lahjoituksia ja testamentteja sekä omistaa toimintaansa varten tarpeellista irtainta ja kiinteää omaisuutta. Yhdistys voi myydä kannatustuotteita ja välittää jäsenilleen lintuharrastuksessa tarvittavia välineitä ja järjestää maksullisia opastettuja linturetkiä.

Yhdistys on BirdLife Suomen ry:n jäsen.

5§ Jäsenet

Yhdistyksen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen. Yhdistyksessä voi olla varsinaisten jäsenten lisäksi perhejäseniä. Perhejäseneksi voidaan hyväksyä varsinaisen jäsenen perheenjäsen tai muu samassa taloudessa asuva henkilö. Perhejäsenellä on samat jäsenedut kuin varsinaisella jäsenellä. Perhejäsenelle ei kuitenkaan lähetetä jäsenlehteä. Yhdistyksen kannattajajäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö, joka haluaa tukea yhdistyksen tarkoitusta ja toimintaa.

Jäsenyyden vahvistaa hallitus kokouksessaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä.

Kunniajäseneksi voidaan hallituksen esityksestä yhdistyksen kokouksessa kutsua henkilö, joka on merkittävästi edistänyt yhdistyksen tarkoituksen mukaista toimintaa tai tukenut yhdistystä merkittävästi.

Hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta. Lisäksi

yhdistyksen kokous voi yksinkertaisella äänten enemmistöllä erottaa jäsenen, joka on menettellyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai enää täytä laissa taikka yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

6§ Jäsenmaksut

Varsinaisilta jäseniltä, perhejäseniltä ja kannattajajäseniltä perittävän vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta päättää yhdistyksen syyskokous

7§ Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kuusi (6) tai enintään kaksitoista (12) muuta jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi on kaksi (2) kalenterivuotta.

Syyskokous valitsee yhdistykselle vuosittain puheenjohtajan seuraavaksi kalenterivuodeksi ja vähintään kolme (3) tai enintään kuusi (6) muuta hallituksen jäsentä erovuoroisten tilalle. Mikäli hallituksen jäsenen tehtävä tulee kesken toimikauden avoimeksi, voidaan yhdistyksen kokouksessa hänen tilalleen valita uusi jäsen siten kuin 8§ määrätään. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja sihteerin sekä taloudenhoitajan, joka voi olla hallituksen ulkopuolelta. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan, varapuheenjohtajan tai kahden (2) hallituksen jäsenen

pyynnöstä, ja on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä yhteensä vähintään puolet jäsenistä on paikalla.

Hallitus voi nimittää määrittelemiinsä tehtäviin toimikuntia ja toimihenkilöitä.

8§ Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen kokoukset kutsuu koolle hallitus viimeistään viikkoa ennen kokousta jäsen- tai järjestölehden tai jäsenkirjeen välityksellä.

Yhdistyksen syyskokous pidetään marras-joulukuussa ja kevätkokous helmikuussa yhdistyksen toimialueella.

Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, kun hallitus tai tilintarkastajat katsovat sen tarpeelliseksi tai kun vähintään 1/10 jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää. Ylimääräisessä kokouksessa voidaan käsitellä vain kokouskutsussa mainitut asiat. Yhdistyksen kokouksissa on kullakin yhdistyksen varsinaisella jäsenellä ja perhejäsenellä äänioikeus. Kannattajajäsenellä on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Yhdistyksen päätökseksi tulee, ellei säännöissä ole toisin määrätty, se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

Syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

1. Valitaan kokouksen pu-

heenjohtaja ja sihteeri sekä kaksi (2) pöytäkirjantarkistajaa ja ääntenlaskijaa

2. Vahvistetaan yhdistyksen seuraavan kalenterivuoden toimintasuunnitelma, jäsenmaksu ja talousarvio
3. Valitaan yhdistykselle puheenjohtaja
4. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle
5. Valitaan yhdistyksen tilintarkastajat (2), sekä heille varatilintarkastajat
6. Valitaan yhdistyksen edustajat BirdLife Suomi ry:n edustajistoon sikäli, kun BirdLife Suomen säännöt valintaa edellyttävät
7. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat
8. Keskustellaan asioista, joita jäsenet esittävät kokoukselle.

Kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
2. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri sekä kaksi (2) pöytäkirjantarkistajaa ja ääntenlaskijaa
3. Käsitellään edellisen kalenterivuoden toimintakertomus ja päätetään sen vahvistamisesta
4. Käsitellään edellisen kalenterivuoden tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
5. Päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja taloudenhoitajalle
6. Käsitellään muut kokous-

kutsussa mainitut asiat

7. Keskustellaan asioista, jotka jäsenet esittävät kokoukselle.

9§ Nimen kirjoittaminen

Yhdistyksen nimen saavat kirjoittaa puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä hallituksen siihen erikseen nimeämät toimihenkilöt, aina kaksi (2) yhdessä.

10§ Tilikausi

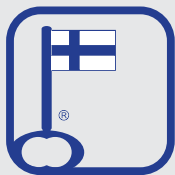
Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi. Tilit on kunakin vuonna asianmukaisesti päätettyinä jätettävä tilintarkastajille viimeistään tammikuun 20. päivänä. Näiden on annettava lausuntonsa viimeistään tammikuun loppuun mennessä.

11§ Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkamisen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä kahdessa peräkkäisessä vähintään kahden (2) viikon välein pidettävässä kokouksessa yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa yhdistyksen varat käytetään yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkautumisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Yhdistyksen tullessa lakkautetuksi käytetään sen varat samaan tarkoitukseen.

Nämä Pohjois-Pohjanmaan Lintutieteellinen Yhdistys ry:n uudet säännöt hyväksyttiin yhdistyksen ylimääräisissä kokouksissa 10.3.2010. ja 14.4.2010

Tällä seudulla on yksi pankki, jonka omistajatkin ovat täällä.

Tule omistajajäseneksi! Meillä hoidat pankki- ja vakuutusasiat kätevästi saman katon alla. Mitä enemmän keskität pankki- ja vakuutusasioita meille, sitä enemmän hyödyt.

Kysy lisää!

Voit varata ajan konttoreihin ja palvelupisteisiin numerosta 010 2535 014 tai netissä www.op.fi/oulu

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

Yhteystiedot

POHJOIS-POHJANMAAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY

Postiosoite: PL 3000, 90014 OULUN YLIOPISTO

Internet: <http://www.birdlife.fi/pply/>

Sähköposti: pply@pply.fi

Hallitus 2010 *(painoajankohdan mukaan)*

Puheenjohtaja	Esa Aalto	esa.aalto@oulu.fi puh. 040-8652926
Varapuheenjohtaja	Mikko Ojanen	mikko.ojanen@windowslive.fi puh. 0400-925135
Sihteeri	Aija Lehtikainen	alehtikoi@paju.oulu.fi puh. 050-5284487
Jäsen	Ari-Pekka Auvinen	aripekka00@hotmail.com puh. 050-4133403
Jäsen	Markku Hukkanen	mhukkanen@dnainternet.net puh. 040-5087793
Jäsen	Aappo Luukkonen	aappo.luukkonen@oulu.fi puh. 040 1421569
Jäsen	Juha Markkola	jmarkkol@gmail.com puh. 0400-155939
Jäsen	Hanna Pulkkinen	hanna.pulkkinen@pp3.inet.fi puh. 0400-219647
Jäsen	Heikki Tuohimaa	heikki.tuohimaa@gmail.com puh. 050-3482825
Jäsen	Tuomas Väyrynen	tuomasantti.vayrynen@gmail.com puh. 040-7262798

Muut toimihenkilöt

Arkistonhoitaja:	Matti Tynjälä (<i>matti.tynjala@oulu.fi</i>)
Atlasvastaava:	Jorma Pessa (<i>jorma.pessa@ely-keskus.fi</i>)
Aureolan päätoimittaja:	Tapani Tapio (<i>aureola.pply@gmail.com</i>)
BirdLife aluevastaava:	Tuomas Väyrynen
BirdLife-edustajat:	Markku Hukkanen, Aappo Luukkonen, Esa Aalto
IBA-vastaava:	Jorma Pessa
Jäsensihteeri:	Minna Tuomala (<i>minna.tuomala@gmail.com</i>)
Linnustonseurantavastaavat:	Tuomas Väyrynen (vakiolinjat), Esa Aalto (muut)
Petovastaava:	Markku Hukkanen
Pöytäkirjantekijä:	Juha Hilska (<i>juha.hilska@gmail.com</i>)
Ruokintapaikkavastaava:	Jukka Piispanen (<i>jukka.piispanen@palolapiispanen.fi</i>)
Taloudenhoitaja:	Jari Heikkinen (<i>jari.heikkinen@oulu.fi</i>)
Tauvon lintuaseman hoitajat:	Mikko Ojanen mikko, Matti Tynjälä
Vuoden laji 2010 -vastaava:	Jani Suua (<i>jani.suua@webinfo.fi</i>)
Www-vastaavat:	Ville Suorsa, Tapani Tapio (<i>webmaster.pply@gmail.com</i>)

Toimikunnat

Aluerariteettikomitea - ARK:	Juhani Karvonen (pj, <i>ark.pply@gmail.com</i>), Tapani Tapio (siht), Harri Taavetti, Petri Lampila, Antti Peuna
Atlastoimikunta:	Jorma Pessa (pj, <i>jorma.pessa@ely-keskus.fi</i>), Sami Timonen (siht), Jari Heikkinen, Juha Markkola, Heikki Tuohimaa, Matti Tynjälä
Aureolan toimitusneuvosto:	Tapani Tapio (pj, <i>tapani.tapio@gmail.com</i>), Esa Hohtola, Aappo Luukkonen, Juha Markkola, Teppo Mutanen, Mikko Ojanen, Pekka Rahko, Ville Suorsa
Havaintotoimikunta:	Tuomas Väyrynen (pj, <i>tuomasantti.vayrynen@gmail.com</i>), Jari Heikkinen, Ville Suorsa, Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Minna Tuomala, Matti Tynjälä, Mikko Ojanen
Ohjelmatoimikunta:	Hanna-Riikka Ruhanen (pj, <i>ruhanen@mail.student.oulu.fi</i>), Esa Hohtola, Petri Lampila, Aappo Luukkonen
Pullapiiri:	Hanna Pulkkinen (pj, <i>hanna.pulkkinen@pp3.inet.fi</i>) Hannu Karvonen, Teppo Mutanen, Hanna-Riikka Ruhanen, Tea Swanljung
Rallitoimikunta:	Esa Aalto (pj, <i>esa.aalto@oulu.fi</i>), Tuomo Jaakkonen, Ilkka Ruuska
Retkikummitoimikunta:	Esa Aalto (pj, <i>esa.aalto@oulu.fi</i>), Ari-Pekka Auvinen, Tuomo Jaakkonen, Aija Lehtikainen, Hanna-Riikka Ruhanen, Tea Swanljung, Minna Tuomala
Suojelutoimikunta:	Ari-Pekka Auvinen (pj, <i>aripekka00@hotmail.com</i>), Esa Aalto, Jaakko Junikka, Veli-Matti Kangas, Aappo Luukkonen, Juha Markkola, Mikko Ojanen, Veli-Matti Pakanen, Hanna-Riikka Ruhanen, Ville Suorsa, Heikki Tuohimaa, Tuomas Väyrynen
Tiiran yhdistyskäyttäjät:	Matti Tynjälä (pj), Petri Lampila, Ville Suorsa, Tapani Tapio, Heikki Tuohimaa, Tuomas Väyrynen

LIITY PPLY:N JÄSENEKSI!

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen jäsenenä saat lintuharrastuksesta enemmän irti. Yhdistyksen opastetuilla linturetkillä ja tapahtumissa sekä kuukausikokouksissa saat runsaasti tuoretta lintutietoutta ja pääset tutustumaan muihin harrastajiin. Jäsenenä saat yhdistyksen Aureola-vuosikirjan ja jäsentiedotteita, saat Tiiran jäsenominaisuudet käyttöösi sekä BirdLife Suomen jäsenyyden ja neljästi vuodessa ilmestyvän Tiira-lehden. BirdLife lahjoittaa kaikille uusille jäsenille Kuukkelin kaltaiset -lintuharrastusoppaan, minkä avulla pääset harrastuksesi alkuun. Jäsenmaksun maksamalla olet myös mukana tukemassa lintujen suojelua niin valtakunnallisesti kuin alueellisestikin.

Liittyminen on helppoa

PPLY:n jäseneksi voit liittyä internetissä BirdLife Suomen kotisivuilla osoitteessa http://www.birdlife.fi/liity/liity_lintuyhdistykseen.shtml. Voit liittyä jäseneksi PPLY:n etusivulta www.birdlife.fi/pply löytyvän linkin kautta. Täytä lomakkeen kentät yhteystiedoillasi ja valitse pudotusvalikosta jäsenyhdistykseksi Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry. Yhteystietojen ilmoittamisen jälkeen lähetämme sinulle tervetuliaispостia ja pankkisiirron jäsenmaksun suoritusta varten. Lisätietoja liittymisestä saat yhdistyksen jäsensihteeriltä: Minna Tuomala, Franzeninkuja 1 A 2 90470 Varjakka, mitakalo@gmail.com, puh. 040 5558674.

Yhdistyksen jäsenmaksut vuodelle 2010

- aikuiset 27 €
- opiskelijat ja koululaiset 15 €
- perheenjäsenet 5 €
- tukijäsenmaksu 50 €

